

Лонқ

**ДЕВОНН
ЗАМОН**

Нашриёти «Адиб»

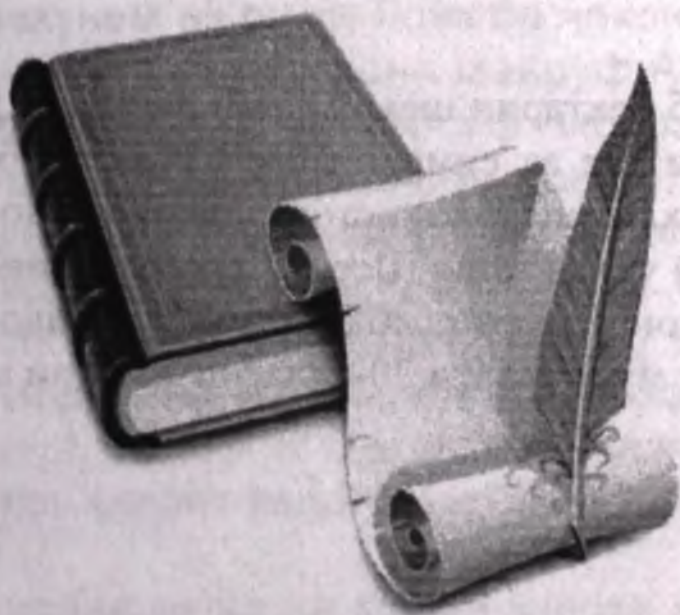

70

A decorative flourish consisting of a stylized branch with several leaves and small berries or buds, positioned at the bottom right of the number 70.

Лоиқ

ДЕВОНИ ЗАМОН

Душанбе
«Адиб»
2011

ББК 84 Тоҷик 7-5
Ш-52

Мураттибон
Фарҳоди Карим ва Гурез Сафар

Мухаррири масъул *Абдунабӣ Сатторзода*

Мухаррири нашриёт *Зиё Абдулло*

Ш-52 **Лоик Шералӣ. Девони замон.** (*Гулчини ашъор*).
– Душанбе, «Адиб», 2011, 400 саҳ.

Дар ин китоб беҳтарин шеърӯ ғазал, рубоиву дубайтӣ ва сурӯду таронаҳои яке аз симоҳои барҷастаи адабиёти муосири тоҷик, Шоири халқии Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ устод Лоик Шералӣ гирд омадаанд.

«Девони замон» тӯҳфаи бебаҳоест барои ҳаводорони шеърӣ ноби тоҷикӣ ба муносибати 70-солагии зодрӯзи шоир.

ISBN 978-99947-2-057-6

© Лоик Шералӣ, 2011

АЗ МАН УМРИ ДУБОРА ХОҲАД МОНД

Оре, ин мисраи устоди шодравон Лоиқ ишораест ба мероси ӯ, ки мунтахаберо аз он мову шумо, хонандаи азиз, дар даст дорем.

Хуб, Лоиқ барои шеъри мо, васеътар бигирем, барои адабиёти мо ва агар боз ҳам густурдатар биандешем, барои фарҳанг ва ниҳоят, барои ҷомеаи сӣ соли охири қарни 20-ум ва баъд чӣ корҳоро анҷом дод, ки худ бо эътимоди қавӣ «Ман намемирам, ман нахоҳам мурд!» ва «Аз ман умри дубора хоҳад монд» мегӯяд? Кадом сабабҳою омилҳое ҳастанд, ки имрӯз баъди 11 соли фавташ, низ ӯ аз хонотарин ва маҳбубтарини шоирони қарни 20-уми тоҷик аст ва дар маҳфили маҷлисҳои адабӣ аз хислатҳои инсонӣ ва шахсиятҳои чеҳраи адабӣ, фарҳангӣ ва граждании вай пайваста ёд мекунамд?

Шурӯъ мекунем аз он ки Лоиқ ба ҷаҳони шеъри мо чӣ гуна омаду чӣ овард. Олимони маъруф Атахон Сайфуллоев, Абдунабӣ Сатторзода, Юсуф Акбарзода, Усмонҷон Ғаффоров, Шоири халқии Тоҷикистон Гулназар ва чанд тани дигар дар ин мавзӯъ мақолаву рисолаҳои ҷолиб ба табъ расонидаанд. Биноан, дар хусуси он ки Лоиқ бо шеъри «Ном» ба арсаи адабиёт ворид шуд, тавассути шеъри «Ба модарам» ба узвияти Иттифоқи нависандагон пазируфта шуд ва дар як муддати кӯтоҳ шеъри тоҷикиро ба маҷрои нав ҳидоят кард, ин ҷо зиёд таваққуф намекунем.

Лоиқ ба ҷодаи шеър на аз рӯи ҳавову ҳавас, балки бо истеъдоди худододу азми қавӣ, бо дилу вучуди саршор аз гуфтаниҳо, аз пайроҳаи худ бо диди худ ва бо ҳадафу мароми равшану бузург қадам ниҳода буд. Азмаш ин буд, ки шеъре бигӯяд аз рӯзгори мардум барои мардум, аз дунёи инсон барои хушбахтии инсон, аз арзишҳои азалии маънавӣ ба хоштири ғанӣ гардонидани ҷаҳони маънавии ҳамзамонон, аз зебоиҳои Ватан барои ободии

Ватан, аз ишқи пок ба хотири покии ишқ, аз муҳаббату садоқат барои пойдории аҳду вафо, аз таърихи гузашта ба хотири имрӯзу оянда, аз шахсиятҳои бузургу барҷаста барои маърифати миллат ва ғайра. Ва ин корро ӯ шурӯъ кард аз васфи модар-оғозбахши зиндагӣ. То устод Лоик бисёр шоирони гузаштаи мо, шоирони қарни 20-и Эрон (Эраҷ Мирзо, Маликушшуаро Баҳор), рус (Блок, С.Есенин, М. Цветаева, А.Ахматова ва дигарон) ва Шарку Ғарб дар васфи модар шеърҳо гуфтаанд. Маъруфтарини онҳо ашъори Эраҷ Мирзо («Гуянд, маро чу зод модар» ва «Дод маъшуқа ба ошиқ пайғом») ва силсилаи шеърҳои С. Есенин («Нома ба модар», «Номаи модар» ва ғайра) буданд. Шеърҳои Эраҷ Мирзо мазмуну ҳадафи панду ахлоқӣ доштанд, Сергей Есенин чехраи модари деҳоти русро хеле воқеъбинона ва барҷаста тасвир кардааст. Агарчи дар шеъри «Ба модарам» ва дигар шеърҳои силсилаи «Модарнома»-и устод Лоик таъсире аз онҳо ба дида меояд (худи шоир инро эътироф кардааст), Лоик бори аввал дар шеъри тоҷикӣ симои воқеӣ ва ҷаҳони ботиниву сиришти модари деҳоти тоҷики кӯхистониро тавассути ҷузъиёти хеле гӯё (кунҷи сандалӣ, ҷомадӯзӣ, хобдиданҳо, орзуҳои модар дар шеъри «Ба модарам», дарду аламҳои модари фарзанд-гумкарда дар шеъри «Нону насиб», симои модар дар «Муноҷот ба модар», фалсафаву ҳикматҳои ҳастии модар дар «Насихати модар», «Ҷавҳари ҳастӣ», «Дар қиёси гӯри мардон пештар», «Ҳаққи модарӣ», «Модарам, эй модари дунёнадида» ва ғайра) тасвир кард, мучассамаи воқеиву ормони модари тоҷикро офарид. Баъдан шоирони дигари тоҷик, аз Мирзо Турсунзода то ҷавоншоирон, дар васфу ситоиши модар ва офаридани чехраи модар аз модарномаҳои Лоик таъсиру баҳра бардоштанд.

Лоик аз аввалин шеърҳояш майл ба тасвир дошт ва баъдан ин услубу силк дар эҷодиёти вай мавқеи хос пайдо кард. Аз шеъри «Лаҳзаи падруд» (1962) ба баъд дар ҷаҳорпораҳо, ғазалиёт, шеърҳои озод, рубоиву дубайтиҳо ва мухаммасу мусалласҳои Лоик тасвиргарой

тасаллуту комил касб мекунад ва ба як равияи услубӣ табдил меёбад.

Яке аз дастовардҳои бузурги устод Лоиқ барои адабиёти муосири тоҷик дар сатҳу сифати нав эҳё кардани шаклу жанрҳои классикӣ дар шеърӣ навини мост. Албатта, ғазалу рубоиву дубайтӣ то Лоиқ низ дар эҷодиёти шоирони даврони шӯравии тоҷик роиҷ буданд ва шоирони бузургамон кӯшидаанд, ки ба онҳо мавзӯ ва тобишҳои мазмунии нав ворид бикунанд. Масалан, устод Лоҳутӣ ғазалро бо мавзӯҳои инқилобиву сиёсӣ ғанӣ гардонид, устод Турсунзода, ки замоне алайҳи корбасти ғазал дар даврони нав садо баланд карда буд, дар авохири умр дар мавзӯҳои анъанавии ин жанр ғазалҳои хубу марғуб навишт. Устод Лоиқ ҳадду ҳудуди доираи мавзӯҳои ғазалро куллан аз байн бардошта, дар мавзӯҳои сиёсиву иҷтимоӣ, ошиқонаву маишӣ, ҳасбиҳоливу рӯзмарра ғазалҳои баландпоя гуфт. Маҳз ба шарофати ғазалиёти Лоиқ ин жанр дар сатҳу сифати дигар эҳё гардида, дар эҷодиёти шоирони охири қарни 20-ум ба маъмултарин шакли шеърӣ табдил ёфт. Лоиқ бо ғазалиёти худ, хусусан бо ғазалҳои китоби «Фарёди бефарёдрас», ба таври равшану возеҳ ва қотеъона исбот намуд, ки дар замони мо низ дар тамоми мавзӯҳо метавон ғазали ноб гуфт ва барои ин танҳо ҳунари асили шоирӣ лозим аст. На танҳо ғазал, инчунин жанрҳои рубоиву дубайтиро низ Лоиқ умри дубора ато кард ва онҳо имрӯз дар эҷодиёти аксари шоирони мо маъмул гардиданд. Маҳз зери таъсири «Ҷоми Хайём» ва «Резаборон»-и устод Лоиқ ҳамнаслони ӯ ва ҷавоншоирони охири асри 20-ум ба рубоиву дубайтӣ бо ҷиддият рӯ оварданд. Лоиқ бо эҷодиёти худ ба субут расонд, ки агар ҳунари шоирӣ ҳаст, дар кадом шаклу жанре бошад, метавон сухани ноб гуфт ва жанрҳои анъанавии адабиёти мо ҳамеша қобили истифода ҳастанд.

Мероси устод Лоиқ беандоза фарогир аст ва тақрибан тамоми ҷиҳатҳо, лаҳзаҳо, пастиву баландиҳо, печутобу динамикаи зиндагии ҷомеа ва дар алоҳидагӣ ҳар фарди ин ҷомеаро дар бар кардааст. Ҷаму шодӣ,

ҳаяҷону изтироб, дарду алам, марому орзу, омолу ормони мову шумо аз гаҳвораву пистони модар то ғӯру лаҳад дар ашъори Лоик акс андохтаанд. Дар рӯзҳои шодмонӣ, дар ҷашнҳои арӯсӣ, дар маҳфили маҷлисҳои дӯстона Лоик бо шеъраш ҳамнишину ҳамсоғару ҳамсӯҳбати мову шумост, дар лаҳзаҳои ғаму мотам, дилшикастагиву лоилоҷӣ ашъори ӯ бароямон тасаллиятбахшу умедзо аст. Дар изҳори ишқ, ибрази рози муҳаббат шеърӯ ғазали Лоик беҳтарин василаест барои дилдодагон. Лоик бо шеъраш дар дили мардумон ҷой гирифт, ҳамнафасу ҳамдам ва ғамшарику шодишарики ҳар фарди дилоғоҳ шуд, шоири ормонҳои миллат гардид.

Кӯшишу заҳматҳои устод Лоик дар роҳи поксозӣ ва ғанигардонии забони тоҷикӣ, мақому манзалати шоиста гирифтани он дар ҷомеаи Тоҷикистон, зиндаву маъмул ниғаҳ доштани лафзи тоҷикӣ дар маҳалҳои тоҷикнишини ҷумҳуриҳои дигар (хоса шеъри «Дар Бухорою Самарқанд») аз касе пӯшида нест. Хусусан дар 10-15 соли охири умраш устод дар масъалаҳои ҳастии миллат ва забон ҳам дар шеър ва ҳам дар мақолаҳои мусоҳибаҳои ҷонсӯзона ибрази назар мекард. Забони шеъри ӯ, агар аз дидгоҳи таҳқиқ бингарем, худ як марҳилаи сифатан тозаест дар татаввурӯ такомули забони адабии тоҷикӣ. Омӯзиши пайвасти ӯ аз забони адабиёти гузашта, аз лаҳҷаву ғӯишҳои мардум, аз луғатномаву фарҳанго аз як тараф ва дар заминаи дониши амиқ, завқи баланд ва ҳисси нозук сохтани таркибу таъбирҳо, аз ҷониби дигар, забони ашъори Лоикро хеле ғанӣ ва ҷаззоб, хоно ва ғӯё гардониданд. Ин як шоҳи хизмати Лоик дар соҳаи забон бошад, шоҳи дигари пайкори ӯ дар кори ҷамъиятиву фарҳангии ҳамаҷӯза дар тӯли тамоми фаъолияти эҷодӣ эҷодиёташ зоҳир мешуд. Тақрибан дар ҳар маҳфили маҷлис, нишастҳои дӯстона ва мувоҳисаву мунозараҳои устод аз ғализу олуи шудани забони адабӣ, гуфтугӯи мардум, аз бепарвоии зимомдорони соҳа нисбат ба тақдири забон бо дарду алам ва гоҳ хеле тунду шӯрида сухан мегуфт (намунааш дуои ӯ дар шеъри «Забонгумкарда» аст: Заҳр бодо шири модар бар

касе, к-ӯ забони модарӣ гум кардааст). Охири солҳои 80-и асри гузашта, вақте ки маъракаи умумимардумӣ барои мақоми давлатӣ гирифтани забони тоҷикӣ авҷ гирифт ва хусусан зиёиёни миллӣ дар ин ҷабҳа хеле фаъол шуданд, устод Лоиқро рӯҳу тавони нав дамид. Соли 1989, баробари қабули Қонуни РСС Тоҷикистон «Дар бораи забон» ва таъсиси Бунёди забони тоҷикӣ, устод аз сармуҳаррири маҷаллаи «Садои Шарқ» даст кашида, сарвари ин Бунёдро пазируфт ва бо дили гарму нақшаҳои бузург оид ба амали забони тоҷикӣ ба фаъолият камар баст. Мутаассифона, воқеаҳои маълуми ибтидои солҳои 90 имкон надоданд, ки устод дар ин самт пурсамар фаъолият дошта бошад. Бо вучуди ин ҷаҳду талошҳои Лоиқ ва ҳамсафону шогирдонаш барои тозагӣ ва ғанигардонии забони тоҷикӣ ва мақому мартабаи хос пайдо кардани он дар ҷомеаи Тоҷикистон самараҳои хуб доданд, дар ду-се даҳсолаи охир забони шеъри мо сифатан беҳтар шуд, масъулияти мардум барои забон боло рафт, ки дар ин кор саҳми шеъри Лоиқ ва намунаи шахсияти адабиву фарҳангии вай хеле бузург аст.

Устод Лоиқ дар шеъри тоҷикии охири қарни 20-ум чунон таъсир гузошт, ки аксари шоирони аз солҳои 70 ин ҷониб, доништа ё ғайриихтиёр, аз ӯ пайравӣ кардаанд: дар истифода аз унсурҳои шаклии шеър, дар мазмуну маъниофарӣ, дар корбурди таркибу таъбирҳо ва ҳоказо. Ба ин маънӣ ӯ соҳибмақтаб ва инондори солимтарин ҷараёни татавбури шеъри тоҷикии охири садаи 20-ум маҳсуб меёбад ва ин мактабу ҷараён имрӯз низ раванқ дорад.

Ниҳоят, устод Лоиқ аз ибтидо то интиҳои фаъолияти эҷодинаш парчамбардори бузургтарин ғояҳои миллӣ буд. Лоиқ ҳам бо сухан ва ҳам бо чеҳраи адабиву фарҳангии худ, пеш ва беш аз ҳама, ба адибон, умуман ба зиёиёни тоҷик ҷуръат ва шуҷоати миллӣ, адабӣ ва гражданиро талқин намуд. Шуҷоати адабие, ки Лоиқ дошт, як падидаи воқеан камназирест, ки шояд худи устод хизматашро дар ин ҷода то охир эҳсос накарда бошад. Вақте ки ӯ дар мавзӯи миллат, ғуруру ифтихори миллӣ сухан мегуфт ё

шеър мехонд, гӯё оташе, ки дар дил дошт, ба забонаш меомад, сухану шеъраш ба дилҳо гармиву ба ақлҳо равшани эҳдо мекард. Фуруру ифтихори миллӣ, омодагӣ ба сарсупорӣ дар роҳи саодати миллат аз оғоз то анҷоми эҷодиёти шоир чун хати сурх равшану пурчило мегузарад. Хизмати устод Лоикро дар бедориву ҳудогоҳии миллӣ ва васеътар аз ин Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар суханронияш дар яке аз мулоқотҳо бо зиёиёни кишвар 20 марти соли 2001 ба таври зайл ифода карда буд: «Аз нимаи солҳои шастум адабиёти моро ҷустуҷӯҳои нави эстетикӣ, рӯҳияи ҳудогоҳӣ, талқини ҳофизаи таърихии халқ, хусусан арзишҳои маънавӣ сар то по фаро гирифт. Ба адабиёт рӯҳи нав дамид. Дар ин миён лозим мебудам хизматҳои пурарзиши шодравон Лоик Шералиро дар талқини шучоати адабӣ, рӯҳи миллӣ ва ватандорӣ, ситоиши модар ва забони модарӣ, эҳёи бисёр суннатҳои шеърӣ оламгири мо бо сипосу эҳтироми хоса ёдовар шавам».

Мо дар ин пешгуфтор аз таҳлили шеърҳои ҷудогона, аз овардани иқтибосу мисолҳо қасдан ҳуддорӣ кардем, то хонанда худ шеърҳоро бихонаду ба завқ ояд, лаззат барад ва дурустӣ ё нодурустии нуқтаҳои баёнкардаи мо ро низ ба қазовати хонанда ҳавола мекунем.

Абдураҳмони Абдуманнон

ШЕЪРХО

БА МОДАРАМ

Ба кунчи сандалӣ биншаста шабҳо, модари пирам,
Ту шояд чомаи домодӣ медӯзӣ ба сад нийят,
Ки рӯзи тӯй дида бар қади ман, бишканӣ армон,
Бубинӣ то ба ранги нав, ба ҳусни нав ҷавоният,
Ба он дастони ларзони шарафмандат бимирам ман!

Наёбад чашми камбинат ба ҷустан чашми сӯзанро,
Биларзад дасти пурэҷозии ту дар қабзаи пирӣ,
Валекин боз медӯзӣ ту дастархони гулдӯзӣ,
Ки рӯзи маърака дар байни мардум обрӯ гирӣ,
Чи дунёест дунёи умеди ту,
Аё модар, аё модар!

Ниҳону пардагӣ бигзашт даврони ҷавоният,
Ҳаётат дар гуселу пешвози зиндагӣ тай шуд.
Бикун бо гӯшаи қарси сафедат пок ашкатро,
Ба дунё одамӣ як бор меояд ба пои худ...
Ба оҳи тобнокат аз кучо акси садо ҷӯӣ,
Аё модар, аё модар!

Бурун аз деҳа норафта, надидӣ рӯи дунёро,
Ба гирди хеш гӯё чарх гаштӣ, зиндагӣ кардӣ.
Ба гирди русто домони гардун гӯӣ часпида
Туро барбаст роҳи нийяту азми ҷаҳонгардӣ.
Чӣ дорад олами дар худ ниҳони ту,
Аё модар, аё модар!

Худо гуфтию оят хондию таъбирҳо ҷустӣ,
Ту доим «Ҳафтяк» мондӣ ба зери болиши кӯдак,
Ки шояд тифл бебоку далеру қаҳрамон гардад.
Дили пайгамбарон гунҷад даруни синаи кӯчак...

Даруни кулбаи пасти назарногири пур аз луд,
 Ба хукми қарзи инсонӣ чаҳонеро бигуиҷондӣ,
 Шабонгаҳ миҷжа таҳ нокарда, пухтӣ кулчаи ширӣ,
 Саҳар фарзандҳоятро ба майдонҳо гуселондӣ,
 Шараф андӯхтӣ аз ҷонфишониҳои фарзандон,
 Аё модар, аё модар!

Бубинӣ хоб шаб фарзандҳои мурдаи худро,
 Бисбӣ сахнаи дидорбиниҳои рӯзонӣ.
 Б.: назди остонаи дом монад сояи маргат,
 Ту ро хонад ба сӯи олами торику зулмонӣ.
 Магар аз марг, охир безаволӣ ту,
 Аё модар, аё модар!

Ҳазорон маргро, андӯху ғамро пушти сар кардӣ,
 Нахурдиву напӯшидиву бо сад ранҷ парвардӣ
 Маро бигрифта зери пар.
 Барои он ки дар ман зиндаю ҳозир бубинӣ боз
 Ҳамон сайёдҳои сайдгашта – рафтагонагро,
 Шудӣ хуни чигар, модар.

Кунун имрӯз фарзандат – чигарбандат хунар омӯхт.
 Ки ёбад нони беминнат.
 Ба номат дафтаре бикшод,
 Дуои хайр гӯ, модар,
 Ки ӯ бо номи ту дар роҳи раҳқӯй қадам бинҳод.
 Варо ту мағфират кун, раҳнамоӣ кун,
 Аё модар, аё модар!

Зи лабҳои фурӯрафта, зи оҷанги пурасрорат,
 Агар дурам, агар наздик, хонам панди ногуфта:
 Чӣ суд аз он гуле, ки зеби як кокул шуду афтод?
 Сано бодо ба он гул, ки барои даҳр бишқуфта.
 Ту охир ибтидои ибтидоҳой,
 Аё модар, аё модар!

Ту ҳоло дар дами пирӣ нафасҳои ғаниматро
 Ба нақши гул, ба рӯи сӯзаниҳо сабт месозӣ.
 Дурахши охирини чашми худро дар дили шабҳо
 Барои субҳи фардо ҳада месозию менозӣ.
 Гулу нуру шарофат ёдгор аз ту,
 Аё модар, аё модар!

Суруди хузнангези қадими ро махон, модар!
 Дилатро бо суруди аввалини ман даме афрӯз!
 Агар дасторхону чомаи нав дӯзӣ бо уммед,
 На танҳо баҳри ман,
 Баҳри ҳама фардоиён ҳам дӯз!
 Ғанимат дон насиби вопасинатро, саломат бош,
 Аё модар, аё модар!

6.12.1964

* * *

Ту монанди замин танҳой, модар,
 Ту монанди замин яктой, модар.

Заминро ҳар қадар чун моли меросӣ
 Миёни ҳам басо тақсим карданд.
 Заминро қитъа-қитъа ҳар қадаг фарзандгони ту
 Барои ҳамдигар тақдим карданд,
 Вале як рӯз донистанд —
 Замин қисмат нахоҳад шуд.

Замину осмон,
 Хуршеду маҳ
 Мисли дили ту,
 Мисли меҳри ту
 Миёни кӯдакон қисмат нахоҳад шуд.

Ҳама хуршеду маҳ доранд,
Ҳама бо худ замину осмон доранд,
Вале аслан маҳу хуршед,
Вале аслан замину осмон
Монанди ту яктою танҳоянд.

Чунон ки ҳар касеро зодгоҳе ҳаст,
Раҳе, сарманзиле меодгоҳе ҳаст,
Вале баҳри ҳама Модар-Ватан яктост,
Ту ҳам аз баҳри мо мисли Ватан яктой, эй модар.

Ту яктоиву дар ҳар ҷо,
Ту танҳоиву ту бо мо.
Туй обастани шодӣ,
Туй обастани ғамҳо.
Туй обастани имрӯз,
Туй обастани фардо.

Замину осмон,
Хуршеду маҳ,
Модар-Ватан
Аз он азизастанд,
Ки беҳамтову яктоянд.

Ҳар он чӣ беш аз якто бувад,
Чандон муқаддас нест.

Ту монанди замин танҳой, модар!
Ту монанди замин яктой, модар!

10.5.1966

НҶШБОД

Ба дастам чоми хайёмӣ,
 Лаболаб чоми гулфоме.
 Дар ӯ ёди ниёгон аст, ҳам ашки бузургон аст,
 Дар ӯ шаҳди замину шуълаи хуршеди тобон аст.
 Дар ӯ ҳам ахтари афтода аз гардун,
 Дар ӯ ҳам ахтари хомӯши ёрон аст.
 Дар ӯ ҳам гирияҳои хандаолуд аст,
 Дар ӯ ҳам хандаҳои гирияолуд аст.
 Дар ӯ ҳам гармии оташ.
 Дар ӯ ҳам талхии дуд аст...

Ман аз рӯзе, ки ашки талху шӯрамо
 Зи чоми чашмҳои хеш нӯшидам,
 Ман аз рӯзе, ки мисли рӯдҳо аз модарони кӯх
 Чудо гардидаму доғи чудодро ба чони хеш санҷидам, —
 Паёпай бода менӯшам.

Ва допистам, ки дар талхии май ширинии дунёст,
 Ва донистам, ки дарди ишқ подоши чудоиҳост,
 Ва донистам, ки холигоҳи мобайни заминро осмон бар мо
 Барои сарфарозиҳост;
 Ва донистам, ки паҳнои замин дар зиндагии кӯтаҳи одам
 Барои бениёзиҳост, —
 Паёпай бода менӯшам.

Ва инак нӯшбоди ман:
 Барои умри бигзашта, ки боли чап бувад бар мо,
 Барои умри оянда, ки боли рост хоҳад буд,
 Барои он, ки мо ҳастем дар дунё
 Миёни соҳили дирӯзу фардо мисли дарёе,
 Хурушонне, ситезоне, ба манзил роҳпаймое,
 Туро то қатраҳои охирин менӯшам, эй бода!

Туро то катраҳои охирин менӯшам, эй бода,
 Ки бо ангезаи ту мурдаҳо аз гӯр исён карда бархезанд,
 Зи дунё қарзҳои хеш бистонанду бистезанд.

Ва чашми зиндагон дар гардиш ояд лаҳзаи мастӣ,
 Сари мастон ба гардиш ояду

бовар кунад бар гардиши гардун,

Ва як дам сар ба рӯи даст бигзоранду андешанд,
 Ки ночизанд ё чизанд?!

Туро то қатраҳои охирин менӯшам, эй чоми муборақбод,
 Ки то донанд ҳастам Шарқзод – аз кишвари Хайём!

Туро то қатраҳои охирин менӯшам, эй чоми муборақбод,
 Ки то донанд ҳастам ворису ҳамсоғари Хайём!

1965

МАН НАМЕМИРАМ

То нагирам хунбаҳои чумлаи қурбониёнро,
 То набахшам умри озода ҳама зиндониёнро,
 То наёбам роҳи дилҳои тамоми зиндагонро,
 То набардорам ба дӯшам дӯшбори ин замонро,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

То нашӯям доғи дилҳоро ба хуноби дилам,
 То наёбам ман зи дунё дурри ноёби дилам,
 То нақобам субҳро аз чашми беҳоби дилам,
 То нагӯям достони тозаи боби дилам,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

То наорояд чавониям ҷаҳони пирро,
 То набандам бо сурудам пеши роҳи тирро,

То нагирам бо қалам пеши дами шамшерро,
 То набинвисам зи нав ман номаи тақдирро,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

То насозам ҳайкале бар ёдгори модарам,
 То нагардам ҳамсари Боми Чаҳони кишварам,
 То нагардад матлаи умри абад бому дарам,
 Нашканад то ташнагии ташнаро шеъри тарам,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

То даме, ки офтоб аз Шарқ бинмояд тулӯъ,
 То даме, ки рӯдхо аз кӯҳсор ояд фурӯ,
 То даме, ки зиндагӣ бошад ба роҳи орзу,
 То даме, ки шеъри Ҳофиз бошад ҷому сабӯ,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

То надонам, ки пас аз ман хонда шеърамро касе
 Хоб мебинад маро, мепурсад ин овоз кист?
 То надонам зиндагиро баъди ман раҳ то кучост,
 То надонам соҳиби дунё пас аз ман боз кист,
 Ман намемирам,
 Ман нахоҳам мурд!

Бо ду чашми нурполо,
 Бо ду дасти ризклаймо,
 Бо дили дардошною бо сари пуршӯру савдо,
 То қаламро пул насозам дар миёни
 соҳили имрӯзу фардо,
 Ман нахоҳам мурд очиз,
 Ман нахоҳам мурд ҳаргиз!

* * *

Ишқи аввал – ғӯраи сармозада,
Норасида мефитад аз шохсор.
Реша гар дар об дорад нахли умр,
Боз орад бор дар дигар баҳор,
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Ман сафар кардам ба мулки шоирӣ,
Кӯлворам ғайри ту чизе надошт.
Аз тамоми ганҷҳои кӯҳсор
Ғайри ту санги шарархезе надошт.
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Мекуни дар синаам гаҳ кӯрдуд,
Гоҳ оташ мезани бар пайкарам.
Бохта худро ба бозиҳои ишк,
Мекуни бозӣ ту гоҳе бо сарам,
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Аз биёбони пушаймонӣ гаҳе
Сӯи ёри рафта ово мекуни,
Гоҳ бо ҳар чӣ насибат шуд зи умр,
Шукр мегӯӣ, муросо мекуни.
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Зиндагӣ маҷмӯъаи бешу камист,
Ҳар шабе дар осмон маҳтоб нест.
Ҳусн бошад, дӯст медорад касе,
Сар амон бошад, кулаҳ ноёб нест,
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Тунд шав дар ин сипехри тундрав,
Шоирю ошиқӣ – девонагист.
Ҳар кӣ бикшояд дари бикшодаро
Кори ӯ парвози мурғи хонагист.
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Боз мо нӯшем бояд чомҳо,
 Боз афрӯзем бояд шомҳо.
 Бар ҳазорон кӯдаки навзодае
 Боз бигзорем бояд номҳо.
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Шӯрида бош!

1970

* * *

Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз,
 Чаҳон аз баҳри ӯ Шероз буда.
 Канори оби Рукнобод умре
 Варо чои ниёзу ноз буда.

Басо аз тангии Аллоҳу Акбар
 Накӯтар дид паҳнои чаҳонро.
 Чу сайёҳе чаҳонро дарнавашт ӯ
 Фақат аз тарфи гулгашти Мусалло.

Басо дар оби Рукнобод рӯ шуст,
 Ки ёбад обрӯи ҷовидона,
 Ки бошад шеър чун ойинаи об,
 Чу дарё лаб занад шеъру тарона.

Басо биншаст ӯ андар лаби чӯ,
 Ки нахли шеър бошад реша дар об,
 Ки шеъраш доимо тар бошаду сабз
 Ба мисли сабзаҳои тарру шодоб.

Басо биншаст бо ёре лаби кишт,
 Ки пошад дар чаҳон тухми суханро.
 Кунад ёде зи кишту ҳосили умр
 Дар ин дунё, дар ин дунёи зебо.

Лаби кишту лаби обу дами хуш,
Лаби чому лаби ёри гуландом –
Ҷамин будаст нақди зиндагонӣ
Варо аз ин ҷаҳони бесаранҷом.

Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз,
Вале олам ба Шероз ояд имрӯз.
Тавофи хоки поки Ҷофизи ринд
Ҷама одам ба Шероз ояд имрӯз.

1970

* * *

Рӯзхо мегузаранд,
Рӯзхо аз сари мо,
Аз дили мо мегузаранд,
Хабари лаҳзаи дидору чудой бар лаб,
Аз раҳи манзили мо мегузаранд.

Ба назар
Мо ҳама бояст, ки ҳар рӯз зи умр
Сабаке бардорем.
Бояд аз рӯз ба рӯз
Асаре бигзорем.
Бояд аз рӯз ба рӯз
Боз ҳам бихраду солор шавем.
Бояд аз рӯзи наве
Боз гирем ба дил сози наву сӯзи наве,
На чу дирӯза ба як қоида такрор шавем.

Лек тадбир кучост?
Гарчи дирӯз ба сад саҳву хатое бигузашт,
Рӯзи дигар ба дигар саҳву хато мегузарад.
Чун батаҳқиқ ту бар хилқати одам нигарӣ,
Ростӣ, ин ҳама аз кӯтаҳии ақли расо мегузарад.

Ачабо,
Вактро мегузаронем, ки барчо бошем,
Вактро мегузаронем, ки аз вақт бурун
Бехалал аз ҳама савдо бошем.
То надонем, ки бо вақт ба ҳам мегузарем.

Ачаб аст, ин ачаб аст!
Гоҳ мо бо ҳама донодилию доноӣ
Рӯзро кӯр кунем,
То надонем, ки ин оқибати кӯрдилӣ,
Худфиребист ва ё ҳеч кам аз худкушӣ нест!

Хоҳам имрӯз ба парвозгаҳи вақту фазо
Муддате бол кушоем, ки парвоз кунем.
Ҳар дари боз бубинем, ба кас бинмоем,
Ҳар дари баста бубинем, ба кас боз кунем.

Хоҳам, имрӯз, ки бояд донист,
Вақти бекорӣ чӣ мебояд кард?
Вақти бекорӣ бипурсем зи худ, то чӣ касем.
Гар расидем ба хуршеду ба маҳтоб, чӣ хуш,
Вақти он аст, ки бо худ бирасем!

Вақти он аст, ки эй аҳли назар,
Вақти худро биситонем аз вақт.
Вақти он аст, ки эй аҳли ҳунар,
Қадри худро гузаронем аз вақт...

... Рӯзхо мегузаранд,
Рӯзхо аз сари мо,
Аз дили мо мегузаранд.
Гар натонем ҳақи хеш ситондан аз вақт,
Рӯзхо ҳар яке чун қотили мо мегузаранд.

5.9.1972

ҚАДРИ ШОИР

Рӯзе, ки ошиқон аз ҳам ҷудо шаванд,
Рӯзе, ки зӯрҳо бемуттако шаванд,
Рӯзе, ки одамон беошно шаванд,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Шоме, ки ахтаре сӯзад дар осмон,
Рӯзе, ки дар замин сӯзад дили ҷавон,
Ҳар гаҳ, ки одамӣ ҷӯяд зи худ нишон,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Гирам, шикориён оянд бебарор,
Дар китфашон камон сарзер аз шикор,
Дар рӯи сахрае биншаста хоксор,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Рӯзе, ки роҳиён дар дашти регпӯш
Бесозу барги раҳ монанд лабхамӯш
Бархонда қитъае, оянд бар хурӯш,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте ки базми дил бечӯш мешавад,
Зебой ҳар гаҳе мағшуш мешавад,
Дунёи некуӣ фаромӯш мешавад,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте ки ҷумлаи даъвогарони зӯр
Миранд бо ҳама ҳангомаю гурур,
Хешон катибае ҷӯянд лавҳи гӯр,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Рӯзе, ки одамӣ дарёфт қадри худ,
Ҷуст аз ҷаҳон мақом аз баҳри фарди худ,
Дарёфт аз сухан ташреҳи дарди худ,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд...

МАРСИЯИ ХУРШЕД

.....

*На он тақлид ин тақлид,
 На он хуршед ин хуршед.*

Зи баъди чанд милён сол мемири ту, эй Хуршед!
 Ҷавоби он қадар дарвозаҳои субҳро бикшоданат
 аз одаму олам
 мукофоте намегири ту, эй Хуршед!

Замин гаҳвораи фарзанди одам буд,
 Ту чун гаҳвораҷунбоне суруди алла мехондӣ.
 Ҳама шаб ахтаронро рӯи он гаҳвора чун зоча
 Барои кӯдакони хокзода медурахшондӣ.

Ду чашми кӯдаки навзод аз рӯзи бинои умр
 Пас аз модар туро медид.
 Ду чашми қахрамон дар корзорон лаҳзаи мурдан
 Туро меду модарро надида чашм мепӯшид.
 Ва дар зикри нигоҳи вопасинаш чун нишони умр
 Зи ту як поре бар хоки тар мебурд.
 Даруни гӯр,
 Андар синаи хомӯшу сарди ӯ
 Чу ёри ҷонбаҷонаш поре нури ту ҳам мемурд.
 Туро ҳар бандаи миранда бо худ мебарад бар гӯр,
 Ту бо ҳар бандаи мирандае мемири, эй Хуршед!

Ту бо ҳар ахтаре, к-аз базми анҷум дур мегардад,
 Ту бо ҳар чашми биное, ки аз ғам кӯр мегардад,
 Ту бо ҳар қатраи хуне, ки афтада ба гил, мағшуш мегардад,
 Ту бо ҳар қатраи обе,
 Ки дур афтада аз ҷӯши тарокумҳову тӯфонҳо,
 Ба зери шуълаат хомӯш мегардад,

Паёпай,
 зарра-зарра,
 ноаён мекоҳӣ, эй Хуршед!

Ту бо ҳар марди зиндонӣ, ки дар зиндон
 Зи пушти панчара чашмаш ба сӯи курси ту мурдаст,
 Ту бо ҳар сарбадоре, к-охирин лаҳза
 Ба сӯи ту назар афканда, аз дунё сафар кардаст,
 Ту бо ҳар дилбари хуршедрӯ,
 к-андар ғуруби офтоби ҳусн
 Аз ин дунё ба сина доғҳо бурдаст,
 Ба зиндону ба зерӣ дорҳо мемириӣ, эй Хуршед!
 Зи бухлу кинаву озорҳо мемириӣ, эй Хуршед!

Ту бо ҳар шоире, к-аз шӯри дил дилро бифарсояд,
 Ту бо ҳар ошиқе, к-аз нобарорию ситамгорӣ
 Ба мижгон ашк полояд,
 Бикоҳиву бифарсой,
 Зи худ як дам наёсой.

Ту чун марди мусофир дар биёбони фалак танҳо,
 Ба манзил норасида, дар миёни роҳ мемириӣ.
 Агарчи асрҳо равшангари таърихҳо будӣ,
 Чу пири зуфунуне оқибат гумроҳ мемириӣ.

Зи баъди ту Замин даври чӣ хуршеде ҳамечарҳад?
 Ба даври офтоби дигаре? Ҳайҳот!
 Пас аз ту боз, мегӯянд, Хуршеди дигар созанд;
 Чунон ки баъди Фирдавсӣ нашуд «Шахнома»-е иншод,
 Валекин шоирон буданд...
 Замин дар мотами ту,
 Даври ғӯри нурхези ту
 Ба мисли сӯгворе навҳа созад, хешро сӯзад,
 Ту Хуршеди ҷаҳон будӣ, вале бар ёдгори ту
 Ҷаҳон андар сари ғӯрат чароғи хира афрӯзад...

Чу умри одамӣ кам мешавӣ ҳар рӯзу ҳар соат,
 Зи рӯз аз рӯз ҷонат хастаю ранчур хоҳад шуд.
 Ва рӯзе бо ҷаҳон аз сактаи дил мекуни падруд,
 Ҷаҳон бе чашми ту чун пирмарди кӯр хоҳад шуд.

Дареғо! Ҳасрато! Ҳайфо!
 Барои зиндагӣ чун модарон мемирӣ, эй Хуршед!
 Дилатро коста аз баҳри тифлон,
 ногаҳон мемирӣ, эй Хуршед!

... Вале то он даме, ки чашмҳоям сӯи ту боз аст,
 Ба сӯят бо ҳазор уммед сар афрозам, эй Хуршед!
 Агарчи зарраам, рӯзе
 Ба пеши чашми ту худро аён месозам, эй Хуршед!

.....
 Сипас бидруд, эй Хуршед!
 Сипас бидруд, эй Хуршед, эй Хуршед!

1973

АЙНӢ

Зи лавҳи гӯрҳо, аз мармари сарди мазористон,
 Зи хоки мурдағони зиндатар аз зиндадаргӯрон,
 Зи нақши ҳар катиба, нақши нохун дар тани зиндон,
 Зи соҳилҳои бедарё, зи дарёҳои бечарён
 Ту моро кофтӣ, устод,
 Ту моро ёфтӣ, устод!

Зи аъмоқи фаромушхонаҳои тираи таърих,
 Зи хоке, ки шуда омочгоҳи тири бадхоҳон,
 Чу абёти парешоне, ки монд аз Рӯдакӣ мерос,
 Ту моро ҷамъ овардӣ зи ҳар маҷмӯаву девон,
 Ту моро зинда гардондӣ,
 Ба мо моро шиносондӣ.

Зи исёнҳову шӯришҳо, зи кулли буду нобудаш,
Зи фарёди таболудаш, зи Фирдавсию Маҳмудаш,
Зи хунҳое ки баҳри хунбаҳои ҳамгинонаш рехт,
Зи андӯхи тараболуду шодии ғамолудаш
Ту चुстӣ сарнавишти халқ,
Оғози сиришти халқ.

Чу айвони валангоре, ки на бому на девораш,
Чу девори ҳисоре, ки на синчеву на болораш,
Ту таърихи хароби халқро тармимҳо кардӣ,
Шиносондӣ ба бунёдаш, ба фарҳангаш, ба осораш,
Ки мо ҳам одамем охир,
Ва аз ин оламом охир!

Чу гумчӯе, ки мечӯяд паи гумгаштагонашро,
Чу танҳое, ки мечӯяд зи дунё дӯстонашро,
Нишони мардумон चुстӣ ту аз шаш соҳати таърих,
Барои ҳоҷати имрӯз ганҷи бостонашро,
Ки бе дирӯз ҳоло нест,
Ки бе имрӯз фардо нест...

Зи юмни Инқилобе, к-устодат буд (худ гуфтӣ)
Бурун овардӣ як-як мурдахоро ту зи гӯристон,
Ва андар тоҷгоҳи ҳар кадоме тоҷ бинходӣ,
Ҳидоят кардӣ ононро барои хидмати даврон,
Ба онҳо чон ато кардӣ.
Сари минбар баровардӣ.

Зи маснадҳову манзарҳо,
Зи чанги роҳи кишварҳо,
Зи авроқи баёзу ҳарфи ноҳони дафтарҳо,
Зи сарҳое, ки рӯи дорҳо ҳам буда сарафроз,
Зи ҳар доре, ки бишкаста зи бори фитрати сарҳо,
Ту चुстӣ номи тоҷикон,
Муроду коми тоҷикон.

Туру чун ҳимматеву фитрати олампаноҳе буд,
Ба чашмандози ту пайдо ҷаҳони мурғу моҳӣ буд,
Ҳама печухами таърихро бо сар гузаштӣ ту,
Ки аз мардонагии халқ осораш гувоҳе буд,
Шудӣ худ ҳайкале дигар,
Ба мардум машғале дигар.

Чу аз зиндон раҳо гаштӣ,
Ҳаёлам, нуру фазлу шеър аз зиндон раҳо гардид.
Ба дунё омадӣ чилсола шогирде, к-аз устодиш
Забони мо ба даъватҳои даврон ҳамсадо гардид.
Садояшро ҷаҳон бишнид,
Ҷаҳони бекарон бишнид.

Ту худ як инқилобе дар шуури мардумон будӣ,
Ту худ як изтиробе дар ниҳоди ину он будӣ,
Ба рағми он ҳама кӯрони таърихи наҷиби мо
Ту чун мушти гиреҳбаста, чу тири дар камон будӣ.
Ту аз мо сохтӣ моро,
Зи мо бишнохтӣ моро.

Бас аз хокистари хомӯш оташҳо фурузондӣ,
Шарарҳое басо аз сангҳои сард рӯендӣ,
Сари ғӯри ниёгон машғала афрӯхтӣ аз меҳр,
Аз ин рӯ ҳамчу машғал дар сари дасти замон мондӣ!

... Чунин андар ҷаҳони гирдгардон,
Чунин андар ҷаҳони рӯҳи озодон
Бузургонро бузургон зинда медоранд,
Бузургонро бузургони дигар поянда медоранд...

16.11.1973

ТАЪРИХ ГУВОҶ АСТ...

Барои академик Бобоҷон Ғафуров

Таърих гувоҳ аст, ки дар ҳеч замоне
Тоҷик ба хоки дигаре аз сари кина
Бо ҳамҳамаю дамдама лашкар накашидаст.
Таърих гувоҳ аст, ки дар арсаи таърих
Тоҷик зи роҳи ҳасаду ҷаҳлу таассуб
Бар фарқи саре найзаю ханҷар накашидаст.

Тоҷик ҳама умр ба ҳар бозии қисмат
Бардошт¹ биёмухта зи кӯҳи ватанаш буд.
Ҳар теша, ки бар синаи ҳар санг фуру рафт,
Доғи дили бекинаю захми баданаш буд,
Ҳар ҷавшани олудаи хуне, ки ба бар дошт,
Ҳам ҷавшани ҷони ватану ҳам кафанаш буд.

Таърих басо дида, ки андар раҳи паймон
Тоҷик даме пеши адӯ сар нафикандаст.
Ҷон канда басо, лек
З-ояндаи пирӯзи худ уммед нақандаст.

Мурданд басо маслаку ойину худоён,
Маҳкум бимурданд басо ҳукмравоён,
Мурданд забонбаста басо уқдакушоён,
Бар рағми ҳама ҳилаю тазвиру тааддӣ
Аз оташи суғдон
Як шуъла фақат монд фурузон,
Як шуъла, ки дар ҷашму дили халқ ҳамесӯхт,
Як шуъла, ки бар халқ чи сон сӯхтан омӯхт.

1. Бардошт – сабр, таҳаммул.

Ҳар наъл, ки бархурд ба ҳар санги куҳистон,
 Ҳар наъл, ки бар санг заду шуъла бирӯнд,
 Ҳар шуъла, ки аз теғи бароҳхта мечаст
 Дар партави хуршед сари дасти далерон,
 Омӯхт ба мардум хунари шуълавариро,
 Бо хасм ситезидану пирӯзгариро...

Ҳар шуълаи сӯзандаи уммеди дили халқ –
 Он шуъла, ки дар ҳар маҳали тираи таърих
 Гаҳ-гоҳ ҳамесӯхт;
 Он шуъла, ки андар дили ҳар санг ниҳон буд,
 Он шуъла, ки дар дидаи ҳар фард аён буд,
 Дар чашми Хирад чамъ шуду тоза барафрӯхт.

Гӯё ки ҳама шуълаи сӯзони парешон
 Аз қаъри замонҳо
 Дар чашми Хирад чамъ шуду гашт фурузон.
 Дар чашми Хирад оташи исёни ҳама халқ,
 Ошӯби дили шуълавару хашми хурӯшон
 Чамъ омаду гардид чунон машъали тобон,
 К-аз партави он чор суи тираи таърих
 Равшан шуду чашми дигаре ёфт ҳама халқ,
 Бар хеш назар кардаву бишнохт худаширо,
 Феҳристи ҳама бешу каму неку бадаширо.
 Бингашт ба ойинаи қасду талаби худ,
 Бар чеҳраи худ, зоти худ, аслу насаби худ...

Бо чашми Хирад бингарӣ аз қуллаи имрӯз
 Ҳар гоҳ ба печухами таърихи ниёгон
 Бинӣ ба чӣ эъҷоз
 Тоҷик ба мулки дигарон роҳ кушодаст,
 Чи дур, чи наздик
 Сад раҳ ба дили мардуми огоҳ кушодаст.

Алҳақ ҳама медонаду таърих гувоҳ аст
 Тоҷик ҳама умр
 Дар Мағрибу Машрик
 Кардаст мусаххар чи бас иқлиму мамолик...
 Аммо на ба шамшеру камону сафи лашкар!
 Бо санъату бо фитрату бо ақли мунаввар,
 Бо ҳиммату бо ҳикмату бо шеърӯ тарона,
 Бо рӯҳи ҷавононаю пирӯзгарона...

24.11.1973

БАЪД АЗ ҲАЗОР СОЛ...

*Ҷавоб ба ҳасудони Рӯдакӣ, хосса ба шоири ҳасуд
 Абӯзироа, ки дар мазаммати устод фармудааст:*
 Агар ба давлат бо Рӯдакӣ на ҳамсонам,
 Аҷаб макун, сухан аз Рӯдакӣ на кам донам.
 Агар ба кӯриш чашм ӯ биёфт гетиро,
 Зи баҳри гетӣ ман кӯр буд натвонам.
 Ҳазоряк 3-он, к- ӯ ёфт аз атои мулук,
 Ба ман диҳӣ, сухан ояд ҳазор чандонам.

Шумо, эй худбаҳоёни муғамбир,
 Шумо, савдогарони шеърӯ оҳанг,
 Шумо, эй нотавонбинони качдил,
 Шумо, ҳаннотҳои илму фарҳанг.

Шумо вомондагони роҳи эҷод,
 Ҳама гандумнамои ҷавфурӯшед.
 Чунон дар ҳарфбофӣ гашта устод,
 Ки ҳарфи кӯхнаро чун нав фурӯшед.

Зи минбар аз сари ҷаҳли мураккаб
 Миси худро ҳама зар мешуморед.
 Ҳама хокистари хомӯши худро
 Миёни дош чун оташ гузоред.

Ҳама он тухмату бухтону кина,
 Ҳама он айбҷӯитон зи кӯрист.
 Далерии шумо аз тарси ҷон аст,
 Ҷасурии шумо бад аз ҳасурист.

Шумо дар хонаи худ марди майдон,
 Шумо дар маҷлиси май ҳақпарастед.
 Вале гоҳе, ки бар минбар бароед,
 Ҳақиру очизу тарсую пастед!

Агар шоир бувад чашми замона,
 Шумо кӯред, кӯри беасоед!
 Агар шоир бувад фарзанди айём,
 Шумо ё нохалаф, ё носазоед!

Агар шоир бувад ойинаи давр,
 Шумо ойинаи садпора ҳастед!
 Агар шоир бувад сарбози миллат,
 Шумо бекораю бечора ҳастед!

Шумо аз ними ҷону ними нони хеш метарсед,
 Шумо аз зиндагию аз ҳақиқат беш метарсед.
 Шумо на қобили разме, шумо на лоиқи базмед.
 Шумо савдоии шеъред? Қаҳ! Қа-а-аҳ!
 Шумо савдогари назмед!!!

1.12.1973

ДАР БА ЧЧАГӢ

Дар замони беҳудию бесарӣ
 Чун камонвар аз фалахмон
 Санғо афкандаам бар шишаҳои хонаҳо,
 Эӣ басо бо шавқу шодон.

Бо фиғону мочаро
 Пирзанҳо аз қафоям медавиданд.
 Ман тихипо медавидам,
 Пирзанҳо кай ба гардам мерасиданд?...

Даргузашт он фасли зебо,
 Ҳамчу шабнам аз рухи гулҳо парид.
 Пирзанҳо рахт барбастанд аз дунё,
 Зиндагӣ моро ба некӣ парварид.

Ин замон бо изтироб
 Ҳар шабе тарсида меҳезам зи хоб,
 Гӯиё он сангҳо,
 К-афкандаам бар шишаҳои хонаҳо,
 Мезанад бар шишаҳои хонаи ман,
 Мезанад бар шишаҳои айнаку бар шонаи ман...

2.12.1973

КИТОБҲОИ ШАҲИД

Шуморо ҳам чу осӣ зинда гӯронданд,
 Шуморо чун Бруно зинда сӯзонданд.
 Шуморо ҳам хафа карданд, афшурданд, озурданд,
 Шуморо ҳам ба зери дорҳо бурданд.
 Шуморо ҳам чу як қонуншикан куштанд.
 Шуморо ҳам чу балвогар, чу яғмогар,
 Чу исёнгар, чу вайронгар
 Басо бераҳм парронданд.

Шумо дар чоҳҳо,
 Дар ғорҳо,
 Дар гӯрҳои кӯҳна мадфунед.
 Шумо ҳам ғарқи дарёҳо,
 Шумо ҳам ғарқайи хунед.

Шумо дар хоку хун ғалтон,
 Шуморо сӯхт Искандар,
 Кутайба кард хокистар,
 Шуморо кушт Чингизхон.

Шуморо котибон, то дасташон аз ғул раҳо бошад,
 Ба дасти хештан куштанд.
 Шуморо соҳибон, то зиндагишон бебало бошад,
 Ба дасти хештан куштанд.
 Шуморо ҳамчу хиште
 Аз тани девори қасру маъбади фарханг
 Зи тоқи ошёнӣ илму дониш чоҳилон канданд.
 Ба дунёи фаромӯшӣ шуморо дур афканданд.
 Валекин модари он шоирони ғайбдон зиндаст,
 Валекин модари он бихрадони ҷовидон зиндаст.
 Ки то дунё бувад, обастани имрӯзу ояндаст.
 Валекин чашмаҳои фикрату фитрат
 Зи пистони сафеди модари тоҷик нахушкидаст.
 Валекин халқ бо афкори нуронӣ
 Ба зери осмон
 Бо гардиши чархи замон зиндаст.

Кунун донишписандоне чу гумҷӯён
 Шуморо аз ҳама кунчу канори даҳр мечӯянд.
 Кунун саррофҳо – гавҳаршиносони сухан ҳар дам
 Шуморо аз хазону аз баҳори даҳр мечӯянд.
 Дареғо!
 Шумо чун соҳибони хеш
 Ҳама будед яктое...
 Ҳама будед танҳое...

Шумо ҳам аскаре будед, бас размоварӣ кардед.
 Шумо ҳам сафдаре будед, алҳақ сафдарӣ кардед.
 Шумо бо ақлҳои тира чангидед,
 Шумо бо мағзҳои хира чангидед,

Шумо бо зуъми кӯрони замони хеш,
Шумо бо буғзу ноинсофии хонандагони хеш
Чи ҷанги беамон кардед,
К-охир қахрамон мурдед.
Кунун ман аз замону
Аз ҳақиқат як талаб дорам,
Ки аз баҳри шумо ҳам ҳайкале созанд
Ба сони ҳайкале бар ёдгори аскари гумном,
Ва тарҳи ӯ чунин бошад:
Китоби даргирифта дар сари дасте,
Зи ҳар сафҳа шароре барчаҳад ҷовид,
Шароре барчаҳад то хонаи хуршед...
Шумо ҳам баски машғал будаед андар замони хеш,
Ки бо нури шумо мечуст инсоне ҷаҳони хеш...

1974

* * *

Баччагиям бекасу танҳо гузашт,
Бо дарав, бо хӯшачиниҳо гузашт,
Доманаш аз хӯша пур аз домани сахро гузашт.

Дар сари санге ҳама рӯз интизор
Мешумурдам турнаҳоро ҳар баҳор,
Баччагиям бо қатори турнаҳо як ҷо гузашт.

Шаст меандохтам бар рӯди маст,
То биафтад моҳии тилло ба шаст,
Баччагиям бо умеди моҳии тилло гузашт.

Ханда мекардам ба сӯи шаршара,
Ханда меомад зи ҳар санги дара,
Баччагиям ханда бар лаб лаб-лаби дарё гузашт.

Номаҳо бинвишта будам беҳисоб
 Лек аз он сӯ намеомад ҷавоб...
 Баччагӣ чун номае бар ёри бепарво гузашт.

Баччагӣ чун шохборон рехт, рехт,
 Баччагӣ чун обшорон рехт, рехт.
 Ё мисоли шохнам аз дашти бопахно гузашт.

Баччагӣ гӯё буду гӯё набуд,
 Баччагӣ аз мо буду аз мо набуд,
 Беҳабар мондем, то дидем, фарсахҳо гузашт.

Баччагӣ – гулгуни зарринёли ман,
 Баччагӣ – гулгуни зарринболи ман –
 Ёлу болаш ғарқи гул аз роҳи умри мо гузашт...

20.6.1974

* * *

Боз як рӯзи ғаму шодӣ гузашт
 Дар талоши қисмату номусу ном.
 Боз як хуршед моро тарк гуфт,
 Моҳи нав пайдо шуд андар бурчи шом.
 Шаб ба хайр, эй ҳамнишинон, шаб ба хайр!

Боз як рӯзе гузашту даррабуд
 Сафҳаеро аз китоби зиндагӣ.
 Эй хуш он кас, ки дар ин радду бадал
 Чӯяду ёбад ҳисоби зиндагӣ.
 Шаб ба хайр, эй дӯстдорон, шаб ба хайр!

Боз торикиву бар ёдам расид
 Чашмҳои хирабини модарам.
 Дурам аз ӯ то, кӣ бошад дастёр
 Дар нафасҳои пасини модарам.
 Шаб ба хайр, эй модари ҷон, шаб ба хайр!

Фориғи парвозҳо аз баҳри ризк
Мурғакон дар шоҳаҳо ҷамъ омаданд.
Ҷазбаи зотист, ки парвонаҳо
Аз паи худсӯзӣ то шамъ омаданд.
Шаб ба хайр, эй худгудозон, шаб ба хайр!

Марзбон бедор андар посгах
Пой монад қад-қадӣ симхорҳо,
То бувад рӯи замин бедогтар,
То наёбад пушти ӯ озорҳо.
Шаб ба хайр, эй ҳамзаминон, шаб ба хайр!

Талху ширинист андар ҷоми шаб,
Ин хурад май, он хурад хуни ҷигар.
То ҷӣ гӯяд субҳ андар гӯши мо,
То кӣ бошад зинда то субҳи дигар.
Шаб ба хайр, эй комгорон, шаб ба хайр!

Мо ҳама фарзанди айёми худем,
Шодмонем андар оғӯши замон.
Ончунон хушном бояд зистан,
То мабодо кас фаромӯши замон.
Шаб ба хайр, эй ҳамзамонон, шаб ба хайр!

20.6.1974

ҶАВОНИИ ПАДАРОН

Бо қаҳқаҳи мастонаю бо шеърӯ тарона,
Бо рӯҳияи голибу ошӯбгарона,
Бо тантанаи ақл карон то ба карона,
Чун рӯд ба сад гулгула бигзашт ҷавонӣ,
Чун раъд ба сад валвала бигзашт ҷавонӣ.

Раҳ сохт, раҳ омӯхт, хато кард, хато сӯхт,
Дил бурд, дил овард, дил омӯхт, дил афрӯхт,
Аз рафтаву аз омада бас тачриба андӯхт,
Мушкил зи ҳама мушкила бигзашт ҷавонӣ,
Масъули ҳама масъала бигзашт ҷавонӣ.

Саршори таманнову тақозову тараддуд,
Маъмури ҷаҳонсозию тармиму тачаддуд,
Пурбори ҳавасҳову нафасҳои таболуд,
Пурдил зи ҳама фосила бигзашт ҷавонӣ,
Сарқофилаи қофила бигзашт ҷавонӣ.

Дар чашм уфукҳо ба ҳама қозибаяу ранг,
Дар дил тапиши гарми замон бо ҳама оҳанг,
Дар чехра нишони ҳама ганчинаи фарҳанг,
Дар сар гули сад машғала бигзашт ҷавонӣ,
Дар по гули сад обида бигзашт ҷавонӣ.

Чун ходими даври худу арбоби замонӣ,
Бо дарди замину заману дарди ҷаҳоне,
Бигзашт ҷавонию ба ҷо монд ҷавонӣ...
Беҳила зи сад марҳала бигзашт ҷавонӣ,
Пуршӯру қавиҳавсала бигзашт ҷавонӣ.

Қонунгари даврони пур аз шӯру шарар буд,
Дар даст калиди ҳама бобу ҳама дар буд,
Омода ба ҳар амри Ватан – марди сафар буд,
Раҳшанда ба каф машғала бигзашт ҷавонӣ,
Аз роҳи замон бегила бигзашт ҷавонӣ...

3.9.1974

* * *

«Дар оғӯши ту мемирам»

Нодирпур

Ту, эй гаҳвораю тобути ишқи ман!
Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест,
Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам.

Дар оғӯше, ки холӣ аз ман асту пур зи армонҳо,
Дар оғӯше, ки холӣ аз ман асту пур зи ҳирмонҳо,
Дар оғӯше, ки атри шеърӣ тар дорад,
Дар оғӯше, ки дидори сахар дорад.

Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,
Дар оғӯше, ки дар навмедиям уммедҳое ҳаст.
Дар оғӯше, ки андар рӯзҳои тираи умрам
Бароям нав ба нав хуршедҳое ҳаст.

Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,
Дар оғӯше, ки мебошад ҳаволатгоҳи рӯҳи ман.
Дар оғӯше, ки маҳрумам,
Дар оғӯше, ки мебошад ҳаловатгоҳи рӯҳи ман.

Ту, эй гаҳвораю тобути шеърӣ ман,
Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест,
Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,

Дар оғӯше, ки кадрашро надонистам,
Дар оғӯше, ки меҳрашро наварзидам,
Дар оғӯше, ки боре ҳам наарзидам...

7.9.1974

ДАР ВАРЗОБ

Ҳар ду нишастаем
Дар рӯи тахтасанг,
Чорист рӯди маст
Пуршӯру бедиранг.

Ҳар ду нишастаем
Бечурму бегуноҳ,
Дилҳои ташнаком,
Лабҳои бӯсаҳоҳ.

Ин дам насиби мост
Як умри носабур
Як шоҳа оби рӯд,
Як пора абри дур.

Як пора офтоб,
Як пора осмон,
Як гӯшаи замин
З-офоқи бекарон.

Мо хомсӯхта
Дар оташи ҳавас.
Мо дилгудохта
Дар гармии нафас.

Лутфи сухан хуш аст,
Хушгӯӣ мекунем.
Эҳсоси мурдари
Гумчӯӣ мекунем.

Ин оброҳа низ
Монанди роҳи ишк
Огоҳ будааст
Аз иштибоҳи ишк.

Хонаам аз дуди танбоку чу берун тира аст,
 Бар машомам лек доим мерасад бӯи баҳор.
 Ман баҳоре дораму шеърар аз ӯ гул мекунад,
 То ки орад ошиқонро шеъри ман бӯи баҳор...

1975

* * *

Падарам, эй падари деҳқонам,
 Ту ҳамехостӣ деҳқон бошам.
 Наравам як қадам аз деҳ берун,
 Бандаи мазҳабу имон бошам.

Ту ҳамехостӣ Куръон хонам,
 Ки аз ӯ маърифате боло нест.
 Ту ҳамехостӣ мулло бошам,
 Баски дар деҳқада як мулло нест.

Ту ҳамехостӣ, ки ҳамраҳи ту
 Тухм пошам ба заминҳои куҳан.
 Даравам гандуму хирман кӯбам,
 Давр гардам чу ту гирди хирман.

Гоҳ додӣ ту ба дастам омоч,
 Гоҳ додӣ ту ба ман гаврона,
 То ки ин мазраъаи бобой
 Нашавад киштгаҳи бегона...

Ту маро сохтӣ аз меҳнату дард,
 Офаридӣ ту маро аз гили худ,
 Парваридӣ ба тасаллою умед,
 Додиям об зи хуни дили худ.

Лек афсӯс! Бубахшо бар ман,
К-аз тақозои ту берун рафтам.
Ошиқӣ бурд маро бо раҳи худ,
Гӯиё аз паи Мачнун рафтам.

Ишк дар ман чи хунарҳо парвард,
Шеваи шоирӣ омӯхт маро.
Бурду овард ба сад шебу фароз,
Сӯхта, сохта, афрӯхт маро.

Пас чу ту қадри замин донистам,
Пас чу ту шахсару бебок шудам.
Ёфтам роҳ зи ҳар бераҳа,
Аз ҳама айбу гунаҳ пок шудам.

Падарам! Боз бубахшо бар ман,
Гар на монанди ту ман деҳқонам.
Нусхаи поки туям дар дунё,
Ман саропой туро мемонам.

Гар зи деҳқонию аз барзгарӣ
Тухмпошӣ ба замин аст мурод,
Шоирӣ ҳам ба масал деҳқонист,
Ки кунад мазраи дилҳо обод.

Шоирӣ ҳам ба масал деҳқонист,
Шеър бунёди ҳама маснадҳост.
Шеър тухмест, ки сабзад дар дил,
Шеър меҳроби ҳама миллатҳост.

ХОКИ ВАТАН

Тоҷикистон – мазҳари ман,
 Сарзамини камзамин,
 Ту саросар кӯҳсорӣ,
 Ту саросар сангзорӣ,
 Чунки фарзандони ту дар роҳи таърихи дароз
 Ҳар кучо рафтанд, муште хок бо худ бурдаанд.
 Чунки фарзандони ту дар ҷустуҷӯи бахти худ
 Дар биёбонҳои тасфон дур аз ту мурдаанд.

Ҳар кучо рафтанд маҳчуру ғариб
 Аз фириқат ҷуфти онҳо нолаю андӯҳ шуд.
 Ҷумла дар кӯи ғарибӣ хок гаштанд, эй дарег,
 Орзухошон дар ин ҷо санг басту кӯҳ шуд.

Ҳар кучо рафтанд онон
 Ё ба Макка ё Мадина,
 Ё ба ғурбат, ё тичорат,
 Ё гуреза аз ҳама тазвиру кина,
 Мушти хокатро ба киса ёдгорӣ бурдаанд.
 То агар рӯзе бимиранд аз қазо,
 Дар ғарибӣ бекасу беошно,
 Хоки ту бошад нишони охирин...
 Тоҷикистон! –
 Сарзамини камзамин,
 Хоки ту ин сон парешон гаштааст,
 Бо ҳама хоки ҷаҳон ин гуна ҳамсон гаштааст.
 Хоки ту
 Бо сари пуршӯри Деваштич то Бағдод рафт,
 Он сари аз тан ҷудо,
 Аз ту ҷудо
 Бо дод аз бедод рафт.
 Хоки ту
 Бо сари Рахшона то Юнон расид,
 Бо ҳазорон нолаю афгон расид.

Монд дар Табрез бо наъши Камол,
Бо Замин омехт, то шуд безавол.

Хоки Ҳиндустон зи Бедил дил гирифт,
Наъши ӯ то ҷовидон манзил гирифт.
Бурд Сино то Ҳамадон хоки ту,
Монд он ҷо мушти хоки поки ту.

Он қадар тоҷик ҷуста булҷачаб
Хонаи Аллах ба саҳрои араб,
Мурдаву хоки туро бо хеш бурд,
Колбадро то бад-он саҳро супурд.

Хоки ту ин гуна кам шуд, кишварам,
Инчунин аз ашк нам шуд, кишварам.
Ҳар қадар ки хоки ту барбод шуд,
Хоки дигар он қадар обод шуд...

Ин чӣ густохӣ? Маро маъзур дор.
Хоки ту кам шуд магар?
Хоки ту кам шуд ба миқдору
фарохотар ба арзу тӯл шуд,

Гарчи номат
Ҳамчу мулки кӯҳсорон дар ҷаҳон машҳур шуд.
Лек боке нест!
Баҳри он сангат зиёду кӯҳхот,
То бисозӣ пайкара бар ёдгори он ҳама
Мардони пурҳасрат,
Ки хокатро парешон кардаанд.
Баҳри он мардон,
Ки номатро ба олам Тоҷикистон кардаанд.
Пайкара чандон тарошӣ, месазад
Баҳри он мардон, ки хокатро кунун зар кардаанд,
Кӯҳхоятро барои арзи меҳру дӯстӣ
Ин замон озод минбар кардаанд...

МУБОРАКБОДИ ИШҚ

Дар тобу табат бинам, беҳоби шабат бинам,
 Ҳар лаҳзаву ҳар соат ҳоли ачабат бинам,
 Доро шудай, эй дил, ғамҳот муборақ бод!

Аз санг шарар хоҳӣ, аз ёр назар хоҳӣ,
 Аз мӯй мадад чӯй, аз ишқ асар хоҳӣ,
 Бино шудай, эй дил, пайдот муборақ бод!

Лабрези ҳавасҳой, саршори таманной,
 Дар сина намегунҷӣ аз шавқи дилорое,
 Эҳё шудай, эй дил, эҳёт муборақ бод!

Паҳнои чаҳон гардӣ, пайдову ниҳон гардӣ,
 Гаҳ сабзасифат рақсӣ, гаҳ барги хазон гардӣ,
 «Ошиқ шудай, эй дил, савдот муборақ бод!»¹

Туғени дигар дорӣ, чавлони дигар дорӣ,
 Сар мезанӣ дар сина, тӯфони дигар дорӣ,
 Дарё шудай, эй дил, дарёт муборақ бод!

Гаҳ ҳоли ман омӯзӣ, гаҳ дар ғами худ сӯзӣ,
 Гаҳ шуъла занӣ печон, то ҳастиям афрӯзӣ,
 Зебо шудай, эй дил, дунёт муборақ бод!

1976

* * *

Мезанад борон ба шиша
 Тора-тора, ришта-ришта.
 Шеърҳоям нимкора,
 Саргузаштам нонавишта.

1. Моли Шамси Табрезӣ.

Мезанад борон ба шиша
Ҷамчу ангушти фаришта.
Хотиротам мисли борон
Бигзарад аз кӯху пушта.

Мезанад борон ба шиша
Қарзхоҳона думушта.
Чомҳоям нимахурда,
Зиндагиям бесаришта.

Ними умрам монда ё на,
Нимаи хубаш гузашта.
Дафтарам холист, холӣ
Чун заминҳои накишта.

Бигзарам ман ҳам чу борон
Як замон з-ин кӯху пушта.
Ман биҳишта оламеро
Ё маро олам биҳишта...

Ёбадам як рӯз борон
Аз сари олам гузашта,
Ё нақанда қарзи дилро,
Ё васият наонавишта...

18.3.1977

ДАР ҚАТОРИ ҚУЛЛАҲОИ ТОҶИКИСТОН

Дар қатори қуллаҳои Тоҷикистон,
Дар қатори қуллаҳои сангу хок
Куллаи дигар ба гардун сар кашид —
Куллаи шеъри баланду рӯҳи пок.
Куллае андар қатори сад ҳазорон қуллаҳо —
Куллаи шеъри баланду сода аст,
Куллаи Мирзои Турсунзода аст.

Баъд аз ин, эй дӯстон,
 Эй ҳама даъвогарони тахти шеъру достон,
 Дар баландӣ ошён мондан кам аст,
 Шеърӣ худ бар ёри худ хондан кам аст...
 Гар шумо ачдоди ӯед,
 Гар шумо авлоди ӯед,
 Гар шумо аз шеърӣ ӯ рӯи ҷаҳонро дидаед,
 Ҳамчу набзи хештан набзи замон санчидаед,
 Гар шумо дидед, чун як фард олам мешавад,
 Оламеро мезанад бар олам, Одам мешавад;

Гар шумо дар ҷашни дафни ӯ сиришк афшондаед,
 Мисрае бар ёди ӯ аз достонаш хондаед;
 Беш аз ин,
 Гар шумо аз кӯҳсоред;
 Беш аз ин,
 Гар шумо аз ин диёри номдоред;
 Беш аз ин,
 Гар шумо номуси миллӣ дар вучуду зоти худ доред,
 Дар баландихоӣ куҳҳо ошён мондан кам аст,
 Ошён
 Дар баландии мақоми ӯ гузоред!

29.9.1977

И Ф Т И Х О Р

Дар миёни кӯҳсорон саҳтҷонам зодаанд,
 Дар раҳи куҳсор баҳри имтиҳонам зодаанд,
 Волидайнӣ бенишонам чун нишонам зодаанд,
 Дар диёри камзамине бекаронам зодаанд.

Гарчи мегуфтанд аз қисмат бувад фардои ман,
 Гарчи мегуфтанд серӯзӣ бувад дунёи ман,
 Гарчи дар гаҳвора мебастанд дасту пойи ман,
 Дар замин баҳри талоши осмонам зодаанд.

Дар миёни чор девори баланди кӯҳҳо,
Ки гаронӣ мекунад бар кӯҳҳо андӯҳҳо,
Дар радифи қуллаҳои посбони рӯҳҳо
Бо дили бедору бо рӯҳи чавонам зодаанд.

Бо дуои мӯсафедони худотарсу баор,
Бесавод, аммо саводомӯзи сад омӯзгор,
Бо шарофатҳои кампирҳои нимҷон ҷоннисор
Баҳри ҳоло, баҳри фардои замонам зодаанд.

Ман аз ин сон бесаводон сӯхтан омӯхтам,
Аз сафои сураи Куръон сухан омӯхтам,
Аз китоби зери болинам Ватан омӯхтам –
Дар диёри байту шеъру достонам зодаанд.

Гарчи дар базми бузургон кӯдаки гаҳвораам,
Бо ҳама камзарфии худ ҷузви ин сайёраам,
Шоирам ё ошиқам, майхора ё ғамхораам,
Ҷар кӣ ҳам бошам, ба қасди душманонам зодаанд...

Дар миёни кӯҳсорон кӯҳсонам зодаанд,
Бо ғурури қуллаҳо ҳамошонам зодаанд.
Дар канори чашмае баҳри дамонам зодаанд,
Дар деҳи хурде барои сад ҷаҳонам зодаанд!

1977

ХОКРҶБ

Дар кӯҷаҳои шаҳр
Ҷар субҳдам нигар –
Пири хамидае,
Меҳнаткашидае
Ҷорӯб мезанад.

Дар миҷжаҳои ӯ
 Хобида гардхост.
 Дар кӯзапушти ӯ
 Зардоби дардхост.

Мурдасту зинда аст
 Чанде дар ин ҷаҳон.
 Умраш ҳазон шуда,
 Рӯбад зи раҳ ҳазон.

З-ин раҳ ҷавонияш
 Кайҳо гузаштааст.
 З-ин раҳ зи дӯши ӯ
 Дунё гузаштааст.

Рӯзаш шудааст шом,
 Ӯ субҳҷӯ ҳанӯз.
 Хезад ҳама саҳар
 Бар пешвози рӯз.

Хаш-хаш дами саҳар
 Дар кӯчаҳои шаҳр
 Ҷорӯб мезанад,
 Аз баҳри Офтоб
 Раҳ тоза мекунад...

4.4.1978

* * *

Дидаам дилрезаҳое, ки радифи дил нашуд,
 Сохибунвоне бисе дидам, яке фозил нашуд.
 Зиндагӣ! Гар устои мо туй, бепарда гӯй,
 Аз чӣ шогирдони як мактаб ҳама оқил нашуд?!

Ошике андар сари паймон зи дунё бигзарад,
 Шоири бедордил бо ҷони шайдо бигзарад.

Зиндагӣ! Гар раҳбари мой, чаро тардомане
Пой тар нокарда аз гирдоби дарё бигзарад?!

Чоплусе, ночавонмарде қасамҳо бишканад,
Нашканад тарфи кулаҳ, аммо ҷаҳон барҳам занад.
Зиндагӣ! Гар довари якрӯй бошӣ, пас чаро
Аблаҳе аз бом афтад, гардани мо бишканад?!

1979

* * *

Аввали ишқ – осмони баланд,
Охири ишқ – хоки домангир.
Аввали ишқ – орзуҳо гарм,
Охири ишқ – орзуҳо пир.

Аввали ишқ – даст бар гардан,
Охири ишқ – дастудилшӯӣ.
Аввали ишқ – рӯ ба рӯи ёр,
Охири ишқ – рӯ ба берӯӣ.

Аввали ишқ – гул ба кокулҳо,
Охири ишқ – мушти хору хас.
Аввали ишқ – соҳиби дунё,
Охири ишқ – мурдаи бекас.

Аввали ишқ – лофи мардона,
Охири ишқ – туҳмати номард.
Аввали ишқ – синаи пуршӯр,
Охири ишқ – синаи пурдард.

Аввали ишқ – бӯсаи ширин,
Охири ишқ – талху шӯриҳо.
Аввали ишқ – нашъаи дидор,
Охири ишқ – заҳри дуриҳо.

Аввали ишк – гулфишони баҳор,
 Охири ишк – баргресиҳост.
 Аввали ишк – аввали дунё,
 Охири ишк – охири дунёст!

2.1.1980

ВОРИСОН

Ояд аз шеърӯ суҳан бӯи Ватан,
 Бинам аз рӯи суҳан рӯи Ватан.
 Ҳар кӣ нирӯманд бошад дар ҳунара
 Тақя дорад гар ба нирӯи Ватан.
 Шоирӣ аслан ватандорӣ бувад,
 На суҳанбофӣ ба ҳар кӯи Ватан.
 Шоирӣ он аст, ки бо савқи шеър
 Беватанро оварад сӯи Ватан.

Шеър аз меҳри Ватан сар мезанад,
 Дар фазои ҷовидон пар мезанад.
 Бо фалакпаймо ба кайҳон мепарад,
 Сикка бар моҳу ба аҳтар мезанад.
 Мисли Айнӣ баҳри мардум хешро
 Гаҳ ба зиндон, гаҳ ба минбар мезанад.
 Мисли Турсунзода бо пайгоми сулҳ
 Қитъа-қитъа ҳалқа бар дар мезанад.

Қасди шоир аз суҳан одамгарист,
 Бехудихояш ҳама шӯрӯварист.
 Гетиро хуршед агар равшан кунад,
 Синаҳоро – кори шеърӯ шоирист.
 Дар ғами дунё дили худ меҳурад,
 Дар ҷаҳон то ҷабру зулми барбарист,
 Алғараз, бо як сари шӯридааш
 Бо тамоми халқи олам ҳамсарист.

Кист мегӯяд, ки мо як беғамем?
Мо дар ин дунё фидои одамем,
Хуни инсон ҳар кучо дарё шавад,
Мо чу дарёи баҳорон медамем.
Шоирони хуб андар зери хок,
Мурдаю зинда агарчи мо камем,
То бувад олам ба роҳи Инқилоб,
Аскарони Инқилоби оламем!

Мо ҳам аз мардони меҳнатзодаем,
Сина бар амри Ватан бикшодаем.
Баҳри чуброни ҳама қарзи замон
Љумла дар поси замон истодаем.
Гар ҳама дороии мо як дил аст,
Дил ба рӯи дасти даврон додаем.
Ҳам ба азму ҳам ба назму ҳам ба разм
Пайрави Айниву Турсунзодаем!

12.1.1980

ТАҚЛИДИ МАВЛАВӢ

Ман ошиқи дарёстам,
Пуршӯру пурсавдостам.
То навбати дунё марост,
Дунёстам, дунёстам.

Ман лоиқи номи худам,
Фарзанди айёми худам.
Бо хусни оғозе, ки буд,
Ман хусни анҷоми худам.

То он даме, ки ман манам,
Милён сарам, милён танам.
Ман сад ҳазорон чону дил
Дар чилди як пироханам.

Гаҳ таъна бар дунё занам,
Гаҳ раҳна бар дилҳо занам.
Гаҳ ҳар чӣ ояд пеши рӯ,
Бефарқ пушти по занам.

Гоҳе сияҳмастӣ кунам,
То шукри ин ҳастӣ кунам.
Дар қуллаи табъи баланд
Эй вой, агар пастӣ кунам.

Гаҳ худшикан, гаҳ бутшикан,
Гаҳ худ ба худ, гаҳ анчуман.
Гаҳ дар замин, гаҳ дар фалак
Фориғ зи баҳси мову ман —

Ман шоири дилдодаам.
Дар кӯи дил афтодаам.
Гаҳ чун замон печидакор,
Гоҳе чу байти содаам.

Эй, ки намедонӣ маро,
Бо ман макун чуну чаро,
Бе шоиру ошиқ, бидон,
Дунё шавад мотамсаро.

Шоир ба савдояш хуш аст,
Бо чони шайдояш хуш аст.
Ҳатто ба наздики худо
Бо беҳудиҳояш хуш аст.

Шеър ам ниёзи ишқ буд,
Сӯзу гудози ишқ буд.
Шебу фарози байтҳом
Шебу фарози ишқ буд.

Дил дода, дилбар ёфтам,
Сар дода, сарвар ёфтам.
Гул чида, пажмурдам чу гул,
Ғам хӯрда, соғар ёфтам.

Гоҳе зи худ гофил шудам,
Дарёи бесоҳил шудам.
Гаҳ дар диёри хештан
Муҳточи як манзил шудам.

Гоҳе чу гул пурхандаам,
Гоҳе зи худ шармандаам.
Ман ҳар киям, ман ҳар чиям
То он даме, ки зиндаам,

Ман ифтихори ҳастиям,
Ман эътибори ҳастиям.
Бо ҷумла бори меҳнаташ
Миннатгузори ҳастиям.

Ман як қалам тугёнгарам,
Исёнгарам, исёнгарам.
Бо ҷумла иллатҳои худ
Инсонгарам, инсонгарам!

14.4.1980

ФАХРИЯ

Асли ман шеърӯ газалҳои мананд,
На ҳамин шӯру мағалҳои мананд.

Ман агар риндиву мастӣ кардаам,
Хотири инсонпарастӣ кардаам...

Ман агар девонагиҳо доштам,
Яъне бори дарди дунё доштам.

Дар ҷаҳон бо ҷумла бурду бохтам
Ман ҷаҳони хешро ҳам сохтам.

Баҳри тамйизи баду неки ҷаҳон
Бохтам ҷону дилу умри ҷавон.

Аз лаби дарё нарафтам хушклуб,
Беадаб будам ба мизони адаб.

Дида эй бас гарму сарди ошиқӣ,
Шеърҳо гуфтам зи дарди ошиқӣ.

Он ҳама шеъре, ки аз дил гуфтаам,
Баҳри он шириншамоилад гуфтаам.

Ишқи ӯ тӯфонзамирам карду рафт,
Бо ҷавониҳош пирам карду рафт.

Пеши ҷонон ҷунки ҷон афшондаам,
Қолаби берӯҳу бечон мондаам.

Гарчи рӯзе аз диёрам мебаранд,
Аз Мазорам¹ бар мазорам мебаранд.

Боз ҳам аз ишқ сӯзад гӯри ман
Чун дили ман, чун дили пуршӯри ман.

То гамам бар ёди ҷонон мерасад,
Сӯзи ҷонам кай ба поён мерасад?

Баъди мурдан ҳам дилам бебарг нест,
Интиҳои ман ҳамин як марг нест.

1. Мазор – Мазори Шариф, зодгоҳи гӯянда.

Марг агар қатъи равони ман бувад,
То кучо қатъи ҷаҳони ман бувад?!

Ибтидои ман – дехи хурди Мазор,
Интиҳои ман – ҷаҳони беканор!..

21.10.1980

ДАРЁ

Дарё! Дарё!

Бехуд равонӣ, дарё!

Пирӣ чу дунё,

Чун ман ҷавонӣ, дарё!

Ҳар гаҳ нагунҷӣ дар соҳили худ,
Ман ҳам нагунҷам дар манзили худ.
Ҳар гаҳ бишӯрӣ, хоҳам бирезам
Андар дили ту шӯри дили худ.

Дарё! Дарё!

Бехуд равонӣ, дарё!

Пирӣ чу дунё,

Чун ман ҷавонӣ, дарё!

Ой сарозер аз кӯҳсорон
То киштзорон, то хушксорон.
Ман ҳам равонам бо шӯру мастӣ
Аз рӯзгоре то рӯзгорон...

Дарё! Дарё!

Бехуд равонӣ, дарё!

Пирӣ чу дунё,

Чун ман ҷавонӣ, дарё!

1981

ЗИНДАГӢ ДАРӢСТ...

Зиндагӣ дарӢст, дарӢ бигзарад.
Ошиқӣ савдост, савдо бигзарад.
Чун тамошои ҷаҳон як навбат аст,
Навбати мову тамошо бигзарад.

Рӯд мехонад тарона.
Бод мегӯяд фасона.
Мову ту ҳастем ё на,
Ишқ бошад ҷовидона.

Чашм бикшо, чашми зеборо бубин,
Ларзаи дилҳои шайдоро бубин.
Ҳар чӣ мебинӣ, намебинӣ дигар,
Чашми дил бикшову дунёро бубин.

Рӯд мехонад тарона.
Бод мегӯяд фасона.
Мову ту ҳастем ё на,
Ишқ бошад ҷовидона.

7.6.1981

ИШҚИ СИНАСӢЗ

Бе ту набуд ранге
Дар гулшани баҳорам.
Бе ту набуд барге
Дар боғи рӯзгорам.

Хуш омадӣ ба сина,
Эй ишқи синасӯзам.
Сӯзат зиёдатар бод
Эй ишқи дилфурузам.

Бе ту надошт шӯре
Дарёи зиндагонӣ.
Бе ту ҷавон набудам
Дар қисмати ҷавонӣ.

Хуш омадӣ ба сина,
Эй ишқи синасӯзам.
Сӯзат зиёдатар бод
Эй ишқи дилфурузам.

Бе ту ба ҳар мақоме
Ҳарчанд сохтам ман,
Чун сӯхтӣ диламро,
Дилро шинохтам ман.

17.10.1981

ГУЛМАҲТОБ

Гулреси баҳоре буд,
Ишқеву хуморе буд.
Андар лаби дарёе
Лаб бар лаби ёре буд.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

Дар қолии гулмаҳтоб
Бо ноз қадам мемонд.
Мерафту маро дар дил
Сад доғу алам мемонд.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

Шуд сард дили гармам
Бе сӯзу гудози ӯ.
Кӯтаҳ шуда умри ман
Бе зулфи дарози ӯ.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

1982

ПАНДИ КЎҲНА

Ёрон! Ба каф пиёлаву дар дил губор чист?
Имрӯз ҳам гузашт, ғами рӯзгор чист?
Охир дигар чӣ ҳоҷати панду насихат аст?
Ҳар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Баҳори ошиқӣ бо гулфишон гузашт,
Дарёи дил зи соҳили суду зиён гузашт,
Ин дил, ки ранҷ мекашад, то кай саломат аст?
Ҳар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Ба орзуи дил бояд расида рафт.
Нозе зи ёр гар расад, бояд кашида рафт.
Ёре, ки ноз мекунад, то кай баҳиммат аст?
Ҳар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Сари азиз фидои саре кунед.
Дар ҳар даре тараннуми шеърӣ дарӣ кунед.
Шеърӯ суруд шуълаи дарди муҳаббат аст,
Ҳар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст...

1982

КИШВАРИ МАН – МОДАРИ МАН

Чашмаҳоят – чашмаи шеърӯ суруд,
Куллаҳоят – садри пайғому дуруд,
Хоки покат – соҳати буду набуд –
Тоҷикистон, кишвари ман,
Модари ман, модари чонпарвари ман.

Ояд аз ҳар санг гулбонги рубоб,
Дар сари ҳар кӯх хандад офтоб,
Бишнавам аз ҳар гулат бӯи шабоб,
Тоҷикистон, кишвари ман,
Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

Бишнавам аз ҳар даре шеъри дарӣ,
Аз ҷаҳонороиву одамгарӣ,
Аз тамоми қуллаҳо болотарӣ,
Тоҷикистон, кишвари ман,
Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

Ҷони ман қурбони ғамҳои ту бод!
Шеъри ман ҳамдасту ҳампойи ту бод!
Рӯҳи ман ҳамроҳи фардои ту бод!
Тоҷикистон, кишвари ман,
Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

12.9.1982

БАХТИ САФЕД

Шеъри ман бӯи ту дорад,
Атри гесӯи ту дорад.
Мисраи пайвастаи ман
Ёди абрӯи ту дорад.

Ошиқи чашми туям, эй ҷони ҷони ҷони ман,
Бехтарин, шевотарин, зеботарин армони ман.

Бе ту бахти ман ҷавон нест,
Шеърҳои ман равон нест.
Бе ҷаҳони ишқи покат
Ин ҷаҳон бар ман ҷаҳон нест.

Ошиқи чашми туям, эй ҷони ҷони ҷони ман,
Бехтарин, рангинтарин, ширинтарин армони ман.

Аз ту ин рӯзи саидам,
Хандаи баҳти сафедам.
Рӯи ту – рӯи саодат,
Чашми ту – чашми умедам.

Ошиқи чашми туям, эй ҷони ҷони ҷони ман,
Бехтарин, олитарин, волотарин армони ман!

20.1.1983

СУРУДИ НЕКӢ

Дунёи савдо бигзарад,
Андӯҳи дилҳо бигзарад,
Ҷам навбати мо бигзарад,
Аммо ба зери осмон
Ҷамчун замини бекарон
Некӣ бимонад ҷовидон.

Сад баҳр хушқад дар назар,
Сад боғ гардад бесамар,
Сад роҳ монад беасар,
Аммо ба сад рамзу нишон
Чун офтоби дурфишон
Некӣ бимонад ҷовидон...

Чандин макон дигар шавад,
Чандин замон дигар шавад,
Чандин ҷаҳон дигар шавад,
Аммо ба ёди одамон
Чун қуллаи Боми Ҷаҳон
Некӣ бимонад ҷовидон.

* * *

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
Ишки сӯзон, чони шайдо доштам,
Меҳри афзун, ёри якто доштам,
Рози пинҳон, доғи пайдо доштам,
Як дили ҳамшӯри дарё доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
Як кафи бозе чу пахно доштам,
Як тани танҳои танҳо доштам,
Як дили бо чумла дилҳо доштам,
Дар дили имрӯз фардо доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
Як сари қурбони сарҳо доштам,
Гӯшае бо ҳамназарҳо доштам,
Тӯшае бо ҳамсафарҳо доштам,
Яъне девони ғазалҳо доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
На тавалло, на тазарро доштам,
На муросо, на мудоро доштам,
Чоннисорон, ман шуморо доштам,
Ҳақгузoron, ман шуморо доштам!

12.1.1984

ЗАБОНГУМКАРДА

Ҳар кӣ дорад дар ҷаҳон гумкардае,
Дар замини дар замон гумкардае.
Ин нишон гумкардаеву дигаре
Хештанро бенишон гумкардае.

Ин яке бахти чавон гум кардааст,
Дигаре ганчи равон гум кардааст.
Ин яке гар ними нон гум кардааст,
Дигаре ними чаҳон гум кардааст.

Ин яке чону цигар гум кардааст,
Он яке шӯру шарар гум кардааст.
Ин яке гум карда гар моли падар,
Дигаре панди падар гум кардааст.

Гар яке бому даре гум кардааст,
Дигаре ному фаре гум кардааст.
Он забони ҳамдилӣ гум кардааст,
Ин забони модарӣ гум кардааст.

Аз тамоми ину он гумкардагон
Зиштрӯтар нест дар рӯи чаҳон
З-он ки гум карда забони модарӣ,
Ҳарф гӯяд бо ту бо чандин забон.

Бок не, гар доварӣ гум кардааст
Ё умеди сарварӣ гум кардааст.
Заҳр бодо шири модар бар касе,
К-ӯ забони модарӣ гум кардааст.

Он яке қадри сухангумкардае,
Дигаре боғу чамангумкардае.
Аз забонимодаригумкарда лек
Мерасад рӯзе ватангумкардае...

4.5.1986

* * *

Гар намебудӣ ту яктои дилам,
Кай чунин маҳбуби мардум мешудам?
Гар намебудӣ ту пайдои дилам,
Бе ту ман дар зиндагӣ гум мешудам.

Гар набошӣ, хона дорад бӯи ғам,
Гар ту бошӣ, хона дорад бӯи мушк.
Гар ту бошӣ, хок гирам, зар шавад,
Гар набошӣ, зар бигирам, хоки хушк...

Гар Зарафшон аст як рӯдеву бас,
Ту яке не, сад Зарафшони манӣ.
Гар Зарафшон хушк гардад то Бухор,
Ту намехушкӣ, ту дар ҷони манӣ.

Ту гули боғи ҷавонии манӣ,
Ҷони ман бо ҷони ту омехтаст.
Ту мадори зиндагонии манӣ,
Дасти ман бар гарданат овехтаст.

Кӯдакони покзоду хандарӯ
Шукри иллаҳ, ҳамқади мову туанд.
Гар набошад сарватемон дар бисот,
Кӯдакомон сарвати мову туанд.

Дӯстон гӯянд гаҳ бо ҳазлу чид
Ҳамсари ту шоири олій шуда.
Худ ба худ мегӯӣ шояд зери лаб –
Хона пур аз шишаи холӣ шуда.

Ғайри кафшу мӯзаҳои кандагӣ,
Ғайри ҷомашӯиву дӯзандагӣ,
Ғайри мастии ману дӯғу даранг
Ту чӣ дидӣ аз ҳаёту зиндагӣ?

Баъди он шабгардию рӯн туруш
 Мастии пайдарпаю шармандагӣ,
 Шишаи пур гар гузорӣ рӯн миз,
 Зиндагӣ пур мешавад аз зиндагӣ.

Ҳар якеро бо ҳазорон ранҷу таб
 Парваридӣ ту зи тору пуди чон.
 Дар ҷавониҳои фарзандони хеш
 Ман туро ҳар лаҳза мебинам ҷавон.

Ғайри бори риштаҳои зиндагӣ
 Шаддаи марҷон надорад ғарданат.
 Ман чӣ овардам, ки бахтат шод шуд,
 Ҷои он миқдор бахт оварданат?

Андар ин дунёи бемаъниву пуч
 Ту чӣ дидӣ ғайри мастихои ман?
 Эй сарат аз санг бодо, ки бапост
 Зиндагии бесару бепои ман.

Кошкӣ аз ҷумла гулҳои ҳаёт
 Аз гули рӯят маро гулдаста бод.
 Як сари мӯ то рамак бошад маро,
 Зиндагониям ба мӯят баста бод!

Кошкӣ то лаҳзаҳои вопасин
 Зиндагиям пур зи дидори ту бод.
 Гар зи ту андар ҷаҳони марғбор
 Пештар мирам, худо ёри ту бод!

23.12.1993

МАНУ ТУ

Ҳеҷ донӣ, ки чӣ кардем ба модар ману ту?
 Ё чӣ кардем ба ҳам, ҷони бародар, ману ту?
 Саъй кардем ба вайрони кишвар ману ту,
 Рав, ки уф бар туву ман бошаду туф бар ману ту.

Ҳардумон мояи нангем, амон аз ману ту!
 Ману ту ҳар ду ҷафангем, амон аз ману ту!
 Маликушиуаро Баҳор

Ману ту ё туву ман? Хуб, чӣ коре кардем?
 Бо дили халқ чӣ сон гуфтугузоре кардем?
 Чӣ навӣ дар бари ин кӯхнадиёре кардем?
 Ҳеҷ! Гулзори Ватанро чу мазоре кардем.

Баски фарҳанг надорем, амон аз ману ту!
 Фарраву нанг надорем, амон аз ману ту!

Ману ту ҳавсалатангем, амон аз ману ту!
 Ману ту даббаву дангем, амон аз ману ту!
 Ману ту гичу гарангем, амон аз ману ту!
 Пур дурӯему дурангем, амон аз ману ту!

Ману ту масту малангем, амон аз ману ту!
 Бандаи нашъаву бангем, амон аз ману ту!

Ту аз ин сӯ, ман аз он сӯй чу сангар кардем,
 Мулки горатзадаро горати дигар кардем.
 Сарварӣ хоставу сарбурие сар кардем,
 Хари худро биситудему паямбар кардем.

Баски мо худ хари лангем, амон аз ману ту!
Чумлагӣ вақфи дирангем, амон аз ману ту!

Ту аз ин сӯ, ман аз он сӯй туфанг овардем,
Баҳри саркӯбии ҳам оҳану санг овардем,
Халки гафлатзадари сахт ба танг овардем,
Аз сари роҳ варо бар сари ҷанг овардем.

Чун ба ҳукми дигаронем, амон аз ману ту!
Душману дӯст надонем, амон аз ману ту!

Сухане ҳеч на аз фарри каёнӣ гуфтем,
Ту бадахшонӣ, хучандӣ, хуталонӣ гуфтем,
Ту самарқандӣ, зарафшонӣ, вахонӣ гуфтем,
Ту бухорӣ, ту хисорӣ, ту фулонӣ гуфтем.

Баски бегонапарастем, амон аз ману ту!
Сусту бемояву пастем, амон аз ману ту!

Дод, сад дод аз ин хидмати фарзандии мо,
Оҳ, сад оҳ аз ин ҳешиву пайвандии мо,
Ёфт чун раҳна ба девори маҳалбандии мо,
Беҳирад тохт ба авранги «хирадмандӣ»-и мо.

Баски авранг надорем, амон аз ману ту,
Фаҳми аржанг надорем, амон аз ману ту!

Бонгамон буд ба номи Ватану суди Ватан,
Бонгамон буд ту гӯй ҳама фармуди Ватан,
З-оташи даъвати мо – даъвии беҳбуди Ватан
Сӯхт он сон, ки баромад ба фалак дуди Ватан.

Чунки бечилваю рангем, амон аз ману ту,
Мисли як пукафишангем, амон аз ману ту!

Аввал аз баҳри димукросӣ талоше кардем,
Баҳри фардои Ватан ҷодатарошӣ кардем,
Мӯканӣ, рӯйканӣ, синахарошӣ кардем,
Оқибат мардуми худро муталошӣ кардем.

Баски якпора набудем, амон аз ману ту,
Ба як ангора набудем, амон аз ману ту!

Нест қонуне, вале хидмати қонун кардем,
Халқро кӯфта, аз зиндагӣ бурун кардем,
Хуни ӯ рехта, сарсонун алохун кардем,
Алғараз домани таърих пур аз хун кардем,

Баски додор надорем, амон аз ману ту,
Баски солор надорем, амон аз ману ту!

Ману ту? Оҳ зи дасти шару шӯри ману ту!
Оҳ аз дасти дилу дидаи кӯри ману ту!
Оҳ аз кӯтаҳии ақлу шуури ману ту!
Ҳар ду кандем ба ҳампанчагӣ гӯри ману ту!

Ҳар ду бадҳоҳи худастем, амон аз ману ту,
Ки чунин хор шудастем, амон аз ману ту!

Инак, аз беҳунарӣ бод ба каф мардуми мост,
Аз паи пораи ноне зада саф мардуми мост,
Монда ҳайронун парешон ду тараф мардуми мост,
Байни обу алави бими талаф мардуми мост.

Хирмани сӯхта дорем, амон аз ману ту!
Ду лаби дӯхта дорем, амон аз ману ту!

Вой бар мо, ки киён точи каёнро куштанд,
Хешу бегона ҳама точикамонро куштанд,
Пеши ман, гӯ, на фақат пиру чавонро куштанд,
Пеши ман гӯй ҳама кавну маконро куштанд.

Чунки мо душмани хешем, амон аз ману ту,
Оташи хирмани хешем, амон аз ману ту!

Баъд аз ин фочиа чун боз сарафроз шавем?
Боз чун қобили шаҳкориву эъҷоз шавем?
Боз чун ҳамрамақу ҳамдилу ҳамроз шавем,
Ки дар ин зиндагӣ аз мурдагӣ оғоз шавем?

Чунки мо боз ҳамонем, амон аз ману ту!
Баҳри ҳам гӯрканонем, амон аз ману ту!

Ҳол бо шавкати дерина таҳи по шудаем,
Точдорони нагунбахти тижипо шудаем,
Дур аз асли худ афтодаву дарво шудаем,
Аҳлият нест, ки вомондаи дунё шудаем.

Лоики қаҳри худоем, амон аз ману ту!
Ки чунин зиндачудоем, амон аз ману ту!

Пас, биё, даст ба ҳам додаву паймон созем,
Дар баду нек ба ҳам будаву даврон созем.
Дар ҳарими диламон маъбади имон созем,
На шимолӣ, на чанубӣ, яке Инсон созем!

То дигар бор нагӯем: амон аз ману ту!
То ба такрор нагӯем: амон аз ману ту!

ЧАШМОНИ ОЛИМПУР

Дошт дар оинаи чашмони худ
 Аксҳои гунагуни гунаи мову шуморо.
 Аксҳои зиндагии рӯсиёро,
 К-андар ӯ мезист навъе бо мудоро.

Дошт андар дурбини дидагонаш
 Аксҳои нағзу рангини замона.
 Гарчи ҳам мездид, он андоза гӯй ҳам намездид,
 Лаккаҳои шармовар,
 доғҳои зишту нангини замона.

Дошт, оре, дар булӯри дидагонаш акси моро.
 Бурд ҳам андар булӯри дидагонаш
 акси морову шуморо.

Акси авзои замона, акси ёрони дилашро,
 Акси фарёди дарунаш, акси исёни дилашро...

Лек аз ин дунёи баттолу аз ин айёми қаттол
 Дар булӯри дидагонаш
 Охирин аксе, ки бурд ӯ –
 Акси шуми қотилаш буд...
 (Таъну лаъни ҷовидонӣ бод бар ӯ!!!
 Нафрати ҳардучаҳонӣ бод бар ӯ!!!)

Баски ӯ андар миёни ормонҳои бузурги хеш
 оламгир буд,

Дар хилоли аксҳои безаволаш
 Ханда буду гира буду тифл буду пир буд –
 Алгараз дар мардуми чашмони ӯ
 Акси мардум буд.

Кош мардум акси ўро низ
 Андар мардуми чашмони худ поянда доранд.
 Гарчи ман аз мардуми мо интизори ин
 шаҳоматро надорам,
 Боз ҳам уммедворам...

7.3.1996

ОРЗУИ ХОМ

Дар ғаи номуси миллат
 Камтарин тоҷик агар чун ман бисӯзад,
 Аз фурӯғи рӯзи миллат
 Бемуҳобо хонаи душман бисӯзад!

Баҳри истиклоли миллат
 Камтарин тоҷик агар чун ман бисӯзад,
 Аз тулӯғи фоли миллат
 Решаи манҳуси Аҳриман бисӯзад!

Дар раҳи фардон миллат
 Камтарин тоҷик агар сидқан бисӯзад,
 Бо сару савдон миллат
 Кошкӣ, эй кошкӣ чун ман бисӯзад!

10.3.1996

ИЛҲОМ АЗ «ШОҲНОМА»

ПИСАРИ ҲАЖДАҲУМИ КОВА

Одамизод ҳанӯз озурдаст
Аз ҳама ҷангу ҷадалҳои қадим.
Одамизод ҳанӯз ошуфтаст
Аз ҳама шӯришу балвои қадим.

То абад одамӣ хундор бувад
Аз ҳама душмани аҷлодонаш.
Кини меросии ӯ хоҳад монд
Дар сиришти ҳама авлодонаш.

Гарчи Заҳҳок бувад баста ба кӯҳ,
Гарчи ақл аст кунун гетифуруз,
Анқариб аст шавад туъмаи мор
Писари ҳаждаҳуми Кова ҳанӯз.

Коваи досгару чаккушсоз
Оҳанеро паи қатле нағудохт,
Лек то ҳаст ниҳеби Заҳҳок,
Ханчару гурзи гарон хоҳад сохт!

Кова зиндасту нахоҳад мурдан,
Ҷони худро зи қазо бирҳонад,
То зи Заҳҳоки ҳама даври замон
Кини ҳабдаҳ писараш насонад.

Кини ӯ нест факат дар дили ӯ,
Кини ӯ дар дили ҳар инсон аст.
Кова як Коваи Фирдавсӣ нест,
Кова исёнгари ҳар даврон аст.

Хоса имрӯз, ки як он кофист,
 То шавад зеру забар кулли ҷаҳон;
 Хоса имрӯз, ки имое бас,
 То шавад қасри тамаддун вайрон —

Кова хушёртару зиндатар аст,
 Муштҳо гурзаи пуробтаранд.
 Алҳазар, холигарони Заҳҳок
 Писари ҳаждаҳумашро набаранд.

Гурз месозаду омодаи кин
 Кова дар рӯи ҷаҳон бедор аст.
 Доғи ҳабдах писараш чизе нест,
 Доғи абнои башар бисёр аст...

Монда дар таҳлукаи биму бало
 Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр,
 Мезанад бар даҳани ҳар Заҳҳок,
 Мекашад кини ҳама мардуми даҳр.

Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр,
 То ҳама сулҳу сафочӯ бошанд.
 Ҳама абнои башар, пиндорӣ,
 Писари ҳаждаҳуми ӯ бошанд...

1976

РҶҲИ РАҲШ

Аз фазои мулки Эрон то фазои мулки Тӯрон —
 Аз Сиистон то Кухистон,
 Аз Хуросон то Бадахшон,
 Аз фазои лочварди мулки Ховар
 То фазои нилфоми Бохтар

Ёлҳояш гарқи нури субҳгоҳӣ
Чашмҳояш чашмаи нури илоҳӣ
Мепарад рӯҳе дурахшон
Ҳамчу рӯҳи поки Эрон.

Ғаркаи нури камони Рустам аст,
Ёлафшон мепарад дар осмонҳо.
Шихааш бар гӯш ояд
Аз фарози Каҳкашонҳо.
Шихааш дорад танини ҷовидон
Дар замонҳо, дар маконҳо,
Рӯҳи ӯ рӯҳи бузургист –
Зинда бошад бо заминҳо, бо замонҳо.

Рӯзгоре бори Рустамро бибардошт,
Олам аз нирӯи яздонии Рустам бохабар шуд.
Рустам акнун рафта бар хоби абад,
Рӯзгори Ковусу Кай ҳам ба сар шуд.
Ӯ ҳам акнун рӯҳи исёнии ором аст,
Ӯ ҳам акнун рӯҳи озодии айём аст.

Чанд дашти корзораш пушти сар шуд,
То ҷаҳон аз зиндагонии амонӣ баҳравар шуд.
Ин замон баргустувонро пора карда,
Мепарад ӯ, мепарад то ҷовидон
Ҳамчу рӯҳи поки Эрон
Дар фазои дури кайҳон...

Гӯри ӯ паҳлӯи гӯри Рустам аст,
Гӯри ӯ тимсоли ӯст –
Яъне болон сари Рустам ба по истодааст.
Ҳамчу он Раҳши сабукбол,
Ҳамчу он Раҳши нақӯфол
Бар набарди навбатӣ омода аст.

Ё мисоли посбони рӯҳи инсон
Гӯшхоро бар садоҳон замини осмон бикшодааст –

Аз кучое гар расад бар гӯши ӯ табли хатар,
Мекунад бедор Рустамро зи хоби ҷовидон
Баҳри ҳифзи ҷони инсон!

1976

ГУРУРИ РУСТАМ

Ман гардани адовати шайтон шикастаам,
Ман муҳраи сиёсати шоҳон шикастаам.
Бо гурзи тобдори худ фирӯз будаам,
Бо мушти обдори худ сандон шикастаам.

Бо рӯҳи бешикасти худ дар дашти разму кин
Ковусро зи чанги асорат раҳондаам.
Ӯ худ касе набуд, ки бошад сазои тахт,
Аммо манаш ба маснади Эрон нишондаам.

Парвози ӯ ба осмон чун мурғи хонагӣ
Кӯтоҳ буду дар сараш бодди гурур буд.
Медид ӯ зи шонаи ман дуртар, вале
Бе чашми ман ду дидаи бинош кӯр буд.

Ман дар мурури қисмати пирӯзманди хеш
Бар ҳар балову ҳар қазо пирӯз будаам.
Аммо даме, ки эҳтиёҷ аз доманам гирифт,
Арзи ниёз бар дари Ковус бурдаам.

Як бор дар иродати худ хурдаам шикаст.
Дар рӯи дастҳои ман Сухробӣ нозанин
Меканд ҷону аз падар шафқат умед дошт,
Мемонд доғи хуни ӯ бар домани замин...

Як қатра нӯшдору зи Ковус хостам,
Ў дар ҷавоб хашми буранда зи теғ дошт.
Сухроб то бимираду ман ҳам ба доғи ӯ,
Як қатра нӯшдоруяш аз ман дарег дошт.

Он рӯз буд аввалин рӯзи шикасти ман.
Дарёфтам, ки мардумӣ осон набудааст.
Бардоштам ғирев ба Ковус аз ҷигар:
«Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст?!

Ман баҳри ту зи ҷони худ кардам базе гузар,
Ман баҳри ту зи оташи сӯзон гузаштаам.
Аз баҳри тоҷу тахти ту, к-арзандаи ман аст,
Аз коми шеру ханчари буррон гузаштаам.

На молу ҷоҳ ҷустаам, на маснади баланд,
З-инҳо баланд будаам ман бо ғурури хеш.
Хоки Ватан набуд ағар пушту паноҳи ман,
Кай ифтихор кардаме танҳо ба зӯри хеш?!

Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Дар давлатат тараххуме арзон набудааст.
Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст...

Ин аввалин шикасти ман дар корзорҳо
Аз дасти туст, аз дили бемуддаои туст.
Пирӯзӣ аз ман асту зи Эрони зиндадил,
Нафрини ман ба ҳастии бемуттақои туст!»

Бо ин ҳама диловарӣ донистам, эй дарег:
Дарде намекушад маро, бедардӣ мекушад.
Мардонагист ҳар кучо, фирӯз мешавам,
Мардӣ намекушад маро, номардӣ мекушад...

ПУШТИБОНӢ

Дар ҳама Эрону Турон
 Ҳамнабарди Рустами дастон касе нест.
 Ҳамбару ҳамбози ӯ дар рӯи дунё
 Аз тамоми зодаи инсон касе нест.

Хомаи Фирдавсӣ то бошад мададгор,
 Пуштбонӣ то кунад бо сеҳри нерӯи сухан
 Ҳеч кас бар Рустами дастони ӯ
 Ҳеч гаҳ пирӯз натвонад шудан!

Ҳеч зӯре, ҳеч ҳукме, ҳеч қонуне
 Азми Рустамо намеёрад шикастан.
 Ҳеч теге, ҳеч марге, ҳеч яздоне
 Риштаи умраш намеёрад гусастан.

Аз ҳама гурзи гарону теғу ханҷар,
 Аз ҳама дори баланди ваҳшатангез
 Бар сари Рустам гарантар, қонситонтар
 Ғайри ҳукми хомаи Фирдавсӣ нест!

Алғараз, чуз рӯҳи исёнии шоир
 Ҳамсару ҳамшӯри Рустам нест, нест!
 Ғайри Фирдавсию рӯҳи ҷовидонаш
 Ҳеч кас ҳамзӯри Рустам нест, нест!

Шоирон дар ҳар замоне, ҳар маконе
 Пуштбони қаҳрамонон будаанд,
 Гарчи худ буданд бепушту панохе
 Пуштбони навъи инсон будаанд.
 Зиндаю мурда – ба ҳар ҳоле, ки бошанд,
 Сарпарасти бепаноҳон будаанд.

Пуштбони ҳар касе гар шоире ҳаст,
 Ҷовидон бар тораки ӯ афсаре ҳаст.
 Пуштбони шоире гар дар ҳама афлок нест,
 Эй бузургон, бок нест!..

1976

ГИРЯИ КОВА БА ҲАБДАҲ ПИСАРАШ

Даруни синаи ҷардам дили садпора мегиряд,
 Миёни хонаи бекӯдакам гахвора мегиряд.

Зи базми гарми шоҳон хандаи мастона меояд,
 Ба чашми ман вале ҳар хишти бурчу бора мегиряд.

Замин – бечора, медонам, фалак бечоратар аз ӯ,
 Ду бечора ба аҳволи мани бечора мегиряд.

Замину осмон танҳо, ба гардун ахтарон танҳо,
 Хаёлам, бо мани танҳо ҳама сайёра мегиряд.

... ..

1976

НАВҲАИ ТАҲМИНА БАҶ СУҲРОБ

Таҳминаам, Таҳминаам,
 Аз дарду ғам ду нимаам.
 Дар ҳасрати Суҳроби ял
 Дурчи ғамон шуд синаам.

Суҳроби ман – меҳроби ман,
 Хуршеди ман, маҳтоби ман,
 Дар ин ҷаҳони бекаси
 Яктои ман, ноёби ман,

Дар дашти кин саргашта шуд,
Дар хоку хун огушта шуд,
Аз меҳри Рустам зода шуд
В-аз қаҳри Рустам кушта шуд.

Афтод аз болои зин
Чун ахтар аз чархи барин,
Шири сафедам аз танаш
Дарёи хун шуд бар замин.

Гуфтам, ки меёбад асар
Аз Рустами олиназар,
Бо он нишоне аз падар
Шуд бенишон аз баҳру бар.

Гулчини давронам гузашт,
Гулрезии бустонам гузашт.
Теғе, ки Рустам зад бар ӯ,
Аз чавшани чонам гузашт.

Акнун чӣ дорад буди ман,
Фардон бемақсуди ман?
Дасти кӣ гирад рӯзи марг
Аз пояи тобути ман?

Фарёд аз баҳти бадо!
Аз Рустамо аз қисмат!
Дунё тухӣ шуд чун дилам,
Воҳасрато, вовайлато!

ОХИРИН ЧАНГИ РУСТАМ

Гурз тобон дар офтоби сахар,
Зери рои Рахши барқчавлон аст.
Мешиносед? Рустами дастон
Бар набарди раво шитобон аст.

Рӯхи номурдани Фирдавсӣ
Аз кучое ҳамедихад овоз,
Боз Рустам ба шӯр меояд,
Мекунад сӯи дашти кин парвоз.

Дар кучое шавад адолат хор,
Дар кучое адовату кин аст.
Дар кучое гар одамизода
Мубталои ҷазои сангин аст;

Дар кучое, ки рӯхи озодон
Мешавад пойкӯби шайтонҳо.
Дар кучое, ки мешавад саркӯб
Худшиносиву шӯру исёнҳо,

Мезанад бонг рӯхи Фирдавсӣ:
Боз бояд ба душманон овехт!
Боз ҳам рӯзи гурзу майдон аст,
Боз хуни ҳалол бояд рехт!

Мепарад Рахш ҷониби майдон
Ҳамчу рӯхи шикастнодида.
Рустами ял ба хонаи зинаш —
Рӯхи мардонагии санҷида.

Ҳамчунон бо гурури мардона
Рӯй пурбим, чашм баркафшон

Дар ҳама ҷангҳои дунёӣ
Пешчанг аст Рустами Дастон.

Дар ҳама ҷангҳост ӯ фирӯз,
Аз ҳама ҷанг қаҳрамон ояд.
Гарчи дар «Шоҳнома» ӯ мурдаст,
Гарчи номаш зи бостон ояд;

Гарчи ӯ буд нозиши Эрон,
Ифтихору шукӯхи дерин буд,
Охирин ҷанги Рустами Дастон
Гӯй дар остони Берлин буд...

1976

АРВОҶИ ДОМАНГИР

Мепарад рӯҳи Рустами Дастон
Ҷониби мулки умри ҷовидон.
Рӯҳи Таҳмина – рӯҳи домангир
Мепарад аз қафош бо таъхир.

Аз миёни ғубори умри абад
Акси Сухробӣ ял ба гавҳари чашм
Бингарад сӯи рӯҳи Таҳмина
Рӯҳи Рустам ба узр аз дари чашм:

Васли мо гӯй фасли мо будаст,
Эй дареғи муҳаббати инсон!
Васли як дам – фироқи якумрӣ,
Ишқи як шаб – азоби ҷовидон...

Ғарқа дар хоку хун тани Сухроб
Хира тобад даруни чашмонаш.
Норизо аз ҳаёти ҷовидон –
Бинӣ аз зӯри худ пушаймонаш.

Дар лабонаш ҳазору як нафрин
 Бар набарду кашокаши шоҳон.
 Мепарад гарчи сӯи умри абад
 Бар замин бингарад ба сад армон.

Рӯҳи Сухроб – рӯҳи норозӣ
 Мекашад низ аз гиребонаш.
 Рӯҳи Таҳмина – рӯҳи домангир...
 Мекашад бар замин зи домонаш...

1976

ФИРДАВСӢ ВА ТЕМУР

(Ривоят)

Масти хун бо савлату боди бурут
 Чун суи Эронзамин лашкар кашид,
 Ланг-лангон Темури бедодгар
 Бар мазори поки Фирдавсӣ расид.

Бар сари хоки гиромӣ по фишурд,
 Мушти хокеро гирифтӯ бод кард.
 Баъд байти зеро бо захрханд
 Гӯиё аз номи худ бунёд кард:
 «Сар аз хок бардору Эрон бубин,
 Ба чанги далерони Тӯрон бубин!»

Ногаҳон Фирдавсӣ берун шуд зи гӯр,
 Устухонҳо ларз-ларзон аз ғазаб.
 Байти зеринро бихонду ғайб зад
 Ҳамчу нақши зузанаб дар коми шаб:
 «Дар Эрон намондаст шеру паланг,
 Чаҳонро гирифтаст рӯбоҳи ланг...»

Лол шуд Темур чу санги рӯи гӯр,
Мушкилашро кард осон аскаре:
«Мурдагонаш гар чунин зӯроваранд,
Зиндагонашро чӣ сон зӯр оварӣ!»

Пирмарде гуфт: «Гоҳо, ҳазратам,
Мурдаҳо аз зиндаҳо афзалтаранд.
Фатҳи кӯҳ аз фатҳи рӯҳ осонтар аст,
Мурдаҳо аз зиндаҳо пурдилтаранд...»

1976

ВАСИЯТИ ФИРДАВСӢ

Кашф нанмояд ситора дар фалак
Ҳеч як ахтаршинос андар ҷаҳон
Бо умеди он, ки тобад аз само
Бар сари ӯ бештар аз дигарон.

Шоирӣ ҳам чун расадҷӯӣ бувад –
Доимо ҷӯяд ситора дар Ватан.
То шиносад ахтари иқболи халқ,
Баҳри нафъи худ намегӯяд суҳан.

Ҳеч деҳқон тухм н-афшонад ба хок
Бо умеди он, ки дар рӯи Замин
Ғайри кишти ӯ нарӯяд майсае,
Нангарад ҷуз ӯ касе сӯи Замин.

Шоирӣ ҳам бар масал деҳқонӣ аст.
Бо умеди корад ӯ тухми суҳан
То бисабзад, гул кунад, бор оварад
Чун дарахтон дар заминҳои Ватан.

Ҳеч меъmore насозад хонае
Бо умеди он ки дар он одамӣ
Рӯзи хуш нодида пурғам бигзарад,
Дар ҷаҳон чун бенасиб аз оламе.

Шоирӣ ҳам бар масал меъморӣ аст,
Зиндагиро ҳар нафас дигар кунад.
Аҳли ҷонро дӯсттар бо аҳли ҷон,
Ошиқонро боз ошиқтар кунад.

Ҳеч як кишваркушо андар замин
Кишвареро баҳри худ накшодааст.
Пой андар кишвари накшодае
Аз барои суди худ нанҳодааст.

Шоири дафтаркушо – кишваркушост.
Қасдаш он бошад зи шеъру шоирӣ,
К-одамӣ ҳар лаҳза одамтар шавад,
То кунад чашми ҳақиқат доварӣ.

Эй, ки суди хеш ҷӯёнӣ зи шеър,
Хешро беҳуда саргардон макун!
Ман, ки пур кардам ҷаҳонро аз сухан,
Дастӣ холӣ рафтаму дил пур зи хун...

Панди ман бипзиру ёде кун зи ман,
Дар ҷаҳони шоирӣ шодӣ маҷӯ.
Таъби олій гар атоят кардаанд,
Дар сухан дигар мукофоте маҷӯ!

КОРЕЗИ ФИРДАВСӢ

Орзуе дошт Фирдавсӣ ба дил,
Ранчи чандинсола гар судаш диҳад,
Баҳри подоши суханҳои баланд
Силае гар шоҳ Маҳмудаш диҳад,

Дар деҳи Бож аз барои ҳамдеҳон
Аз барои хайр корезе канад.
Об орад бар замини хушклуб,
Ташнагиҳои заминро бишканад.

Лек на Маҳмуд инъомаш бидод,
На замини ҳамдеҳонаш об хурд.
Шоир андар орзуи ҷӯи об
Ҷамчу оби ҷӯй печутоб хурд.

Орзуи шоир андар дил бимурд,
Об н-омад ҳеч андар ҷӯи ӯ,
Лек корезе, ки андар назм канд,
Пур бувад ҷовид з-оби рӯи ӯ.

Оре, корезе, ки андар назм канд,
Ҷовидон ҷорист бар нафъи башар.
Лек дар ӯ об не, хуни дил аст,
Лек дар ӯ об не, хуни чигар...

АЗ
ДАФТАРИ
ҒАЗАЛ

* * *

Мо баҳри дилшиносон шеъру тарона ҳастем,
 Баҳри навошиносон чангу чағона ҳастем.
 Гӯянд шоири хуб фарзанди даври хеш аст,
 Баҳри замоншиносон мо худ замона ҳастем.
 Мо кӯхзода, аммо дилҳои нарм дорем,
 Дар тангнои кӯҳӣ дил бекарона ҳастем.
 Гар рӯдаки деҳи мо бар баҳрҳо нарезад,
 Дарёи дил хурӯшон, мо худ равона ҳастем.
 Он қадр ҳам чадиду он қадр ҳам қадимем,
 Гоҳе ҳақиқати кул, гоҳе фасона ҳастем.
 Аз мост сарбаландӣ, аз мост низ пастӣ,
 Гаҳ осмона ҳастем, гаҳ остона ҳастем.
 Он ҳафт марди шоир чун Ҳафтдодаронанд¹,
 3-онҳо чу осмони ҳафтошӯна ҳастем.

1970

* * *

Чонам чӣ хоҳад аз рӯзгорон?
 Навбатгузорӣ бо ҳақгузорон.
 Бо сӯзи пинҳон ёд оварам ман
 Аз ишқи ёрон дар рӯзи борон.
 Бо худ ситезам, беҳуд ситезам,
 Коре надорам бо кинадорон.
 Чун тангчашмон дунё начӯям,
 Қисмат кунам дил бо дилфигорон.
 Дар синаи ман чӯшад ҳамеша
 Сад корзоре бе корзорон.
 Одам ғанимат, ҳар дам ғанимат,
 Эӣ ҳамнасибон, эӣ ҳамчаворон!

1970

1. Ишора ба ҳафт шоире, ки Гёте эътироф кардааст: Фирдавсий Анварӣ, Румӣ, Низомӣ, Саъдӣ, Ҳофиз ва Ҷомӣ.

* * *

Боз ошиқ шаваму зиндагӣ аз сар гирам,
 Роҳи дерин бигузoram, раҳи дигар гирам.
 Ҳамарo тарк кунам шомгаҳон чун хуршед,
 Домани субҳ кашам, домани дилбар гирам.
 Боз як бори дигар тозаҷавонӣ бикунam,
 Баҳри ҷонon зи фалак лолаи ахтар гирам.
 Нашавam дастхуши васвасаи кӯрдилӣ,
 Ҷуфти дилхоҳ чу як ҷуфти кабӯтар гирам.
 Сӯзи афзунам аз он аст, ки рӯзе чу чароғ
 Сари гӯри падару модари худ даргирам.
 Кӯрпистон бувадо модари дунё, эй дил,
 Биравам маслиҳати умр зи модар гирам.

1971

* * *

Мо солхурда ҳастем ё сол хурда моро?
 Мо умр бурда бар сар ё умр бурда моро?
 Мо ҷонсупор будем дар ҳоҷати замона,
 Ё азми ҷонсупорӣ осон супурда моро?
 Бо ёри норпистон хуфтем, ғофил аз он
 Ҳамчун анори ширин дасте фишурда моро.
 Роҳи дароз тай шуд дар умри кӯтахи мо,
 Роҳе ғасурда кардем ё раҳ ғасурда моро?
 Дар пеши чашми хуршед арчанд кам набудем,
 Кам дида чашми камбин, камтар шумурда моро.
 Гумкардаҳои моро ҳар зиндадил биёбад,
 Дилмурдагон валекин хонанд мурда моро!

1971

* * *

Аз байни ҳама бурду бало мегузарад дил,
 Аз бодияҳо обилапо мегузарад дил.
 Гаҳ сӯхта, гаҳ сохта дар кӯраи айём,
 Аз баҳри ҳама қоидаҳо мегузарад дил.
 Дастур чию қолаби қонуни навишта?
 Якроҳаю берӯю риё мегузарад дил.
 Қонунгари хеш аст, ки ворунгари хеш аст,
 Дар ҷангу ҷидоли ману мо мегузарад дил.
 Он рӯз, ки миранд ҳавасҳош, бимирад,
 Қурбони хатоҳост, хато мегузарад дил.

1972

* * *

Аз кӯҳ санге чун фитад, сад сангро бечо кунад,
 Марде чу номардӣ кунад, сад мардро расво кунад.
 Нодон чу доноӣ кунад, аҳсан бигӯемаш ҳама,
 Аммо чӣ битвон кард агар нодоние доно кунад?
 Шавқе агар саркӯб шуд, нохуб шуд, нохуб шуд,
 Аз кӯрзавқе дод, агар истеза бо бино кунад!
 Ҳар кас тавонад рӯдро бо ҷӯйҳо созад ҷудо,
 Он кист, к-аз дарёдилӣ як қатраро дарё кунад?
 Ҳар кас тавонад мурдаро бар хок биспорад, вале,
 Он кист, хоки мурдаро тоҷи сари дунё кунад?
 Ман бо касе ҳамдостон, эй дӯстон, эй ростон,
 К-имрӯзи худро зинае то қуллаи фардо кунад.

1973

* * *

Омадам дар ин чаҳон, то хешро пайдо кунам,
Чанд рӯзе хешро бо зиндагӣ ҳампо кунам.
Гар натонам мурдаеро зинда созам баъди марг,
Қарз бошад, ёдгори мурдари эҳё кунам.
Бар даре гар по ниҳодам, қасди ман он дар набуд,
Қасди ман он буд, то шояд дари дил во кунам.
Ҷар киро бино бубинам, аз паяш роҳӣ шавам,
Ҷар кӣ кӯри нотавонбин аст агар, бино кунам.
Рӯзҳое, ки наёварданд дар дил дарди ишқ,
Аз ҳисоби рӯзҳои умр истисно кунам.
Бигзарам бедарду ҳасрат, чун бигирам дасти дӯст,
Чун сари душман ба даст афтод, зери по кунам.
Омадам, то ҳеҷ бепарво набошам дар чаҳон,
Ҷар дам аз суду зиёни зиндагӣ парво кунам.

1973

* * *

Дастҳое, ки фишурдам, ёд бод!
Ҷар лабе, ки бӯса кардам, ёд бод!
То ба кӯи ёр бо сад ранҷу бим
Роҳҳое, ки сипардам, ёд бод!
Лаҳзае, ки чоӣ рӯзу моҳи умр
Кокули ёре шумурдам, ёд бод!
Лоуболу дилфароҳу сарфароз
Соате, ки бода хурдам, ёд бод!
Дар чаҳони маргафзоӣ махуф
Рӯзҳое, ки намурдам, ёд бод!

1975

* * *

Як замон дар дили ман ёр иқомат мекард,
 Як замон дар дили ман ишқ қиёмат мекард.
 Як баҳор оташи эҳсоси ман афрӯхта буд,
 Ки саропои ман оҳанги муҳаббат мекард.
 Як саҳар аз дили ман буд тулӯи хуршед,
 Ишқи хуршедваше хайру саховат мекард,
 Ҳар гаҳе хандазанон ҷониби ман меомад,
 Аз раҳи омаданаш бахти ман омад мекард.
 Сари зонуи сафедаш сари ман меосуд,
 Дили ман бо дили ӯ назми назокат мекард.
 Дили шаб буду дили ӯву дили ташнаи ман
 Дар зиёратгаҳи дидор зиёрат мекард.
 Як замон кай ба гами зиндагӣ оғушта будам,
 Як замон кай дилам аз умр шикоят мекард.

1975

* * *

Як зумра касон пир таваллудшудагонанд,
 Эҳсоси ҷавонони дилошуфта чӣ донанд.
 Инҳо на сағиру на кабиранд, дарего,
 Оташ, ки наяндр, об дар оташ нафишонанд.
 Сураат ҳама солор, вале сифр ба сират,
 Ду соҳили хушкидаи беоби равонанд.
 Оҳиста зи ҷо хоста, оҳиста нишинанд,
 Ҷуз хеш набинанд, вале ҷашми замонанд.
 Аз оташи эҳсос битарсанду гами ишқ,
 Пиндор, ки худ зодаи на ину на онанд.
 Дар қолаби одоб бигунҷида чи некӯ,
 Ин гуна ба қолаб ҳамаи умр бимонанд.
 Бинанд ба ҷашми ҳасад эҷоби ҷавонон,
 Хоҳанд ҷавон будану аммо натавонанд...

1976

* * *

Баҳор мерасад, аз хештан фирор кунед!
Қарор дар шафати ёри беқарор кунед!
Ба майли худ бишукуфед чун гули худрӯй,
Ситеза то гули гулдони зарнигор кунед!
Ғаме зи гесуи ёре агар ба дил доред,
Ҳавола бар хама гесӯи обшор кунед!
Дихед бо ҳама уммед шахпари парвоз,
Хаёли ошиқӣ бо турнаҳо қатор кунед!
Чу мавҷ аз лаби соҳил ситонд бӯсаи сард,
Умеди бӯсаи гарм аз лабони ёр кунед!
Чунон шавед ба сахрои ошиқӣ ташна,
Ки рафъи ташнагӣ аз шеъри обдор кунед!
Чу умри одамӣ ҳам як баҳори даргузар аст,
Баҳор мерасад, эй дӯстон, баҳор кунед!

1976

* * *

Чавонему хушиҳои чавониро намедонем,
Ба ёди зиндагонӣ зиндагониро намедонем.
Ба сад дил ташнагони меҳрубониву навозишҳо,
Вале худ дилбариву меҳрубониро намедонем.
Ба сад чон дар танӯри ишк хомоҳом месӯзем,
Лаби дарёи дил оташнишониро намедонем.
Дили мо мешавад саркӯби шавку шӯри бемачро,
Ки пеши пой чонон чононишониро намедонем.
Аз он рӯзе бигӯяд тарк чони мо тани моро,
Ки кадри хубии ёрони чононишониро намедонем...

1976

* * *

Бо дили дарё нишинам, то дилам дарё шавад,
 Бо гами дунё бисӯзам, то дилам дунё шавад.
 Дурии гардун бичӯям, то шавам наздики дил,
 Вусъати саҳро бихоҳам, сафҳаам саҳро шавад.
 Ҳеч кас монанди деҳкон нест ҳамдарди замин,
 Ин заминпаймо ҳам охир чун фалакпаймо шавад.
 Халқро яксар савод омӯхтему чашми хат,
 Бояд акнун босаводаш оқилу доно шавад.
 Аз дили кӯҳам, бихоҳам, к-аз дили пурганчи ӯ
 Ногаҳон чун кони тилло шоире пайдо шавад.

1977

* * *

Ишқ дар дил шуълаи субҳи саодат будааст,
 Ошиқӣ эҳсоси баҳшишҳои қисмат будааст.
 Дар чавонӣ ишқ буду давлати дунё набуд,
 Он ҳама бедавлатиҳо хуб давлат будааст.
 Баски аз пой равон мондем, ҳасрат мекунем
 Аз паи хубон давидан ҳам ганимат будааст.
 Дар фалак ҷустан ситора санъат асту дар замин
 Хештанро гум накардан низ санъат будааст.
 Одамӣ баъд аз заволи умр мефаҳмад, ки умр
 Як назар бар осмон бо чашми ҳайрат будааст.
 Беҳтарин ганче, ки одам ёфт, гар симу зар аст,
 Беҳтарин ганче, ки гум кард ӯ, муҳаббат будааст.

1977

* * *

То ман зи ту, эй чархи фалак, ком нагирам,
 Аз сӯхтану сохтан ором нагирам.
 Бас бо дили равшан бифурӯзам дили шабҳо,
 То домани субҳе зи паи шом нагирам.

Гӯянд ба навъе гузарад умри дурӯза,
Умре, ки ба навъе гузарад, ном нагирам.
Аз шохи ту, эй боғи пур аз меваи даврон,
То пухта наафтад ба замин, хом нагирам.
Бо дарди ту бар хоки сияҳ меравам, эй шеър,
Гар хоки сиёҳе зи ту инъом нагирам.

1977

* * *

То даме дил доштем, эй дӯст, дилбар доштем,
То даме сар доштем, эй дӯст, ҳамсар доштем.
То даме, ки шохи мо нашкаста буд аз санги вақт,
Чун дарахтон ҳам гулу ҳам баргу ҳам бар доштем.
То даме, ки дасти мо гирову дил бечирм буд,
Дил ба рӯи оташу дар даст соғар доштем.
Эй дареғи солҳо чун болҳои рехта,
Ҳайфи он умре, ки мо бар умр бовар доштем.
Эй дареғи навчавониву ғурури худсарӣ,
Гӯиё манзумаи хуршед дар сар доштем.
Эй дареғи кӯдакии лоуболу бевубол,
Дар бисоти сабзаҳо беғам паропар доштем.
Эй дареғи вассаю болори айвони падар,
Зери болиш ноз бар кайвони ахзар доштем.
Чор бурчи сандалӣ чун чор бурчи зиндагӣ,
Кулбаи танגעву дар он шӯри маҳшар доштем.
Дар куҳистон зиндагӣ пур рангу бӯе гар надошт,
Хона пур аз бӯи модар, бӯи хоҳар доштем.
Баччагиро бурд боди хушнасиме ё чунон
Бодбодакҳо, ки бар боли кабутар доштем.
Бар саре, ки ин замон дасти надомат мезанем,
Ёд бодо, як замоне дасти модар доштем.

1977

* * *

Нам-нами борон чу ёдат кард, ёдат мекунам,
 Барги гул чун бӯи ту овард, ёдат мекунам.
 Дарди ишқат мард буду қисматам номард буд,
 Ман ба қасди қисмати номард ёдат мекунам.
 Ишқи ту дар сурати ашъори дардолуди ман
 Мисрае гар дар диле парвард, ёдат мекунам.
 Ман агар нозукписандам, аз назокатҳои туст,
 Бар сари гул чун нишинад гард, ёдат мекунам.
 Гармию сардии дунёро зи ишқат дидаам,
 Зери ин гардуни гарму сард ёдат мекунам.
 Ҳар кучое ҳам ки бошӣ, дур аз ман нестӣ,
 Бо алам, бо доғи дил, бо дард ёдат мекунам.

1977

* * *

Ман аз ту ғофил нестам, худро зи ман ғофил магир,
 Ман гарқа дар дарёи дил, худро ту дар сохил магир.
 Ман бо ту ҳам дил доштам, ҳам роҳу манзил доштам,
 Бераҳ машав аз кӯи дил, бе ман раҳи манзил магир.
 Ман кӯдакам дар ишқи ту – нодони дастомӯхта,
 Ту оқилӣ, бо кӯдаке худро чунон оқил магир.
 Ишқ аз ғурури давлаташ сар сӯи гардун мекашад,
 Ҳам боз моро мекушад, домони ин қотил магир.
 Аз ошиқи ошuftадил, аз Лоиқи шӯридачон
 Гар талху шӯрие гузашт, эй чони ман, бар дил магир!

1977

* * *

Ҳар замон аз зиндагонӣ бишнавам панди дигар,
Ки дарахти умр дорад решапайванди дигар.
Гар хирадманде пурармон рафт аз рӯи замин,
Боз дар рӯи замин рӯяд хирадманди дигар.
Халқ бе фарзанди оламгир оламгир нест,
Боз ёбад модари тоҷик фарзанди дигар.
Баски коми тоҷиконро бо сухан бардоштанд,
Боз ояд шоиру шеърӯ пасованди дигар.
Дар замоне, ки заминӯ осмон ҳам беҳудост,
Дар сухан бояд паямбар ё худованди дигар.

1977

* * *

Замини саҳти кӯҳистон дили нармам ато кардаст,
Дуруштам ҳар кӣ мехонад, хато андар хато кардаст.
Ба мисли кӯҳ якрӯям, ба сони чашма ҳақгӯям,
Чунин будам, чунин бошам, ки ин сонам худо кардаст.
Миёни кӯҳҳо бигрехтам аз дасти ҷабру зулм,
Ба ман таърихи сангиндил ҷафо рӯи ҷафо кардаст.
Чудо будам зи ҳамхунон, ки бепул буд дарёҳо,
Сари кӯҳу сари чашма дилам аз ғам наво кардаст.
Умеду орзуям сӯхт монанди ҳинои санг,
Дубайтиву рубой нолаамро бефано кардаст.
Яке гуфтӣ, ту эронӣ, дигар гуфтӣ ту тоҷикӣ,
Чудо аз асли худ мирад, касе моро чудо кардаст.
Ҷаҳон як рӯз метаркад зи охи пуршарори мо,
Ки бар тарки Ватан моро паёпай мубтало кардаст.

1977

* * *

Хохй, ки беғам бигзарй, боре маро масрур кун,
 Ё бар ҷаҳони худ бикаш, ё аз ҷаҳонам дур кун.
 Дарё ба тугён меравад, ҷамъу парешон меравад,
 Хохй маро ҷамъ оварй, андар ҷаҳон машхур кун.
 Хохй зи гардун раҳмате, дастобагардан бўса дех,
 Хохй қирони ахтарон, дилро ба дил манзур кун.
 Бисёр рӯзони худо, рӯзи ману ту даршумор,
 Рӯзе зи рӯзони худо ёд аз мани мағрур кун.
 Гар тобиши ҷашмони ту андар суруди ман кам аст,
 Бикшо китоби шеъри ман, ҳар мисраашро кӯр кун.
 Гар ошики ту нестам, гар лоиқи ту нестам,
 Ёди маро, ишқи маро андар дили худ гӯр кун!

1977

* * *

Ҳангоми сутӯҳ омад, бигзашт сурури ман,
 Ҳам гашт миёни ман, бишкает ғурури ман.
 Мемираму хурсандам, к-андар талаби навбат
 Сад зинда биёсояд дар сояи гӯри ман.
 Пайроҳае бикшодам аз худ ба ҷаҳони хусн,
 Сад роҳ шавад наздик аз ин раҳи дури ман.
 Гар то дили садпора як пораи шеърам рафт
 Ин аст давоми ман, дар гӯр зуҳури ман.
 Дар шеър ҷароги дил афрӯхтаам бар халқ,
 Дар рӯи ҳама тобад як пораи нури ман.

1977

* * *

То ту ба додам мерасӣ, оҳам ба кайвон мерасад,
То ту ба қадрам мерасӣ, умрам ба поён мерасад.
То ёри роҳам мешавӣ, аз роҳ берун мешавам,
То мушкил осон мекунӣ, сад марги осон мерасад.
То ёд меорӣ зи ман, беёд меафтам зи дард,
То теғи абруӣ мекашӣ, теғи табибон мерасад.
То аҳду паймон мекунӣ, паймонаам пур мешавад,
То ваъдаи гул медихӣ, фасли зимистон мерасад.
То даст бар дил менихӣ, аз даст хоҳад рафт дил,
То ту ғами мо мехурӣ, моро ғами ҷон мерасад.

1977

* * *

Зи ту болотар, эй болонишин, болонишине ҳаст,
Туро гар чини абруе, маро чини ҷабине ҳаст.
Туро гар оташи хашму газаб ҳар лаҳза даргирад,
Маро аз кӯраи айём шеъри оташине ҳаст.
Ба рӯи ту ғубори кин қабат андар қабат пайдост,
Зи раҳҳои замон дар рӯи ман гарди замине ҳаст.
Баландии ту то минбар, валекин ғофилӣ аз он,
Ки шеъру шоири болотар аз чархи барине ҳаст.
Ба худ дармондаӣ, зеро ки метарсӣ зи имое,
Ман аз худ рафтаам, зеро ки ишқи нозанине ҳаст.
Чу деҳқонзодаам дар аслу ҳам андар сухан, шодам,
Ки аз дунболи ҳар марди даравгар хӯшачине ҳаст!

1977

* * *

Набуд гар хонаи чашми ту, ман бехона мемурам,
 Агар бегонадил мебудӣ, ман бегона мемурам.
 Агар ишқат намеомӯхт расми дардмандиям,
 Яқин бедарду доғи ишқ бедардона мемурам.
 Агар ишқат намеварзид рӯҳи родмардиям,
 Ба користони мардафкан чи номардона мемурам.
 Агар дар гарданам занҷири гесӯят намебастӣ,
 Кӣ медонад, кучое пой дар завлона мемурам.
 Агар афсонаи ишқат намепарвард ҳаққӯӣ,
 Дар ин дунёи пурафсона беафсона мемурам.
 Агар байти ду абрӯят набуд, байте намегуфтам,
 Агар девони асрорат набуд, девона мемурам.

1977

* * *

На зи ранчу азоб метарсам,
 На зи холи хароб метарсам.
 Бими тӯфони мавҷҳоям нест,
 Аз хаси рӯн об метарсам.
 Бо замона ҳисоби ман пок аст,
 Аз ду-се қачҳисоб метарсам.
 Аз сиёсат набошадам боке,
 Аз сиёсатмаоб метарсам.
 Дӯш гар бошитоб мерафтам,
 Ин замон аз шитоб метарсам.
 Дӯш аз ман шароб метарсид,
 Ман кунун аз шароб метарсам.

1977

* * *

Маро चुстї, вале пайдо накардї,
Ба бозор омадї, савдо накардї.
Шунидї қиссаи ғарқидагонро,
Гузоре бар лаби дарё накардї.
Зи гулсозон гули коғаз харидї,
Талоши лолаи сахро накардї.
Ғами худ хурдиву дилрезаи худ,
Ғами дилро ғами дунё накардї.
Дар имрӯзат ғами фардо начустї,
Ки имрӯзи маро фардо накардї.
Ту ҳам танҳо бимонї охири кор,
Ки ёде аз мани танҳо накардї.

1977

* * *

Гарчи ман кӯтоҳдастам, кӯтаҳармон нестам,
Гарчи ман кӯтоҳумрам, кӯтаҳимон нестам.
Ҳар чї аз дасти ман ояд, нотамомаш бишмарам,
То зи худ норозиям, аз худ пушаймон нестам.
Мадду чазри ҳодисот аз синаи ман бигзарад,
Дар лаби дарёи ҳастї санги бечон нестам.
Пои ман бо сангкӯб аз хурдї одат кардааст,
Гар зи санги роҳ тарсам, аз куҳистон нестам!
Давлати ман реги заррини Зарафшон бас бувад,
Заррае гар зар бичӯям, аз Зарафшон нестам!
Гар зи шеърї ман наояд бӯи меҳру эътиқод,
Зодаи дарёву кӯҳи Тоҷикистон нестам!

1978

* * *

Марав аз ман, ки бо ту меравад дунёи рангинам,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад ғамҳои ширинам.
 Агар бо ман гули рӯят набошад, хор хоҳам шуд,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад айёми гулчинам.
 Агар аз ман гузаштӣ, бигзарад умрам ба нокомӣ,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад меҳроби оинам.
 Чӣ оромист оромии оби мурдаи соҳил?
 Марав аз ман, ки бо ту меравад орому таскинам.
 Ту бо ман то ғаме аз ишқ дорӣ, ғам махур аз ишқ,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад тӯмори зарринам.
 Ту, эй дилхоҳи деринам, ту, эй гадбиру тамкинам,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад табрику таҳсинам.
 Ту бо ман то чавонастӣ, чавонӣ кун, чавонӣ кун,
 Марав аз ман, ки бо ту меравад ишқи нахустинам.

1978

* * *

Бо ҷаҳон андар ситез, аз ҳештан беғонаам,
 Тафтадил ё рафтадил, ё ошиқи девонаам.
 Чун ту андар хонаи ман нестӣ ҳамдарди ман,
 Бе ту андар хонаи худ чун худо беғонаам.
 Дар сари зулфи диловезат дилам овехтаст,
 Бозии марг аст дар ин бозии тифлонаам.
 Ман ба ҳар як тори мӯят бастаам афсонае,
 То сарат ғофил набошад як дам аз афсонаам.
 Бо ту рӯзе уқдаи асрори ман хоҳад кушод
 Хилкати риндонаам ё наъраи мастонаам...

1978

* * *

Сабукборему бори оламе бар дӯш мегардем,
Дар оғӯши ҷаҳон дар ҳасрати оғӯш мегардем.
Агар исён кунем, офоқ метаркад ба рӯи мо,
Даруни сина тӯфонҳову худ хомӯш мегардем.
Надониста басте рашки сару сомони мо доранд,
Даруни дил хазонрез асту худ гулпӯш мегардем.
Ғаҳе беҳушу ғаҳе бесарупо будаем, аммо
Зи сар то нохуни по чашму гӯшу ҳуш мегардем.
Ба чашми оқилон – оқил, ба чашми ҷоҳилон – ҷоҳил,
Ба чашми хеш ҳамчун чашмаи пурҷӯш мегардем.

1978

* * *

Чунонат ёд меорам, ки раҳгумкарда манзилро,
Чунонат дӯст медорам, ки дарёбурда соҳилро.
Чунонат рағбате дорам, ки хушкистон ба бороне,
Чунонат рӯзу шаб ҷӯям, ки Сино ҳалли мушкилро.
Чунон роҳи ту мепоям, ки роҳи бахт мепоянд,
Чунон хайри ту мехоҳам, ки деҳқон кишту ҳосилро.
Чунон васли ту мехоҳам, ки пире навҷавониро,
Чунонат орзумандам, ки ҳар кас бахти комилро.
Чи талхиҳо чашидам ман зи ҷоми рӯзгори хеш,
Бубинам то ба коми дил туи шириншамоилро.
Диламро бесадо бурдӣ, намедонам кучо бурдӣ,
Ту ро пайдо кунам, эй кош, то пайдо кунам дилро!

1978

* * *

Як замон андар дили ман ишки ту шӯрида буд,
 Гӯй кӯхи пайкарам аз зилзила ларзида буд.
 Он қадар будам гирифтори чамоли равшанат,
 К-аз хурӯчи ишки ту чашми дилам тарсида буд.
 Дар фазои хотири ту шеъри ман парвоз дошт,
 Дар фазои умри ман овози ту печида буд.
 Ранги ишқам гар кунун коҳид, худ айбам магир,
 Дар ҷаҳони ошиқӣ ранги ҷаҳон коҳида буд.
 Лек Лоик бо ҳама нопойдориҳои ишқ
 Як тасалло дошт, к-аз чашмони ту бўсида буд.

1978

* * *

Дар рӯи ҷаҳонему надонем ҷаҳон чист,
 Фарзанди замонему надонем замон чист.
 То пир нагардем, начӯем ҷавонӣ,
 То хок нагардем, надонем нишон чист.
 То ташна намонем, начӯем раҳи об,
 То гушна намонем, надонем, ки нон чист...
 То боре насӯзем, надонем, ки хомем,
 То барг нарезем, надонем хазон чист.
 Ношукрии мо бар намаки умр зиёд аст,
 То ҷон набарорем, надонем, ки ҷон чист...

1978

* * *

Агар тирам ба сар борад, ту ро ман дӯст медорам,
Агар чархам биозорад, ту ро ман дӯст медорам.
Ту яктои манӣ, эй гул, тасаллои манӣ, эй гул,
Агар чонам рамақ дорад, ту ро ман дӯст медорам.
Туй худ орзуи ман, камоли чувстучӯи ман,
Агар ишқам ба марг орад, ту ро ман дӯст медорам.
Агар арзи ниёзи ман, ҳама сӯзу гудози ман
Ба гӯши ту намефорад, ту ро ман дӯст медорам.
Агар гардуни дун як дам набигзорад, ки хуш бошам,
Гузорад ё набигзорад, ту ро ман дӯст медорам.
Қасам бар холи абрӯят, қасам бар шуълаи рӯят,
Қасам бар чашми хумморат, ту ро ман дӯст медорам.

1978

* * *

Бепару болам, вале парвозҳое кардаам,
Бо камоли очизӣ эъҷозҳое кардаам.
Гар садои ман зи кӯтоҳӣ ба гардун барнахӯрд,
Сӯи гардун гоҳ-гоҳ овозҳое кардаам.
Паст будам пеши қадраш, лек бо шеъри баланд
Пеши пой ёр пойандозҳое кардаам.
Ёр бо ман шоирӣ омӯхт, худ гофил аз ин,
Нозҳое кард агар ӯ, розҳое кардаам.
Гар чамолаш нест андар зиндагии якнавохт,
Ҳусни ӯро дар сухан пардозҳое кардаам.
Ошикию шоирӣ ду боли як паррандаанд,
Сӯзҳое кардаам, то созҳое кардаам.

1978

* * *

Рӯдборонем гар чун мавҷ пайвастем мо,
 Ҳушёронем гар дар базми дил мастем мо.
 Пеш аз мо будаанду баъди мо бошанд низ,
 Лек ҳоло соҳиби кавну макон ҳастем мо.
 То фалак озод дар ишқу умеду орзу,
 Дар замин чун кӯҳҳои пир побастем мо.
 Гар баландем, осмон ҳам мешавад бо мо баланд,
 Паст бинмояд замин, ҳар ҷо агар пастем мо.
 Фарқ нагзорем агар мобайни ҳам бар ину он,
 Дар амал чун панҷ ангуштони як дастем мо.

1978

* * *

Гар оташам, гар оташин, ёд аз мани ошиқ кунед,
 Гар шодмонам, гар ғамин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Гаҳ дар заминам осмон, дар осмонам гаҳ замин,
 Буду набуди ман ҳамин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Ман ҳам баҳорам, ҳам хазон, ман ҳам ғуборам, ҳам нишон,
 Ҳам бартар аз чархи барин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Гаҳ пири барҷомондаам, гаҳ кӯдаки нохондаам,
 Гоҳе чунонам, гаҳ чунин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Гаҳ масти аз худ рафтаам, гаҳ қиссаи ногуфтаам,
 Гаҳ бо шумоям ҳамнишин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Кайҳони боло дигару кайҳони дилҳо дигар аст,
 Кайҳоннавардам дар замин, ёд аз мани ошиқ кунед.
 Аммо дар ин рӯи замин будам чу ҳар мирандас
 На аввалин, на охири, ёд аз мани ошиқ кунед.

1978

* * *

Зиндагӣ бокист, ёрон мераванд,
Дар шумори бешуморон мераванд.
Номдоре то бипояд дертар,
Аз ҷаҳон бас номдорон мераванд.
То гуле хандад ба рӯи ошиқе
З-ин гулистон гулузoron мераванд.
Орзумандон ба ёри рӯзи нек
Рӯзи барфу рӯзи борон мераванд.
Ташнагон андар талоши қатрае
Аз канори чашмасорон мераванд.
Ошиқону шоироне мисли ман
Дар радифи сад ҳазорон мераванд.

1978

* * *

Барои санги мазори Маҳмуди Воҳид

Дӯстон, вақти гули хор маро ёд кунед,
Чун гули санг зи куҳсор маро ёд кунед.
Ғар бихоҳед, ки ман хуфта набошам дар хок,
Бо дилу дидаи бедор маро ёд кунед.
Ҳар ғаҳе чом ба каф масту гаронҷон хонед
Шеърӣ Хайём ба такрор, маро ёд кунед.
Ман ҳамонам, ки шумо дидаву каф кӯфтаед,
Бо ҳамон нангу ҳамон ор маро ёд кунед.
Ғаму шодии ҷаҳон дар дили ман хок шудааст,
Сари ҳар шодию тимор маро ёд кунед.
Ҷоми умри мани пуршӯр агар нима шикаст,
Сари ҳар мастии саршор маро ёд кунед.

1978

* * *

Ту гар чашмисаре дорӣ, маро чашми диле боз аст,
 Ту зери лаб сухан гӯӣ, маро то арш овоз аст.
 Чу мурғи хонагӣ аз бом то боме кушой бол,
 Ту андар худ фурумонда, маро шахболи шахбоз аст.
 Ту бо тарсуй мегӯӣ каломи нӯкирӯмоӣ,
 Туро сад нафси норозӣ, маро як хома дамсоз аст.
 Туро бошад ғами фарде, маро бошад ғами фардо,
 Туро ҳар рӯз анчоме, маро ҳар лаҳза оғоз аст.
 Ту дунёро намедонӣ, дили моро намехонӣ,
 Намедонӣ, ки шӯҳрат ҳам чу ёрони ғалатбоз аст.
 Чу аз минбар фуру афтӣ, пару болат фуру резад,
 Маро ҳамболу ҳампарвоз халқи соҳибэъҷоз аст.

1978

* * *

Шавқи ман паҳлу ба ахтар мезанад,
 Рӯҳи ман дар кӯи ту пар мезанад.
 Шеъри ман ҳар субҳ пеш аз офтоб
 Бо хаёлат ҳалқа бар дар мезанад.
 Нимпайгоме зи ту гар бишнавам,
 Ишқи ман лофи паямбар мезанад.
 Бинамат ҳар гаҳ миёни хонумон,
 Хонумонам хок бар сар мезанад.
 Зери борон бигзарӣ, наззораам
 Бӯсаҳо бар кокули тар мезанад.
 Интизори чашми мастат рӯзу шаб
 Лоикӣ ту чому соғар мезанад.

1978

* * *

Тирамоҳи ман, баҳори ман кучост?
Бебарорам ман, барори ман кучост?
Хушкдасту хушклаб мондам, дарег,
Бӯсаҳои гарми ёри ман кучост?
Дар кафам монда кафи хокистаре,
Он ҳама барку шарори ман кучост?
Дилбарони дилфигорам гӯшагир,
Мавсими пурбаргубори ман кучост?
Дар дили шабҳо дилам сих мезанад
Он дили шабзиндадори ман кучост?
Эй фалак, хуршеди ту чонам бисӯхт,
Офтоби рӯзгори ман кучост?

1978

* * *

Замингиру фалаксой, дили ман,
Намедонам чӣ дунёй, дили ман.
Зи ақсои ту сад дунё гузар кард,
Чӣ пахной, чӣ пахной, дили ман.
Гаҳе орому гоҳе масти тугён,
Чӣ дарёй, чӣ дарёй, дили ман.
Каноратро надонистам чӣ ҳаддаст,
Чӣ саҳрой, чӣ саҳрой, дили ман.
Зи буда дилзада, розӣ ба нася,
Зи худ як дам наосой, дили ман.
Зи кулли дидаат нодидаат беҳ,
Чӣ кӯриву чӣ биной, дили ман...

1978

* * *

Чун шумо кай даъвии унвони боло мекунам,
 Чанд рӯзе санъати дилро тамошо мекунам.
 Дар дили ман чор фасли рӯзгори олам аст,
 Саҳни дилро рафта-рафта саҳни дунё мекунам.
 Рӯзии худро на танҳо аз сарири хомаам,
 Аз дами шеру дами шамшер пайдо мекунам.
 Зардруӣ мекашам аз сахтрӯиҳои хеш,
 Дар замин бо осмон худро шиносо мекунам.
 Ҳаққи худ имрӯз настам агар дар зиндагӣ,
 То абад дар зери хоки сард даъво мекунам.
 Зиндагӣ! Бо рафти дарёят нахоҳам бел зад,
 Гар муросо мекуни бо ман, муросо мекунам!

1978

* * *

Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавой доштӣ,
 Дар дили худ нашъаи кайҳонкушоӣ доштӣ.
 Медавидӣ ҳамраҳи ман байни гулҳо гул ба даст,
 Пеши рӯи навбахоре худнамой доштӣ.
 Гул ба кокул мезадӣ, чаҳ-чаҳ чу булбул мезадӣ,
 Дар чаҳони фонӣ як дам бефаноӣ доштӣ.
 Беҳудо будиву беҳуд аз чунуни ошиқӣ,
 Бар дили маҷнунӣ ман ҳукми худой доштӣ.
 Кокулафшон мешудӣ, ман ҷонфишонат мешудам,
 Ҳам ту бо ман ҳар замоне ҷонфидой доштӣ.
 Лоикӣ васли ту будам, ин замон нолоикам,
 Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавой доштӣ.

1978

* * *

Заминат осмон шуд, ишқ омад.
Раҳат чун Қаҳқашон шуд, ишқ омад.
Ту бо пирӣ агар тан дода будӣ,
Дили пират ҷавон шуд, ишқ омад.
Набудат аз баҳори нав умеде,
Хазонат гулфишон шуд, ишқ омад.
Лаби хушкат лаби дарё бибӯсид,
Ғамат баҳри дамон шуд, ишқ омад.
Дигар фикри сару сомон чӣ дорӣ,
Сарат бехонумон шуд, ишқ омад!

1978

* * *

Дарёдиливу соҳили дарё ғанимат аст,
Ҷам обшори шавқу таманно ғанимат аст.
Варзобро чӣ варзише, гар ишқварзӣ нест,
Дар пой кӯҳ қомати боло ғанимат аст.
Сарро ба санг мезанад амвоҷи гушнамаст,
Сар рӯи сақфи синаи зебо ғанимат аст.
Ин обро бубин, камари кӯҳ меканад,
Гар то камар расидай, ҳаққо ғанимат аст...
Маҳтоб рӯи мавҷҳо зарҳал давонду рафт,
Ин шабравию хилвати шабҳо ғанимат аст.
Эй ҳеч кас, ки дар ғами мансаб нахуфтаӣ,
Бемансабии ошиқи шайдо ғанимат аст.

1978

* * *

Онҳо ки ташнаанд, бари об мераванд,
 Дилташнагон ба соҳили Варзоб мераванд.
 Як зумра аз барои таносоиву тараб,
 Як зумра аз барои табутоб мераванд.
 Чанде барои чустани гумкардаҳои хеш,
 Чанде барои нашъаи ноёб мераванд.
 Бархе ба ёди манзари шабҳои моҳтоб,
 Бархе ба ёди чехраи маҳтоб мераванд.
 Баъзе ба хоб мераванд андар канори рӯд,
 Баъзе канори дилбари бехоб мераванд.
 Лабташнагон ба қатраи обе хушанд, лек
 Дилташнағони ишк ба Варзоб мераванд...

1978

* * *

Аз ситеги куллаҳо зардӣ парид,
 Соя ҳам аз пуштаҳо доман кашид.
 Офтоб аз кӯчаи кӯҳҳо гузашт,
 Аз фарози салтанат поин хамид.
 Моҳи нав ҳамёза кард аз бурчи кӯҳ,
 Рӯди кӯҳӣ як қадар боло дамид.
 Куллаи кӯҳҳо ба дарё сарнагун,
 Нолаи дарё ба гардунҳо расид.
 Ахтаре бо ахтаре наздик шуд,
 Дидаи худбин чунин манзар надид.
 Каҳкашон раҳро мунаввар карду гуфт:
 Шабравони зиндагӣ, роҳи сафед!

1978

* * *

Шаби маҳтобу дарё масту ман ҳам масти саршорам,
Намедонам чӣ меҳоҳам, намедонам чӣ ғам дорам.
Сарам мечарҳад аз мастӣ, дилам меларзад аз сусти,
Ғаҳ аз хеш безорам, ғаҳ чун чарх пуркорам.
Ба дарё роз мегӯям, ба сад овоз мегӯям,
Наменолад зи аҳволам, намеболад зи ашъорам.
Дарахтеро ба оғуш мекашам чун ёри дерина,
Намегунҷад дар оғӯшам чу он ёри гунаҳкорам.
Ба пой кӯх меафтам чу як фарзанди сарсахташ,
Ки худ як санги соҳибдил ва ё як пора куҳсорам.
Чӣ аз тахти баланде суд, ғар бахти баланде нест,
Гаронборам зи бори дил, ки аз ҷоме сабукборам.

1978

* * *

Сад баҳрро гузаштаму дар соҳилам ҳанӯз,
Сад боғ мева чидаму беҳосилам ҳанӯз.
Сад бандро кушодаму растам зи сад бало,
Накшодааст уқдаи банди дилам ҳанӯз.
Сад марг пушти сар шуду сад дард зери по,
Дар ҳифзи хеш он қадар ноқобилам ҳанӯз.
Бишнида асрҳои аср андарзи шоирон,
Касби камол кардаву нокомилам ҳанӯз.
Як умр роҳ ҷуставау як ҷо ситодаам,
То осмон паридаву по дар гилам ҳанӯз.

1978

* * *

Аз нигоҳам шарора хоҳад монд,
 Аз бисотам ситора хоҳад монд.
 Дар канори замини ачдодон
 Қалби ман беканора хоҳад монд.
 Дар шумори тамоми дарди башар
 Дарди ман бешумора хоҳад монд.
 Пеши чашми замона неку бадам
 Дар сухан ошкора хоҳад монд.
 Аз касе як хасе намомонад,
 Аз ман умри дубора хоҳад монд.
 Пораҳои дили шикастаи ман –
 Шеърӣ ман пора-пора хоҳад монд.

1978

* * *

Чаҳони ишқи ниҳоне чаҳоншиносам кард,
 Фигони оби равоне равоншиносам кард.
 Нигоҳи масти ҷавонӣ бикард агар пирам,
 Нигоҳи хастаи пирӣ ҷавоншиносам кард.
 Чи баргҳо, ки зи нахли умедҳоям рехт,
 Чи сабзаҳо, ки баҳорон хазоншиносам кард.
 Басо рисола зи вазъи замона хондам, лек
 Замонасозии чанде замоншиносам кард.
 Беҳ аз ҳазор «Ғиёс»-у беҳ аз дусад «Фарҳанг»
 Забондарозии чанде забоншиносам кард.
 Зи пастфитратии чанд бевароре шукур,
 Ки дар замини ҳунар осмоншиносам кард...

1978

* * *

Дигар дар чомаи душман сари ёрӣ макун бо ман,
Чигардорӣ намедонӣ, чигархорӣ макун бо ман.
Манам он шишае, ки сангро дуд аз димор орад,
Дили афсурдае дорӣ, дилозорӣ макун бо ман.
Ман он коҳам, ки кӯҳеро зи беху бун барандозад,
Най чун ҳамтарозуям, сабуксорӣ макун бо ман.
Чи суд аз он суханбофӣ, ки бадтар аз кафанбофист,
Нишин дар гӯшаи дуккону солорӣ макун бо ман.
Зи чӯи кандаи ман об хурдӣ солҳои сол,
Агар безори худ гардидӣ, безорӣ макун бо ман.
Ало, эй дӯсти душманнасақ, боре фаросат кун,
Мададгорӣ наметонӣ, халалгорӣ макун бо ман.

1978

* * *

Хазонам гул кунад рӯзе, ки хандӣ, эй баҳори ман,
Нагунҷам дар ҳама олам, чу гунҷӣ дар канори ман.
Вале афсӯсу вовайло, ки аз васли ту маҳрумам,
Чу тиллои Зарафшон нестӣ дар ихтиёри ман.
Зи дастам барнамеояд, ки дастат гираму гӯям:
Гули оташпарастӣ ман, зи сар то по шарори ман,
Маро аз сӯхтан боке набошад, лек метарсам,
Ки оташбозии ишқат бисӯзад ёдгори ман.
Туй оташ, манам оташ, кунад оташ зи оташ гул,
Ки баъди мо гули оташ бирӯяд аз мазори ман...

1978

* * *

Медавам дар кӯчаҳои зиндагӣ
 Рӯзу шабҳо аз қафои зиндагӣ.
 Ҳар чӣ меёбам ба сад ранчу алам,
 Мефишонам пеши пой зиндагӣ.
 Меҳурам гамҳои қисматқардааш,
 Мекашам дарду балои зиндагӣ.
 Офтобам, лек чашмам сӯи хок,
 То бияфзояд сафои зиндагӣ.
 Осмонам, лек ҳамранги замин
 Баҳри фардои бақои зиндагӣ.
 То намирад зиндагӣ рӯзе чу ман,
 Як замон мирам барои зиндагӣ!

1978

* * *

Аз замон панди падар мешунавам,
 Аз замин рози башар мешунавам.
 Ахтари наҳс фузун аз саъд аст,
 З-осмон бӯи хатар мешунавам.
 Оламе пур шуда аз одами хушк, —
 Ин фиғон аз гули тар мешунавам.
 Одами бегунаҳе нест, ки нест,
 Бӯи дуда зи шарар мешунавам.
 Ҷои бӯи чигар аз шеърӯ сухан,
 Эӣ бадӣ, бӯи дигар мешунавам.
 Камдилу нимадил афзун шудааст, —
 Аз ҷалу рост хабар мешунавам.
 Ин чӣ дунёст, ки ҳар ҷо биравам,
 Шикван аҳли хунар мешунавам?!

1978

* * *

Тирамаҳ омад, азизон, аз алам шеван занем,
 Дар ғами гулшан май андар шуълаи гулхан занем.
 Осмон паст омада, гӯй ки бар сар мезанад,
 Соғаре бемансабу бе баҳси мову ман занем.
 Барғҳо чун қадри одам зери по афтодаанд,
 Қадри ҳам ҷӯему сар дар кӯчаю барзан занем.
 Офтоби тирамаҳ чун чашми пирон хира аст,
 Хирагӣ то чанд? Боре бодаи равшан занем.
 Оташи ишке, ки мо афрӯхтем, обаш заданд,
 Оби оташ деҳ, бар ин оташ зи нав доман занем.
 Мо, ки суғдизодем, оташпарастӣ кеши мост,
 Хез, то аз оташи дил шуъла дар хирман занем!

1978

* * *

Бевафои ҳаёт аз бевафои ман аст,
 Норасоиҳои бахт аз норасоиҳои ман аст.
 Гар ба мақсад мерасидам, роҳи ман кӯтоҳ буд,
 Ин қадар раҳҳо дароз аз роҳҳои ман аст.
 Гар заминро осмон аз ҳам ҷудо афтодаанд,
 Сурати як лаҳза аз ёрон ҷудоии ман аст.
 Толеи ноошноям гар ба ман ёрӣ накард,
 Айби нодилёбию ноошноии ман аст.
 То нахурдам пешпо, бар роҳ нанмудам назар,
 Шеърҳои ман гар дуруст аст, аз хатоии ман аст.
 Дар сари ҳар мисрае гар ҷону дил кардам фидо,
 Бар замонро зиндагӣ ин ҷонфидоии ман аст.

1979

* * *

Чархи гарданда, ки гирди сари мо мегардад,
 Душмани мост, вале дўстнамо мегардад.
 Дилсафедон ҳама чо рӯзи сиёхе доранд,
 Дар паси абр рухи моҳ сиё мегардад.
 Барраи чингила то хушк шавад дар хуршед,
 Ғарка дар хуни худ аз пўст чудо мегардад.
 Одамизод чу хуршеди чаҳонпаймое
 Ҳар қадар пеш равад, боз қафо мегардад.
 Охи мо гар чигари чарх шикофид, чи суд?
 Чӣ садохо, ки фаромӯши фазо мегардад.
 Бо вучуди ҳама ин то ба абад гардон бод,
 Осиёе, ки пас аз навбати мо мегардад.

1979

* * *

Ба ҳама нағмаи ноҷӯр дилам месӯзад,
 Ба ҳама тинати бенур дилам месӯзад.
 Зи ҳама раъшаи пирона танам меларзад,
 Ба асогирии ҳар кӯр дилам месӯзад.
 Беди мачнун шуда сархам зи маломат бинам,
 Ба ҳама валвалаю шӯр дилам месӯзад.
 Офтоб аз ҳасади шамъ наафтад зи фалак,
 Ба шикоятгари пурзӯр дилам месӯзад.
 Ҳар гаҳе то ба фалак роҳ барад маҳвора,
 Ба дили ошиқи раҳдур дилам месӯзад.
 Ба раҳи кӯршуда беравуою такутоз,
 Ба сари холию мағрур дилам месӯзад.
 Ба қади модари пирам, ки заминбӯс шуда,
 Мениҳад по ба лаби гӯр, дилам месӯзад.

1979

* * *

Олами тоза бичӯям, ки бувад олами дил,
Бигзарам аз ғами чон, то бирасам бар ғами дил.
Ғайри бедардӣ ҳама дарди ҷаҳон дар дили ман,
Ин бувад нақди ман аз маҷмаи бешу ками дил.
Ман ҳам аз ҷумлаи кайҳонгузаронам, лекин
Роҳ чӯям ба фалак аз раҳи печухами дил.
Зиндагонӣ зи азал гардиши мавзун дорад
Аз тапишҳои таболудаи пайдарҳами дил.
Дил агар мурд, чӣ суд аз шарафи ақли бузург?
Нарасад кош дилеро хабари мотами дил!
Эй хуш он рӯз, ки чун парчами ақл андар Моҳ
Зи сари боми фалак ҷилва кунад парчами дил!

1979

* * *

Ҳар ғаҳе ошиқ будам, инсони комил будаам,
Мавҷи берунҷаста аз зарфи ду соҳил будаам.
Ҳар қадар дил бурда бошад ҳусни бепарво зи ман,
Он қадар дар фикри дил сар то ба по дил будаам.
Гаштаам ҳарчанд сарсони раҳи ишқу умед,
Ҳамчу мӯри донакаш дар роҳи манзил будаам.
Ҳар ғаҳе будаст дасти ман ба гесӯе дароз,
Бо ҳама ноқобилӣ бисёр қобил будаам.
Гарчи аз санги диле шоҳи ҷавониям шикаст,
Боз ҳам шоҳи ҳаме аз бори ҳосил будаам.

1979

* * *

Боз шаб то субҳдам бедор месӯзад дилам,
 Боз аз ғамҳои он ғамхор месӯзад дилам.
 Бахти ноҳамвори ман ҳамвор кай гардад дигар,
 Баъд аз ин ҳамвора ноҳамвор месӯзад дилам.
 Дар назар орам, ки беморе ба мурдан рӯбарӯст,
 Мисли шамъи бистари бемор месӯзад дилам.
 Чун бубинам гунчае аз кокули ёре фитод,
 Бо ҳазор афсӯси нотакрор месӯзад дилам.
 Чун бубинам ахтаре афтод аз сақфи баланд,
 Чун паи ӯ дар шабони тор месӯзад дилам.
 Чун биандешам, ки ҳоло бе ҷавонӣ мондаам,
 Сахт месӯзад дилам, бисёр месӯзад дилам.

1979

* * *

Ман ба ҳар ҳолу ба ҳар боб туро меёбам,
 Рӯз мечӯяму дар хоб туро меёбам.
 Гар гули рӯи туро бахт насибам накунад,
 Ман зи ҳар як гули шодоб туро меёбам.
 Ҳар гурубе, ки паси кӯҳ билагӯяд хуршед,
 Аз суҳанҳои лаби об туро меёбам.
 Гар аламҳои ҷудоит маро пир кунад,
 Аз ҷавонии маи ноб туро меёбам.
 Гар зи маҳрумии рӯят чигарам об шавад,
 Аз ғазалҳои чигартоб туро меёбам.
 Охир, эй душмани ширин, ба ту ҷон мебахшам,
 Охир, эй гавҳари ноёб, туро меёбам!

1979

* * *

Дару девори чаҳон худ дару девори зан аст,
Кори дунё ҳама дар пайравии кори зан аст.
Нест чуз бори хас он бор, ки мардон бикашанд,
Ғами дунёи наву кӯхна ҳама бори зан аст.
Эй ки дидори чаҳон дидаву бархурдорӣ,
Дон, ки дидори чаҳон лаззати дидори зан аст.
Рӯз аз хандаи ӯ равшанӣ гирад то шом,
Моҳи шаб шуълае аз дидаи бедори зан аст.
Осмонро набувад он ҳама рафъат, ки варост,
Гулу гулзори замин як гули рухсори зан аст.
Бипазад з-оташи ишқаш на ҳама ошиқи хом,
На ҳама марди харидор сазовори зан аст.
Ғар равад зери замин ё ба фалак хайма занад,
Ҷар кучо марди бузургест, гирифтори зан аст.

1979

* * *

Ман он наям, ки бим зи рӯзи аҷал кунам,
Ё шиква аз муаллифи нақши азал кунам.
З-он пештар, ки чомаи худро бадал кунам.
З-он пештар, ки бемаҳал аз даҳр бигзарам,
Дар гӯши даҳр валвалаи бемаҳал кунам.
То як нигори зӯҳрачабин паҳлуи ман аст,
Парво кай аз фиребу ниҳеби Зӯҳал кунам.
То сафҳаи замона зи номам тихӣ шавад,
Як сафҳаи замонаро пур аз ғазал кунам!

1979

* * *

Одамизодам, барои одамин чон меканам,
 Канда шуд гар риштаи чоне зи кин, чон меканам.
 Ахтаре гар канда шуд аз осмон, тақсир нест,
 Гар умеде канда шуд андар замин, чон меканам.
 Сад ҳазорон Ковусу Кай мон, ки аз тахт уфтанд,
 Рустаме гар уфтод аз тахти зин, чон меканам.
 Бо садои хандаи ҳар кас дилам гул мекунад,
 Баҳри ҳар ожанги рӯи нозанин чон меканам.
 Бингарам ҳар ҷуфти ошиқро, зи нав ошиқ шавам,
 Бишнавам ҳар чо видои вопасин, чон меканам.
 Чун Уитмен бо ҳама бемор таб гирад маро,
 Бо ҳама миранда дурам ё қарин, чон меканам.
 То даме як барг дар боғи умедам пар занад,
 Баҳри фардои Ватан мисли Хатин чон меканам.

1979

* * *

Ман он дунёи нофармон, ки аз дунё наметарсам,
 Ман он дарёи пуртӯфон, ки аз мачро наметарсам.
 Ман он вулқони эҳсосам, ки андар хеш мечӯшам,
 Зи сели оташу вулқони оташзо наметарсам.
 Маро як дӯст аз сад лашкари пуршӯр пурзӯр аст,
 Зи бадхоҳон намеваҳмам, зи душманҳо наметарсам.
 Гар имрӯзам даре бар манзари фардо набикшояд,
 Ман аз имрӯз метарсам, ман аз фардо наметарсам.
 Маро бимест, дар роҳи равон ногаҳ зи по афтам,
 Гар афтам аз фалак ҳамчун фалакпаймо, наметарсам.
 Чаҳон ҳар лаҳза бими марг ангезад вучудамро,
 Ман аз танҳой метарсам, тани танҳо наметарсам.

1979

* * *

Хор дар чашми касе, гар як нафас хорат кунад,
Зор мирад дар бало ҳар кас, ки озорат кунад.
Рӯзгораш рӯи файзеро набинад то абад
Ҳар касе ношукрие аз файзи дидорат кунад.
Рӯзи хурсандӣ набинад дар чаҳони зудсер,
Дилфигори ғам шавад, ҳар кас дилафгорат кунад.
Ҳар кӣ субҳи бахтро аз чашми бедорат наёфт,
Хоби маргаш беҳ, ки захри чашми бедорат кунад.
Тешаи барқаш занад аз осмони тирарӯй,
Ҳар кӣ қасди тирагии барқи рухсорат кунад!

1979

* * *

Ин ҳама оғозҳо аз хоки бунёди ман аст,
Ин ҳама парвозҳо аз файзи иршоди ман аст.
Ин ҳама озодию озодагии марду зан
Як талоши ҳақгузори рӯҳи озоди ман аст.
Ман басо дар хештан шӯрида, пас ворастаам,
Раъду барқи осмон як шуъла фарёди ман аст.
Ман басо дар остонам осмон бикшоодаам,
Осмон як сафҳа аз девони эҷоди ман аст.
Гар худо дар офариниш монд очизтар зи ман,
Ин ҳама аз чавҳари табъи худододи ман аст.
Меравад аз хуни ман бар даҳр мавчи инқилоб,
Инқилоби ҷовидон ҳамхуну ҳамзоди ман аст.
Ин чаҳон худ нест ҷамъи чор унсур аз азал,
Ин чаҳон ёди ману ёди ману ёди ман аст!

1979

* * *

Ҳар қадар аз ту шудам дур, қаринам будӣ,
 Гар ба афлок паридам, ту заминам будӣ.
 Сар ба сад дар бизадам, як дари дил боз нашуд,
 Боз ҳам дилбари маҳбубтаринам будӣ.
 Мани беточу нигин шиква накардам аз бахт,
 То ту, эй тоҷи ҷаҳон, тоҷу нигинам будӣ.
 Сар ба хуршед бисудам зи таманно рухат,
 Баски ту олитар аз чархи баринам будӣ.
 Кеши зардуштию исломӣ ба гардат нарасанд,
 То ту дар меҳру вафо мазҳабу динам будӣ.

1979

* * *

Гоҳ нолида сухан гӯяму гаҳ болида,
 Гоҳ аз дида кунам шиква, гаҳ аз нодида.
 Дар дили ман ҳама ҳасратзадагон мегирянд,
 Ки начиданд сари вақт гули ноҷида.
 Дар ҷабинам зи гами ёр гиреҳ афтодаст —
 Нусхае аз гиреҳи зулфи ба ҳам печида.
 Ганҷи умрам ҳама якбора ба тороч бирафт,
 Доду бедод аз он як ниғаҳи шӯрида.
 Чашми ҳар кас агар аз рӯзи сияҳ метарсад,
 Чашми ман аз шафақи чашми сияҳ тарсида.
 Ҳеч дузде ба ҷаҳон дуздӣ намекард, агар
 Лаззате ёфта буд аз ниғаҳи дуздида...

1979

* * *

Зиндагӣ бо ранчу меҳнатҳо гузашт,
Бо ҳазорон дарду ҳасратҳо гузашт.
Бахт мисли ахтаре дар чарх сӯхт,
Ишқ чун чанчоли давлатҳо гузашт.
Бар сари мо то битобад офтоб,
Эй басо бухтону тухматҳо гузашт.
Мо ба асли хеш қоим мондаем,
Он ҳама рашку хусуматҳо гузашт.
Аз шикоят лаб ба кас накшудаем,
То фалак бар мо шикоятҳо гузашт.
Дил ба дарё, сар ба савдо доштем,
Баҳри миллат айбу иллатҳо гузашт.
То қиёматро набинад одамӣ,
Аз дили мо бас қиёматҳо гузашт.

1979

* * *

Эй он, ки бенишонай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки бефасонай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки дар канори ин дунёи беканор
Раҳҷӯи бекаронай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки дар ҷудоиву дуриву бекаси
Аз ҳеч кас ҷудо най, роҳат сафед бод!
Эй он, ки дар харобаи уммедҳои хеш
Сар то ба по ҳазонай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки бо заифиву пириву мондагӣ
Пуршӯр чун ҷавонай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки шуҳратат ҳама дунё гирифтӣ худ
Мухтоҷи як таронай, роҳат сафед бод!
Эй он, ки бо тамоми шикасту микасти раҳ
То ҷовидон равонай, роҳат сафед бод!

1979

* * *

Шишаи мо санги хоро бишканад,
 Хомии мо пухтахоро бишканад.
 Ончунон сангинмизочу муҳкамем,
 Кӯзаи мо санги дарё бишканад.
 Он қадар соғар шикастем аз алам,
 То тилисми як муаммо бишканад.
 Сад дилу сад дасту по бишкастаем,
 То ки садди роҳи фардо бишканад.
 Мо аз он майдонғарибон нестем,
 Ки дили мо бетақозо бишканад.
 Гардани гардуни гардон бишканем,
 Пеш аз он, ки гардани мо бишканад!

1979

* * *

Дили ман, ҷони ман ишқи ту бошад,
 Гули даврони ман ишқи ту бошад.
 Зи шавқат сар ба гардун судаам ман,
 Раҳи кайҳони ман ишқи ту бошад.
 Маро аз сад бало осон раҳонид,
 Балогардони ман ишқи ту бошад.
 Мани девонаро шоир ту кардӣ,
 Сари девони ман ишқи ту бошад.
 Агар паймонаи умрам шавад пур,
 Паи паймони ман ишқи ту бошад.
 Агар чун Рӯдакӣ мирам ба хорӣ,
 Ба дӯш анбони ман ишқи ту бошад.

1979

* * *

На ғаму дард орзу дорам,
На дили сард орзу дорам,
Душманонам заифу номарданд,
Душмани мард орзу дорам.
Осмон ос мекунад моро,
3-осиё ғард орзу дорам.
Ба касоне, ки рӯз бадбахтанд,
Бахти шабгард орзу дорам.
Дарди ман мекашанд ҳамдардон,
Бахти ҳамдард орзу дорам.
Мисли худ покбозу покимон
Як чавонмард орзу дорам.

1979

* * *

Айш хоҳӣ, азобҳо бинӣ,
Рӯй чӯй, ниқобҳо бинӣ.
Ҳар қадар хоҳӣ гарданафрозӣ,
Даври гардан танобҳо бинӣ.
Бахти бедорро, ки чӯёй,
Чун бихобӣ, ба хобҳо бинӣ.
Ҳалли осони мушкили қисмат
Дар кинову китобҳо бинӣ.
Ёбӣ гар сарҳисоби иншое,
Бухли бесарҳисобҳо бинӣ.
То даме мард бошӣ, бар сари худ
Тухмати занқимобҳо бинӣ.
То даме зиндаӣ, ба ҳар қадамат
Ғарази гӯрқобҳо бинӣ.

1979

* * *

Пинҳон зи назар то кай, дар мадди назар мебош,
 Хоҳӣ зи хатар растан, дар чанги хатар мебош.
 Аз худ чӣ бурун тозӣ, чун ҷои гурезат нест,
 Аз мо зи чӣ парҳезӣ? Бо мо сару бар мебош.
 Бемиллату безиллат, беиллату бемеҳнат
 Машҳур шудан хоҳӣ, як пора ҳаҷар мебош.
 Дар маслаки худсӯзӣ аз баҳри сафои халқ
 Машғал нафурӯзӣ ҳам, боре чу шарар мебош.
 Бо ин сару сомонат, қурбони сарат гардам,
 Сар гир зи мо, аммо худ соҳиби сар мебош!
 Фарзанди падар ҳастӣ, ин мояи фаҳри туст,
 То фаҳр кунем аз ту, фарзанди башар мебош!

1979

* * *

Миёни мо ҳар он чӣ буд, чашмони ту медонад,
 Гар оташ буд ё ҳам дуд, чашмони ту медонад.
 Дили шаб буду ҷоми бодаву дилҳои мо ташна,
 Муҳаббат ҳар чӣ мефармуд, чашмони ту медонад.
 Дили ман рӯи дастат метапид аз шодии оғӯш,
 Зи ту осуд ё фарсуд, чашмони ту медонад.
 Чи хориҳои ашколуд кардам пеши дидорат,
 Чи зориҳои меҳролуд, чашмони ту медонад.
 Ба кӯят як қадам раҳ буд, аммо бо ҳазорон бим
 Чи раҳҳое дилам паймуд, чашмони ту медонад.
 Ба дидорат агар дер омадам, тақсири тақдир аст,
 Валекин аз чӣ рафтам зуд, чашмони ту медонад.

1979

* * *

Эй раҳгузар, саломе, мо низ раҳсипорем,
Ин раҳ, ки ту сипардӣ, мо низ месипорем.
Гар ғамшарики мой, мо низ ғамшарикем,
Гар ту ғаме надорӣ, мо низ ғам надорем.
Ин раҳ, ки ту равонӣ, қурбон кунад ҷавонӣ,
Ҷони ҷавонӣ дар каф мо низ ҷоннисорем.
Ин роҳ то кучоҳост? Аз дил ба сӯи дилҳост,
Анҷоми мост дарё, фарёди обшорем.
Мову ту ҳар ду танҳо дар роҳи ҷустуҷӯҳо,
Бо ҳар кӣ садди раҳ шуд, ин панди куҳна орем:
Беҳуда зӯр кам зан, то нашканад миёнат,
Мо як танем, аммо бо халқ бешуморем!

1979

* * *

То ба кай бо ту ситезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил,
То кучо аз ту гурезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
То кай, эй шӯридатолеъ, то туро шодоб бинам,
Оби рӯи худ бирезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
То фалак афрохтиву бар замин андохтиям,
Эй ҳақирам, эй азизам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
Будӣ андар зиндагӣ ҳам буд, ҳам нобуди ман,
Ҳам ҳазина, ҳам пашизам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
То ту осой даме бо хубу зишти зиндагонӣ,
Гаҳ саломат, гаҳ маризам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
Бар сарам он қадр бори нанг овардӣ, ки ҳаргиз
Дар қиёмат барнахезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил!...

1979

* * *

Барои Бозор Собир

Нест осон бурдани бори сухан,
 Сода набвад ин ҳама кори сухан.
 Аз гули хору зи хори гул маро
 Кардӣ мафтунӣ гулу хори сухан.
 Аз ҳасе дарёфтӣ бӯи касе,
 Аз пари коҳе – пару боли сухан.
 Эӣ бас озори сухан ҳам дидаӣ,
 То биёбӣ сирри осори сухан.
 Қадри шеър афзуд чун нарху наво
 Аз туфайли ту ба бозори сухан.
 Мову ту дар шоирӣ чон медиҳем
 Оқибат дар кунчи девори сухан.

1979

* * *

Аз дур ошени туро ёд мекунам,
 Дар ҳар кучо нишони туро ёд мекунам.
 Аз кӯчаҳои шаҳр ҳаёли чу бигзарам,
 Айвони гулфишони туро ёд мекунам.
 Аз ҳафт ранги тобиши рангинкамони дур
 Садрангии ҷаҳони туро ёд мекунам.
 Оғӯшам аз ҷавонию зебой пур шавад,
 То чехраи ҷавони туро ёд мекунам.
 Дар об дида чилваи ҷашми ситорагон,
 Ҷашмони меҳрубони туро ёд мекунам.
 Ҳар гаҳ забони хомаам гирад зи изтироб
 Лабҳои байтхони туро ёд мекунам.
 То бӯи дард бишнави аз шеърҳои ман,
 Он дардҳои ҷони туро ёд мекунам.
 Азбас дар остонаат мондаст лаҳти дил,
 Якумр остони туро ёд мекунам...

1979

* * *

Одам агар бичустаед, одаматон одамак аст,
 Ғами шумо кучо ғаме, ғами шумо ғамкаҳак¹ аст.
 Дар дилатон, ки сӯз не, сохта нест коратон,
 Дар саратон, ки шӯр не, бахти шумо бенамак аст.
 Пар накушода навбате, пари шумо шикастааст,
 Бар даре мушт нозада, ақли шумо бедарак аст.
 То ба фалак дакка зада дуди тамоқуи шумо,
 Даври кулаҳ дар саратон нусхаи даври фалак аст.
 Беҳунаранд дигарон пеши даҳонатон, вале
 Нохунатон шикаставу дуторатон беҳарак аст.
 Сари ҳисоби хешро наҷустаед соате,
 Ҳисобатон аз падару китобатон аз амак аст.
 Чист накӯиву бадӣ? Чист худию беҳудӣ?
 Ишкаматон ки сер шуд, баҳри шумо ҳама як аст...

1979

* * *

Дил ба дарё бизанам, то дили дарёе ҳаст,
 Сар ба савдо бизанам, то сару савдое ҳаст.
 Бори ишқе бикашам, то рамақ аз ҷон дорам,
 Заҳри ишқе бичашам, то дили шайдое ҳаст.
 Паи ёре бедавам, то бувадам пой равон,
 Ғами ёре бихурам, то ғами дунёе ҳаст.
 Гарчи бепову сарам, ошиқи олиназарам,
 То ба болои сарам қомати болое ҳаст.
 Сар ба пояш биниҳам, то ки сарафроз шавад,
 Гар сазовори сари қимати ман пое ҳаст.

1979

1. Ғамкаҳак – ғами андак, ғаме, ки кириш ғам гуфтан нест. Аз шеваи Хатлон.

* * *

Умр рафту нарасидем ба сарманзили дил,
 Начашидем зи анвои ҳама ҳосили дил.
 Гарчи сад восита ҳустему талофӣ кардем,
 Боз мондем ба сад восита по дар гили дил.
 Гарчи якумр ба фармони дил овора шудем,
 Боз мондаст ҳазорон ҳавасе дар дили дил.
 Киштиҳое бигузаштанд зи укёнусхо,
 Нарасидаст ягон киштие бар соҳили дил.
 Чун Рафозлу да Винчию Микеланжело
 Накашидаст касе манзараи комили дил.
 Ҳама дилноманависони қаҳон мегуфтанд
 Дод аз дасти дилу машғалаи ботили дил.
 Ҷои афсӯсу дарег аст, ки аз дил дурем,
 Дар қаҳоне, ки бувад ҳар нафасаш шомили дил.
 Чун зи безарфӣ ҳама розу ниёзаш куштем,
 Метавон гуфт, ки будем ҳама қотили дил.

1979

* * *

То ҳастаму то ҳастӣ, ҳамрози ту хоҳам буд,
 То сози даме дорам, дамсози ту хоҳам буд.
 Андар дили пуришӯрам то нашъаи дарде ҳаст,
 Мафтунӣ табу сӯзи овози ту хоҳам буд.
 Чун ҷон на барои тан, шоистаи ҷонон аст,
 То ҷону қаҳон дорам, ҷонбози ту хоҳам буд.
 Бар қасди ҳама қаҳру шӯру шари тақдирам,
 Қурбони як имою як нози ту хоҳам буд.
 То нола кунад ҷонам, то шиква кунад рӯҳам,
 Бо болу пари шеърам парвози ту хоҳам буд.
 Ором намечӯям, анҷом намехоҳам,
 То охири умри дил оғози ту хоҳам буд.

1980

* * *

Ҳар гаҳе бе ман бимонӣ, дар ғами ман гирия кун!
Бо ҳазорон нолаю фарёду шеван гирия кун!
Дар сари санге нишеман доштем, эй тахти бахт!
Чун нишинӣ бе ман андар он нишеман, гирия кун!
Домани кӯҳе замоне будамон домони васл,
Ҳар гаҳе бе ман равӣ бар кӯҳдоман, гирия кун!
Ишқи мо чун ғунчаи гул буду як хандиду мурд,
Ғунчаи пажмурдае бинӣ ба гулшан, гирия кун!
Бар баҳори шавқи ман сардии дай аз ту вазид,
Ёд кун з-он хандаҳо, чун абри баҳман гирия кун!
Беачал куштӣ мубаббатҳои ширини маро,
Бар сари ин зиндагӣ то рӯзи мурдан гирия кун!

1980

* * *

Ҳар қадар обод созам, боз вайрон мекунад,
Ҳар қадар чамъ оварам, охир парешон мекунад.
Давлати дил сохтам, то бахт бошад қалъабанд,
Зиндагӣ бахти маро чун тахти Сомон мекунад.
Ошиқӣ ҳар дам маро меофарад бо сӯзи нав,
Зиндагӣ ҳар дам маро аз ман пушаймон мекунад.
Шоирӣ, гар қофия танг аст, мееозад маро,
Зиндагӣ, гар қофия танг аст, гирён мекунад.
Орзу ҳар дам маро то осмонҳо мебарад,
Зиндагӣ ҳар дам маро бар хок яксон мекунад.
Хоҳам аз тасвири дил девон бисозам, водареғ,
Зиндагӣ ҳар дам маро дар чанги девон мекунад.
Бар сари ин зиндагӣ ман шеърборон кардаам,
Ў валекин бар сари ман марғборон мекунад.

1980

* * *

Дар лаби дарёи кӯҳӣ кокулонат бод мерафт,
 Оби дарё бо ҳазорон нолаву фарёд мерафт.
 Зиндагиям бо ҳазорон шиква аз пеши назар
 Ҳамчу мавчи беқарори рӯд беистод мерафт.
 Лаб-лаби дарё чу дарё мегузаштӣ ё чу умре,
 Кардаву нокардаҳоям як ба як аз ёд мерафт.
 Чашмам аз дунболи ту оинадори роҳ будат,
 Ҷони маҷрӯхам чу сайде аз паи сайёд мерафт.
 Охирином умеди ман мерафт мисли ту зи дил –
 Гӯиё Маҳмуди Воҳид ҷониби Бағдод мерафт...

1980

* * *

Бо хусну бо малоҳат кори шумо набошад!
 Бо лутфу бо назокат кори шумо набошад!
 Аз ишқи камназире, аз хусни дилпазире
 Дорад дилам қиёмат, кори шумо набошад!
 Ошӯби ташнагиро, тугёни беҳудиро
 Дил донад муҳаббат, кори шумо набошад!
 Аз ишқи нотамоме кори дилам тамом аст,
 Ин ҳам бувад саодат, кори шумо набошад!
 Дар базми зиндагонӣ пирем ё чавонем,
 Дорем ҳаққи навбат, кори шумо набошад!
 Сиратпараст моем, дил рӯи даст моем,
 Эй ошиқони сурат, кори шумо набошад!
 Мо меравем аз худ, то хешро биёбем,
 Эй ноширони ғайбат, кори шумо набошад!

1980

* * *

Рӯҳи мо бар қадри даврон мерасад,
Ҷони мо бар қадри чонон мерасад.
Нест танҳо чанд кас кайҳоннавард,
Шеърӣ дилрас ҳам ба кайҳон мерасад.
Ҳар чӣ дорад ин замини осмон,
Ҷумла баҳри ризки инсон мерасад.
Аз дарахтоне, ки биншонидаанд,
Як асо аз баҳри пирон мерасад.
Нест хусни беҳирадро кимате,
Шишаи холӣ ба тифлон мерасад.
Гар ба сарвақтам наояд ёри ман,
Рӯзи маргам синакӯбон мерасад.
Лоик аз сӯзи дарун бегона нест,
Шеъраш аз мағзи дилу чон мерасад.

1980

* * *

Осмонҳоро ба сар бардоштем,
То зи хоки тар самар бардоштем.
Қасди мо фатҳи маху анҷум набуд,
Одамиро то қамар бардоштем.
Аз замин – парвозгоҳи орзу –
То фалак қадри ҳунар бардоштем.
Баҳри ҳар парвозу ҳар эҷози аср
Нусха аз хуни чигар бардоштем.
Аз муҳаббат, аз садоқат бар Ватан
Тӯшаи роҳи сафар бардоштем.
Парчами озодию озодагӣ
Баҳри абнои башар бардоштем.
То бувад фардои олам бехатар,
Рӯзу шаб бонги хатар бардоштем!

1980

* * *

Чу як пири хирад мирад, бимирад чумла осорам,
 Чу як ҳамсоли ман мирад, гаронтар мешавад борам.
 Дарахте бишканад, гӯй миёнам бишканад, эй дод!
 Чу фикре барғалат бошад, шавад афғор афқорам.
 Агар пой касе лағжид, хуни дил хурам шабҳо,
 Ки гӯй ман хатокорам, ки гӯй ман гунаҳкорам.
 Чу ман аз тухми деҳқонам, бисабзад то ҳама кишташ,
 Наборад абр агар борон, сиришк аз дида меборам.
 Ман он ҷонбози давронам, ман он дилсӯзи ёронам,
 Кашам озор аз сад мору мӯреро наёзорам.
 Агар як лаҳза ношукри ҳамин даври замон бошам,
 Сияхбахтам, сияхрӯзам, сияхрӯям, сияҳқорам!
 Ба ғурбат дида эй бас беватанҳои ҳақиру зор,
 Ҳазорон шукр кардам, ки Ватан дорам, ватандорам!

1980

* * *

Соқиё, соғар бикаш, то ин дам осон бигзарад,
 Оби ҳайвон деҳ, ки фарёдам зи кайвон бигзарад.
 Дар ҷаҳони гирдгардон кори мо саргаштагист,
 Ҷом гардон кун, ғами гардуни гардон бигзарад.
 Бар сари мо ҳам гулафшон рехт, ҳам борону барф,
 Гулфишон бигзашт, инак барфу борон бигзарад.
 Ҳар чӣ бар мо бигзарад ҳамчун насиби зиндагӣ,
 Чумла аз кӯи дилу аз кӯчаи ҷон бигзарад.
 Косаи ҳаққи маро лабрес кун, эй косагул,
 Ҳар кӣ гул бар сар занад, хоре ба домон бигзарад.
 Соқиё, паймона деҳ, паймонаи умрам чӣ фарқ
 Сахтпаймон бигзарад ё сустпаймон бигзарад.
 Соқиё, паймона деҳ, паймона деҳ, паймона деҳ,
 «Ҳар чӣ ояд бар сари фарзанди инсон, бигзарад».

1980

* * *

Ишқи ман, ҳар чо равӣ, бо хеш пиндорам туро,
 Бо ҳама ин дасткӯтоҳӣ ба даст орам туро.
 Кокулони майдабофатро шумурдам бо нигоҳ,
 Баъд аз он рӯзи сиёҳи хеш бишморам туро.
 Гарчи бемеҳрӣ, туро бо меҳрубонӣ мекушам,
 Гарчи ноёри манӣ, ёру ниғаҳдорам туро.
 Шӯҳӣ-шӯҳӣ дастаконатро ба рӯи дил ниҳам,
 Бозӣ-бозӣ дил ба рӯи даст, биспорам туро.
 Гар ба гардун баршавӣ, боз орамат рӯи замин,
 Гар равӣ зери замин, ором нагзорам туро.
 Мефишорад то диламро андуҳи анбӯҳи ту,
 Оқибат андар канори худ бияфшорам туро!

1980

* * *

Эй бародар, ману ту ҳамватанем,
 Булбули шоҳи гули як чаманем.
 Зодаи чашмаи як домани кӯҳ,
 Рӯди қорӣ суи дашту даманем.
 Зоди мо дар раҳи дил дарди дил аст,
 Ҳамсафу ҳамқаламу ҳамсуханем.
 Пас, биё баҳри ҳам аз кину ҳасад
 Доми бухтону хусумат натанем.
 Дар замоне, ки ба Маҳ бояд рафт,
 Баҳри ҳамдигарамон чаҳ наканем.
 Моли мо, то нарабоянд зи мо,
 Пеши гургон сағи худ наҳ назанем.
 Кӯр созем табаҳқоронро,
 Мухраи гардани аёдо шиканем.
 Сар бикӯбем кафандуздонро,
 То замоне, ки бурун аз кафанем!

1980

* * *

Зиндагӣ бо ошноиву чудой бигзарад,
 Ҳам худой бигзарад, ҳам бехудой бигзарад.
 Ҳар касе бифрӯхт моро, ман надонам чӣ харид?
 Бебаҳой бигзарад, арзонбаҳой бигзарад.
 Дилхарошиҳои хусни бенамакро дидаем,
 Дилхарошӣ бигзарад, ҳам дилрабой бигзарад.
 Мушкили дилро кушодему нафаҳмидем чист,
 Дилкушой бигзарад, мушкилкушой бигзарад.
 Аз наво мондему бебаргу наво афтодаем,
 Ҳамнавой бигзарад, ҳам бенавой бигзарад.
 То даме сархуш будем, аз мо касе боло набуд,
 Худситой бигзарад, ҳам худнамой бигзарад.
 Ҳар каси сарзиндае сад мурдари такфин кунад,
 Аз сари ҳар зиндае зиндачудой бигзарад.

1980

* * *

Сарпарастихои ман дарди саре овардааст,
 Хушккомиҳои ман шеъри таре овардааст.
 Гарчи аз парвози кӯтоҳам касе огаҳ нашуд,
 Баҳри парнорустагон болу паре овардааст.
 Табӣи ман қонуншикан буду ба қонунаш заданд.
 Боз ҳам дар нисбате қонунгаре овардааст.
 Пеши ҳар кас дил кушодам беибою рӯкушод,
 Рӯкушодиҳо ба рӯям ханчаре овардааст.
 Пешбиниҳо маро пеши дари номардуме,
 Пуштбониҳо маро пушти даре овардааст.
 Дӯстдориҳои ман бисёр душман шуд маро,
 Дилнавозиҳои ман ифвогаре овардааст.
 Азми ман оҳаншикан буду хушам аз он, ки ӯ
 Дар мухити мисгарон оҳангаре овардааст.

1980

* * *

Наёбӣ дар чаҳони бевафо содиқтаре аз ман,
 Наёбӣ дар муҳити беғамон мушфиқтаре аз ман.
 Дар он маврид, ки лофи ишқ гӯянду раҳат гиранд,
 Наёбӣ аз талабгорони худ ошиқтаре аз ман.
 Ба он дарди дили зорат, ки ноҳамвор месӯзад,
 Табибе ҳам наёбӣ хушпае, ҳозиктаре аз ман.
 Дар он соат, ки аз ҳафт осмон чӯй тасаллое,
 Наёбӣ дар замини ошиқӣ ошиқтаре аз ман.
 Тамоми умр чӯй лоиқи худро дар ин дунё,
 Наёбӣ бар мазоқи хештан лоиқтаре аз ман!

1980

* * *

Агар сад сол ҳам чӯй, маро дигар намеёбӣ,
 Шабу рӯзон худо гӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ба роҳи ман чу пойандози махмал ҳар саҳаргоҳе
 Ба сони сабза ҳам рӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ман он якроҳу якрӯ будаму бо роҳи худ рафтам,
 Ту ки садроҳу садруй, маро дигар намеёбӣ.
 Сабукрой, сабукпой, муҳаббатро намешой,
 На ҳам аҳли такопӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Саропо чашм ҳам бошӣ, маро дигар намебинӣ,
 Агар сеҳриву чодуй, маро дигар намеёбӣ.
 Ҳама доғе, ки дар оинаи дил дорам аз ишқат,
 Агар бо ашк ҳам шӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ба худ чӯшида мехушкам мисоли чашмаи куҳсор,
 Агар дарёи Омуй, маро дигар намеёбӣ.
 Биҳиштизода ҳам бошӣ, биҳиштатро биҳиштам ман,
 Агар аз чархи минуй, маро дигар намеёбӣ.

1980

* * *

Бетабу тоби ту бетобам ҳанӯз,
 Гӯиё дар шасти гирдобам ҳанӯз.
 Гарчи аз рӯзи насибам рафтаӣ,
 Медароӣ дар шаби хобам ҳанӯз.
 Дар дили шабҳо ба ёд ояд маро
 Ишкварзиҳои Варзобам ҳанӯз.
 Васли ту дар домани Анзоб буд,
 Гӯӣ дар домони Анзобам ҳанӯз.
 Ҳусни ноёби ту шуд ноёбтар,
 Дар хумори ҳусни ноёбам ҳанӯз.
 Ман туро гум кардаам аз содагӣ,
 Содагиро бин, ки мекобам ҳанӯз.
 Бо ту худро низ ман гум кардаам,
 Хештанро ҳам намеёбам ҳанӯз.

1980

* * *

Ба дил сад достон мемирам охир,
 Чу гул дар бўстон мемирам охир.
 Зи макри душманон боке надорам,
 Зи қасди дӯстон мемирам охир.
 Ман аз дасти замон ҳаргиз намирам,
 Ки аз дасти занон мемирам охир.
 Фалак бар дӯши ман борест сангин,
 Таҳи бори гарон мемирам охир.
 Ҷаҳон бо дарди ман коре надорад,
 Ман аз дарди ҷаҳон мемирам охир.
 Агар дар шеър фарзанди замонам,
 Ба лаб шеъри замон мемирам охир.
 Ҷавонмаргӣ фақат марги ҷавон нест,
 Ба сад пирӣ ҷавон мемирам охир!

1980

* * *

Ман ошиқам, ман ошиқам, ман ошиқи деринаам,
Ман ошиқи он соиду он ғабғабу он синаам.
Гар ман надорам симу зар, гар ман надорам бахру бар,
Дорам туро то дар бағал, ганчинаам, ганчинаам.
Чун барфи навборидае сар то ба поят бевубол,
Ман ошиқи он манзару он пайкари симинаам.
То ҳаст ҳусни сабзи ту, сабз аст боги ишқи ман,
Ман ошиқи он талъату он чехраи сабзинаам.
Расвои ишқи ту манам, яктои ишқи ту манам,
Имрӯз гар по дар гилам, то манзиле як зинаам.
Имрӯзу фардои маро нодида ангорӣ, вале
Имрӯзу фардои туро оинаам, оинаам!

1980

* * *

Дар чашми ту ранги осмон буд,
Дар мӯи ту атри бўстон буд.
Ман рӯи ҷаҳон надида будам,
Рӯи ту барои ман ҷаҳон буд.
Ҳар печухами ду милаи ту
Аз баҳри дили ман ошён буд.
Он вақт, ки ҷони ман ту будӣ,
Қурбони туам ҳазор ҷон буд.
Он вақт дили ман ошиқи зор,
Он вақт дили ту меҳрубон буд.
Он вақт ҷавон будам бароят,
Он вақт дили ту ҳам ҷавон буд.
Арзон мафурӯш, баски вақте
Лоиқ зи барои ту гарон буд.

1980

* * *

Ту, эй беаҳду бепаймон, маро бигзоштӣ, рафтӣ,
 Ту, эй бемехру беимон, маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Балогардони чон будӣ, балои чон шудӣ охир,
 Ба зери чархи саргардон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Замоне бўсаборон буд ҳаққи мову гулборон,
 Кунун бо жолаву борон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Қасам рӯи қасам хурдӣ, барои ишқ ғам хурдӣ,
 Дар охир бо ҳазор армон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Лаби Варзоб лабҳои туро бўсида будам ман,
 Ба соҳил дур аз туғён маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Дар ин дунёи бесомон маро нашнохтӣ, афсӯс,
 Дар ин паҳнои бепоён маро бигзоштӣ, рафтӣ.
 Замоне ошиқат будам, замоне лоиқат будам,
 Дареғо, чун дилозорон маро бигзоштӣ, рафтӣ.

1980

* * *

Ҳар кас ба тарозуе ҳамсанги замонаш нест,
 Чуз санги раҳи фардо, чуз нанги замонаш нест.
 Чун маркаби ҷавмасте бар чор тараф тозад,
 Пур ҳанг занад, аммо оҳанги замонаш нест.
 Пурсанг бувад роҳаш, беранг бувад умраш
 Ҳар кас, ки дар ин дунё ҳамранги замонаш нест.
 Дастихуши нокомӣ ё зочаи гумномист
 Фаҳле, ки ба сад унвон фарҳанги замонаш нест.
 Ожанги ҷабинеро хатти азамат машмор
 Дар чеҳраи марде, ки ожанги замонаш нест.

1980

* * *

Ба кӯят меравам бо бори дил истода-истода,
Гирехҳои диламро баҳри ту бикшода-бикшода.
Гирех мебандӣ абрӯро, ки дар қорам гирех афтад,
Зи кӯят меравам бо бори ғам афтада-афтада.
Чу оям бар дарат, аз қаҳр бебаргу барам созӣ,
Равӣ чун сарви озод аз барам озода-озода.
Ғазал гуфтам барои ту, дағал гуфтию бигзаштӣ,
Ба ман додӣ ғазалҳои маро нодода-нодода.
Тамоми умр масти бода будам, эй хушо як бор
Шудам масти ду чашми масти ту бебода, бебода.
Вале ту меравӣ, эй содарӯ, мағрури ҳусни худ, —
Ба ними роҳ мемунам мани сода, мани сода...

1980

* * *

Шукри оғӯшат, ки оғӯши чаҳони дигар аст,
Шукри чашмонат, ки мурғи ошёни дигар аст.
Ҳалқа гардад зери гардун ҳар гаҳе бар гарданам,
Шукри дастонат, ки рамзи достони дигар аст.
Сахт гирад соате чун рӯзгори сахтрӯй,
Шукри лабхандат, ки бо ман ҳамзабони дигар аст.
Осмон хатти аҷал ирсол медорад маро,
Шукри хатти абруят, хатти амони дигар аст.
Рашки ту гарчи маро бо бегуноҳӣ мекушад,
Шукри нозат, ки маро эҳёи ҷони дигар аст.
Шукри меҳрат, ки маро бахшад зи бемехрон амон,
Шукри ишқат, ки маро ному нишони дигар аст.
Шукри хоки остонат, ки барои шоире
Ҳам замини дигару ҳам осмони дигар аст!

1980

* * *

Зи сад даъвогари беақл як дузди музаффар бех,
 Зи сад ҳақгӯи бетаҳқиқ як афсонапарвар бех.
 Ҳазор авлост як чахмоҳсанг аз кӯҳи бемаъдан,
 Зи милён ҳамсари ношукр як ёри ситамгар бех.
 Зи сад фарёди бемаврид як оҳи ғамбарор авло,
 Зи сад дарёи пуршӯру талотум мавчи соғар бех.
 Ба манзил мебарад бореву осон мекунад коре,
 Зи сад харкаллае (маъзур доредам) сари хар бех.
 Димоғи хушку табъи хушку мағзи хушку дасти хушк –
 Миёни ин ҳама хушкӣ маро як домани тар бех.
 Шабохун мезанад шабҳову рӯзохун тамоми рӯз,
 Ба ҷони ман дар ин дунё ҳучуми ишқи дилбар бех.
 Маро, ки модари бечора Лоик ном бинҳодаст,
 Сарам қурбони кишвар бех, дилам қурбони модар бех!

1980

* * *

Зи ту то дар сари корӣ, тамаллуққор хоҳад монд,
 Зи ман то камтарам аз ту, ками бисёр хоҳад монд.
 Ману ту гарчи мисли аждаҳою ганҷ ҳамдӯшем,
 Зи ту озор мемонад, зи ман осор хоҳад монд.
 Ману ту гарчи дар як манзиле ҳамошёнестем,
 Зи ту девор мемонад, зи ман дидор хоҳад монд.
 Ту гарчи боғбонастию гӯё боғ ҳам розист,
 Зи ту гулқор мемонад, зи ман гулзор хоҳад монд.
 Табиби ҷумла иллатҳостӣ андар назар, аммо,
 Зи ту бемор мемонад, зи ман ғамхор хоҳад монд.
 Миёни мову ту дар ин ҷаҳон фарке, ки ҳаст, ин аст:
 Зи ту инқор мемонад, зи ман пайқор хоҳад монд.
 Миёни мову ту дар зиндагӣ фарқи дигар ин аст:
 Зи ту тимор мемонад, зи ман тӯмор хоҳад монд.

1980

* * *

Биё, биё, ки туро чун тарона мехоҳам,
 Маҷӯ баҳона, ки ман бебаҳона мехоҳам.
 Дар ошёни муҳаббат туро шабе танҳо
 Ба зери гунбади ҳафташёна мехоҳам.
 Ту қадри шеър агар донӣ, хуб мефаҳмӣ,
 Ки бо чӣ шӯр туро шоирона мехоҳам.
 Чу дар баҳори умедам ҳучуми поиз аст,
 Туро ба боғи дилам чун ҷавона мехоҳам.
 Зи дурият ба сарам осмон фуру афтод,
 Биё, ки ғайри ту зери само намехоҳам.
 Замона дасти маро гарчи аз ту кӯтаҳ кард,
 Туро чу ҳадяи дасти замона мехоҳам.

1980

* * *

Содаю содашуморем, ҳамин тинати мост,
 Таҳи кору таҳи борем, ҳамин қисмати мост.
 Ханда мегирадам аз мушту гиребоншудагон,
 Даст бар гардани ёрем, ҳамин давлати мост.
 Чумлае аз паи шуҳрат ба ҷаҳаннам рафтанд,
 Мо, ки з-он чумла канорем, ҳамин шуҳрати мост.
 Иддае ҷуста тило, сокини маҳбас гаштанд,
 Мо, ки як пайса надорем, ҳамин сарвати мост.
 Дастае тарки Ватан гуфта, кафандузд шуданд,
 Мо ки дар кунчи диёрем, ҳамин нузҳати мост.
 Пойандози ҳама аз гулу себарга кунем,
 Мо, ки ҳамдасти баҳорем, ҳамин суннати мост.
 Дигаронро зи тараҳҳум бираҳонем зи дом,
 Баҳри худ дом гузорем, ҳамин қудрати мост.
 Тоҷикистон ҳама санг аст, вале бар гӯре
 Лавҳасанге нагузорем, ҳамин ҳиммати мост.
 Бас касон баҳри худ аз баҳри худо бигзаштанд,
 Мо, ки чун санги мазорем, ҳамин вусъати мост...

1980

* * *

Кӯдаки ман, шод зӣ, озод зӣ.
 Бо дилу ҷону тани обод зӣ.
 Аз ғазалҳоям ба фарёдам бирас,
 Баъди ман бенолаву фарёд зӣ.
 Гар шавӣ ҳам масту беёд аз барор,
 Ёди ман кун, дар паноҳи ёд зӣ.
 Васи Ширинат агар қисмат нашуд,
 Боз ҳам бо қисмати Фарҳод зӣ.
 Гар худое ҳам шавӣ, аз худ марав,
 Дар замин аз мӯ паи имдод зӣ.
 Чун давоми мостӣ дар зиндагӣ,
 Лоики номуси ин аҷдод зӣ.

1980

* * *

Кош дигарбора ошиқ будаме,
 Ман ба номи худ мувофиқ будаме.
 Қадри ёри хештан донистаме,
 То бақои умр содиқ будаме.
 Аз итоби ӯ намеранҷидаме,
 Меҳрубон, дилсӯз, мушфиқ будаме.
 Ишқи ӯро қиблаи дил хондаме,
 Кай чу ин дунё мунофиқ будаме.
 Бо ҷавонию ҷунуни ошиқӣ
 Шӯхра дар ақсои Машриқ будаме.
 Кош бо пирӣ намебархурдам,
 Кош ҳаждаҳсола Лоик будаме...

1980

* * *

Ноком будам, ту комронам кардӣ,
Гумном будам, ту достонам кардӣ.
Гӯй ки расида буд поям лаби гӯр,
Бо ишқи чавони худ чавонам кардӣ.
Беишқ хазони бебахоре будам,
Бо ишқ баҳори бехазонам кардӣ.
Ман санг будам, ту нанг омуктӣ маро,
Ман гунг будам, ту хушзабонам кардӣ.
Ман манзили ишқро намедонистам,
Якбора ту соҳиби чаҳонам кардӣ.
Гумкардараҳе ба хонаи худ будам,
Раҳёб ба хони ҷовидонам кардӣ.
Ман қатра будам, ту кардӣ дарёи муҳит,
Ман хок будам, ту осмонам кардӣ.

1980

* * *

Агарчи сӯхтам, як шӯъла рухсори ту мехоҳам,
Хуморолудаам, чашмони айёри ту мехоҳам.
Туй танҳову ман танҳо, ду танҳоем дар дунё,
Ҳама дору надорамро ниғаҳдори ту мехоҳам.
Агар як лаҳза беоташ зиям, хокистарам пиндор,
Ман оташзодаам, ишқи шарарбори ту мехоҳам.
Ту оҳанги вучуди ман, дуруди ман, суруди ман,
Ба ҳар зарби сурудам чазби гуфтори ту мехоҳам.
Агар озурдамат боре пушаймонам, пушаймонам,
Умеди охиринам, боз дидори ту мехоҳам.
Тиҳӣ гардад агар паймонаи умрам ба сад афсӯс,
Лаби ту, хандаи ту, меҳри саршори ту мехоҳам.
Барад гар хоби маргам, боз ҳам аз қаъри гӯри сард
Баҳори рӯзгору бахти бедори ту мехоҳам...

1980

* * *

Чӣ кунам, расми рӯзгорон аст,
 Ишқ тақдири сарбадорон аст.
 Навбати ман гузашт аз дунё,
 Навбати ту висоли ёрон аст.
 Қисмати ман ҳазор қисмат шуд,
 Қисмати ту чу обшорон аст.
 Ҳаққи ман сӯхт бо дилу чигарам,
 Ҳаққи ту дар дили ҳазорон аст.
 Дасти ман аз насиба кӯтах шуд,
 Дасти ту майкаши нигорон аст.
 Дили ман шеваи тапиш гум кард,
 Дили ту айни навбаҳорон аст.
 Бар сари ман хазони поизон,
 Бар сари ту шукуфаборон аст.

1980

* * *

Дар дили ман зиндагонӣ пир шуд,
 Дар сари ман ақл бетадбир шуд.
 Дасти ларзон чом то комам набурд,
 Чашми ман аз завқи дунё сер шуд.
 Дар сурудам нағмаҳо аз ҳам гусаст,
 Дар вучудам шавқ бетаъсир шуд.
 Он ҳама гесӯ, ки бикшодам ба меҳр,
 Дар гулӯям ҳалқаи занҷир шуд.
 Хостам ишқи наве иншо кунам,
 Ишқи дерин ҳокими тақдир шуд.
 Хостам худро амон бидҳам зи худ,
 Дер шуд, эй сад дарего, дер шуд.
 Ғофил аз марг ормонҳо доштам,
 Маргро нозам, ки ғофилгир шуд...

1980

* * *

Дар чаҳони ман набудӣ, дар чаҳони ман биё,
 Хушгумони тустам, эй бадгумони ман, биё.
 Ҳайф кардам ман ҷавониро ба беишқӣ, дарег,
 Фасли пирӣ омад, эй ёри ҷавони ман, биё!
 Дар хазонафшон гулафшони ту мебояд маро,
 Дар баҳори ман набудӣ, дар хазони ман биё.
 Бо висоли дастнорас мисли домони уфук
 Гар ба дастам нестӣ, дар достони ман биё.
 Дар замони ҳусни ту якчанд соат зистам,
 Ишқи ту ҳомии ман, эй ҳамзамони ман, биё.
 То бидонӣ чист қадри сӯхтанҳои ҳамӯш,
 Бар замини дардҳо, эй осмони ман, биё!
 Баъди мурдан ҳам даруни гӯри тор ишқи маро
 Хок медонад, биё, бар хокдони ман биё!

1980

* * *

Само бугзе ба дил дорад, ҳаво абрист, меборад.
 Дилам ғамгин, сарам вазнин, намедонам чӣ мефорад.
 Фазои шаҳр хоколуд – рӯзи хокборон аст,
 Ту гӯӣ дар ғами фарзонагон хоке ба сар дорад.
 Ба рӯи турбати Айнӣ ғубор афсона мебофад,
 Зи мижгонҳои сангинаш сиришки сард меборад.
 Сари Бобои мо дар хорасанги сурх ҷовид аст,
 Вале гоҳо ба ҳоли мо сари хорош мехорад.
 Сари абрӯи Мирзо гарди раҳҳои сафархош аст,
 Зи рӯи мрамаринаш нури ҷовидона меборад.
 Душанбе дар муҳити кӯҳҳои хомушу гӯё
 Сари болотар аз ҳар кӯҳ мехоҳад, намеёрад.
 Чу ҳар боре биандешам, ки ин ҷо хок хоҳам шуд,
 Гиребони маро дасти хичолат саҳт медорад.

1980

* * *

Ҳаққи мо ҳақгузор меҳоҳад,
 Рӯзи мо рӯзгор меҳоҳад.
 Ғами мо як ғами висоле нест,
 Ҳиммати ғамгусор меҳоҳад.
 Сари коре, ки мову ту дорем,
 Сари моро ба дор меҳоҳад.
 Курби мо, ки қариб маҳв шудааст,
 Курбати ифтихор меҳоҳад.
 Ин хазоне, ки бар сари мо рехт,
 Гулфишони баҳор меҳоҳад.
 Мушт бар сина кӯфтанҳомон
 Зарбати Зулфиқор меҳоҳад.
 Рустамиҳои вақти мастии мо
 Рустами корзор меҳоҳад!

1980

* * *

Биё, эй ишқи нав, рӯҳам чавон кун,
 Биё, эй дарди нав, тармими чон кун.
 Биё, эй васли нав, аз қабзаи марг
 Маро бистону фаҳри ҷовидон кун.
 Биё, эй дасти гарму нарми симин,
 Маро бар даст гиру дoston кун.
 Биё, эй ҳусни нав, ҳузни маро куш,
 Биё, эй аҳди нав, охирзамон кун.
 Биё, эй фарри яздонии одам,
 Замини очизамро осмон кун.
 Биё, эй ишқи нав, эй марги ширин,
 Ҳар он ҳукме, ки медонӣ, ҳамон кун!

1980

* * *

Ҳусни рӯзафзуни ту умри маро кам мекунад,
 Қомати мавзуни ту қадди маро ҳам мекунад.
 Хондӣ бас шеъри тарамрову нахондӣ хотирам,
 Ваъдаҳои хушки ту чашми маро нам мекунад.
 Ман туро ҳамшеваи мехоҳаму ҳамнолае,
 Чашми ту аммо ба ман қаҳри дамодам мекунад.
 Шод будам, то туро дидам, надонистам, ки ишқ
 Буду нобуди маро сармоияи ғам мекунад.
 Аз пай васлати давидам чор фасли зиндагӣ,
 Васли ту аммо зи ман чун умри ман рам мекунад.
 Ишқи Ҳавво кард Одамро азизи оламе,
 Ишқи ту рӯзе маро берун зи олам мекунад.

1980

* * *

Дили осударо пурмавҷи тӯфон мекунӣ, эй ишқ,
 Сари бедардро гардуни гардон мекунӣ, эй ишқ.
 Замиро иртифои осмон мебахшиӣ дар як он,
 Фалакро ногаҳон бар хок яксон мекунӣ, эй ишқ.
 Наметарсӣ ҳам аз додор баҳри лаҳзае дидор,
 Ба ёди кӯчае сад шаҳр вайрон мекунӣ, эй ишқ.
 Ба ҳаққи ваъдае хуршеду маҳ мехоҳӣ аз гардун,
 Ба ҳаққи хандае якумр гирён мекунӣ, эй ишқ.
 Дар аввал мекунӣ донои дунё қалби ошиқро,
 Дар охир бо ҳама ишқол нодон мекунӣ, эй ишқ.
 Чи бас осон дил аз каф мебарӣ дар ибтидои худ,
 Вале дар мунтаҳо пур макру дастон мекунӣ, эй ишқ.
 Вале бо ин ҳама танҳо туй қонунгари дилҳо,
 Ҳар он мушқил, ки худ дорӣ, худ осон мекунӣ, эй ишқ.
 Ҳанӯз инсонии комил нест ҳар тифле, ки модар зод,
 Туро нозам, ки ўро охир Инсон мекунӣ, эй ишқ!

1980

* * *

Ёри дурафтадаи ман, боз наздикам биё,
 Лоики табрикаам ин дам, баҳри табрикаам биё!
 То набошад зиндагиат баъд аз ин аз бад батар,
 Ман ҳанӯз он хостгори қисмати некам, биё!
 Рӯзхоямро сияҳ кардӣ ба ҳусни равшанат,
 Эй ягона шуълаи шабҳои торикам биё!
 Аз дағалбозии дунё дар мағал афтодаам.
 Эй адофаҳми ҳама эҳсоси борикам биё!
 Ҳеч кас неку бадамро чун ту таҳдоне набуд,
 Гар бадам ман аз ҳама ё аз ҳама некам, биё!

1980

* * *

Як зумра, ки сӯзи ҷонашон нест,
 Ҷуз мақсади обу нонашон нест.
 Бас хушқдимоғу хушқмағзанд,
 Ҳарфи таре дар забонашон нест.
 Гованд ҳама ба хурдан, аммо
 Як говчигар миёнашон нест.
 Бо он ки дар ин ҷаҳон ғаниянд,
 Як зарра ғами ҷаҳонашон нест.
 Доранд ҳама мақому диплом,
 Ҳайфо, хиради замонашон нест.
 Чун беи канори рӯд шодоб,
 Суди самару нишонашон нест.
 Бошанд зиён зи пой то сар,
 Аммо ба назар зиёнашон нест.
 Ин тоифа ошёнбаланданд,
 Ҳарчанд ки ошённашон нест...

1980

* * *

Ишки нав омад, худоё, чони нав бахшо маро,
Ташналаб ҳаргиз мабар аз соҳили дарё маро.
То бидидам чашми ӯ, дунё ба чашмам ҳеч шуд,
Ё ду чашмам пӯш, ё дунёи нав бикшо маро.
Ман ки имрӯзам, варо имрӯз бо ман васл кун,
Эй фалак, қисмат мадеҳ имрӯзи бефардо маро.
Осмон, дар оси ту бас устухонам орд шуд,
Ҳаққи навбат деҳ даме бо ишқи ҷонфарсо маро.
Гар ту худ парвои бешу кам надорӣ, эй замин,
Соате парво бикун бо ёри бепарво маро.
Ман, к-аз ин дунё наям дар мазҳаби ишқу ҷунун,
Ё дар ин дунё бимон, ё бар аз ин дунё маро.
Ман барои ишқ аз модар ба дунё омадам,
Модари гетӣ, макун дар ошиқӣ расво маро!

1980

* * *

Муддате пеши ту қимат доштам,
Давлати бахти ғанимат доштам.
Зиндагиям бо муҳаббат зинда буд,
То даме бо ту муҳаббат доштам.
Сидки ман ҳам соф буд пеши ҳама
То ба ту меҳру садоқат доштам.
Буд то дар ман қиёми ишқи ту
Дар дилам шӯри қиёмат доштам.
То насибам сафҳаи рӯи ту буд,
Дар ғазалсозӣ маҳорат доштам...
Қоматам ҳам шуд зи бори дарди ту,
Кас намедонад чи қомат доштам.
Осафо, дардо, дарего, ҳасрато,
Ки замоне бо ту қисмат доштам!

1980

* * *

Зиндагӣ! Ман бо ту рӯзе ҳарбае сар мекунам,
 Ман туро чун сарнавишти хеш дигар мекунам.
 Ин ҳама золигарихои ту бар ман чира нест,
 Гар ту ин дарро бибандӣ, во дигар дар мекунам.
 Менависам шеъри дил дар сафҳаи ҳар тахтасанг
 Дар масофат орзуямро тавонгар мекунам.
 Ҳар сари кӯҳе, ки он чо ошени каргасест,
 Ман барои ифтихори халқ минбар мекунам.
 Аз миёни кӯҳсорон, то ҷаҳон бишносадам,
 Рӯдҳоро сӯи укёнус чопар мекунам.
 Ҳар қадар хоҳӣ сарамро зери хоки тар барӣ,
 Аз миёни куллаҳо як рӯз сар бар мекунам.
 Качҳисобиҳои ту бо ростон беҳуда аст,
 Бо ту рӯзе ман ҳисобамро баробар мекунам!

1980

* * *

Ишқи навшӯрида мехоҳад дилам,
 Ҳусни навболида мехоҳад дилам.
 3-ин ҳама такрорҳо рӯхам шикаст,
 Рӯи нобӯсида мехоҳад дилам.
 Аз тамоми дидаҳо дилмондаам,
 Манзари нодида мехоҳад дилам.
 Дар бало печидаам аз печи зулф,
 Зулфи нопечида мехоҳад дилам.
 Роҳи осонам басте арзон гирифт,
 Роҳи носанҷида мехоҳад дилам.
 Дар дилам гарду ғубори зиндагист,
 Барфи навборида мехоҳад дилам.
 То маро варзад барои шеъри ишк,
 Ишқи новарзида мехоҳад дилам.

1980

* * *

Ишқ меварзам, ки аз ман дур бигрезад ачал,
Ишқ то бо ман ситезад, ҳеч настезад ачал.
То бувад овехта дастони ман бар гардане,
Безамон бар гардани ман дарнаёвезад ачал.
Ман намепарҳезам аз ишқу маю девонағӣ,
То аз ин девонағихоям бипарҳезад ачал.
Навбати ман омада имрӯз андар осие,
Устухонам кӯфта, сад сол ҳам безад ачал.
Сар ба гардун мезанам, то навбати ишқи ман аст,
То манам дар пой ёр афтода, чун хезад ачал?!
Баъд аз он ки зиндагонӣ аз сари ман бигзарад,
Мон, ки ҳамчун барфу борон бар сарам резад ачал!..

1980

* * *

Дар ҳар кучо садоқати ман кор мекунад,
Азми ману матонати ман кор мекунад.
Дар сохтмони Нораку Роғон на шасти об,
Он ҷо дилу муҳаббати ман кор мекунад.
Дар коргоҳи арзизу дар дастгоҳи барк
Ихлоси ман, иродати ман кор мекунад.
Он ҷо, ки ихтилофи касифу шариф ҳаст,
Оҳи ману начобати ман кор мекунад.
То он даме, ки одамӣ дорад талоши адл,
Инсофи ман, адолати ман кор мекунад.
Рӯзе зи дасти моҳири ман уфтад қалам,
Бе дасти ман маҳорати ман кор мекунад.
Фардо агарчи нестам мобайни зиндагон,
Дар гӯр ҳам футуввати ман кор мекунад.

1980

* * *

Сар ба пой зиндагӣ бинҳода мемирем мо,
 Зода меҳнатзода, меҳнатзода мемирем мо.
 Зиндагӣ ҳарчанд гирдоби мураккаб метанад,
 Сода-сода зиста, ҳам сода мемирем мо.
 Маҷмаи айбу гунаҳ будем агар дар зиндагӣ,
 Бо ҳама айбу гунаҳ озода мемирем мо.
 Мастии мо ҳастии мо буд, на пастии мо,
 Соғаре бинем агар бебода, мемирем мо.
 Дигарон чон дода мемиранд аз дасти аҷал,
 То маҷоли вопасин дил дода мемирем мо.
 Мисли марди қуллапаймое, ки маргаш қулла аст,
 Аз баландии сухан афтода мемирем мо.

1981

* * *

То наёбӣ, чони ман, чони сухан,
 Чун гадоён меҳурӣ нони сухан.
 Медавӣ якумр гирдогирди кӯҳ,
 То наёбӣ маншаи кони сухан.
 Гар надорӣ дар дил оҳеву ғаме,
 Мезанад арвоҳи пирони сухан.
 Бесарупо бигзариву бепае,
 Сар набозӣ ғар ба поёни сухан.
 Доғи дилро боғи дил кун бо фусун,
 То набошӣ доғи домони сухан.
 Хуни дил хур, хуни дил хур, хуни дил,
 Маҷлиси май нест майдони сухан.
 Сар барорӣ аз гиребони замон,
 Гар бигирӣ аз гиребони сухан...

1981

* * *

Эй ғунчаи хандида, Наврӯз муборак бод!
Эй чашмаи чӯшида, Наврӯз муборак бод!
Эй камдили тарсида, аз ишк фуру бигзор,
Эй ошиқи шӯрида, Наврӯз муборак бод!
Эй шоҳаи хушкида, имсол ту нашкуфтӣ,
Эй пунбаи болида, Наврӯз муборак бод!
Эй ёри аламдида, имсол кучо рафтӣ?
Эй ёри писандида, Наврӯз муборак бод!
Эй ҳусни барозида, Наврӯз муборак бод!
Эй ҷону дилу дида, Наврӯз муборак бод!

1981

* * *

Хонаи нав нишонаи нав бод,
Шодии нав, таронаи нав бод!
Баҳри фардои кӯдакони умед
Ин макон ошёнаи нав бод!
Баъди он қадр ҳақталошиҳо
Хонаи нав фасонаи нав бод!
Нақди он қадр ваъдаи нася
Хонаи нав хазонаи нав бод!
Баҳри мастиву риндии ёрон
Хонаи нав баҳонаи нав бод!
Ҳадяи шоири намакхурда
Ғазали шодиёнаи нав бод!

1981

* * *

Цилва кардї чун шарар, ёдат ба хайр!
 Рафтї аз мо як сахар, ёдат ба хайр!
 Фўтае нобаста худ, бигзоштї
 Фўтахомон дар камар, ёдат ба хайр!
 Як гуле аз сад гулат нашкуфта буд,
 Эй баҳори мухтасар, ёдат ба хайр!
 Аз раҳи уммеди пайвандони худ
 Рафтї мисли раҳгузар, ёдат ба хайр!
 Парда нобардошта аз чехрае,
 Шуд қазоят пардадар, ёдат ба хайр!
 Хушк шуд уммедхоят аз чаҳон,
 Мову ин чашмони тар, ёдат ба хайр!

1981

* * *

Хун гириста, тарки одат мекунам,
 Тоқ монда, боз тоқат мекунам.
 То кунун дилро фалаҷ кардам зи ишк,
 Баъд аз ин ўро табобат мекунам.
 Баъди садҳо хонаро дар кўфтан
 Хонаи дилро мараммат мекунам.
 Дар дили шабҳо дилам таҳ мезанад,
 Зери лаб пинҳон васият мекунам.
 Пеш аз ман гар шикоят дошт дил,
 Ман кунун аз дил шикоят мекунам.
 Пеш гар ҳар соат аз худ рафтаам,
 Ҳолї бар соат итоат мекунам.
 Гарчи ин қасдам батар бошад зи марг,
 Баъд аз ин тарки муҳаббат мекунам...

1981

* * *

Гумном мекушанд маро номдорхо,
 Ноком мебаранд маро комгорхо.
 Як сар баланд дида маро аз чалоли худ,
 Полагз медиҳанд маро поядорхо.
 Ман дар замини вусъати худ осмониям,
 Дар хок мезананд маро хоксорхо.
 Ман дардманди шеърामу эшон ба суди худ
 Хоҳанд ҷои шеър санову шиорхо.
 Бар чашми офтоб надоранд чашми дид,
 Дар соя мекашанд маро соядорхо.
 Ҳарчанд фикри хоми ман масруфи пухтагист,
 Дардо, ки хом мехуранд ин хомхорхо.
 То шеърӯ ишқ, шоиро, аз беқарорӣ аст,
 Бидруд, эй таҳаммули сабру қарорхо!

1981

* * *

Ин манам, ҳамгунаҳи шишаву соғарзадагон,
 Даст андар камару домани дилбарзадагон.
 Ин манам, ҳамсафари сӯхтағони раҳи ишқ,
 Хок бар сар зада, аз хок зи нав сар задагон.
 Ин манам дида, ки бас ҳиммати пасте доранд
 Доду фарёди баланд аз сари минбар задагон.
 Ин манам, ҳамназари зумраи арбоби назар –
 Дил ба дарё задагон, сина ба озар задагон.
 Ин манам, ҳамнасаби гумшудағони раҳи ишқ –
 Раҳна бар силсилаи муслиму кофар задагон.
 Ин манам, ҳамтани мардони зи пастии замин
 Таъна бар манзалаи торами ахзар задагон.
 Ин манам, ҳамшарафи ҷумлаи мардони амал –
 Остин аз пай таъмири ҷаҳон барзадагон...

1981

* * *

Дидам, эй рахгумзада, ҳамроху ҳам рохи туро,
 Бедар аст, эй вой, дидам қасру даргоҳи туро.
 Дигарон то осмон рафтанду ту то остон,
 Дидам, эй мурғи саро, парвози кӯтоҳи туро.
 Донаи суде надидам баҳри аҳли киштукор
 Ҳар қадар, ки бод кардам хирмани коҳи туро.
 Хулқи ту ҳаргиз набуда дар талоши суди халқ,
 Чуз ҳавои хеш ку нафси ҳавохоҳи туро?
 Баски андар зиндагӣ гулро ба пул бифрӯхтӣ,
 Гул кучо, пул ҳам насозад сер ин чоҳи туро...

1981

* * *

Маро дунё нахоҳад кушт, то дунёи дил дорам,
 Маро дарё нахоҳад бурд, то дарёи дил дорам.
 Зи баднафсию пурхорӣ басо савдогарон мурданд,
 Зи ҳар савдо намемирам, ки ман савдои дил дорам.
 Ба рӯи хок ҳам бошам, ба зери хок ҳам бошам,
 Ниҳон ҳаргиз намегардам, ки ман пайдои дил дорам.
 Васият менависад ин, шикоят менависад он,
 Ман аз ин ҳар ду озодам, хати иншои дил дорам.
 Агар маъвои ман кӯчад зи рӯи хок зери хок,
 Ба қасди марг дар ҳар синае маъвои дил дорам.
 Дар ин дунё, ки як даъвои дил сад садди рад дорад,
 Ман аз номи ҳама соҳибдилон даъвои дил дорам.
 Ҳама бухтоннависонро кунам огоҳ пеш аз марг:
 Шумо имрӯз мемиред, ман фардои дил дорам...

1981

* * *

Ними умрам дар ғами сарвода¹ рафт,
 Ними дигар дар ғами дилдода рафт.
 Қисмате аз содағӣ дар хурду хоб,
 Қисмате дар ёди хусни сода рафт.
 Порае дар навбату дар интизор,
 Порае берахбару бечода рафт.
 Қитъае дар маҷлису баҳси абас,
 Қитъае бо ман ба раҳ афтода рафт.
 Киштаи умрам агар барбод шуд,
 Киштии шеърм ба баҳри бода рафт.

1981

* * *

Мову ту ҳар ду зиндаем, он чо тӯй, ин чо манам.
 Як чашмаи дарё тӯй, як чашмаи дарё манам.
 Дунёи бесоҳиб агар соҳиб наёбад баҳри худ,
 То соҳиби ишқи туям, як соҳиби дунё манам.
 Савти муҳолиф мезананд аз чор сӯ, аммо чи бахт,
 Як тори хушово тӯй, як тори хушово манам.
 Мову ту ҳар ду ҳамназар, аммо чудо аз ҳамдигар.
 Як дарди бедармон тӯй, як дарди ҷонфарсо манам.
 Бешу ками ин зиндагӣ аз ҳиммати мо будааст,
 Як дасти гулпарвар тӯй, як дасти гулпиро манам.
 Дар роҳҳои ин ҷаҳон раҳгум задам бе раҳзане,
 То раҳзани умри манӣ, якумр раҳпаймо манам.
 То ишқи ту ҷӯшон бувад, хокистарам партав диҳад,
 То ишқи ту пинҳон бувад, дар шоирӣ пайдо манам.

1981

1. Сарвода – шеър.

* * *

Эй ишк – камоли дил, эй ишк – заволи дил.
 Хуш омадй бар сина бо хобу хаёли дил.
 Бикшодй агар сад раҳ, сад роҳи дигар бастй,
 Эй амри муҳоли умр, эй амри муҳоли дил.
 Норат бидихад гармй, дудат бидушад моро.
 Эй ҳам ту савоби дил, эй ҳам ту вуболи дил.
 Ҳарчанд кунй эҷод ҳар лаҳза суоле чанд,
 Гайри ту ҷавобе ку бар кулли суоли дил?
 Гар асли ҷамолатро нодида дили мо сӯхт.
 Танҳо ту тавонй гуфт аз хусну ҷамоли дил.
 Гаҳ гиряву гаҳ ханда чун абри баҳоронй,
 Танҳо ту баён созй авзои хисоли дил.
 Бо ин ҳама идборат гар бахт намеорй,
 Эй вой ба ҳоли мо, сад вой ба ҳоли дил!

1981

* * *

Ман чу аз гаҳвораи нақшини худ берун шудам,
 Дар замин дастогиребон бо ҳама гардун шудам.
 Сарфарозй ҳар қадар кардам ба сӯи осмон,
 Он қадар дар рӯи хоки зиндагй вожун шудам.
 Ҳар қадар ободй бар вайронаҳо омӯхтам,
 Он қадар маъмураи дил костам, ворун шудам.
 То нарезад хуни одам нораво, андар суҳан
 Хун фишондам, хун гиристам, гарқа андар хун шудам.
 Гарчи худ мазмуни ин ҳастиву ин дунёстам.
 Осафо, қурбони сад мазмуни бемазмун шудам.
 Хилқати инсон намегунҷад ба қонуне, дарег.
 Сохтам қонун басо, то куштаи қонун шудам.
 Дар замини зинда баҳри зиндаҳо ҷон сӯхтам.
 Окибат андар замини мурдае мадфун шудам.

1981

* * *

Чавонӣ, рангбозии муҳаббатро намедонӣ,
 Муҳаббатро агар донӣ, садоқатро намедонӣ.
 Ба маҳфилҳои шӯрафзо, ба базми чойгаштакҳо
 Ба сураг ошикиву асли сиратро намедонӣ.
 Ба ҳар як қомати беқимате худро диҳӣ аз даст.
 Ту қомат дидай, шӯри қиёматро намедонӣ.
 Ба гулгаште чу ҳар шамшодқад бинӣ, равай аз худ.
 Ту қад дидӣ, валекин қадру қиматро намедонӣ.
 Сари роҳат бигирад, дар миёни роҳ бигзорад.
 Ишорат дидаву самти ишоратро намедонӣ.
 Қасамҳо меҳурад ҳар нобалад бо чаҳиму миҷғонаг.
 Ту қисмат мекуниву доғи қисматро намедонӣ.

1981

* * *

Ҳайфи умри мард, агар дар бистари зан бигзарад.
 Ҳайфи умри зан, агар бо оҳу шеван бигзарад.
 Олимон дар базми май дасту гиребон мешаванд,
 Ҳайфи он дониш, ки дар баҳси тую ман бигзарад.
 Гарсӯе тарсида аз пила ба пила по ниҳад.
 Ҳайфи умре, ки фақат бо бими мурдан бигзарад.
 Ҳайфи он қавдан, ки бошад тирамағзу тирадил.
 Тира дида манзари дунёи равшан, бигзарад.
 Ҳайфи он дасте, ки гирад аз гиребони падар,
 Гофил аз кайфияти дастобагардан бигзарад.
 Ҳайфи он ошиқ, ки танҳо васл хоҳад, асл не,
 Беҳабар аз асли дил аз кучаи фан бигзарад.

1981

* * *

То ҳамканор будиям, дунё канор дошт,
 То чоннисор будиям, дунё нисор дошт.
 Андар миёни ин ҳама таъчилу гирудор,
 То ҳамқарор будиям, дунё қарор дошт.
 Гоҳе зи бодаи сара, гоҳ аз мушоара,
 То ҳамхумор будиям, чашмат хумор дошт.
 Дунёи нақши обу гил ҳарчанд буд бахил,
 То ту нигор будиям, нақшу нигор дошт.
 Ҳар лаҳза дар гузарғаҳи умри шитобкор,
 То интизор будиям, умр интизор дошт.
 То ҳамтарона будиям, дунё тарона буд,
 То ғамгусор будиям, ғам бўи ёр дошт.
 Имрӯз аз хазони ишқ афсӯс мехурам...
 То ҳамбаҳор будиям, дунё баҳор дошт.

1981

* * *

Гар баҳри тамаъ омадай пеши дари ман,
 Лаб во макуну дур бирав аз назари ман.
 Ман чун ту падарсӯхтаеро нашиносам,
 Бархоста аз гӯр ҳам ояд падари ман.
 Ман бе пули ту мегузарам аз пули дунё,
 То мерасад аз хони ҳазар моҳазари ман.
 Ман бар асари дӯғу дағои ту натозам,
 То ҳаст ба дилҳо асароти асари ман.
 Хокистари ту рӯи маро тира насозад,
 То шуълаи сӯзанда фишонад шарари ман.
 Симу зар агар аз дару боми ту биборад,
 Шеърӣ дарӣ борад ҳаме аз бому дари ман.

1981

* * *

«То тавонӣ, дӯстонро гум макун»
Мирзо Турсунзода

Дар чаҳони душманонӣ, дӯстонро гум макун,
Дар миёни қачравонӣ, ростонро гум макун.
Ҳар кучое по ниҳӣ, дар пой ту сар мениҳанд,
Ошу ноне хурдаӣ, он ошёнро гум макун.
Ваъдаҳои нася додӣ вақти мастӣ, мард бош,
Баҳри ҷуброн пеши ҷонон нақди ҷонро гум макун.
Ҳам макун парвову ҳам як лаҳза бепарво мабош,
Корвонсолорӣ, фарёди сагонро гум макун.
Навбатат гар омада дар осие, навбат бирон,
Лек исёну ғурури осиевро гум макун.
Обрӯе доштӣ, аммо чу об аз сар гузашт,
Баҳри оби мурдае оби равонро гум макун.
Огаҳам аз хешу боз офоқ огаҳ мекунад:
То намирӣ безамон, дарди замонро гум макун.
Гарчи бо Модар-Заминам, бишнавам панди падар:
«Дар замин гар шодмонӣ, осмонро гум макун!»
Дастаи дар мекашад аз остинам ҳар сахар:
«Эй ки берун меравӣ, ин остонро гум макун!»

1981

* * *

Эй дил, эй дил, хама фарёд зи шайдоии ту,
 Ки чунин пир шудам аз ғами барноии ту.
 Бар ману ҳастии ман ҳукми ту бисёр гузашт,
 Гулу нодон шудам аз вусъати доноии ту.
 Ман ба чашми ту назар кардаму дунё дидам,
 То шиносам асари меҳнати дунёии ту.
 Лаззате дошт агар умри ману меҳнати ишк,
 Буд он ҳам тапиши соати раҳпоии ту.
 Он қадар об шудам, то ту шудӣ дарёе,
 Окибат ғарқ шудам дар гуми дарёии ту.

1982

* * *

Хусни ту бо дилрабоӣ мекушад охир маро,
 Дарди ту бо худнамоӣ мекушад охир маро.
 Нест ғайри дурият дар толеи пешониям,
 Васли ту бо норавоӣ мекушад охир маро.
 То туро аз даст додам, даст бар сар мезанам,
 Ишки ту бо норизоӣ мекушад охир маро.
 Ҳеч бокам нест аз чашми бади дилмурдагон,
 Чашми ту бо ошноӣ мекушад охир маро.
 Марги зебо буд, ғар пеши ту мемурдам, дарег,
 Ошиқӣ андар чӯдой мекушад охир маро.
 Ҳар худочӯе, ки буд, мемурд дар роҳи худо,
 Бехудӣ ё бехудой мекушад охир маро.

1982

* * *

Аз хеш рамидае бузург аз ман нест,
 Нодидаи дидае бузург аз ман нест.
 Ҳарчанд ки рӯзгори афсона гузашт,
 Афсонашунидае бузург аз ман нест.
 Гар шарти бузургӣ аст манзилёбӣ,
 Манзилнарасидае бузург аз ман нест.
 Худкардааму ниҳон кунам вовайло,
 Фарёдкашидае бузург аз ман нест.
 Дар ҷодаи ошиқӣ ҳама пеш даванд,
 Баръаксдавидае бузург аз ман нест.
 Ҳарчанд ҳама зи ишқ захре бичашанд,
 Як моргазидае бузург аз ман нест.

1982

* * *

То ту бошӣ, рӯнамои бахти ман рӯи ту бод!
 Сарҳисоби зиндагиям дар сари кӯи ту бод!
 Гар сазоворам, мукофоти ҷамоли ту бас аст,
 Гар гунаҳкорам, ба гардан ҳалкаи мӯи ту бод!
 Дилкашоли тустам дар ҳар замону ҳар макон,
 То аҷал чашмам напӯшад, чашми ман сӯи ту бод!
 Дар тақопӯи ту худро ёфтам дар шоирӣ,
 Баъд аз ин ҳам зиндагиям дар тақопӯи ту бод!
 Мекунам танзими байти абруят, бошад ки баъд
 Ёдгори шоириям байту абруи ту бод!

1982

* * *

Ёд бод он шаб, ки дил бо ёр буд,
 Нақди умрам лаҳзаи дидор буд.
 Ҳар шарори бўса аз лабҳои ӯ
 Шуълаи барқи ҷаҳони тор буд.
 Ахтари мо аз сари гултеппае
 Рӯнамои толеи бедор буд.
 Абрҳо месӯхтанд андар уфук
 Моҳи нав чун машъалабардор буд.
 Ў ба рӯи сабзаҳо по мениҳод,
 Хок ҳам аз ишқ миннатдор буд.
 Ман диламро дода будам дар кафаш,
 Ҳаста буд, ошуфтаву афғор буд.
 Ў дилашро дода буд андар кафам,
 Гарм буд, озурдаву ғамхор буд.
 Лаҳзае аз вақт дуздидем бахт,
 Ох, бахти ошиқӣ душвор буд.
 Чашм бикшодам сахар, дидам ҳама
 Хоб буд, афсона буд, пиндор буд...

1982

* * *

Гар туро меёфтам бори дигар,
 Кай дигар мекофтам ёри дигар.
 Гар паноҳам буд девору дарат,
 Сар намесудам ба девори дигар.
 Мехаридӣ гар маро, ҳоло набуд
 Дар сарам савдои бозори дигар.
 Гар насибам буд оғӯшат зи умр,
 Ишқи моро буд осори дигар.
 Гар ту будӣ ёри ман, ёри ту буд
 Шоири дигар, ҳам ашъори дигар...

1982

* * *

Дар канори рӯд дур аз он канор истодаам
 Бемадорон муҳаббат бемадор истодаам.
 Тирамах ҳарчанд мегӯяд: баҳорат рафтааст,
 Чун ҳинои санг ёде аз баҳор истодаам.
 Ишки ман дар кӯҳсорон ғулғуле афканда буд,
 Ин замон хомӯш ҳамчун кӯҳсор истодаам.
 Як замон дар синаи ман обшори шавқ буд,
 Гӯши ҷон бар нағмаҳои обшор истодаам.
 Шавки ман мурд, орзуям сӯхт, дил бекибла монд,
 Бар ҳама гумкардаҳоям ёдгор истодаам.
 Рӯд хушкидаст, лабҳояш сафолак бастаанд,
 Бо умеди хушку шеъри обдор истодаам.

1982

* * *

«Вовайли он миссе, ки ӯ бо кимиё ошиқ нашуд».

Шамси Табрэзӣ

Охир мани шӯридадил бо як садо ошиқ шудам,
 Бо камбаҳониям туро, эй бебаҳо, ошиқ шудам.
 Бедарду ғам будам агар, дар ишқ кам будам агар,
 Инак туро дарёфтам, бо дардҳо ошиқ шудам.
 Қадри ту нодониста буд, армони ман нашкаста буд,
 Гум кардамат андар замин, то дар само ошиқ шудам.
 Гар бо ту будам носазо, гар бе ту будам норасо,
 Ҳам носазо ошиқ шудам, ҳам норасо ошиқ шудам.
 То кай хамӯшу бесадо? Он беҳ ки бошам дар бало,
 Ман як бало мехостам, бо сад бало ошиқ шудам.
 Гаҳ беҳудам, гаҳ беҳудо, аммо бад-ин сон муддао
 Шояд худон дил туй, ман бо худо ошиқ шудам!

1982

* * *

Тарки соғар кардаму андар хумораш сӯхтам,
 Тарки дилбар кардаму дар раҳгузораш сӯхтам.
 То ба дарёи диле рафтам ба сад дарёдилӣ
 Бе канораш об гаштам, дар канораш сӯхтам.
 Содалавҳон ишқро ноида донистанду ман
 Дидаму донистаму дар интизораш сӯхтам.
 Бодахорон зиндагиро бо қадаҳ хурданду ман
 Дар қатори оқилони ҳушёраш сӯхтам.
 Аҳли дил сӯзанд агар аз нобарориҳои дил,
 Ман ба саҳни зиндагонӣ аз барораш сӯхтам.
 Сабзаҳо сӯзанд агар дар зери гармои тамуз,
 Ман тару тоза дар оғози баҳораш сӯхтам.

1982

* * *

Дар мағз-мағзи ҷонам ғамҳои ту бимирам,
 Бо гуфтугӯи ишқат бегуфтугӯ бимирам.
 Якумр аз раҳи дил – аз манзили ба манзил
 Бас ҷустуҷӯт кардам, дар ҷустуҷӯ бимирам.
 Дар орзуи рӯят бигашт зиндагиам,
 Дигар чи орзуе, 3-ин орзу бимирам.
 Чун аҳди ту шикастам, дил бо сабӯ бибастам,
 Гар по зи роҳ монад, пой сабӯ бимирам.
 Мастии бода бигашт, мастии ишқ боқист,
 Теғи нигоҳи мастат андар гулӯ бимирам.
 Ҷар гоҳ пеши рӯям ояд аҷал, малулам,
 Ноида сер рӯят ман бо чӣ рӯ бимирам?!
 Як бор дидани ту баҳти нақӯи ман буд,
 Неқӯ назистам гар, шояд нақӯ бимирам...
 Марде барои шуҳрат, марде барои давлат,
 Гар марг пурсад аз ман, ман баҳри ту бимирам!...

1982

* * *

То ба кай аз гами дунё дили худ об кунам?
 Чанд парвои ҳама қолаби одоб кунам?
 Вақти он аст, ки чун мавҷ ба варзиш оям,
 Вақти он аст, ки азми раҳи Варзоб кунам.
 Рӯди Варзоб беҳин шеърӣ равони дунёст,
 Дил зи ангези чунин шеър шарафёб кунам.
 Мохрӯе бинишинад сари санге бари ман,
 Ханда бар манзалату мансаби аҳбоб кунам.
 Моҳ чун қоши тилоист ба пешони кӯҳ,
 Ман назар бар руҳи моҳу гули маҳтоб кунам.
 То саҳаргаҳ буни кӯҳу лаби рӯду лаби ӯ,
 Рӯҳи худ чун гули соҳил ҳама шодоб кунам.
 Чист андешаи неку баду қачдорумарез?
 Бигзарад ин ҳама, чун зери замин хоб кунам...

1982

* * *

Оламе ояд дар оғӯшам, чу оғӯшат кунам,
 Лаб занад бахтам, чу бўса аз лаби нӯшат кунам.
 Мурдагон аз хок барҳезанд бо сад доғи ишк
 Лаҳзае, к-аз бўсаҳои гарм беҳушат кунам.
 Дар барам хуршеду бар дӯшам маҳ ояд аз фалак,
 Соате, ки бўсачинӣ аз бару дӯшат кунам.
 Ахтарон резанд бар хоки сияҳ аз рашки бахт,
 Ман чу нақши бўсаро зеби баногӯшат кунам.
 Сад баҳореро хазон бинӣ, агар донӣ, ки ман
 Бо гули уммедҳои хеш гулпӯшат кунам.
 Ман, ки аз дурии ту бо духтари раз ошиқам,
 Орзу дорам ба базми дил қадаҳнӯшат кунам.
 Дон, ки Лоиқ мурду аз ӯ мисрае боқӣ намонд,
 Як нафас гар бо дили шайдо фаромӯшат кунам.

1982

* * *

Мо ҳам барои хеш чаҳон офаридаем,
 Мо ҳам зи дарди ишқ даме н-орамидаем.
 То бо бисоти хотири ёр ошно шавем,
 Эй бас зи хеш рафтаву аз худ рамидаем.
 Гар дигарон ба манзили мансаб расидаанд,
 Мо ҳам ба қадри бўсаи ёре расидаем.
 Ноқобилон чу аз пай рӯзӣ давидаанд,
 Мо ҳам ба ҷои ваъдаи мохе давидаем.
 Гул чидаанд мардумон ё хӯша чидаанд,
 Мо аз замини умр фақат бўса чидаем.
 З-он пештар, ки аз тапиш монад дили бузург,
 Андар канори дилбаре беҳуд тапидаем.
 Мақсуд аз ҳаёт агар умр дидан аст,
 Хуш умр дидаем, ки дидор дидаем...

1982

* * *

То ғами талхе нахурдӣ, аз ғами ширин мағӯ,
 То ғами фардо нахурдӣ, аз ғами дерин мағӯ.
 Гар туро завқи тапиш дар сина гардидаст кӯр,
 Аз сукути бихрадону тоқату тамкин мағӯ.
 Гоҳ қадхи ин бигӯӣ, гоҳ мадхи дигаре,
 Эй ки на онӣ, на ин, бисёр ону ин мағӯ.
 Лӯбиёясту каду мастию хушёрӣи ту,
 Завқи мастӣ гар надорӣ, аз маи рангин мағӯ.
 Хамбаи буғз асту кина дил даруни синаат,
 Беҳабар з-одамгарӣ ҳарфе аз ин оин мағӯ.
 Худ чу урёнӣ, ба чашми ақл бар худ дарнигар,
 Ҷомаҳои дигаронро чандаи чиркин мағӯ...

1982

* * *

Эй кошки ба олам ман бошаму ту бошӣ,
Мисли Ҳавою Одам ман бошаму ту бошӣ.
По дар гили ғами дил, сарсонии олами дил,
Озод аз дигар ғам – ман бошаму ту бошӣ.
Хуршед чун барояд теги ниғаҳ кашида,
Борон кунад чу нам-нам, ман бошаму ту бошӣ.
Дар рӯ ба рӯи дунё, дил ташнаи ҳавасҳо
На беш аз ину на кам ман бошаму ту бошӣ.
Як дам зи умри олам қисмат шудааст моро,
Бедарди сар як ин дам ман бошаму ту бошӣ.

1982

* * *

Ёр мечӯему бо ноёр қисмат мекунем,
Баҳр мечӯему бо чӯе қаноат мекунем.
Ишк мечӯему аз шавке пушаймон мехурем,
Ком мечӯему бо чоме кифоят мекунем.
Мехр мечӯем, аммо баъд аз муҳри никоҳ
То фалак аз муҳри меҳри худ шикоят мекунем.
Рӯзи аввал пеши пой ёр сар меафканем,
Рӯзи дигар бар сари ӯ сад қиёмат мекунем.
Ваҳ чи бадбахтист, ёраб, дар чаҳони бурду бохт.
Давлати дил дода аз каф, боз савлат мекунем.
Ман намедонам чӣ дорад расми қачдорумарез,
Ки ба рағми асли худ бо ғайр одат мекунем.
Ман намедонам чӣ дорад ормони мо, ки мо
Хизр мечӯему бар хирсе ибодат мекунем.

1982

* * *

Худоё. бемахал мирад, касе дорад маҳалбозӣ.
 Илоҳо, беачал мирад, касе дорад мағалбозӣ.
 Бихобад зуд дар тобут он баттол, к-аз кӯрӣ
 Ғазалсозии моро дида, пиндорад дағалбозӣ.
 Дар ин дори амал ҳар кас, ки бошад омили ваҳшат,
 Ба захроби алам жӯлад зи меҳроби амалбозӣ.
 Сари роҳи бузургонро касе ғав бандаду гирад,
 Кунад як рӯз ё шаб бо сари худ филмасал бозӣ.
 Касе, ки қадри ишқу ишқбозиро намедонад,
 Кунад ҳар лаҳза бо ифритаи кӯи ачал бозӣ!

1982

* * *

Ёд бод, он шӯри оғози муҳаббат ёд бод,
 Ёд бод, эҳсоси эъҷози муҳаббат ёд бод.
 Байни ду дил – байни ду сайёраи шӯру чунун
 Дар фазои шавқ парвози муҳаббат ёд бод.
 Синаам чун кӯраи пуроташе дармегирифт,
 Он ҳама сӯзи дилу сози муҳаббат ёд бод.
 Баҳри як нозаш намегунҷид чоғам дар бадан,
 Он чавониҳову он нози муҳаббат ёд бод.
 Дар дилам сад баҳри тӯфонӣ, ту гӯӣ, чой дошт.
 Он талотумҳои чонбози муҳаббат ёд бод.
 Гар ман имрӯзам зи маҷрӯҳони користони дард,
 Бозувони кодирандози муҳаббат ёд бод.
 Дар дилам имрӯз ғайри мушқи оху дард нест.
 З-он диле, ки буд анбози муҳаббат. ёд бод!

1982

* * *

Чони ман қурбони як хандидану нозиданат,
 Лаб ба лаб бинходану аз шури дил ларзиданат.
 Умри ман қурбони он соат, ки аз бўсу канор
 Бо ҳавои зарби дил болидану рақсиданат.
 Бахти ман қурбони он фурсат, ки дастони сафед,
 То напечӣ дар бало, дар гарданам печиданат.
 Рӯзи ман қурбони он муддат, ки дар оғӯши шавк
 Алвалан шӯриданат в-аз оқибат тарсиданат.
 Ганчи ман қурбони он давлат, ки аз ман бо итоб
 Барабас ранҷиданат, з-он пас маро санҷиданат.
 Шеърӣ ман қурбони он сарват, ки аз девони ман
 Байтҳое хондану дар худ наёромиданат.
 Буди ман қурбони он ҳиммат, ки бар ман бедареғ
 Он чӣ муҳри зиндагӣ буд, ройгон бахшиданат...

1982

* * *

Дил гадои дигареву ман гадои дигаре,
 Дил адои дигареву ман адои дигаре.
 Байни мову дил ҳамеша ҳарбузарби шавкҳост,
 Дил фидои дигареву ман фидои дигаре.
 Доғ рӯи доғ бигзорему хоҳем аз табиб
 Дил давои дигареву ман давои дигаре.
 Гарчи мо ҳаргиз раводори гуноҳе нестем,
 Дил равои дигареву ман равои дигаре.
 Беҳато хоҳем будан, лек содир мекунем
 Дил хатои дигареву ман хатои дигаре.
 Гарми парвозем, аммо самтҳо аз ҳам чудо –
 Дил фазои дигареву ман фазои дигаре.
 Гарчи яклаҳтем, якбаҳт аз кучоём, эй дарег,
 Дил ба чои дигареву ман ба чои дигаре...

1982

* * *

Чанд рӯзе бо хумори бӯсаҳоят зиндаам,
 Санги сардам, бо шарори бӯсаҳоят зиндаам.
 Аз кучо донам шумори рӯзҳои мондаро,
 То ба нақди бешумори бӯсаҳоят зиндаам.
 Аз кафи барги хазони тирамаҳ уммед нест.
 Ман ба уммеди баҳори бӯсаҳоят зиндаам.
 Ҷоннисори бӯсаҳои ҷонфазоят будаам,
 Боз ҳам баҳри нисори бӯсаҳоят зиндаам.
 То лабони оташин дорӣ, саропо оташам,
 Ман барои шуълазори бӯсаҳоят зиндаам.
 Ман намемирам, агар сад марг ояд бар сарам
 То чу ёри комгори бӯсаҳоят зиндаам.

1982

* * *

Фанди офок диданам кофист,
 Заҳри дунё чашиданам кофист.
 То ба маскан намерасам, пайдост,
 То ба мадфан расиданам кофист.
 Дил зи ишқе наметапад дигар,
 Сакта дар дил тапиданам кофист.
 Бехаридор мондаам имрӯз,
 Ғами ишқе хариданам кофист.
 Ҳар дам, эй чарх, ин чӣ сарборӣ?
 Бори маънӣ кашиданам кофист.
 Кори дунё надод оромиш,
 Пеши марг орамиданам кофист.
 Гули доғ аз мазори ман рӯяд,
 Гули ин боғ чиданам кофист.

1982

* * *

Ало, кайҳони дури ман, ало эй хоксори ман,
 Ки ҳоло сабз медорӣ баҳори рӯзгори ман.
 Шабат хуш бод боре дар канори ёри иҷборӣ,
 Агарчи нестӣ дар шоми ғамҳо ҳамканори ман.
 Туро ҳар бор агар бинам, ҷавонӣ боз меояд,
 Ту – ишқи шуълабори ман, умеди пойдори ман.
 Агар чашмат набинам, чашмаи илҳом мехушқад,
 Ту – чони беқарори ман, ту – шеърӣ обдори ман.
 Агар рӯят набинам, рӯи тақдирам сияҳ гардад,
 Ту – хусни рӯзгори ман, ту – ҳузни хушгувори ман.
 Зи абрӯи баланди ту, зи миҷғони дарози ту
 Ҳама авчу барори ман, ҳама шӯру шарори ман.
 Зи ҳар ҳарфи суруди ман фурузон мешавад номат,
 Ту – ёду ёдгори ман, ту – зарлави мазори ман.
 Хушо аз кӯрии чашми касон, моро баҳоре ҳаст,
 Ҳазонатро набинам, эй гули доимбаҳори ман!

1982

* * *

Шод бод он, к-ӯ ғами ёрон хурад,
 Ҳасрати дунёи бепоён хурад.
 Аввал ороми дили бирён диҳад,
 Баъд бегам барраи бирён хурад.
 Аз гулӯяш нагзарад як қатра об,
 Хун хурад, то лукмаи осон хурад.
 Хунбаҳои дӯстони чонбачон
 Чон диҳад, то чуръа аз финчон хурад.
 Сад қасам бишқастан осон ҳилаест,
 Зинда бод он, к-ӯ қасам бо чон хурад.
 Нони мардум бар касе бодо ҳалол,
 К-ӯ ғами мардум хурад, то нон хурад!

1982

* * *

Як замон то доштам дил, дилситонат будаам,
 Як замон то доштам чон, чонфишонат будаам.
 То даме будем бо ҳам чон ба чону дил ба дил,
 Ҳамканор андар чаҳони бекаронат будаам.
 Аз дурангиҳои қисмат то биёбӣ ранги хеш,
 Бо чаҳони пир пайванди чавонат будаам.
 Дар миёни ин ҳама дилрезаву чонрезаҳо
 Як дилу чони тамоми ормонат будаам.
 Дар замоне, ки дилат аз орзуҳо монда буд,
 Дар фарози орзуҳо ошёнат будаам.
 Ёд кун аз ман, ки боре дар раҳи дидори бахт,
 Шӯри ишқу нақди вақту сӯзи чонат будаам.
 Ёд кун аз ман, ки вақте дар гузаргоҳи насиб
 Як баҳори тоза бар қасди ҳазонат будаам.
 Ёд кун аз ман, ки андар чор фасли умри ишқ
 Ҳамзабон, ҳамошён, ҳамдостонат будаам.

1982

* * *

Фақат асири мастию маю сабӯ набудаам,
 Мудом дилфирефта зи рангу бӯ набудаам.
 Чу даштҳои тирамах нагаштаам тикӣ зи худ,
 Чу санги сард беҳабар зи чустучӯ набудаам.
 Ба кӯи ёр рафтаам, ба бӯи ёр рафтаам,
 Ба майли ҳар касе равон чу оби чӯ набудаам.
 Миёни обу гил ҳаме чу зореи биринҷкор
 Бараҳнапой будаам, бараҳнарӯ набудаам.
 Зи насяҳо буридаам, ба нақдҳо расидаам,
 Бараҳнагӯӣ будаам, фасонагӯ набудаам.
 Ман аз канори ин чаҳон, ки гард мекунад маро,
 Канорчӯӣ будаам, канорачӯ набудаам...

1982

* * *

Маро ҳисоби зиндагӣ ба ҳар ҳисоб мекашад,
 Миёни обу оташам ба обубо мекашад.
 Ба ошёни равшани хаёлҳо, висолҳо
 Нахуст бор медиҳад, сипас ҳичоб мекашад.
 Даруни сояравшани гуноҳҳо, савобҳо
 Ба соя мекушад, сипас ба офтоб мекашад.
 Гаҳе ба бӯи насяам зи нақд дур мекунад,
 Гаҳе зи бахти нақдаам ба раҳти хоб мекашад.
 Даруни қоб мекашад, агар ниқоби ӯ кашам,
 Чу рӯш диданӣ шавам, ба рӯ ниқоб мекашад.
 Кашокаш аст ин ҷаҳон, зи ташнагии рӯҳу ҷон
 Дилам шароб мекашад, сарам азоб мекашад.
 Зи неку бад, зи дому дад дили ситезақори ман
 Гаҳ ичтиноб мекашад, гаҳ инқилоб мекашад.
 Кашанд кола ину он, валек шоири фақир
 Ба боргоҳи ҷовидон фақат китоб мекашад.

1982

* * *

Чу ҳар боре ба ёд орам гулу бори ҷавониро,
 Бубинам рӯ ба рӯи хеш дидори ҷавониро.
 Бубинам рӯ ба рӯи хеш бо чил кокули мушкин
 Ба худ нозидану болидани ёри ҷавониро.
 Бубинам орзуҳоям ба чандин чилва мечӯянд
 Гаҳ асрори ҷавониро, гаҳ осори ҷавониро.
 Ду чашмам мепарад шабҳо, ки шояд бинам андар хоб
 Нишону рангҳои бахти бедори ҷавониро.
 Дили яхбастаам гум мезанад ҳар гаҳ, ки ёд орам
 Муҳаббатҳои сӯзону шарарбори ҷавониро.
 Ба ҳасрат ёд меорам кунун зери хазонборон,
 Ҳама гул-гулшукуфтанҳои гулзори ҷавониро.
 Кунун микдоре аз умрам дарегогӯй хоҳад буд,
 Надонистам, дарегу дод, микдори ҷавониро.

1982

* * *

Ёр рафту интизораш мондаам,
 Умр рафту дар шумораш мондаам.
 Ишк мурду зиндагиям мурдагист,
 Устухоне – ёдгораш мондаам.
 Оташи дил мурд андар синаам,
 Ман чу дуде аз шарораш мондаам.
 Шишаи холӣ ба дарё рафту ман
 Бо дили холӣ канораш мондаам.
 Сад ҳазорон орзуям хок шуд,
 Ман яке аз сад ҳазораш мондаам.
 Эӣ басо ҷон шуд нисори зиндагӣ,
 Банда ҳам баҳри нисораш мондаам.
 Зиндагӣ ҷорист сӯи ҷовидон,
 Мӯлае дар раҳгузораш мондаам.

1982

* * *

*Гар қобили малол наям, шод кун маро,
 Вайрон агар намекунӣ, обод кун маро.*

Соиб

Хандон агар намекунӣ, гирён макун маро,
 Обод агар намекунӣ, вайрон макун маро.
 Хушбахт агар намекунӣ, аз бахт дам мазан,
 Шодон агар намекунӣ, нолон макун маро.
 Дар ҷорсӯи зиндагӣ то кӯи зиндагӣ
 Раҳбон агар намешавӣ, сарсон макун маро.
 Ҳайрони дил набудай як лаҳза худ ба худ,
 Бо лофу бо газофҳо ҳайрон макун маро.
 Ҷонат тихист аз ғами ҷонсӯзи ошиқӣ,
 Дасти тихӣ ту ин ҳама дастон макун маро.
 Дунё надида, ваъдаи дунё мадеҳ ба ман,
 Дарё надида, ташнаи тӯфон макун маро.

1982

* * *

Зинда бош, эй чашмаи илҳоми ман,
 Халқи ман, эй асли нангу номи ман.
 Бахти сабзу рӯи сурху чашми сер,
 Обрӯю иззату икромии ман.
 Ман агар имрӯз мирам дар ғамат,
 Ту ба фардо мебарӣ пайгоми ман.
 Шодбахтам з-он ки бо шеърӯ суруд
 Сарфи айёми ту шуд айёми ман.
 Кай чунин мастӣ раво медоштам,
 Ту намебудӣ агар ҳамҷоми ман?
 Дар дилам гар оташи меҳрат набуд,
 Пухта кай мешуд каломи хоми ман?
 Баҳри хушкомии ту гуфтам сухан,
 Бо сухан бардошти то коми ман.
 Боз ҳам раҳни ғами ҷони ту бод
 Ҷони ман, ин ҷони беоромии ман.
 Ин ғазал гуфтам, ки ёд оӣ ба меҳр
 Дар ҳама оғозхот анҷоми ман...

1982

* * *

Дили бедилбаре дорам, на месӯзад, на месозад,
 Кафи хокистаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Зи пахноҳои гардунҳо ба рӯи хоки ҳомунҳо
 Фитода ахтаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Гули чашмам набигзорад, ки бинам чашми гулҳоро,
 Нигоҳи музтаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Дареғо, аз сарам рафтаст дасти шафқати модар,
 Сари бемодаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Дилам холист аз табҳои сӯзони суруди ишк,
 Таби марговаре дорам, на месӯзад, на месозад.

Варакгардон шуда, дардо, китобу дафтари умрам,
 Сари дарди саре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Ба шодихои минбаъдӣ ҳама ғамҳом бовар дошт,
 Ғами бебоваре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Зи ашқу хуну ҳар обе, ки умре аз сарам бигзашт,
 Саропои таре дорам, на месӯзад, на месозад.

1982

ҚАСИДАИ МОДАР

Сад чону дил фидои як муддаои модар,
 Фатҳу кушоиш орад дасти дуои модар.
 Бишнид гар садоям дунёи сахтгӯшон,
 Ангезаест шояд аз аллаҳои модар.
 Гар шеъраке сурудам аз буду аз набудам,
 Дар тинатам сиришта сӯзу навои модар.
 Оғози офариниш дар раҳми ўст, з-ин рӯ
 Сад достон барояд аз як хичои модар.
 Ман як нафас набошам бе ёди зоти қудсаш,
 Аз сарсупурдагонам, чонам фидои модар.
 Аз сатвату зи шуҳрат гар бар фалак занам сар,
 Таъзим мекунам боз дар пеши пои модар.
 Хира бар он касонам, к-аз хештан ризоянд,
 Як бор ношунида ҳарфи ризои модар.
 Ғофил аз он, ки хуршед аз Шарқ барнахезад,
 Бошад тулӯғоҳаш аз хокҳои модар.
 Гардун сафо надорад, чашмаш зиё надорад,
 Гар дар замин набошад нуру зиёи модар.
 Дунё бақо надорад, аммо ба рағми сад марг
 Бошад бақои олам маҳзи бақои модар.
 Монад замин зи сайрон, афлок ҳам зи даврон,
 Гар як нафас начунбад дасти сахои модар.
 Дунё чи норасо буд, ҳастӣ чи носазо буд,
 Халлоқ гар намебуд меҳри расои модар.

Тобад замини паҳно чун дашти хушкоре,
Ашке агар нарезад аз дидаҳои модар.
Як ахтаре нараҳшад дар токи чархи мину
Бе шуълаи нигоҳи толеънамои модар.
Беинтиҳост дунё аз он, ки сӯи некӣ
Ҳеч интиҳо надорад ҳеч ибтидои модар.
Чуз чордарди зодан дарди дигар нахоҳад –
Аз чор самти дунё ояд садои модар.
Шоҳу гадо намонда дар аҳди мо, валекин
Мурданд ҷумла шоҳон охир гадои модар.
Ғамхору ғамшарикон аз мӯи сар зиёданд,
Аммо ба рӯзи саҳтӣ холист ҷои модар.
Ғар шоирони олам якҷо мадеҳа гӯянд,
Як байт ҳам наарзад андар санои модар.
Аз мрамару забарҷад ғар пайкара тарошанд,
Кай мекунад таҷассум ранҷу анои модар.
Фарзандгони хомаш кайҳонкушой карданд,
Аз як нигоҳи дилкаш ё дилкушой модар.
Тифлони ғарки ганҷаш дарёфтанд охир
Дунё ҷаве наарзад андар баҳои модар.
Оламситонаконаш, ғарданшикастагонаш
Рафтанд, чун шикастанд аҳду вафои модар.
Дар ҷангҳои дунё уммедҳош мурданд,
Ҷовид лек зиндаст уммедҳои модар.
Дарду балои дунё бигрифт модари зор,
Нагрифт лек дунё дарду балои модар.
Ғоҳ ҷафо кунад то одам шавем, илоҳо,
Дигар ҷафо намонад ғайр аз ҷафои модар.
То як шаванд халқон дар зери чархи ғардон,
Бинед, яккатозон қадди дутои модар.
Ғамноку хокбарсар з-онам, ки ҳафт дарё
Аз ғира чун нахушқад рӯзи азои модар!?

* * *

Оху дод аз зиндагӣ, умри ҷавонам меравад,
 Бо ҳама ному нишон, ному нишонам меравад.
 Ошиқӣ, шӯридагӣ, девонагӣ, фарзонагӣ
 Аз дарахти умр чун барги ҳазонам меравад.
 Гуфта будам ман намемирам, гурури ишк буд,
 Оқибат мемираму бо ман ҷаҳонам меравад.
 Бо ғигони дил ҷаҳонро пушти сар хоҳам гузошт,
 Пеш-пеши ман ба ғӯристон ғигонам меравад.
 Мисли ҷон аз пайкари фарсудаю беҳоли ман
 Ишки махрӯён зи дил, шеър аз забонам меравад.
 Дар дили хоки сияҳ бо орзуҳои сафед
 Он дили дар байни дилҳо тарҷумонам меравад.
 Модари дунё сияҳпистони бепарводил аст,
 Аз канори сарди ӯ гармои ҷонам меравад.
 Марги ман марги тани ман нест, аз дунболи ман
 Корвони орзую ормонам меравад...

1983

* * *

Ишки навоғози моро ҳеч анҷоме мабод,
 Қалби ноороми моро ҳеч ороме мабод.
 Дигарон бошанд инъоме зи даврон чашмдор,
 Баҳри ман ҷуз васли ту аз бахт инъоме мабод.
 Дур аз ту бо ғамат наздиктар шуд ҷони ман,
 Дар дили ман ҷуз ғами ширини ту коме мабод.
 Ишки ман ҳар тирамаҳ бо номи ту гул мекунад,
 Дар замини хотирам ҷуз номи ту номе мабод.
 Гар ҳазонрез аст, бо бӯи баҳорат зиндаам,
 Дар гулистони дилам ҷуз ту гуландоме мабод.
 Сафҳаи шеъри маро то ҳар нафас равшан кунӣ,
 Субҳи рухсори туро, эй кошкӣ, шоме мабод!

1983

* * *

Дилам мондаст аз ғавғои дунё,
Зи чанчолу кашокашҳои дунё.
Дурӯиҳои дунё бесабаб нест,
Худ илко мекунад савдои дунё.
Ба ҷону дил ба ҷуз нақши ғаме нест,
Зи нақши атласу дебои дунё.
Фиреби чашму шуғли кӯдакон аст
Ҳама ашё, ҳама колои дунё.
Таку боло задам, афсӯс, афсӯс,
Надонистам таку болои дунё.
Ба ҳаққи ҷон фақат кулфат харидам
Зи меҳнатҳои ҷонфарсои дунё.
Зи кулли ваъдаҳо як мушти афсӯс,
Ҳамин нақдам расид, эй вои дунё!
Чу дунёро сари парвои ман нест,
Надорам банда ҳам парвои дунё.
Валекин, гарчи рӯзе мекушад, боз
Бихоҳам дидани фардои дунё...

1983

* * *

Ишк овардам, пушаймонам макун,
Оташ овардам, гулафшонам макун.
Хешро то ишки ту аз сад даре
Чамъ овардам, парешонам макун.
Шодӣ овардам, ба ғам рангаш мазан,
Ҳаңда овардам, ту гирёнам макун.
Шӯр овардам ба ҷони коҳилат,
Ганҷ овардам, ту пинҳонам макун.
Бода овардам ба ҷоми холият,
Ҷом пур кун, сер аз ҷонам макун.

Оҳ овардам, дилатро ғарм соз,
 Роҳ овардам, гурезонам макун.
 Хоҳиш овардам, ба коҳиш хӯ мадеҳ,
 Нозиш овардам, ту нолонам макун.
 Чашма овардам, ки бахтат сабз бод,
 Шӯрчашмӣ пеши чашмонам макун.
 Ҳадя овардам дили пуроташе,
 Сардрӯй чун зимистонам макун.
 Достони ишки ту дорам ба дил,
 Дастгирам бошу дастонам макун.

1983

* * *

Умр аз пеши дарам мегузарад,
 Ё ки аз пешу барам мегузарад.
 Аз чӣ роҳе ба чӣ ранге бошад,
 Навбати умри сарам мегузарад.
 Тирамоҳ ояд агар хок ба сар,
 Доғи ишқ аз чигарам мегузарад.
 Таби сӯзон чу маро даргирад,
 Модарам аз назарам мегузарад.
 Осмон чун ба сарам паст ояд,
 Қадри дасти падарам мегузарад.
 Ҳар чи дасте ба камарҳо бурдам,
 Бо шикасти камарам мегузарад.
 Хабарӣ марг зи ҳар як зарбон
 Аз дили бохабарам мегузарад.
 Оҳ, аз нуру сафо ҳар чӣ, ки буд,
 Мисли нури басарам мегузарад...

1983

* * *

Дар ин замона ба ҳар баҳона
на ту бимонӣ, на ман бимонам,
Насиби дилро зи дори дунё
на ту ситонӣ, на ман ситонам.
Чу моҳвора ба осмонҳо
кунем парвоз ба суръати нур,
Таҳи заминро, паси фалакро
на ту бидонӣ, на ман бидонам.
Чи зуд рондем, ки зуд мондем,
ба чони хаста дигар ба тундӣ
Ба дашти қисмат саманди навбат
на ту биронӣ, на ман биронам.
Фиреби дунё, ғироми дилҳо
битохт бар мо чу сели куҳҳо,
Гилеми худро кашидан аз об
на ту тавонӣ, на ман тавонам.
Басо давидем ба ёди рӯе,
басо фитодем ба хоки кӯе,
Кунун ба сӯе, ба чустучӯе
на ту равонӣ, на ман равонам.
Ба гӯши чонон тарона хондем,
зи бӯса бар лаб нишона мондем,
Чӣ шуд, чӣ омад, ки аз мусибат
на ту бихонӣ, на ман бихонам?
Вучуди моро фигур карда,
муҳаббат аз мо фирор карда,
Ки бори ғамро ба корвонҳо
на ту кашонӣ, на ман кашонам.
Хурӯши мастӣ, гурури ҳастӣ
гузашта аз мо, кунун дарего
На ту чунонӣ, на ман чунонам,
на ту чавонӣ, на ман чавонам...

* * *

Накашам бими хазон, то ту баҳорам бошӣ,
 Нашавам нақши замин, то ту нигорам бошӣ.
 Нагсалад силсилаи умри ман аз давлати ишқ,
 То ту, эй силсиламу, силсиладорам бошӣ.
 Даст аз кори дили хеш набардорам ҳеч
 То ту дар ишқу сафо даст ба қорам бошӣ.
 Об умре ба лаби чӯй баробар бошад,
 То ту чун сарви лаби чӯ ба қанорам бошӣ.
 Аз раҳи умр ба каф бод нахоҳам рафтан,
 Гар ту аз умр ҳама дору надорам бошӣ.
 Раҳ ба раҳ лаҳти дил афшоному ёдат бикунам,
 Гар ту дилсӯхта дар роҳгузорам бошӣ.
 Аввалу охири дунё бари ман ишқи ту аст,
 Гар ту то охири умр аввала ёрам бошӣ.

1983

* * *

То туро чустам, замони қомрониям гузашт,
 То гамат хурдам, умеди шодмониям гузашт.
 Гуфта будам бо ту як дам зиндагӣ хуш бигзарам,
 Дар талоши зиндагонӣ зиндагониям гузашт.
 Хостам бахти қавон созам қавонии туро,
 Дар таманнои қавоният қавониям гузашт.
 Хуснат истеъдод буду шеърӣ ман з-он кам набуд,
 Ҳамзамон бо ҳусни рӯят ҳамзамониям гузашт.
 Қони ман як вақт нақди рӯи дастони ту буд,
 Қадри ман нашнохтӣву қонфишониям гузашт.
 То баландии гурурат хоксориям надид,
 Достони ошиқии достониям гузашт.
 Дар замини осмон чун ман нахоҳӣ ёфт, хайф,
 Дар замин уммедҳои осмониям гузашт...

1983

* * *

Эй чамоли баҳру бар, шод омадӣ,
 «Эй баҳори сабзу тар, шод омадӣ»¹.
 Тозакориҳотро қурбон шавам,
 Мисли ҳар соҳибҳунар шод омадӣ.
 Дар дилам қардӣ назар бо чашми гул,
 Гулчамолу гулназар шод омадӣ.
 Аз кадамҳоят дилам гул мекунад,
 Эй арӯси раҳгузар, шод омадӣ.
 Дар рағи ҳар майсаат мачрои ризқ
 Баҳри абнои башар шод омадӣ.
 Дар лаби ҳар ғунча овардӣ паём
 Аз саховат, аз самар, шод омадӣ.
 Дар канорат мебарад инсон басар
 Як дами бе дарди сар, шод омадӣ.
 Эй биё, гул гуфтаву гул бишнавам,
 Гул ба домон, гул ба сар шод омадӣ.

1983

* * *

Лаҳзаҳое, ки ғазал мегӯям,
 Оҳ аз дасти аҷал мегӯям.
 Мисраеро, ки бигӯям хомӯш,
 Радди ҳар шӯру мағал мегӯям.
 Байти абрешими нармеро
 Посухи макру дағал мегӯям.
 Аз азал рафта, ки ман гӯям дод,
 Дод аз нақши азал мегӯям.
 Ин ҷаҳон пур зи касалмандон аст,
 Дарди ҳар ҷони касал мегӯям.
 Зиндагӣ ҷун ҳама захру асал аст,
 Заҳро хурда, асал мегӯям...

1983

1. Аз Шамси Табрездӣ.

* * *

Агар зи хок омадам, ба хок боз меравам,
 Вале ба сарнагуниам чи сарфароз меравам.
 Чи бениёз мешавад зи ман замини безабон,
 Зи нозҳои гулрухон чу бениёз меравам.
 Зи розҳои зиндагӣ яке нухуфта мешавад,
 Ба зери хок чун ниҳон чу дурчи роз меравам.
 Забона мезанад бале тарона аз сағонаам,
 Чу дар дили замини тар таронасоз меравам.
 Агар тарози ин замин набудаам ба ҳастиям,
 Ба нестии хештан бад-ӯ тароз меравам.
 Зи ишқҳои кӯтаҳам набудаам забондароз,
 Зи шеърҳои кӯтаҳам забондароз меравам.

1983

* * *

Аз баҳоре то баҳоре рафтаам,
 Аз нигоре то нигоре рафтаам.
 Умри ман чун қулла пушти қулла буд,
 Аз бароре то бароре рафтаам.
 Ҷоннисорӣ буд ишқам дам ба дам,
 Аз нисоре то нисоре рафтаам.
 То дилам озод бошад бо диле,
 Аз ҳисоре то ҳисоре рафтаам.
 То бибошам пеши рӯи зиндагӣ,
 Рӯзу шаб аз пушти коре рафтаам.
 То наандозад ҷаҳонам бар канор,
 Аз каноре то каноре рафтаам.
 Ростӣ, то ёри дил пайдо кунам,
 Эй бас аз ёре ба ёре рафтаам.

1983

* * *

Алами олами дерин ишқ аст,
 Лаззати қисмати ширин ишқ аст.
 Даст бар даст задан кафкӯбист,
 Сина бар сина задан ин ишқ аст.
 Худ ба худ даҳр надорад ранге,
 Даҳр бо чилван рангин ишқ аст.
 Бо ҳама шавқу шарори олай
 Гар расад умр ба поин, ишқ аст.
 Кист пирӯз шуд андар ҳама ҳол
 Бар ҳама мазҳабу оин? Ишқ аст!
 Хӯшачинии замин дарвешист,
 Чидани хӯшаи Парвин ишқ аст!

1983

* * *

Осон кучо ба маснади иззат расидаем,
 Баъд аз ҳазор хорию зиллат расидаем.
 Дар хуни хеш гаркаи гирдоб будаем,
 Чон додаву ба чониби давлат расидаем.
 Дар хуни дил нишаставу аз ашки шӯр кӯр,
 Сар бохта ба сарҳади роҳат расидаем.
 То дастрани захимати мо донге бар диҳад,
 Эй бас ба вартаи ғаму кулфат расидаем.
 Сарҳои сад ҳазор бузурге ба хок рафт,
 То мо ба хокбӯсии миллат расидаем.
 Як Рӯдакӣ набуд, аз ӯ беш кӯр шуд,
 То мо бад-ин мухити басират расидаем.
 Бас хурдаем зарбу лат аз хочадавлатон,
 То ҳолия ба давлати сармад расидаем.

1984

* * *

Баҳорам гузашт аз хазонам чӣ суд?
 Зи суду зиёни чаҳонам чӣ суд?
 Басо обам аз сар чу бигзаштааст,
 Тамошои оби равонам чӣ суд?
 Зи чуну чароҳо дилам сакта шуд,
 Дигар аз чунину чунонам чӣ суд?
 Харобу паёбам зи ишқу зи май,
 Марамматгарихои чонам чӣ суд?
 Чу нашкуфт гулҳои армони ман,
 Хазонрезии ормонам чӣ суд?
 Замингирам аз ранҷҳои замин,
 Тасаллои ҳафт осмонам чӣ суд?
 Канори замин меравад қолабам,
 Аз ин фитрати бекаронам чӣ суд?
 Фаромӯш гардам зи ёди чаҳон,
 Зи ёду зи ному нишонам чӣ суд?
 Чу дунё кару кӯру худбовар аст,
 Зи фарёду оҳу фиғонам чӣ суд?

1984

* * *

Холист барам бе ту, бебахру барам бе ту,
 Дунёст ба сони гӯр андар назарам бе ту.
 Аз бому дари умрам хуршеди рухат метофт,
 Чуз дард намеборад аз бому дарам бе ту.
 Хуш аҳли диле будам, бе дарди саре будам,
 Ҳам дарди дилам бе ту, ҳам дарди сарам бе ту.
 Варзидаи ман, рафтӣ, аз дидаи ман рафтӣ,
 Аз дидаи тар ояд хуни чигарам бе ту.
 Он синадарихо ку? Он чорагарихо ку?
 Бо синан садпора бечоратарам бе ту.

Он шуълаи чашмон ку? Он рӯи дурахшон ку?
 Бар рӯи чаҳон дигар чун менигарам бе ту?
 Рафтию дили ошиқ аз одаму олам монд,
 Аз одаму аз олам ман беҳабарам бе ту.
 Уммеди дарозам нест, он нозу ниёзам нест,
 Кӯтаҳсафарам бе ту, кӯтаҳназарам бе ту.
 Як резаи чон дорам, боз о, ки фидо созам,
 Варна ба ҳазорон гам чон месупарам бе ту.
 Гар нагзарӣ як рӯзе аз кӯчаи дарди ман,
 Аз кӯчаи ин дунё ман мегузарам бе ту.

1984

* * *

Ҳам рӯди равон будам, ҳам баҳри дамон будам,
 Дар рӯи чаҳон будам, худ балки чаҳон будам.
 Аз ахтари чашмонам ҳар гӯша фурузон буд,
 Ҳам нури замин будам, ҳам нури замон будам.
 Бо гардани гардунсо, бо чеҳраи субҳосо
 Аз ноҳуни по то сар маҳзи дилу чон будам.
 Бо ёри камарбаста монандаи гулдаста
 Аз зиндагӣ вораства, рашки ҳамагон будам.
 Дар сабзаи кӯхистон, дар мулки баҳористон
 Дастам ба камаргоҳаш мастона давон будам.
 Мечидаму мебастам дар кокули ёрам гул,
 Гофил зи ғаму доғи умри гузарон будам.
 Эӣ моми сияхпистон, дунёи харобистон,
 З-он дардкашонам, ки бо дурдкашон будам.
 Имрӯз равонам нест, аз марг амонам нест,
 Ку ҳиммати дарди ишк, к-аз марг амон будам?
 Имрӯз замингирам, пайдост, ки мемирам,
 Эӣ чарх, ба ёдат ҳаст вақте ки ҷавон будам?

1984

* * *

Бо ду чашми хирабин нури кухистон, модарам,
 Шуълае аз оташи оташпарастон, модарам.
 Мавчи мӯҳон сафедат аз сафедии дил аст,
 Бо ҳама пажмурдагӣ сомони бустон, модарам.
 Рӯзу шаб хобат намеояд зи сӯзишҳои дил,
 Дар ғами ман кӯчахандон, хонагирён, модарам.
 Бингарӣ ҳар бор бар ғаҳвораи холии ман,
 Ёд оӣ аз ману ризқи парешон, модарам.
 Аз заминларза сутуни хонаат таркидааст,
 Эӣ сутуни рӯзгори нобасомон, модарам.
 Як асо бори ғами пирит натвонад кашид,
 Эӣ сабурият фузун аз сангу сандон, модарам,
 Сӯи лаб нобурда, нон аз дасти ларзонат фитад,
 Боз ҳастӣ бо ачал дасту гиребон, модарам...

1984

* * *

Эӣ шӯри чаҳони ман, эӣ ишқи чавони ман,
 Дар пой дарахти хушк, эӣ оби равони ман.
 Дар мазраи хушкида борони нумӯафзо,
 Дар синаи беуммед уммеди нишони ман.
 Бори ғами ин дунё кардаст дуто қаддам,
 Бори ғами дил афзо бар бори ғарони ман.
 Эӣ субҳи дурахшонрӯ, дар шоми дилам бартоб,
 Гулханд бизан, эӣ гул, дар боғи ҳазони ман.
 Дар тирагии рӯҳам чун машъала ворид шав,
 То бинӣ, чӣ хоҳад монд аз рӯзу шабони ман.
 Печон шаву рақсон шав дар саҳни дили хаста,
 Хуни наве қоим кун андар шараёни ман.
 Бозӣ куну бозӣ кун, ҳам дастдарозӣ кун,
 Бозичаи дасти туст ин боқии чони ман.
 Ин гуна, ки мерезӣ оташ ба сари умрам,
 Тарсам, ки шавӣ охир тобуткашони ман...

1984

* * *

Ҳамрахи айём будам, аз раҳи айём рафтам,
 Дар талоши ном будам, оқибат гумном рафтам.
 Дар миёни ҳарбу зарби мадду қазри зиндагонӣ
 Мавҷи беором будам, хомушу ором рафтам.
 Косагул будам басо дар базми васли гулрухоне,
 Комгори ишқ будам, хастаю ноком рафтам.
 Қомҳое бас тихӣ кардам, ки чашмам пур бигардад,
 Косаи чашмам тихию худ тихӣ чун қом рафтам.
 Гуфтугӯи зиндагонӣ, ҷустуҷӯи беҳазонӣ,
 Аз сарам бигзашт чандоне, ки бепайғом рафтам.
 Орзуи безавоӣ чун қафи дастони холӣ,
 Бар дилам зад ончунон, то пеш аз анҷом рафтам.
 Дар ҳама гармию сардӣ, байни номардию мардӣ,
 Сӯхтам як умр, аммо рӯзи охир хом рафтам.

1984

* * *

Бесарупоем, аммо даст дар қорем мо,
 Бо ҳама девонагиҳо боз хушёрем мо.
 Бо ҳазорон саҳтӣ гар роҳи ҷаҳонро ёфтем,
 Нармрӯю нармдил фарзанди қуҳсорем мо.
 Дар масири зиндагӣ ҳамчун асири зиндагӣ
 Бо ҳама озорҳо дар фикри осорем мо.
 Марзбон бедор бошад дар хати сарҳад агар,
 Дар сари ҳар мисрае то субҳ бедорем мо.
 Гар камем, аммо ба чашми нақдбинон олаем,
 Дар миёни кӯхҳо як дашти ҳамворем мо.
 Қадри мо пурсед аз дилташнағони меҳру шеър,
 Дар муҳити дашти бирён чун саршорем мо.
 Эй ки моро бебағал пиндоштиву бебисот,
 Сад ҳазорон шуқр аз қисмат, ки дил дорем мо!

1984

* * *

Агар ёдат кунам, хуршеди пуранвор механдад,
 Ба болои сарам ин гунбади даввор механдад.
 Ба ёди ганчи рози ту, аё зебои кӯҳистон,
 Тамоми ганҷҳо дар синаи куҳсор механдад.
 Замину осмони хотирам аз хандаат пур буд,
 Замину осмон такрору нотакрор механдад.
 Чи ширин хандаҳое доштӣ чун субҳи наврӯзӣ,
 Ба ёди хандаҳоят дар дилам гулзор механдад.
 Парастуи нигоҳатро баҳорон чун ба ёд орам,
 Баҳорон бо ҳазорон хусну рангу бор механдад.
 Чу ишқи кӯдакӣ буду чи инъоме, ки бо ёдаш
 Дилам чун кӯдаки бечурму беозор механдад.

1984

* * *

Чашмаи хушкидай, миннат ба дарё мекунӣ,
 Мурдарегӣ, сарзаниш бар кони тилло мекунӣ.
 Қуллапаймоям, ту поин мекашӣ бар пои кӯх,
 Пузи худро аз ману аз чарх боло мекунӣ.
 Ғайри имзои качумач н-ояд аз дастат хунар,
 Лек (бояд рост гӯям!) хуб имзо мекунӣ.
 Бо чунон дасту чунон пое, ки бояд бишкананд,
 Ҳар чӣ аз дасти ман ояд, ту таҳи по мекунӣ.
 Айнакатро рост бигзорӣ, набинӣ лек рост,
 Боз аз ман ростию ҳақ таманно мекунӣ.
 Говсандуқ дорию дафтар – чи боназму насақ,
 Аз қалам, аз дафтари шоир чӣ парво мекунӣ.
 Корҳои давлатиро монда, худ бар ҳоли худ
 Корҳои савлатиро хуб иҷро мекунӣ.
 Сад супориш, сад гузориш, сад саволу сад ҷавоб,
 Баҳри як моҳонаат садсола ғавғо мекунӣ.
 Эӣ ки гуфтӣ дӯш, бисёр аст шоир дар ҷаҳон,
 Аз кучо як Лоики дигар ту пайдо мекунӣ?

1984

* * *

Ишқи ту дар синаи ман ҳадяи тақдир буд,
 Як ҷаҳон шӯри ҷавонӣ дар ҷаҳони пир буд.
 Омадӣ бо гесӯи чун обшорон рез-рез,
 Шодии ҷони ғарибам дур аз тасвир буд.
 Ташнагиҳои дилам бишкаст лабҳои тарат,
 Дар замоне, ки дилам аз рӯи олам сер буд.
 Омадӣ аз роҳи дур, аз хештан бигрехта,
 Гӯӣ бахти бад дар он манзил туро пайгир буд...
 Омадӣ бо ҷашмҳои бегуноҳу бепаноҳ,
 Ҳар нигоҳат сад ҳазорон фоли бетаъбир буд.
 Омадию ман туро бишнохтам бо ҷашми дил
 Баски дар ҷашмон-т нури шеъри оламгир буд...

1984

* * *

Замину осмони ман туй модар, туй модар,
 Ҷаҳони бекарони ман туй модар, туй модар.
 Дар ин дунё, ки бераҳмиву бемехрист бунёдаш,
 Ягона меҳрубони ман туй модар, туй модар.
 Диламро дар ҷаҳон ҷуз ту касе беҳтар намедонад,
 Беҳин ҳамдостони ман туй модар, туй модар.
 Зи рӯят нур меборад ба рӯи зиндагониям,
 Ҷароги дудмони ман туй модар, туй модар.
 Забони мардумӣ омӯхтӣ, на дарси сарфу наҳв,
 Ҳам устои забони ман туй модар, туй модар.
 Гарам шоир намезодӣ, кучо ман шеър мегуфтам?
 Ғазалҳои равони ман туй модар, туй модар.
 Суруди аввалини ман, суруди охирини ман,
 Суруди ҷовидони ман туй модар, туй модар.

1984

* * *

Дигар зи сӯзи дил номе намондааст,
 Аз базми ошиқӣ чоме намондааст.
 З-он оташи баланд аз ишқи дилписанд
 Чуз чанд мисраи хоме намондааст.
 З-он беқарориҳо, з-он ҷоннисориҳо
 Чуз нимаи дили роме намондааст.
 Деворҳо фитод, болорҳо шикаст,
 Аз ошӯни ишқ боме намондааст.
 Дар коми хастагӣ бо дилшикастагӣ
 Дигар таровати коме намондааст.
 Дар доми зиндагӣ анҷоми зиндагист,
 Чуз гӯшаи лаҳад доме намондааст.

1984

* * *

Ту хуштарин таронаи дили манӣ,
 Ту умри шоиронаи дили манӣ.
 Туӣ, ки барқ мезанад ҷавониям,
 Ту нури ошӯнаи дили манӣ.
 Туӣ, ки ғарқи гул шудам дар ошиқӣ,
 Ту боғи пурҷавонаи дили манӣ.
 Туӣ, ки зери осмон ситодаам,
 Ту шаҳсутуни хонаи дили манӣ.
 Туӣ, ки ноз мекунам ба зиндагӣ,
 Туӣ, ки ноздонаи дили манӣ.
 Туӣ, ки дар заминаи замонаам,
 Заминаи замонаи дили манӣ.
 Туӣ, ки шеър метаровад аз дилам,
 Ягонаӣ, ягонаи дили манӣ.
 Умеди ҷовидониям агарчи нест,
 Умеди ҷовидонаи дили манӣ.
 Фасонаҳои ишқи ман тамом шуд,
 Ту охирин фасонаи дили манӣ.

1984

* * *

Маро рӯзе, ки хушканд обшорон, ёд хоҳӣ кард,
 Ба ҳам каспад лабони чашмасорон, ёд хоҳӣ кард.
 Тароват кӯч бандад аз ҳарими равшани гулшан,
 Намонад як гул аз боғи баҳорон, ёд хоҳӣ кард.
 Чу ҷони ман ба дашту кӯҳсорон сабзаҳо сӯзанд,
 Фурӯ монанд аз чаҳ-чаҳ ҳазорон, ёд хоҳӣ кард.
 Дарахти хушкро бинӣ сари гӯри фаромӯше,
 Маро ҳар шаб ва ё ҳар рӯзи борон ёд хоҳӣ кард.
 Канори рӯд биншинӣ, дар обаш акси худ бинӣ,
 Маро дар раҳгузори рӯзгорон ёд хоҳӣ кард.
 Чи хуш гӯянд, қадри неъмат аз баъди заволи ўст,
 Агар ман ҳам бимирам, пеши ёрон ёд хоҳӣ кард...

1984

* * *

Ошиқӣ ба сар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Хорият ба сар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Гунаи ҷавоният гунаи ҳазонӣ шуд,
 Фасли бесамар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Бе чароғи биной дар ғуруби танҳой
 Соя пушти дар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Тарки дилкашолӣ кун, ҷои ишқ холӣ кун!
 Навбати дигар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Паҳнаи ҷаҳон гаштӣ, аз сари бутон гаштӣ,
 Охирин сафар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Рафтани аз зи шӯҳӣ не, рафтани, ки меросист,
 Инат аз падар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Аспи ҷӯбиро зин кун, алвидою омин кун,
 3-он тараф хабар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Эй дил, эй дили Лоик, аз ҷӣ ин ғазал гуфтӣ,
 Бар ту ҷӣ хатар омад, эй дил, эй дили ошиқ?

1984

* * *

Агар гӯянд, махзан гир, ман махзан намегирам,
 Ки лак-лак ганчи махзанро ба як арзан намегирам.
 Маро гӯянд, ахтар гир аз боми фалак бе дӯст,
 Бигирад гар тамоми аҳли дунё, ман намегирам.
 Тамоми ахтарон гар пеши ман чашмак зананд аз меҳр,
 Ба ҷои як нигоҳу лутфу нози зан намегирам.
 Ҷаворо, ки надодам об аз сарчашмаи ҷонам,
 Агар чун гандумам кӯбанд дар ҳован, намегирам.
 Кунад кори ҳама шамшерро як сӯзани модар,
 Ҳама шамшеру ханҷарро ба ин сӯзан намегирам.
 Маро так-так ҷаҳон бишнохта чун бо фани Сино,
 Фану эъҷози Синоро ба макру фан намегирам...
 Маро дар домани ин хок модар зод аз доман,
 Ки то хокам нагирад, даст аз ин доман намегирам!

1984

* * *

Даромезам дигар бо қиссаю афсонаи дарё,
 Ки бошам бо паримоҳӣ шабе дар хонаи дарё.
 Парии ишқи ман мисли паримоҳӣ ба дарё рафт,
 Бичӯям синаи дарё, дили дурдонаи дарё.
 Чу мадду ҷазри ғалтонаш, чу авчи мавчи рақсонаш
 Фитам мастана дар печухами мастанаи дарё.
 Бигирам ёли обияш, занам маҳмез кӯдаквор
 Савори кӯҳаи мавчу савори шонаи дарё.
 Зи мастӣ ҳалқа-ҳалқа бигсалам занҷири амвоҷаш,
 Ки аз ман ёд орад хилқати риндонаи дарё.
 Занам охир ба дарё ин дили туғёнписандамро,
 Ки бошад зинда дар туғёни ҷовидонаи дарё.
 Басо рафта ба дарё шоиру девони ашъораш,
 Ки сад девон ғазал дорад дили девонаи дарё...

1984

* * *

Баҳор омаду ман сабзҷонӣ меҳоҳам,
 Чу сабза сабзии бахти ҷаҳонӣ меҳоҳам.
 Ба пой ёр ба монанди арғувони баҳор
 Зи пой то ба сарам гулфишонӣ меҳоҳам.
 Хазони умр фаро мерасад, мани шоир
 Зи боғи шеъри Аҷам беҳазонӣ меҳоҳам.
 Сабуксарони замона маро хичил карданд,
 Биёр ратли гарон, саргаронӣ меҳоҳам...
 Ба ҳар кӣ менигарам, эй басо зи худ рафтаст,
 Зи худшинохтагон муждагонӣ меҳоҳам.
 Маро ба ҳоли худам дил намегузорад ҳеч,
 Вагарна боз ҷавонӣ, ҷавонӣ меҳоҳам.
 Чунон ки ошиқам имрӯз аз насиби азал,
 Ҳазор соли дигар зиндагонӣ меҳоҳам.

1984

* * *

Баҳор омаду домони теппаҳо сабз аст,
 Тарона сабз, сухан сабз, муддао сабз аст.
 Фақат на чехраи саҳрову синаи талҳо,
 Нигоҳу чашму дилу ҷони одамо сабз аст.
 Ба рӯи сабза нишинам ба ёди чехраи сабз,
 Ки ишқи ӯ ба дилам то дами бақо сабз аст.
 Равам ба соҳили дарё ба ёди чилваи мавҷ,
 Ки мавҷи домани он ёри ҳамнаво сабз аст.
 Равам ба пой дарахте, ки ғарқи гул бошад,
 Бипурсам аз лаби баргаш, ки то кучо сабз аст...
 Бигирам аз лаби гунча дуои сарсабзӣ,
 Зи бас алайҳи хазон решаи дуо сабз аст.

1984

* * *

Ду раҳсозему раҳпаймо – ману дарё, ману дарё,
 Ду ҳамроҳему ду танҳо – ману дарё, ману дарё.
 Зи як сарчашма меоем, як сарчашмаи кӯҳӣ,
 Ба поинҳо аз он боло – ману дарё, ману дарё.
 Ман аз вай шӯр мегирам, вай аз ман шеър мегирад,
 Ду пуршӯрему пурғавғо – ману дарё, ману дарё.
 Дили ӯ масти тӯфонҳо, дили ман масти тугёнҳо,
 Ду сармастему пурсавдо – ману дарё, ману дарё.
 Ғазал мехонад ӯ, ман ҳам, фиғон месозад ӯ, ман ҳам,
 Ду шоир, ду дили шайдо – ману дарё, ману дарё.
 На парвои маломатҳо, на парвои сиёсатҳо,
 Ду девона, ду бепарво – ману дарё, ману дарё.
 Ба ёди ёр менолам – ёри орзуҳомон,
 Ду мачнунем дар саҳро – ману дарё, ману дарё.
 Гаҳе дар худ намегунчем, мечӯшему мешӯрем
 Ба қасди соҳилу мачро – ману дарё, ману дарё.
 На боки садди раҳ дорему на бок аз халалгорон;
 Ду чӯёи раҳи фардо – ману дарё, ману дарё.
 Ба чандин ранҷу тобу таб суруди зиндагӣ дар лаб
 Давонем аз пайи дунё ману дарё, ману дарё...

1984

МАДҲИЯИ ДИЛ

Ҳалолат бод, эй дил, ҳар замон, эй дил, ҳалолат бод!
 Ба чанги ин ҳама дарду ғамон, эй дил, ҳалолат бод!
 Замину осмон гӯй ду санги осие бошанд,
 Миёни ин ду санги беамон, эй дил, ҳалолат бод!
 Хаёлам гардиши хуни ту бошад гардиши гардун,
 Ба зери гунбади ҳафт осмон, эй дил, ҳалолат бод!

Ба рӯи бори ту сарбор сад кӯҳи гарон монданд,
Кашидӣ бори милён корвон, эй дил, ҳалолат бод!
Таҳаммул кардӣ гарму сардро чун санги кӯхистон,
Тапидӣ, хун шудӣ рӯзу шабон, эй дил, ҳалолат бод!
Фасурдӣ, сӯхтӣ, афрӯхтӣ, то хуш даме ёбӣ,
Наёсудӣ зи дасти дилбарон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба ҳаққи он ҳама уммеду армонҳои ширинат
Чашидӣ талху шӯрии замон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи милён гардана бо гардани нашкаста бигзаштӣ
Ба ҷои он ҳама гарданкашон, эй дил, ҳалолат бод!
Гаҳе аз ман, гаҳе аз ҷабри ман vorаста бигзаштӣ
Зи бархурди касону нокасон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар сад бор ҳам бишкастӣ, бишкастӣ ҳароина
Чу дар оина тасвири ҷаҳон, эй дил, ҳалолат бод!
Агарчи хонаатро ҳар нафас вайрона месозанд,
Туй аз бекарон то бекарон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту заҳматкаштарин аҳли ҷаҳонӣ, аршу фарш аз туст,
Вале беқадрӣ мисли муфлисон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту шӯришгартарин аҳли заминӣ, 3-ин сабаб ҳар дам
Шавӣ саркӯб чун шӯришгарон, эй дил, ҳалолат бод!
Тамоми шӯру ишқи зиндагӣ аз мавҷи хуни туст,
Туй дарё, туй баҳри дамон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи дарёҳо гузаштӣ баски дарёзодае будӣ,
Алайҳи ҷумла дархудмондагон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту ҳам хурдӣ ғами дунё, ғами дунё туро ҳам хурд
Миёни инчунину ончунон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар девона ҳам будӣ, ҳавасбозӣ нагардондат
Зи ишқи хонумон беҳонумон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар дастобадасти гулруҳони дилситон рафтӣ,
Сурудӣ нағмаҳои дилситон, эй дил, ҳалолат бод!
Сарамро кардӣ қурбони сарат, эй аз сарат гардам
Ба сони ҷумлаи қурбониён, эй дил, ҳалолат бод!

Миёни ин ҳама номехрубонию ситамгорӣ
Фишондӣ чон ба ёри меҳрубон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи хусни сабзи ёре бахти сабзат буд, хуш бахте
Миёни сад баҳору сад хазон, эй дил, ҳалолат бод!
Туро сад пора кардам, то бигӯям пораи шеъре
Фишурдам аз ту шеъри хунчакон, эй дил, ҳалолат бод!
Наво шуд, қисса шуд, афсона шуд назми тапишҳоят,
Ғазал шуд ё масал ё достон, эй дил, ҳалолат бод!
Кашӣ то як даме оҳи сабук аз меҳнати дунё,
Бихурдӣ силию мушти гарон, эй дил, ҳалолат бод!
Агарчи ташна мемирӣ, вале аз табъи дарёят
Ҳазорон даст шуд гулошён, эй дил, ҳалолат бод!
Ҳанӯзам хуни ту тунд аст мисли рӯди куҳсорон
Ба шарёнҳои чони ман равон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба санг омад сарат андар муҳити саҳти кӯҳистон
Вале нармӣ ба сони парниён, эй дил, ҳалолат бод!
На очизнолӣ кардӣ, на зи худ рафтӣ ба имое
Ба тамйизи ҳама суду зиён, эй дил, ҳалолат бод!
Дар ин дунёи пире, ки кунад пур пирафшонӣ,
Пурӣ аз орзуҳои ҷавон, эй дил, ҳалолат бод!
Намемирӣ дигар ҳаргиз ба зери селай сад марг,
Намурдӣ гар пас аз Сомониён, эй дил, ҳалолат бод!
Дар ин дунёи нима нуру нима тираю зулмат
Агарчи нимае мондӣ, бимон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба ҳар ҷо дидағони одамон гар паллабин бошанд,
Ту ҷӯй пилае бар ҷовидон, эй дил, ҳалолат бод!
Гурӯҳе чон кананд аз баҳри нон, аммо ту бахшӣ чон
Барои ифтихори тоҷикон, эй дил, ҳалолат бод!

* * *

Модари хушназарам, ҳар назарам ҳадяи туст,
Асаре дорам агар, он асарам ҳадяи туст.
Дар фазои абадийят паи парвози дароз
Модари муштипарам, болу парам ҳадяи туст.
Хоксории ту он қадр маро кард баланд,
Ки ҳама қудрати кайҳонгузарам ҳадяи туст.
Дар раҳи ман ҳама дам дидаи тар доштай,
Ки аз он дидаи тар шеъри тарам ҳадяи туст.
Ақли ту кӯтах агар гуфт касе, кӯтахӣ кард,
Чун тақопӯи раҳи дуртарам ҳадяи туст.
Аҷаб ин аст, ки занро ҳама хонанд заиф,
Бо заифит ҳама карру фарам ҳадяи туст.
Пошикаста ҳама гӯянд зану модарро,
Ман гувоҳам, ки зи по то ба сарам ҳадяи туст.
Офаридӣ ту маро, то зи ҷаҳон баҳра барам,
Баҳра бурдан зи ҳама баҳру барам ҳадяи туст.
Ман ба ҷои туям, эй модари барҷомонда,
Дидаи равшани фардонигарам ҳадяи туст.

1984

* * *

Эй басо дидам касон шоиртарошӣ кардаанд,
Шеърро нашнохта, баҳсу талоше кардаанд.
Ошно нобуда бо дарди замону зиндагӣ,
З-ошноӣ бо сухан даъвои оше кардаанд.
Ҷои бӯса бар руҳи дӯшизаи шеърӯ сухан
Хомаро аз хомӣ наққоши хароше кардаанд.
Гавҳаре н-ороста бар қомати шеъри Аҷам,
Гавҳари поки варо сарфи маоше кардаанд.
Гар сухан бояд шарар бахшад ба ҷашми мардумон,
Ин касон бар ҷашми мардум хокпошӣ кардаанд.

1984

* * *

Гарчи эъҷозе накардам, баҳри эъҷозе бимирам,
 Бо пару боли қавӣ дар авчи парвозе бимирам.
 Хурдаам май бас зи хумми дурднӯшони қадимӣ,
 Зиста риндона, ҳам ринди назарбозе бимирам.
 Нозҳои ёр гарчи ҳар дамаам бемарг кушта,
 Гар насиб афтад, барои охирин нозе бимирам.
 Хусни оғози сурудам баҳри анҷоме набуда,
 Рӯзи охир ҳам ба ёди хусни оғозе бимирам.
 Эй кӣ бо дӯғу дағое мекуни бо ман тую ман,
 Ту дағобозе бимири, ман навосозе бимирам.
 Розӣ мемирам, агар розист аз ман модари ман,
 Пеши халқу ин замона чун сарафрозе бимирам.

1984

* * *

Чанд рӯзам монда ё на дар ҷаҳони бекарона,
 Мерасад умрам ба поён мисли поёни фасона.
 Ман саропо шеър будам, чораю тадбир будам
 Ҳам ба зери осмону ҳам ба зери осмона.
 Ман агар як лаҳза уммеди саломат доштам,
 Буд он ҳам бозгӯе аз тарона то тарона.
 Ман чу гардони сурудам дар ҷаҳони гирдгардон,
 Бо заминам ман заминӣ, бо замонам ман замона.
 Дар дилам ҳафт ошён осмон гунҷида бошад,
 Гарчи дорам ошён дар хонаи пастошён...
 Лек ман шодам, ки будам ҳамнишин бо зиндагонӣ
 Ҳамнишину ҳамнишон бо рӯзгори ҷовидона.
 Лек ман шодам, ки рафтам аз ҷаҳони хушкҷаблон
 Бо ҳама шеъри тари худ ошиқона, шоирона...

1984

* * *

Ман ҷаҳони ҷонамро раҳни ин ҷаҳон кардам,
 Ман замини рӯҳамро роҳи раҳравон кардам.
 Омадам дар ин дунё, рафтаму надонистам,
 Ки ҳама вучудамро сарфи ину он кардам.
 Ишки бекарони ман дар канори ёре мурд,
 Пир шуд агар ишқам, шеърро ҷавон кардам.
 Навбаҳори дил ҷустам, ҳамканори дил ҷустам,
 То баҳори сабзамро туъмаи хазон кардам.
 Пеши рӯи ҳақҷӯён дам задам агар аз ҳақ,
 Бори дӯши ҷонамро сад карат гарон кардам.
 То дили замон ҷустам, бо замона пайвастам,
 Шеъри дарзамонамро ходими замон кардам.
 Дар қаламрави қисмат – чилвагоҳи неку бад
 Сачда бар замин бурдам, шукри осмон кардам.

1984

* * *

То зинда бошам, меравам бар кӯи ту бо пой дил,
 То сар ниҳам дар пой ту бо ҷумла зориҳои дил.
 Ту – навбаҳори шеъри ман, барку шарори шеъри ман,
 Зеро, ки дил бурдӣ зи ман, худ омадӣ бар ҷои дил.
 Пазмон шудам рӯи туро, амвоҷи гесӯи туро,
 Қисмат бикун пазмониям, эй қисмати танҳои дил.
 Дирӯзу имрӯзам гузашт аз ёди ту то ёди ту,
 Уммеди фардои манӣ, эй шуълаи фардои дил.
 Ман дар ту дунё ёфтам, дунёи зебо ёфтам,
 Бо ман дар ин дунё бибош, эй мазҳари дунёи дил.
 Чашми ту чашми зиндагӣ, нози ту нози зиндагӣ,
 Курбони нозу чашми ту, эй дидаи бинои дил!
 Эй ҷони ширинтар зи ҷон, талхӣ мабодо байни мо,
 Эй ҳамдами яктои дил, эй ёри беҳамтои дил!

1985

* * *

Эй сари ҳама сарсон, маншаи мағал аз туст,
 Шеъри бебадал аз ман, тири бебадал аз туст.
 Баҳри ту ғазал хондам, як ҳичо нафаҳмидӣ,
 Дафтари ғазал аз ман, дафтари амал аз туст.
 Реша дар замон дорам, реша дар гумон дорӣ,
 Бурчи ҷовидон аз ман, кунчи мубтазал аз туст.
 Ман алайҳи сахтиҳо нарму содадил будам,
 Кандуи асал аз ман, кундаи дағал аз туст.
 Раҳрави раҳи хешам, бо шабу маҳи хешам,
 Меҳри беҳалал аз ман, муҳри пурҳалал аз туст.
 Эй ки меҳвари дунё хонӣ деҳаки худро,
 Шухрати маҳал аз ман, бонги бемаҳал аз туст.
 Нокаси шикамбора, нобакори садқора,
 Достони вақт аз ман, дастаи матал аз туст...

1985

* * *

Бинам зи савдои ҷаҳон савдои дил, савдои дил,
 Ақсои олам бошадам ақсои дил, ақсои дил.
 Ин ҷою он ҷои ҷаҳон чунки даме осуда нест,
 Ҳар дам ба дард ояд маро ин ҷои дил, он ҷои дил.
 Маъвои дил пиндошга он кас, ки рӯи хокро,
 Осудаҷон нобуда дар маъвои дил, маъвои дил.
 Он кас, ки дунёҳор буд, дар рӯи дунё хор буд,
 Зеро ба дунёяш набуд дунёи дил, дунёи дил.
 Он кас, ки бо дилташнағӣ лаб бар лаби ёре набурд,
 Лабташна рафт аз соҳили дарёи дил, дарёи дил.
 Он кас, ки ҳар дам мекунад даъвои дил, даъвои дил,
 Боре агар ошиқ набуд, эй вои дил, эй вои дил.
 Эй ёри сар то пой дил, сар мениҳам дар пой ту,
 То сарфишон бинам туро дар пой дил, дар пой дил.

1985

* * *

Ман ошиқи дили туам, на ошиқи чамоли ту,
Ман ошиқи ками туам, на ошиқи камоли ту.
Маро ғами ту мехурад, ғами маро намехурӣ,
Вафои ман савоби ман, ҷафои ту вуболи ту.
Хаёли дидани туам ба сад хаёл мебарад,
Вале ҳама хаёли ман яке бувад хаёли ту.
Суол додиям, ки чун ба кӯи ишқ мерасанд?
Расидаам ба кӯи ту – ҷавоби он суоли ту.
Ниҳоли орзуи ман самар диҳад, агар диҳад
Ба боғи орзуи ман самар қади ниҳоли ту.
Тамоми давлати ҷаҳон ба арзани намерасад,
Агар насиби ман расад ба давлати висоли ту...

1985

* * *

Туро ҳар рӯз мебинам, ба коми дил намебинам,
Ба чандин орзуят дар мақоми дил намебинам.
Ту вақти ҳар гурубе меравӣ чун офтоб аз ман,
Вале чун ахтари шомат ба шоми дил намебинам.
Саломам медиҳӣ ҳар рӯз мисли ошнорӯе,
Вале боре саломатро саломи дил намебинам.
Сухан аз боду борон ғуйву вазъи ҳавою об,
Ман аз вазъи каломи ту каломи дил намебинам.
Ғаҳе ғӯй, ки шеър номи ман вирди забони туст,
Раво бошад, чаро ман дар ту номи дил намебинам?
Ту аз он пухтагонӣ, гар зи савдоят бисӯзад ҷон,
Умеди пухтани савдои хоми дил намебинам.
Агар чун заррае дар маснади ҳурмат нишинад дил,
Ман аз ту заррае ҳам эҳтироми дил намебинам.
Ба ёди ту ҳазорон ҷомро кардам тихӣ, аммо
Туро аз меҳри ман саршор ҷоми дил намебинам...

1985

* * *

Худ ба ними роҳу ангеzi рашодат мекунем,
 Худ даруни чоҳу сӯи маҳ ишорат мекунем.
 Хешро носохта, бо асли худ нагдохта,
 Дур аз лутфему даъвои латофат мекунем.
 Худ батар аз кӯдакем, аммо чу солори ҷаҳон
 Кӯдакони хешро дӯғу сиёсат мекунем.
 Хонаи боназми ҷонро мекунем аз май хароб,
 Аз табибон боз уммеди мараммат мекунем.
 Як рисола хонда ё нохонда аз илми ҷаҳон,
 Мушт бар сина зада, зикри рисолат мекунем.
 Фикр лангу дарк лангу пой лангу гашт ланг,
 Боз ҳам аз гардиши гардун қазоват мекунем.
 Зодагони одами хомему қисматҳои хом,
 Пухтагони ишқро аммо насихат мекунем...

1985

* * *

Ба баҳори нав расидам, зи баҳор шукр гӯям,
 Ба нигори нав расидам, зи нигор шукр гӯям,
 Зи хумори ишқ шодам, ки дили маро ҷавон кард,
 Ба хумори дил расидам, зи хумор шукр гӯям.
 Зи шарори хандаи гул ба дилам шарора афтод,
 Ба дили шарораборам зи шарор шукр гӯям.
 Ғазали ҳазор бошад зи ҳазор чилваи гул,
 Зи ҳазор нағмаи ӯ ду ҳазор шукр гӯям.
 Чу баҳор гул фишонад, ба барори нав расонад,
 Зи барои ризқи мардум зи барор шукр гӯям.
 Чу шавад шукуфаборон ба сару ба дӯши ёрон,
 Зи ҳазон кунам фаромӯш, зи баҳор шукр гӯям.

1985

* * *

Кӯзаро бишкаставу бар санг тухмат меқунӣ,
 Чомро бишкаста, соқиро маломат меқунӣ.
 Бас дуиҳо дидаам дар табъи пасту дунӣ ту,
 Худ разолаткору уммеди адолат меқунӣ.
 Аз хатои дигарон то осмон даф мезанӣ,
 Худ хатоандешу андози башорат меқунӣ.
 Дар ниҳодат нест номе аз каломи гарму нарм,
 Худ дуруштоҳангу оҳанги назокат меқунӣ.
 Остинро ҷанг меандозӣ бо дастони дӯст,
 Бо ҳамоқатҳот изҳори рафоқат меқунӣ.
 Дар дуконат нест чизе сохта аз дасти ту,
 Кухнадӯзӣ, лек даъвои асолат меқунӣ.
 Маншаи ҳайвонӣ андар туст, дар худ вонигар,
 То қучо аз одаму олам шикоят меқунӣ?

1985

* * *

То умеди ишқ аз туст, ошиқи ҷавонам ман,
 То туй замини дил, бурчи осмонам ман.
 Бе ҳузури дидорат дар ҷаҳон ҳузурам нест,
 То туй ҷаҳони ман, ошиқи ҷаҳонам ман.
 Дар сиришти ишқи ман заррае дурангӣ нест,
 То ту ҳам чунин бошӣ, дон ки ҳамчунонам ман.
 То лабат шакар дорад, шеъри ман асар дорад,
 То туй ба коми дил, марди комронам ман.
 То тамоми сарсабзим аз баҳори сабзи туст,
 Эӣ нигори сабзина, бо ту беҳазонам ман.
 Шоири замон будан мушқилест саҳт, аммо
 Дар ситоиши хуснат шоири замонам ман.

1985

* * *

Биё, азиз, ки умри азиз мегузарад,
 Макун диранг, ки бисёр тез мегузарад.
 Тамоми давлати дунё агар ба дасти ту ҳаст
 Вагар ки нест ба дастат пашиз, мегузарад.
 Биё, ба чашми ту бо чашми гул назар созам,
 Ки гул зи дасти хазон хонахез мегузарад.
 Ба нури ханда бубинем рӯи ҳамдигар,
 Шукуфаҳои чаман хандарез мегузарад.
 Биёву гесуи худ мавҷ-мавҷ афшон кун,
 Ки шавқи ту зи дилам мавҷхез мегузарад.
 Биё, зи рафтани умри ман оҳ каш бо ман,
 Кашам ман оҳ, ки умри ту низ мегузарад...

1985

* * *

Ту маро бедаступо кардию рафтӣ,
 Синаамро ғамсаро кардию рафтӣ.
 Аз балои ногаҳон тарсида будам,
 Коре бадтар аз бало кардию рафтӣ.
 Ман сазовори дилат дил доштам, лек
 Бо дили ман носазо кардию рафтӣ.
 Хостам бо ишқи ту бар худ расидан,
 Ту маро аз ман чудо кардию рафтӣ.
 Бехудиҳои туро гирад худо кош,
 Ки маро ҳам бехудо кардию рафтӣ.
 Хонаи чашмат пур аз хушоба боло,
 Ки маро обу адо кардию рафтӣ.

1985

* * *

Зи баҳори хусни ёре ба баҳори дил расидам,
Зи канори гарми ишқе ба канори дил расидам.
Ба канори сарди дунё зи ҳазор барқу оташ
Ҷақат аз шарори сӯзе ба шарори дил расидам.
На ба худ, на беҳудам ман, ба мисоли чархи гардун
Зи хурӯчи беқарорӣ ба қарори дил расидам.
Чу раҳи фарохи манзил раҳе нест байни ду дил,
Зи диёри дарди ёре ба диёри дил расидам.
Ҷама чо мазори гил бин, вале як мазори дил нест,
Зи тавофи гӯри модар ба мазори дил расидам.
Зи дилам кучо хабар буд, чу мадор буд дар тан,
Зи вучуди бемадорам ба мадори дил расидам.
Ба сарам фишори гардун, ба дилам фишори ҳар дун,
Зи фишори зиндагонӣ ба фишори дил расидам...

1985

* * *

Нимаҷону нимадил то остонат рафтаам,
Даст бар дил бурдаву то достонат рафтаам.
Ларз-ларзон бо ҷама озурдаҷониҳои хеш
То ба оғӯши тапишҳои ҷавонат рафтаам.
Хира дида роҳи худ дар ин ҷаҳони хиракуш
Бо дили хун пеши рӯи хунҷаконат рафтаам.
Дигар аз дастам намеояд чу байти тозае,
Аз барои қарзи байти абрувонат рафтаам.
Ошённи охиринам дур не, айбам макун,
Пеш аз он ошён бар ошёнат рафтаам.
Мижжа бар ҳам мезанӣ як ону мебинӣ, ки ман
Аз заминат рафтаам, аз осмонат рафтаам.

1985

* * *

Чоне, ки чон ба чони ту буд, нимаҷон шуда,
 Андар макони хеш дилам ломакон шуда.
 То рӯи хунҷакони туро ёд мекунам,
 Бо ёди рӯи ту дили ман хунҷакон шуда.
 Эй беназири ман, ки назират дилам надошт,
 Бе ту замони зиндагиям безамон шуда.
 Аз ошёнӣ кудсии уммедҳои ман
 То рафтаӣ, умеди ман беошён шуда.
 Дар чор фасли сол ту будӣ гули дилам,
 Акнун дилам ба панҷаи бими хазон шуда.
 Ҳар ҷо, ки бо ту будаму бо ту қадам задам,
 Холӣ чу хони муфлиси бехонумон шуда.
 Варзоб низ мисли ман ёди ту мекунад,
 Варзоб низ бе ту чу ман дилгарон шуда.
 Зуд о, ки зуд меравад умри сабукинон,
 Чун аспӣ бодпои раҳо аз иноншуда...

1985

* * *

То дилфурӯз омад ишқи дубораи мо,
 Дар осмон дурахшид аз нав ситораи мо.
 Рамзошнои ишқем он қадр, к-аз сари сӯз
 Дил метапад шабу рӯз аз як ишораи мо.
 Он қадр дилпарастӣ кардем, то бидидем
 Мо пора-пораи дил, дил пора-пораи мо.
 Мо ошиқему ошик, бо ишқи дардхояш
 Чунбондаанд гӯӣ бас гоҳвораи мо.
 Бигзор, пур шавад шаҳр, ин шаҳри хоқолуд
 Аз розҳои пинҳон ё ошқораи мо.
 Холӣ мабод, эй кош, аз сӯзиши худодод
 Дилхон пурмуҳаббат ё пуршарораи мо.

1985

* * *

Ман ошиқи беёдат, эй хусни худодода,
Беёдаму дар ёдат, эй хусни худодода.
Чун бод занад панча бар зулфи парешонат,
Ман куштаю барбодат, эй хусни худодода.
Ҳардуст худодода – хусни туву ишки ман,
Ман ёри худододат, эй хусни худодода.
Эй баҳри дамони хусн, эй нури чаҳони хусн,
Эзид чӣ чаҳон додат, эй хусни худодода.
Ман ошиқи масти ту, дар панчаву шасти ту,
Дилрешу дилободат, эй хусни худодода.
Дар пой ту мемирам, то умри абад ёбам,
То умри абад бодат, эй хусни худодода.
Дар ин дили садпора як пораи хуршедӣ,
Ман шуълаи эҷодат, эй хусни худодода!

1985

* * *

Ҳар шабе дар хоб бинам тарҳи симои туро,
Пеши чашм орам саҳаргаҳ чашми дарёи туро.
Аз раҳе, ки чида-чида пой бигзорӣ, ба дил
Чида-чида бигзарам нақши қадамҳои туро.
Ваъдаи имрӯзу фардоят маро девона кард,
То чӣ хоҳад шуд, чу бинам рӯи фардои туро.
Қасди ман ин аст аз дунёи ишқу ошиқӣ,
То бикӯчо нам ба шеъри хеш дунёи туро.
Афканам то гӯр бори зиндагониро зи дӯш,
То ба гӯр аммо барам сарбори савдои туро.

1986

* * *

Зиндагиям бе шукӯҳи ишқат орое надошт,
 Ҳамчу шаҳри мурдагоне буд, овое надошт.
 То набудӣ, гӯиё дар синаи ман дил набуд,
 Ё агар буд, андуху дарди гуворое надошт.
 Чашмаҳои шавку шӯрам андарун хушкида буд,
 То ба дарёи дилат дастури маҷрое надошт.
 То саропоят саропои маро оташ назад,
 Рӯзгори шоирии ман сару пое надошт.
 Беҳ набуд аз хонаи бебому дар ашъори ман,
 То чу байти абруят байти пазирое надошт.
 Гар сарам аз шавқи дидори ту бар гардун расид,
 Ғайри болои баландат азми болое надошт.
 Гар дилам аз сина берун рафта бошад, бад мағир,
 Ғайри ҷои ваъдаи ту дар ҷаҳон ҷое надошт.

1986

* * *

Чу кушой дари ман, бому дарам месӯзад,
 Рӯ ба рӯям бинишинӣ, чигарам месӯзад.
 Ту тару тозатар аз шеъри таболудай ман,
 Аз тару тозагӣят шеъри тарам месӯзад.
 То туро дар назар орам, ки хуморам шиканад,
 Дили соҳибназарам дар назарам месӯзад.
 Аҷаб ин аст, ки андар талаби дидорат
 Бесарупояму по то ба сарам месӯзад.
 Ман зи ишқи ту пас аз худ асаре хоҳаму лек
 Чашми оташасарат беасарам месӯзад.

1986

* * *

Рафтию дар хотири ман чашми зебои ту монд,
Рафтию дар кунчи холии дилам ҷои ту монд.
Аз раҳи тақдири ту уммеи ман ғофил гузашт,
Дар раҳи тақдири ман нақши аламҳои ту монд.
Нақдҳои зиндагӣ як-як ҷу об аз каф бирехт,
Насяҳо чун ваъдаҳои васли фардои ту монд.
Аз саропои ту гул мерехт, то бо ман будӣ,
Он ҳама гул аз сари ман, аз саропои ту монд.
Ҳар хати ту сарнавиште буд вақтеву кунун
Дар чабинам хатти чин аз хатти хонои ту монд.
Ҳар таманное, ки дар дил доштам, омад ба даст,
Доғи носурам ба дил танҳо таманнои ту монд.
Рафтию дар дафтарам чун мисраи пасту баланд
Толеи пасти ману он қадди болои ту монд.

1986

* * *

Гар намедонистамат, шояд дилам осуда буд,
Хотирам чамъ аз ғами ҳар будаву нобуда буд.
Гар намедидам туро бо ташнагиҳои дилам,
Роҳу умрам беумеду орзу паймуда буд.
Гар намепиндоштам дарди туро дармони дард,
Нозу нӯши зиндагӣ якранг захролуда буд.
Гар набудам бохабар аз олами афсонаат,
Умри ширинам китоби кӯхнаи фарсуда буд.
Гар намехурдам ғами ишқи туро бо ташнагӣ,
Чашмаи илҳоми ман ин гуна кай полуда буд?
Гар намедидам туро якрӯй дар рӯи замин
Зиндагониям замини мурдаи бехуда буд.

1986

* * *

Ҷар нафас бинам зи чашми шӯҳи ту нози дигар,
 Ҷар нафас бикшоям аз даври лабат рози дигар.
 Ҷар қадар бо ту бубинам кишвари афсонае,
 Ҷар саҳар бо ту кушоям боли парвози дигар.
 Гарчи ҳар дидори ту бошад маро эъҷози бахт,
 Бинамат бори дигар, ёбам сад эъҷози дигар.
 Он қадар овози ту дар гӯши чон биншастааст.
 Гӯй зери чархи гардун нест овози дигар.
 Ишқи моро, ки чу ганҷи кӯҳсорон сармад аст,
 Нест анҷоме, вале ҳар лаҳза оғози дигар...
 Мову ту ду қитъаи озодихоҳи қисматем,
 Ҷар нафас чони дигар дорему чонбози дигар.
 Ман дигар дилошноеро намеёбам чу ту,
 Ҷам ту мисли ман намеёбӣ газалсози дигар.

1986

* * *

Пеши ту дарду охро монам,
 Бандаи додхохро монам.
 Рӯ ба рӯ бо нигоҳи сафшиканат
 Кишвари бесипохро монам.
 Гарчи пушту паноҳи ман ишқ аст,
 Яккаи бепанохро монам.
 Гарчи аз ишқ бегуноҳе нест,
 Кӯдаки бегунохро монам.
 Бо умеди дубора нашъунамо
 Сабзаи тирамохро монам...

1986

* * *

Навбати ҳастӣ чу дорам, арзи ҳастӣ мекунам,
То даме, ки ақлу ҳушам ҳаст, мастӣ мекунам.
Оташи дил мепарастам, оташи дилҳои пок,
Ман ба ин маънӣ фақат оташпарастӣ мекунам.
Хоксориям баланд аз осмон бошад, аз он
Дар баландиҳои номатлуб пастӣ мекунам.
Гар наёбам даст бар домони мақсуди дилам,
Инқилобе бо ҳама кӯтоҳдастӣ мекунам.
Баъди мурдан ҳам нахоҳам рафт чун гард аз ҷаҳон,
Дар сари миҷғони гул ҷои нишасте мекунам.

1986

* * *

Бисёр маро дидаву нодида гузаштӣ,
Дар хеш нагунҷидиву болида гузаштӣ.
Куштӣ ҳама анғезаи дилро чу гунаҳкор,
Аз дарду ғами ошиқӣ тарсида гузаштӣ.
Дар раҳгузарат пораи дил рехта будам,
Фарёд, ки нодидаву ноҷида гузаштӣ.
Бисёр туро хоста, нашнохта буданд,
Хуш-хуш ҳамаро хуш напесандида гузаштӣ.
Карданд бисе дуд, вале дарнагирифтанд,
То бӯи дили сӯхта нашнида гузаштӣ.
Чун начми парон шуълакашон бол кушодӣ,
Аз тори сари мардуми хобида гузаштӣ.

1986

* * *

Об хурдам умрҳо аз косаи гирдобҳо,
 Тоб хурдам солҳо дар дасти оҳантобҳо.
 Ханда кардам рӯзҳо бар зиндагони бемазоқ,
 Гиря кардам шомҳо бар мотами ноёбҳо.
 Боб-боби дафтарафро ҳамчу боби хотирам
 Ман навиштам бар алайҳи тухмати нобобҳо.
 Гарчи дидам ман ба чашми хеш аз наздику дур
 Обро дузданд беш аз ташнагон шодобҳо,
 Лек натвонанд оби рӯйро дуздид ҳеч,
 Бингаранд аз хилвате бо ҳайрату эҷобҳо.
 Бо вучуди ин ҳама кӯчондам андар шеъри худ
 Манзари Анзобҳо, гулбодаи Варзобҳо.
 Бо вучуди ин ҳама бо халқ будам ҳамнасиб,
 Дар дилам хуршедҳо, дар дидаам маҳтобҳо...

1987

* * *

Ало, шеъри Ачам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт,
 Ало, шӯри дили дунё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Ба зери сангҳои собиту сайёри гардунҳо
 Ало, Албурзи побарҷо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Басо шеъри тари дунё бувад андар лаби дарё,
 Ало, шеъри тари дарё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Агар лак-лак дили покем, як-як дар дили хокем,
 Ало, фарши зи арш авло, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Дилам рӯзе агар аз дарди шеъру ишқ мемирад,
 Ало, ишқи ҷаҳоноро, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Сухан пайдову нопадои ҳар халқи суҳансоз аст,
 Ало, пайдову нопаёдо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
 Ало, Девони Ҳофиз, ҳофизам бошӣ зи ҳар марге,
 Ало, Девони Мавлоно, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

1987

* * *

Шумо, шикастабахоён, маро чӣ медонед?
 Шумо, бузургифурушон, маро чӣ медонед?
 Надидаед чу як бор чанги рӯёруй,
 Шумо, гурезаи майдон, маро чӣ медонед?
 Ба оби мурда фақат акси хеш мебинед,
 Шумо, каноранишинон, маро чӣ медонед?
 Агар ба авҷ парам ман, пари шумо шиканад,
 Аз ин муомала ҳайрон, маро чӣ медонед?
 Зи гулшукуфти баҳоре шумо хазон гардед,
 Шумо, хазони парешон, маро чӣ медонед?
 Ба пеши чашми ҳақиқат чу зарра ночизед,
 Ба чаҳлу кина бузургон, маро чӣ медонед?

1987

* * *

Дунёи бекарона зебост бо тарона,
 Бо шеъри ошиқона, бо ишқи шоирона.
 Дунёст гар ягона, бо ақли оқибатбин
 Посаш надорӣ, ёбӣ дунёи посгона.
 Дар хок бӯи гӯру дар об таъми марг аст,
 Гӯёст мурдаҳона дунёи обу дона.
 Маҷрӯҳ рӯҳи инсон аз заҳрбори кайҳон,
 Пурбим ҷони инсон дар зери осмона.
 Пирони ақл гӯй мерос мегузоранд
 Имрӯзи бечавонӣ, фардои бечавона.
 Эӣ одами силахшӯр, дунё зи мурда шуд пур,
 Ақли ту медарояд бе ҷангу бонг ё на?
 Як сӯй таркиши гил, як сӯй таркиши дил,
 Бофад яке фасона, ҷӯяд дигар баҳона.
 Мутриб, бизан навое, тарсам, ки аз хатое
 То охири тарона охир шавад замона...

1987

* * *

Одамон бисёр, аммо якдилу якрӯ кучост?
 Шоирон афзун, валескин шоири ҳақгӯ кучост?
 Ҳар ки дилро об созад, бар сараш резанд об,
 Обрӯе, ки диҳӣ рӯчхон ба оби чӯ, кучост?
 Дар миёни панҷ миллиард одами зоҳирпараст
 Он, ки дорад асли асли хеш ҷустуҷӯ кучост?
 Одамон дар шаш ҷиҳат ин сӯю он сӯ медаванд,
 Нест кас, то пурсияш ин сӯ кучо, он сӯ кучост?
 Чор унсур аз азал шуд чор унсур дар аҷал,
 Эй бани одам! Хирад ку? Фитрату нирӯ кучост?
 Ним гушна, ним ташна, ним душман, ним дӯст,
 Эй ҷаҳони нимкора, сарҳисоби ту кучост?

1987

* * *

Дӯстам, айём хорат кардааст,
 Тундкорӣ кундкорат кардааст.
 Амру фармони ду-се чавкисавор
 Ушгуросо зери борат кардааст.
 Ҳар мадорое, ки кардӣ бо замон,
 Безамонат, бемадорат кардааст.
 Бас қароре, ки ту иҷро кардай,
 Дур аз амну қарорат кардааст.
 Бобарориҳои иҷрон пилон
 Бебарори рӯзгорат кардааст.
 Оташи пурдуди ҳар ваъзи баланд,
 Бешафоат, бешарорат кардааст.
 Дар сари сарчашмаи оби зулол
 Оби захролуд корат кардааст.
 Он ҳама тиллои батни кӯҳсор
 Ганҷбони хоксорат кардааст.
 Сарфишониҳо саратро хурдааст,
 Ҷоннисориҳо низорат кардааст.

1988

* * *

Ба дунё омадӣ, найранги дунёро намедонӣ,
 Тамошо омадӣ, тарфи тамошоро намедонӣ.
 Зи соҳил сар ба дарё мезанӣ чун кӯдакони хом,
 Зи бас дандони тези санги дарёро намедонӣ.
 Чу тифли сахлангоре зи гардун моҳи тобонро
 Таманно дориву доғи таманноро намедонӣ.
 Мукофоти амал мечӯӣ ҳар ҷое, ки по монӣ,
 Вале дар ҳар қадам марги муфочоро намедонӣ.
 Ба боло мекашӣ ҳар дам таноби муддаои хеш,
 Чӣ гӯям, пастии авранги болоро намедонӣ.
 Аламбардори миллат метарошӣ хешро ҳар бор,
 Аламҳои Самарқанду Бухороро намедонӣ...
 Таҷовузкори олам ба одам будаву боқист,
 Ту заҳри одамони умрфарсоро намедонӣ...

1989

* * *

Бо худи худ ҳам қарибам, ҳам рақиб,
 Худфиребам, худфиребам, худфиреб!
 То зи худ бегона, бо бегона хеш,
 Пурниҳебам, пурниҳебам, пурниҳеб!
 То фарози осмон гар рафтаам,
 Сарнишебам, сарнишебам, сарнишеб!
 Ҷо надорам дар ҷаҳони бекарон,
 Ман ғарибам, ман ғарибам, ман ғариб!
 Ганҷи дунё хурданам буд орзу,
 Бенасибам, бенасибам, бенасиб!
 Аз шикейбой надидам суду боз
 Ношикебам, ношикебам, ношикеб.
 Бо дилам кай худҳисобӣ кардам?!
 Беҳисебам, беҳисебам, беҳисеб...

1990

* * *

Ошу нонат чун адо шуд, ошноят меравад,
 Аз наво чун бозмондӣ, ҳамнавоят меравад.
 Шохиди ранги муҳаббат ҳар нафас аз боғи дил
 Гул наёрӣ, дилбари гулгунқабоят меравад.
 Меравӣ аз даст, чун дастат бимонад аз амал,
 Поят аз раҳ бозмонад, радди поят меравад.
 Довариӣ халқ мизоне надорад якмизоҷ,
 Як бадӣ кардӣ, тамоми некиҳоят меравад.
 Пешсаф бошӣ, ҳазорон сафдар анбози туянд,
 Чун зи саф берун бияфтодӣ, сафоят меравад.
 Дори дунё меҳурад дорунадоратро ҳама,
 Оху афсӯсу надомат аз қафоят меравад.
 Гар гадои шохтабӣ, шоҳ ояд назди ту,
 Шоҳи мумсиктинатӣ, аз дар гадоят меравад.
 То худон хеш бошӣ, пуштбони ту худост,
 Чун зи худ рафтӣ, зи сар лутфи худоят меравад.

1989

* * *

Дидан ҳама касрову надидан – назари мост,
 Чидан ҳама гулрову начидан – самари мост.
 Бори ҳама айём кашидан ба сари дӯш,
 Бори дили худро накашидан – ҳунари мост.
 То манзили хуршед расидан ба муҳобо,
 Бар манзили мақсад нарасидан – сафари мост.
 Нодида, надоништа давидан ба сӯи уфқ,
 Аз худ қадаме ҳам нараҳидан – зафари мост.
 Дар ишқ ба сад лоф тапидан зи ғами ёр,
 Дар хуни дили худ натапидан – асари мост.

1989

* * *

Боло нигар, пойин нигар, зиндони вичдон омада,
 Бар худ бибин, бар ӯ нигар, фукдони имон омада!
 Мухри ғулумӣ дар чабин, хуни ғулумӣ дар бадан
 Аз нафси инсон омада ё нафси кайвон омада?!
 Одам зи ваҳми зиндагӣ дандон ба дандон мезанад,
 Байни замину осмон инсон ба зиндон омада!
 Ҷамъи парешонро бибин, пархоши хешонро бибин,
 Бар чойи шукри обу нон туф бар намакдон омада.
 Ҳусну малоҳат хор шуд, одам ба некӣ зор шуд,
 Ҳайфу дареги нозукӣ, шиша ба сандон омада!
 Нӯшофаринонро бибин, нешофаринӣ мекунанд,
 Парвози кайҳон хоста, бар хок яксон омада!
 Мушту гиребон иддае, сар бар гиребон зумрае,
 Ё бегиребон дастае даъвои майдон омада!
 Дар кӯчаҳо хун рехта, сад орзу овехта,
 Хоки бузургон бехта, оҳ, ин чӣ даврон омада?!

1990

* * *

Он ки аз кокули ту бӯйи вафо нашнидаст,
 Пайке аз дойираи дори бақо нашнидаст.
 Ҷониби кӯҳ садо гар задӣ, пажвок ояд,
 Касе аз санги диле акси садо нашнидаст.
 Лаби дарё хабаре аз дили дарё гӯяд,
 Диле аз мурдадиле бонги «дило» нашнидаст.
 Ҷуз навои шиками холӣ пайи баргу наво
 Бенаво замзамаи ҳеч наво нашнидаст.
 Устухонҳои таҳи хок худо мегӯянд,
 Аз лаби гӯр касе зикри худо нашнидаст.
 Дили мо метапад алҳол, вале аҳли диле
 Шевани мурдани мурғи дили мо нашнидаст.

1990

* * *

Яшму лаълу мармари мо мезананд,
 Порае аз пайкари мо мезананд.
 Мушт агар пушти дари мо мезананд,
 Рахнае бар масдари мо мезананд.
 Мо зи кӯрӣ даст агар боло кунем,
 По ба гӯри модари мо мезананд.
 Бифшуранд аз санг гавҳарҳои он,
 Зарбате бар гавҳари мо мезананд.
 Эӣ зарафшонӣ, зи танбоку бибол,
 Махзани симу зари мо мезананд!
 Оташи мо мемурад дар батни санг,
 Бод бар хокистари мо мезананд.
 Ахгаре афрӯхта дар тори кӯх,
 Аз фалакҳо ахтари мо мезананд.
 Роҳҳо бикшода то ҳалқи дара,
 Роҳи мо дар кишвари мо мезананд.
 Кӯхзодо, сангзодо, алҳазар,
 Санги моро бар сари мо мезананд!

1990

* * *

Мулк сангистону мо бесангарем,
 Сар ба сар сардору мо бесарварем.
 Пунбадаргӯшем мову раҳбарон,
 Чунки мо халқони пунбапарварем.
 Фаҳри мо бошад сари Боми Чаҳон,
 Хок бар сармон, ки бебому дарем.
 Дар чаҳон бошад батарҳоле фузун,
 3-он батарҳо чанду чандон бадтарем.
 Соҳиби сарчашмаему ташнаем,
 Соҳиби ганчинаасму абтарем!

Кони фарҳангему ҳангемон намонд,
Фаҳри таърихему бепову сарем.
Кова куву кӯраи оҳангариш?
Монда муште нимаҷон сӯзангарем.
Дигаре гирад гиребони фалак,
Мо гиребони худиро медарем.
Дигарон бар ғосибон зӯроваранд,
Мо фақат бар асли худ зӯроварем.
Дар Душанбе – шаҳри бедарвозае
Дар миёни акбарон мо асгарем.
Матни он батни ҳама олудагист,
Пойтахти тоҷикон чун бишмарем?
Дӯстии халқҳо! Нозам туро!
Мизбонему зи меҳмон кехтарем.
Дар маҳалбозӣ масал ғардидаем,
Ғарчи пайванди каёни гавҳарем.
Аз чунин иллат бимирем оқибат,
Ки ту аз Фархору мо аз Фалғарем...
Кас напурсад то кучо парвози ақл?
«Аз кучой?» – гуфта аз ҷо мепарем.
Бонувон чодар зи сар афкандаанд,
Лек дар фарҳанг зери чодарем!
Ғозии ҳар ғози пунба будаем,
Пунба шоҳу камтаринаш чокарем.
Раҳ начуста то дили халқи диёр,
То дили Масков сад раҳ раҳ барем.
Нур не дар хонаи дилҳои халқ,
Ғарчи мо як кишвари нуруфарем.
Нест дар дил шӯру дар сарҳо шуъур,
Ғарчи дар бешӯри шӯри маҳшарем.
Дар амал бошад ҳама лангу качал,
Дар газоф аз ҳафт гунбад бартарем.

Дар чаҳи чаҳли мураккаб мондаем,
 Содапиндорему содабоварем.
 Гар замин пасту баланд аст осмон,
 Мо на дар ину на дар он мехварем.
 Тоҷику эрониву афгон чаро?
 Мо дар ин дунё ки аз як модарем!
 Пеши насронӣ мусалмонем агар,
 Аз нигоҳи муслимин мо кофарем.
 Ҳамтарози дигарон гар нестем,
 Ҳамтарозуи кафи хокистарем.
 Рӯзу шаб бедор шамси ховарон,
 Мо зи хоболудағони Ховарем.
 Ҳазрати Иқбол, бар мо бад мағир,
 Мо агар дар хоби сакта андарем.
 «Хез аз хоби гарон» – гуфтӣ, вале¹
 Дар Самарқанд ончунон беминбарем.
 Дар Бухорое, ки даргоҳи дарист,
 Бо даригуфторӣ берун аз дарем.
 Нест миллатро зи бас якпорағӣ,
 Пора-пора лукмаи шӯру шарем.
 Реза-реза, шарҳа-шарҳа ҷисму ҷон,
 Бори миллатро кучо ҳам мебарем?
 Мо тамоман нотамомем, эй дарег,
 Он начибулманзари беманзарем.
 Кӯрҳои кӯрароҳем, оҳ, оҳ,
 Бар сари худ пойлағзиш мехурем.
 Мо киёнем? Аз Каёнем? Осафо,
 Тоҷдорони гадои афсарем...

1990

1. Ишора ба шеъри машҳури Ҳазрати Иқбол «Аз хоби гарон хез!», ба вижа байти зерин:

Аз Ҳинду Самарқанду Ироқу Ҳамадон хез,
 Аз хоби гарон, хоби гарон, хоби гарон хез!

* * *

Кони дардем, чу аз каф шуда кони зарамон,
 Хуни сардем, чу хомӯш шуда озарамон.
 З-он раҳогар, ки бузург аст, вале ҳам гург аст,
 Хурда гаштему нахурдем гами додарамон.
 Пайкара сохта баҳри баче «озодгарон»,
 Пай набурдем зи пайкори дилу пайкарамон.
 Сари мо косаи холист аз он рӯ, ки ба сидк
 Сар накардем фидои нафаси ҳамсарамон.
 Бебару бор аз онем, ки аз беҳунарӣ
 Ҳар нафас ҳамбарамон хок шавад дар барамон.
 Ҳеч пайгоми илоҳӣ нарасад бар ману ту,
 Чунки бас дур фитодем зи пайғамбарамон...
 Алами шухрати мо гар ба фалак сар сояд,
 Қарздорем зи оху алами модарамон.
 Мо ки будем зи дарвозакушоёни сухан,
 Аз чӣ рӯ даст надорем ба хоки дарамон?!
 Боз як нукта бигӯям, ба ман, эй халқ, машӯр,
 Ки чаро омада ин ҳукми қазо бар сарамон:
 Беҳтарин луқмаи халқони дигар нуклу кабоб,
 Беҳтарин луқмаи мо хурдани ҳамдигарамон?

1990

* * *

Мурдагон дар гӯр кай берун зи дунё будаанд?!
 Дар ҷаҳони бемуаммо пурмуаммо будаанд!
 Бебасират, лек сӯйи мо назар мекардаанд,
 Безабону дар забон узри гунаҳҳо будаанд.
 Колбадшон туъмаи хок асту кирмони лаҳад,
 Рӯхҳо дар роҳҳои арши аъло будаанд.
 Соҷа гар нест андар рӯйи турбатшон, хушо,
 Сар ба сар дар соҷи лутфи таоло будаанд.

Хокашон, гӯйӣ, ки меболад, чу хонӣ фотиха,
 Хуфтагони гӯр мухточи тасалло будаанд.
 Хоб мебинам: ба ҳолам гирия дорад модарам,
 Мурдагон дар гӯр ҳам андар ғами мо будаанд!
 Зиндагоне дидаам, ҳайфо, намедонанд шеър,
 Сангҳои гӯрҳо хуштабӯу гӯё будаанд!
 Байти ёде хонда дар санги мазоре, хуш шудам,
 Мурдагон ҳам ташнаи шеъри гуворо будаанд!

1990

* * *

Сарбузурги боғи пурмева дарахти бед шуд,
 Шамъи мурда ҳокими манзумаи хуршед шуд.
 Зиндагон бар мурдареги зиндагӣ жӯлидаанд,
 Зиндагӣ аз зиндагонӣ буданаш навмед шуд.
 Зиндагию мурдагӣ буданд тавҳам, лек ҳайф,
 Зиндагӣ мурду ба чояш мурдагӣ тавлид шуд!
 Мерасад бӯйи аҷал дар батни модар тифлро,
 Оҳ, оҳ, эй зиндагӣ, рӯйи ту ҳам нодид шуд!
 Аз таваллуд то ба мурдан авчи мавче беш нест,
 Вой бар он мурдае, ки зиндаи ҷовид шуд!
 Зиндагӣ дунёкушой буд дар сахни вучуд,
 Ин замон чун наҳви тоҷикӣ ҳама тақлид шуд.
 Аз пайи рӯзӣ парешон аст тоҷик дар ҷаҳон,
 Ин парешонӣ барои гушнаҷашмон ид шуд!
 Ваҳдати тоҷик ба ҷашмам дарнамеояд, зи бас
 Дур аз тамҳид шуд, бегона аз тавҳид шуд...

1990

* * *

На мову на ман ҳастӣ, ин мову маниҳо чист?!
 Дандон зада бар дандон, дуниву даниҳо чист!
 Аз хеш нарафтӣ дур, то хеши диле ёбӣ,
 Бе мазҳаби худсозӣ ин худшиканиҳо чист?!
 Аз хешпарастият бехештанӣ имрӯз,
 Бе хеши дилу нийят, бехештаниҳо чист?!
 Ҳар чӣ ба даҳан ояд, на зеби сухан ояд,
 Дандони фаросат ку?! Ин бедаханиҳо чист?!
 Бегонаписандият вайронаписандияст,
 Бо толеъи бадфарҷом ин хушсуханиҳо чист?!
 Як боғи пур аз имон якбора бишуд толон,
 Ин решаганиҳо чӣ, ин тешазаниҳо чист?!
 Бар пузаи зарде, к-ӯ аз дарди ту бедард аст,
 Худ бодбадастӣ ту, ин бодазаниҳо чист?!
 Гӯрат биканад ине, бар он фиканад оне,
 Дар хоки худофармуд ин бекафаниҳо чист?!
 Эӣ мардуми кӯхамсол, Фарҳод бизой охир,
 То теша ба дастат не, ин кӯхканиҳо чист?!

1990

* * *

Зинда бош, эӣ дил, ки бо ман созгорастӣ ҳанӯз,
 Лолае андар миёни шӯразорастӣ ҳанӯз.
 Гарчи сад захми паёпай хӯрдаи аз рӯзгор,
 Марҳаме бар захмҳои рӯзгорастӣ ҳанӯз.
 Пешмарги корзори умр будӣ солҳо,
 Ҳамчунон омодаи сад корзорастӣ ҳанӯз.
 Бас баҳоратро хазон кардӣ, ки бошӣ беҳазон,
 Аз хазон ҷӯи хусни сабзи ёрастӣ ҳанӯз.
 Ҳамчу сайёде, ки ояд захмхӯрда аз шикор,
 Сар ба болии монда, дар ёди шикорастӣ ҳанӯз.

1991

* * *

Зода шуда аз Одам, одам нашудам, афсӯс,
 Дар олами инсонӣ олам нашудам, афсӯс.
 Дар печухами дунё бас печу хаме хурдам,
 Дар куллаи армонҳо парчам нашудам, афсӯс.
 Зоридаму, нолидам, бишкуфтаму болидам,
 Бар захми дили зоре марҳам нашудам, афсӯс.
 Якрӯза ҳаётамро садсола ғаме доданд,
 Як дам ба дили ғамгин ҳамдам нашудам, афсӯс.
 Пайгамбари бепайғом афзун ҳама ҷо, аммо
 Фарде нашуд арзанда, ман ҳам нашудам, афсӯс.

1991

* * *

Ором нахоҳад шуд душманкадаи дунё,
 Аз хеш наёсояд кулфатзадаи дунё.
 Сад ҷон бифишонӣ ҳам, кадри ту намедонад
 Ин колбади хушки нафриншудаи дунё.
 Дидему бисанчидем то бозпасин ҳинҷор,
 Ҳар дилшудаи дунё шуд дилзадаи дунё.
 Гар шод зи худ бошӣ, обод зи худ бошӣ,
 Як лаҳзаи ту гирад ҷои садаи дунё.
 Гар сад рада болоӣ, радди ҳамагон ғардӣ,
 Дар гӯр шавӣ яксон андар радаи дунё.
 Пешомадагон яксар дар ҷоҳи ғамон хуфтанд,
 3-инон ҷӣ биёмӯзад баъдомадаи дунё?..
 Дар гӯри бузургон ман бас шамъ фурузондам,
 Рӯзе ки бимирам ман, гӯри дадаи дунё...

1991

* * *

Эй миллати хобида, бистезу талоше кун!
Эй қавми ҷафодида, бистезу талоше кун!
Эй охи гиреххурда дар ҳанҷараи таърих,
Эй чони ҳаросида, бистезу талоше кун!
Ганҷинаи ту бурданд, нақдинаи ту хурданд,
Эй соҳиби тарсида, бистезу талоше кун!
Рангат шуда берангӣ, ҳангат шуда беҳангӣ,
Санги натарошида, бистезу талоше кун!
Аъмоли ту беҳуда, ишколи ту накшуда,
Эй махзани пошида, бистезу талоше кун!
Олуда ба ҳар гарде, печида ба ҳар дарде,
Бо хеш напечида, бистезу талоше кун!
Дарёи равон дорӣ, дилҳои ҷавон дорӣ,
Бонги касе нашнида, бистезу талоше кун!
Эй дори табархурда, озурдаву пажмурда,
Эй дасти наёзида, бистезу талоше кун!
Эй тахти сияхтахта, худ соҳиби тахтат бош,
Эй доди наварзида, бистезу талоше кун!

1991

* * *

Қароре нест азбас дар талотумхонаи дарё,
Биё, бинҳем лабро бар лаби паймонаи дарё.
Чу бар афсонаи умри гурезон эътимод нест,
Биё, эй дил, даромезем бо афсонаи дарё.
Сари осудае дар бистари амвоч натвон ёфт,
Ки дилҷӯи кунад аз духтари фарзонаи дарё!
Ба дарё зан дили худ, то дили дарё ба даст оӣ,
Ало соҳилнишини беғам, эй бегонаи дарё.
Дар ин мурдоб агар жулида бошӣ, эй хавасмурда,
Ба укёнус роҳӣ шав савори шонаи дарё.
Ҳамовардаш ҳама дарёдилу тӯфонзамиронанд,
Нигар, дар соҳил афтодаст бас афғонаи дарё.

Ту гӯй мавҷкӯҳа кӯҳи ғамҳо мебарад бо худ,
Ғами чандин ҳазорон аст дар анбонаи дарё.
Чунунтозии амвочи ситезон азми он дорад,
Ки боре бигсалад аз дасту по завлонаи дарё.
Бирақсад дар булӯри сабзи обаш духтари маҳтоб,
Тағаззул офаринад шеваи мастонаи дарё.
Ба дӯши хештан бор аст, масте ҳасту хушёр аст
Дилу дасти фароҳу ҳиммати мардонаи дарё.
Касе аз косаи гирдоб хӯрда чуръае бебок,
Насибаш бод мастихои бебоконаи дарё!
Бихон печонхати қисмат ту аз пешонии амвоч,
Чу печутоб дорад роҳи ҷовидонаи дарё!
Чунон дандонаи кӯҳ аст ҳар як кӯҳаи мавҷаш,
Лаби соҳил газад беинтиҳо дандонаи дарё.
Агарчи сел ҳам об аст, аз ҳар латмафарсораш
Бувад домандарида соҳили вайронаи дарё.
Хурад мавҷе сари мавҷи дигарро, боз ҳам зинда-ст
Чи раҳмовар бувад кирдори бераҳмонаи дарё.
Ба худ печида озода, зи худ вораста фарёде,
Чӣ бопахност риндиҳои хайёмонаи дарё!
Ба ёди ёр менолад миёни дашту водихо,
Камоли ошиқӣ дорад дили девонаи дарё.
Миёни арсаи паҳновару пурҷӯши соҳилҳо
Чу Рустам менамояд дови пирӯзонаи дарё.
Зи қатра мешавад оғоз тугёни ҷаҳонгираш
Надорад интиҳое ишқи озодонаи дарё.
Дар ин дашти тапишҳо хоби харгӯшӣ фарогир аст,
Кучоӣ, шери дарё, наъраи шеронаи дарё!
Парии ишқи ман аз об берун шуд, зи сар то пош
Бирезад қатраҳои об чун дурдонаи дарё.
Канори об биншинам, ки шояд дар канор ояд
Паримоҳии армонҳоям аз қошонаи дарё.
Чу андар синаи ман ганчи ишқи он паримоҳист,
Умеди ҳада дорам аз қафи шоҳонаи дарё.

Қарорам нест дар ёди паридарё, вучудамро
Гирифта беқарорни шаборӯзонаи дарё.
Диламро бишканад ҳар дам шикан андар шикан гесӯш,
Нанолам чун зи бозии ситамкешонаи дарё.
Лаби соҳил тар аст, аммо ҳамора ташна хоҳад буд
Ба ёди бўсаҳои шӯри муштоқонаи дарё.
Ту гӯй ҷумла нозу ишваву таннозии хубон
Фароҳам сохта ҳамёзаи субҳонаи дарё.
Зи мавҷи худшикан дидам, ки худро чамъ меорад,
Маро биспор бар тугёни худхоҳонаи дарё.
Нафастанг аст ин дарё ба чанги хирс, чун бинам
Нафас пур мекашад дарё, кунам шукронаи дарё.
Басо гирдоби саргардон сари ушшоқро хӯрдаст,
Аз он то ҷовидон шеван кунад ҷононаи дарё.
Адои байти зебои Адо гардам, ки чун ғаввос
Бурун овард пеши мо дури яқдонаи дарё.

1992

* * *

Ношукрии ишк аст ҳамин пир шуданҳо,
Дил додаву дил бурдаву дилгир шуданҳо.
Ҷон додаву ҷон канда ба ҷонон нарасидан,
Аз ҷони худу ҷони ҷаҳон сер шуданҳо.
То куллаи мақсуд тапишҳои тавонкоҳ,
Охир ба сад афсӯс сарозер шуданҳо.
Худ тири заминем, вале ҳеч надонем,
Бо қадди камон худ чӣ бувад тир шуданҳо?
Масруфи ҳазон аст гулафшони баҳорон,
Бидруди ҷаҳон аст ҷаҳонгир шуданҳо.
Аз мирии мо мардум агар гушна бимиранд,
Он беҳ ки бимирем аз ин мир шуданҳо.

1992

* * *

Субҳе ба тоҷи бесари миллат гиристам,
 Шоме ба марги мазҳари миллат гиристам.
 Якпорагишро ҳамекардам орзу, дарег,
 Бар пора-пора пайкари миллат гиристам.
 Бо чашми хеш дида заволи ягонағӣ,
 Бар уммату паямбари миллат гиристам.
 Чун на саре на сарваре буд ин саройро,
 Ман бар чанозаи сари миллат гиристам.
 Дар роҳи рост мехурад ҳар дам сикандарӣ,
 Бар Қайсару Сикандари миллат гиристам.
 Занги диرو зи гардани астар чӣ нағмаест?
 Бар зангхурда афсари миллат гиристам.
 Хуни бародаре ба бародар раво шудаст,
 Бар мадфани бародари миллат гиристам.
 Азбас талофие ба талафҳо надоштам,
 Ҳар лаҳза дар баробари миллат гиристам.
 Гаҳвораҳо тижӣ шуданд аз тифлу гирияшош,
 Бар фаҳри ҳар музаффари миллат гиристам.
 Фарзандҳош беҳадаф мурданду бемазор,
 Ман бар мазори модари миллат гиристам.

1992

* * *

Фаввора мезанад хун аз дидагони модар,
 Эӣ вои ҷони модар, эӣ вои ҷони модар.
 Баҳри наҷоди миллат, баҳри начоти миллат
 Беному бенишон шуд ному нишони модар.
 Рӯи замин чӣ дорад, рӯи ҷаҳон чӣ дорад?
 Дар зери хок хуфта ҷону ҷаҳони модар.
 Гардун фурӯ фитода чун боми гӯр бар сар,
 Гӯр аст рубӣи маскун бар ормони модар.
 Кӯр аст курраи арз, доғи дилаш набинад,
 Гӯши фалак надорад тоби фиғони модар.

Тиру камон фузун шуд, чандин ҷавон нагун шуд,
 Тире нахурд раҳми қадди камони модар.
 Чун тир кард шиллик, пур рехт хуни тоҷик,
 Начме намонд рахшон дар осмони модар.
 Даст аз ҷаҳон бишуста, дар кунҷи ғам нишаста,
 Мурғе намесарояд дар ошёнӣ модар.
 Дигар зи худ наболад, бар шаш ҷиҳат бинолад
 Ку посдори модар? Ку посбони модар?
 Шояд ки зинда гардад тифли ҷаҳоннадидаш,
 То рӯзи ҳашр нолад рӯҳи навони модар.
 Танҳост зери гардун, афсурдаю ҷигархун,
 Ҳайфи замини модар, ҳайфи замони модар!

1993

* * *

Эй асли девони ғазал, шод омадӣ, шод омадӣ,
 Нақди дилу ҷон дар бағал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бунёди ғамҳо сӯхта, ҷони маро афрӯхта,
 Бар қасди сад макру ҳиял шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бикшодӣ зулфи пуршикан, бишкастӣ сад армони ман,
 Эй кони айши беҳалал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Аз сафҳаи барги гулат хондам ғазалҳои дилат,
 Эй шоҳкори бебадал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Дар олами шӯру мағал, дар арсаи ҷангу чадал,
 Эй дар малоҳат бемасал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Дар базми гунгу кӯрҳо, дар хони талху шӯрҳо
 Кандуи саршори асал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Будам зи ҳастиям хичил, дар ҷоҳ монда по ба гил,
 Пирӯз бар фавҷи аҷал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Андар лабони гунчасон пайке зи умри ҷовидон
 Бар қасди марги бемаҳал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бо ман даме даврон бирон, бо ман бигӯ, бо ман бихон,
 Эй армуғоне аз азал, шод омадӣ, шод омадӣ.

1993

* * *

Сари мо сарфи сарфарозӣ буд,
 Дили мо раҳни дилнавозӣ буд.
 Мо набигдохтем фӯлоде,
 Қисмати мо ки дилгудозӣ буд.
 Мо ба нозе ҷаҳон фурухтаем,
 Давлати мо зи бениёзӣ буд.
 Мо ки ҳақро ба май шинохтаем,
 Ғайри май ҳар чӣ буд, маҷозӣ буд.
 Ту давидӣ пай суханреза,
 Хунари мо сухантарозӣ буд.
 Пешаи ту замонасозиҳо,
 Пешаи мо таронасозӣ буд.
 Ғайри якрӯза ишқбозии дил
 Ин ҷаҳони дурӯза бозӣ буд.
 Бо ҳама розҳои ногуфта
 Лоик аз умри хеш розӣ буд.

1993

* * *

Ҳар чӣ дорам дар ин ҷаҳон Ватан аст,
 Ватан асту мадори ҷону тан аст.
 Гунаҳи мост, ҳолия ин хок
 Мадфани мурдағони бекафан аст.
 Бо ҳама ашқу хуну тире туфанг,
 Чӣ кунам, ин замин диёри ман аст.
 Гарчи мерос монда аз Хурмузд,
 Боз ҳам пойгоҳи Аҳриман аст.
 Пур зи зоғу заған шуда ин бум,
 Гузари булбулон ба марғазан аст.¹

1. Баҳра аз байти:

Ҳар киро роҳбар заған бошад,
 Гузари ӯ ба марғазан бошад.

Ройзан пур шудааст дар девон,
Ройзан нест, балки роҳзан аст.
Анчуман мекунанд ҳар чое,
Худкушӣ раҳкушои анчуман аст.
Хайфи Гурдофариди Фирдавсӣ,
Гурдзода бубин, ки гӯркан аст.
Гарданафроз мардуме будем,
Гарданомон ба ҳалқаи расан аст.
Дар диёри сухан суханвар нест,
Сӯхт ҳар кас, ки ошиқи сухан аст.
Сайру гашти чаман фаромуш кун,
То гулӯмон нуҳуфта дар лаҷан аст.
Байни мо баҳси мову ман то ҳаст,
Чамани гул ба қабзаи шаман аст.
Чанги байни маҳал аҷал овард,
Эй бародар, бас аст, дилбазан аст.
Як васият кунам, ба ёд бигир:
Дар танат гар на ҳеч пираҳан аст,
Тоҷико, асли хешро дарёб,
Варна фардот бенишон шудан аст.
Бозёбии хеш агар хоҳӣ,
Бозгаштат ба асли хештан аст.
Навбати дови рӯбаҳон бигузашт,
Навбати шермарду шерзан аст!

1993

* * *

Ин харобазамин диёри ман аст,
Марзи хунини ёдгори ман аст.
Чун мазори умедҳом ин қост,
Охируламр ҳам мазори ман аст.

Оҳи ман гӯрро битарконад,
 Оҳи ман оҳи рӯзгори ман аст.
 Халки тоҷик гар надорад пос,
 Гӯри торик посдори ман аст.
 Дар канори шумо нагунчидам,
 Хоки аҷдод ҳамканори ман аст.
 Модарам рафт, низ биштобам,
 Рӯҳи покаш дар интизори ман аст.

1993

* * *

Ҷабри таърих ягон қавм надидаст, ки мо,
 Заҳри таърих нажоде начашидаст, ки мо.
 Миллате зери фалак бо ҳама фарҳанги сутург
 Ин қадар зиллату хорӣ накашидаст, ки мо.
 Миллате дар раҳи тақдир бад-ин танҳой
 Ба чунин вартаи муҳлик нарасидаст, ки мо.
 Миллате аз қалами рафта бар аъмоли башар
 Ин қадар бӯи укубат нашамидаст, ки мо.
 Миллате бечихате бо сари пуршӯру баланд
 Дар сари дори аҷониб натапидаст, ки мо.
 Ҳеч қавме ба чунин нокасию нохалафӣ
 Хуни ҳамхуни худаширо намакидаст, ки мо.
 Миллате дар ҳама айём бад-ин бешарафӣ
 Синаи модари худро набуридаст, ки мо.
 Ҳеч кас зери ниқоб омада баҳри зару сим,
 Ҷигари ҳамнасабашро надаридаст, ки мо.
 Ҳеч фарде зи сари кин ба ҷигаргоҳи падар
 Дашнаи ташнаи хунро нахалидаст, ки мо.
 ...Оху афсӯс, ки дар ҳошияи таърихем,
 Ин ҳама фоҷиаро даҳр надидаст, ки мо.

1994

* * *

Нишони сармадӣ ҷустам, нишони тир шудам,
Ғарибу бекасу бечораву фақир шудам.
Агарчи шери хузарбам, тазоди қисмат бин,
Ба дасти як саги дунболагар асир шудам.
Чунин ҳақорати таърих нест дар таърих
Кабир будаму якборагӣ сағир шудам.
Ҳамоқати худамон буд ё таҷовузи ғайр,
Зи авчи кибриё уфтодаму ҳақир шудам.
Миёни зулмати ҷаҳл офтоб мечустам,
Зи кӯрдуди сияҳқорагон зарир шудам.
Басо зи торами ахзар ситора мечидам,
Залилу мунзавию хастаю қасир шудам.
Зи биму ваҳшату дилвопасӣ дилам чӯкид,
Зи хешу аз ҳама ҳамҷодагон заҳир шудам.
Чу «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ дар чакод будам,
Кунун фиканда таҳи пой чун ҳасир шудам.
Зи бори нанг миёнам шикасту уфтодам,
Зи ҷони хешу зи ҷабри дусӯя сер шудам.
Ҳазор сол ба рағми замон ҷавон будам
Миёни чанд дақиқа шикаста, пир шудам...

1994

* * *

Дар дил он қадр, ки мақсуди ман аст,
Ин ҷаҳон арсаи маҳдуди ман аст.
Ҳар чӣ аз будани худ пай ҷустам,
Жарф дидам, паи нобуди ман аст.
Дар раҳи дод басе дод задам,
Нек дидам, ки на бар суди ман аст.
Кай кашад миллати ман сар ба фалак?
Дар кучо ҷаннати мавҷуди ман аст?
Дар чӣ бурҷе ба тулӯъ омода
Ахтари толеи масъуди ман аст?

Баррае дар даҳани гургонам,
 Чор сӯ ҳалқаи масдуди ман аст.
 Ҷигарам пора шуда, лахта шуда
 Чун заминҳои Варорӯди ман аст.
 Сӯхтам, сӯхтам аз тарсуй,
 3-ин алам оҳи таболуди ман аст.
 Сӯхтам, сӯхтам аз танҳои,
 Шеъри ман оташи ман, дуди ман аст.
 Ҷар суруде, ки бихонам зи алам,
 Бо ҷаҳон номаи бидруди ман аст...

1994

* * *

Кай ҳама чангу мочаро гузарад,
 То азоби ману шумо гузарад?
 Ё Баҳоваддини балоғардон,
 Ҷеч донӣ, ба мо чиҳо гузарад?
 Сад бало омадаст бар сари халқ,
 Як бало кун, ки сад бало гузарад.
 Осмон косаест ворона,
 Зери он умр бенаво гузарад.
 Моҳи нима чу ними нон тобад,
 Гар шабе аз раҳе гадо гузарад.
 Ин ҷаҳон кафши куҳнаро монад,
 Чун зи пешам бараҳнапо гузарад.
 Эй зараргор, то зар андӯзӣ,
 Обат аз кӯзаи тило гузарад.
 Халқ гушнаст, эй шикамбора,
 Аз гулӯят чӣ сон ғизо гузарад?
 Ҷар кучо ҳизб, кизб низ он ҷост,
 Ҷизббозӣ кучо ба чо гузарад?
 Марги мо чуз маҳалгарой нест,
 Зудтар кош ин вабо гузарад.

Мазҳабе чуз талоши мансаб нест,
 Магар ин дарди бедаво гузарад?
 Дар гадоӣ тавон ба сахтӣ сохт,
 Кай азоби ватангадо гузарад?
 Бар сари ин шикастаболон кай
 Соҷи шахпори ҳумо гузарад?
 Кош ин халқи хештаннашнос
 Боре аз хотири худо гузарад.
 Давлати ҳамситораҳо бошад,
 Савлати беситораҳо гузарад...

1995

* * *

Он лаъли дилхунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт,
 Он ёри маҳзунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Қолиб тихӣ созам агар зору ҳазин, ҷони падар,
 Рав, беда маҷнунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Дар рӯи тобутам агар гулбаргафшонӣ кунанд,
 Он шоҳи гулбунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Ду дида Ҷайхун доштам аз марғи армонҳои халқ,
 Рав, оби Ҷайхунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Озори дунё дар дилам аз реғи ҳомун¹ беш буд,
 Он реғи ҳомунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Дил додаам, дил бурдаам, ҷоми паёпай хурдаам,
 Он ҷоми ворунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.
 Ин дафтари шеърӯ ғазал чун ман намирад аз аҷал,
 Рав, ҷарҳи гардунро бигӯ, Лоик видоат карду рафт.

1995

1. Истифода аз ин дубайтии мардумӣ:
 Фалакро бин, чи зулми нораво кард,
 Туро аз ман, маро аз ту чудо кард,
 Ғами олам ҳама реғи биёбон,
 Фалак барчиду бар домони мо кард.

* * *

Эй бознишастагони миллат,
 Эй болшикастагони миллат,
 Пайвандгарони дӯшу фардо,
 Азхешгусастагони миллат;
 Аз тарфи ҷаҳону зиндагонӣ,
 Эй тарфнабастагони миллат;
 Гоҳе таҳи бору гаҳ таҳи ор,
 Эй шалпару хастагони миллат;
 Эй ҳастаи мо ба саҳни ҳастӣ,
 Эй чумлаи хастагони миллат;
 Гардида раҳо зи дарди мансаб,
 Аз сақта нарастагони миллат;
 Ҳарчанд залилу хор гаштед,
 Будед парастагони миллат;
 Пирони муроди навҷавонон,
 Покону хучастагони миллат;
 Бифристаматон дуруд, зеро
 Будед фиристагони миллат!

1995

* * *

Замон кони ғамон гуфтанду рафтанд,
 Фигон аз ин ҷаҳон гуфтанду рафтанд.
 Ҳама ваҳшат, ки худшон офариданд,
 Зи дасти осӣён гуфтанду рафтанд.
 Замонро вожгун карданд худшон,
 Ҳама ҷурми замон гуфтанду рафтанд.
 Ба бели хеш гӯри хеш канданд,
 Зи қасди душманон гуфтанду рафтанд.
 Бара хурданд бо гургони миллат,
 Ҳама айби шубон гуфтанду рафтанд.

Бидуздиданд симу зар зи конхо,
Ҳама камбуди кон гуфтанду рафтанд.
Бародарро зи кин куштанд, лекин
Хато рафт аз камон гуфтанду рафтанд.
Ба чурми хештан тан дарнадоданд,
Гуноҳи одамон гуфтанду рафтанд.
Басо андар замин истора куштанд,
Зи наҳси осмон гуфтанду рафтанд.
Агар буданд ҳези зан ба музде,
Базаҳкораш занон гуфтанду рафтанд.
Ҳама қачбозии даврони худро
Хатои рафтагон гуфтанду рафтанд.
Ба ҳам карданд бас номехрубонӣ,
Фалак номехрубон гуфтанду рафтанд.
Забонро гар нафаҳмиданд борик,
Гуноҳи тарҷумон гуфтанду рафтанд.
Хирадшон кӯр буд, имонашон кӯр,
Зи аҳвал алъамон гуфтанду рафтанд.
Ду-се фарди забардасте агар буд,
Ду каф бикшода, «нон!» гуфтанду рафтанд.
Ду-се тан марди фарманде агар буд,
Ҳама тарки макон гуфтанду рафтанд.
Ба сони Аҳмади Дониш ба сад дард
Ба гӯши хар азон гуфтанду рафтанд.

1995

* * *

Кушед ин замонаро, ки мекушад таронаро,
Даруни чашм мекушад нигоҳи шоиронаро.
Замонаи ҳаринае чу кафши серпинае,
Ба пинае намехарад нубуғи ҷовидонаро.
Накошта қаламчае қалам-қалам ҳамекунад
Ба дасти сад табарзане дарахти пурҷавонаро.

Зи ҷаҳл найза мекашад ба теғи ҷашми офтоб,
 Ба байза ҳабс мекунад ҳумои ошёнро.
 Ба номи халқ кушта шуд умеду ормони халқ,
 Зи номи халқ бофта ҳазору як баҳонаро.
 Чу зодбуми он яке деҳест мисли ҷашми бум,
 Ба ҷашми бум бингарад ҷаҳони бекаронаро.
 Яке сафолпорае ба хумми зар расидааст,
 Яке зуғолпорае гирифта сад ҳазонаро.
 Ман аз талиъаи саҳар паёмоварам, вале
 Замони ман намехарад талиъаи замонаро.
 Ало, замони мунҷамид, ту дасти кам ҳалал мадеҳ
 Мани ба сӯи ҷовидон ба лаб ғазал равонаро...

1996

* * *

Ҷон ба курбони ту, эй меҳани хунинкафанам,
 Будӣ байтушшарафам, гаштай байтулҳазанам.
 Душманат чор тараф ачнабию хонагианд,
 Тани танҳо ба чӣ ниру сафи аъдо шиканам?
 Дӯст душманнасақу душмани ту дӯстнамост,
 Рост гӯям, бипаронанд зи ҷашму даҳанам.
 Тоҷик андар Ватани хеш чаро муттаҳам аст?
 Ё хато рафта ба тоҷик таваллуд шуданам?
 Ҷама халқони дигар анҷуман оростаанд,
 Дар Самарқанд нашуд сохта ним анҷуманам...
 Гуфт алломаи Иқбол, ки барҳез зи хоб!
 Буздиле гуфт: фулонист мухотаб, на манам...
 Он яке дар хуми тилло сари худ кард фуру,
 Дигаре гуфт: биё, маҳваши симинзақанам...
 Он яке гуфт ғами гову бузу бузгола,
 Дигаре гуфт ғами хонаву фарзанду занам...
 Домани кӯҳ гирифтему думи марқаби хеш
 Рафт аз даст ҷама домани дашту дамнанам.

Эй Хуросон, ту бигӯ, соҳати Эронвич ку?
 Ман аз ин фоҷиа чун шиква ба яздон накунам?
 Ку дигар шаъшаъаи донишу фарҳанги бузург?
 Ку дигар карру фару наъраи гулгулфиканам?
 Рӯзу шаб аз ғами ту гириякунон месӯзам,
 Ту ба хун ғарқаю ман ғарки малолу миҳанам.
 Гирияи ман на аз он аст, ки даргоҳам сӯхт,
 Ҳам на з-он аст ки шуд сӯхта боғу чаманам,
 Гирияи ман на аз он аст, ки гум шуд писарам,
 Ҳам на з-он аст, ки абгор шуд аҷзои танам,
 Гирияи ман на аз он аст, ки бечора шудам,
 Ҳам на з-он аст, ки фарсуда бувад пираҳанам,
 Гириям аз он ки туро ҳукм ба куштан карданд,
 Эй ту ҳам появу ҳам мояи инсон буданам!
 Гириям аз он ки зи бунмои ин қисмати талх
 Ман суҳан гӯям агар, нест касе ҳамсуханам!
 Гириям аз он ки ба жарфои чунин фоҷиае
 Нашавад хира кас аз ҳамнасабу ҳамватанам.
 Гириям аз он ки ду-се бетарафи бешарафе
 Ба сарам санг биборанд, ки ман дам назанам.
 Гириям аз он ки ту танҳоиву ман танҳотар,
 Ватанам, о ватанам, о ватанам, о ватанам!

1996

* * *

Рафтам ман аз бари ту, дидор дар қиёмат!
 Рафтам ман аз сари ту, дидор дар қиёмат!
 Эй паршикастаи ман, мисли уқоб бигзашт
 Ҳамболу ҳампари¹ ту, дидор дар қиёмат!
 Бисёр бода хурдам, имрӯз бодаи марг...
 Пур бод соғари ту, дидор дар қиёмат!

1. Таъбири Кутбӣ Киrom. Ёдаш ба хайр!

Хок аст бистари ман, эй кош гарм бошад
 Болину бистари ту, дидор дар қиёмат!
 Баъд аз сарам чӣ ояд аз саъду наҳси афлок
 Бар хонаю дари ту, дидор дар қиёмат!
 Рӯи маро бихоҳӣ, бар рӯи дафтарам бин,
 Он чост мазҳари ту, дидор дар қиёмат!
 Фарёди бесухан кун, чун дар ғами сухан сӯхт
 Ёри суханвари ту, дидор дар қиёмат!
 Танҳо набошам он чо чун бурдаам ба дида
 Ду дидаи тари ту, дидор дар қиёмат!
 Дар хоки тира бошад қандили шоми укбо
 Ишки мунаввари ту, дидор дар қиёмат!
 Рӯҳи маро бичӯяд дар боғҳои мину
 Рӯҳи музаффари ту, дидор дар қиёмат!

1996

* * *

Дар суҳбати чашмонат соғар ба кафи дастам,
 Ин лаҳза, ки ман мастам, дарёб, ки ман ҳастам.
 Эй ёри биҳиштоғӯш, ин лаҳза муборак бод,
 Дар доми ту афтодам, аз доми аҷал растам!
 Ин лаҳза, ки ширин аст, аз бӯяи дерин аст,
 Наздик чу зулфонат бо рӯи ту биншастам.
 Дарёфтамаат ин сон чон ташнаву дил ташна,
 Ман ҳам зи лабони ту дилташнагӣ бишкастам.
 Чун гесуи афшонро бар рӯи ман афшондӣ,
 Гесуи малак омад дар панҷаву дар шастам.
 Пур кардӣ чу оғӯшам, аз ман ду ҷаҳон пур шуд,
 Пур бош ту ҳам аз ман то ҳастиву то ҳастам!

1996

* * *

Раҳми парвардигори мо омад,
Нури ҳақ бар диёри мо омад.
Чанги бунёдсӯзи мо бигзашт,
Сулҳи бунёдкори мо омад.
Зиндагӣ сахттар зи мурдагӣ буд,
Ҳотифи зиндадори мо омад.
Кӯю барзан пур аз гадоён буд,
Фурсати шоҳкори мо омад.
Пири Канъоно, чашми ту равшан!
Юсуфи дилфигори мо омад.
Мурдаҳо норизо зи мо буданд,
Фотиҳа бар мазори мо омад.
Чор сӯ буд тирборонҳо
Яке тири барори мо омад.
Ахтари наҳс аз сари мо рафт,
Ахтари саъд ёри мо омад.
Аз сари мо хазонфишон бигзашт,
Гулфишони баҳори мо омад.
Кӯҳсоро, бибахш пастии мо,
Нангу ному виқори мо омад.
Ҳоли зору низори мо бигзашт,
Вақти чуду нисори мо омад.
Чанги девонавори мо бигзашт,
Сулҳи деринтизори мо омад.

1997

* * *

Чӣ хабар? Чӣ чангу даъво? Ту напурсу ман нагӯям.
Кӣ шикаст муҳраи мо? Ту напурсу ман нагӯям.
Кӣ бурид решаи мо? Кӣ бисӯхт бешаи мо?
Кӣ рабуд ганчи моро? Ту напурсу ман нагӯям.
Кӣ чӣ кард бо Самарқанд, ки чунин нагунаш афканд?
Кӣ чӣ кард бо Бухоро? Ту напурсу ман нагӯям.

Зи ҳазорсола таърих? На! Ҳазорсола таъхир!
 Ту напурс, чони бобо. Ту напурсу ман нагӯям.
 Кӣ маро чунин пароканд? Кӣ туро ба хун биёганд?
 Зи худост ё худӣ мо? Ту напурсу ман нагӯям.
 Хабаре зи асли худ не, сафаре ба васли худ не,
 Ману ту ҳаеҷ оё? Ту напурсу ман нагӯям.
 На Куруш, на хурӯше, на ситез, на тамизе,
 Чӣ нишон зи баҳши фардо? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ҳама рафта кӯ ба кӯе, нашавем рӯ ба рӯе,
 Ки гирифт мулки Доро? Ту напурсу ман нагӯям.
 Раҳи куфру дин чӣ чӯй, ту зи нафси ину он гӯй,
 Кӣ бувад Калашниково? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ту гулӯи чашма бастӣ, худӣ ту зи ман бипурсӣ,
 Ки чаро хушид дарё? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ту ба маснаде расидӣ, на ба мақсаде расидӣ,
 Чӣ шунидӣ аз раоё? Ту напурсу ман нагӯям.
 Нарасида бар худимон, нарасем бар худомон,
 Чӣ касем дар ду дунё? Ту напурсу ман нагӯям.

1997

* * *

Ту биё ба пешвозам, ки фироқ дар камин аст,
 Бигузар зи раҳгузорам, ки гузашти ман яқин аст.
 Чу ба остонаи оям, ба ман остин маяфшон,
 Ки ҳар остонаи мо аҷали дар остин аст.
 Ту бигӯй инчунине, манат ончунон бигӯям,
 Чу расид они реҳлат, на чунону на чунин аст.
 Ту биё ба бистари ман, сари сина неҳ сарамро,
 Ки ба бистари қиёмат на саре бувад, на синаст.
 Ту макун туруш ҷабинро, маписанд ону инро,
 Ки ҳар он чи дид бояд, ҳама аз хати ҷабин аст.
 Ту биё ба паҳлуи ман, ниғаҳе бикун суи ман,
 Кӣ бидонад ин ниғаҳро, ки нигоҳи вопасин аст.

1998

* * *

Аз саманди замон пиёда шудам,
 Пиру афгору уфтода¹ шудам.
 Ҷодаи шаҳр буд пур аз ман,
 Ин замон бартараф зи ҷода шудам.
 Дод, эй дод, чўчай хомак,
 Ки ту парвозиву ман ода шудам.
 Ҷурми ман нест, ҷурми ин дунёст,
 Ки сари хам зи хуми бода шудам.
 Аз нажоди бузурги ман ту мапурс,
 Бенажоде зи бенажода шудам.
 Лодахандии халки худ дидам,
 Бо бузургии хеш лода² шудам.
 Эй басо шеъри норасо гуфтам,
 Баски худ норасид³ зода шудам.

1998

* * *

Эй пора-пораҳо дар кўхпораҳо,
 Камшўру камшуур, эй бешарораҳо,
 Эй камшумораҳо дар осмони ақл,
 Андар замини ҷаҳл, эй бешумораҳо,
 Аз ваҳдати худо то ваҳдати худӣ
 Гуфтанд нуктаҳо, карданд ишораҳо,
 Аммо ҳанӯз ҳам худро насохтед
 Аз ишқи зиндагӣ, эй ҳечкораҳо.
 Аммо ҳанӯз ҳам холис наёмадед
 Андар канори ҳам андар канораҳо;

-
1. Дар урфият мегўянд: фулон хеле афтода шуда.
 2. Эй лодаханд, эй лодаханд,
То кас нахандад, ту маханд. (Халқӣ)
 3. Ман норасид (дар деҳи мо «ношуд» мегўянд) зода шудам. Мода-рам мегуфт. Ёдаш бахайр!

Аммо ҳанӯз ҳам дуздони кишваред
Дар пушти бораҳо, пушти тавораҳо;
Аммо ҳанӯз ҳам дуздона мебаред
Аз чашм сурмаҳо, аз ёр ёраҳо.
Инсофатон кучо? Алтофатон кучо?
Ришони ришваҳо, пирони пораҳо?
Эй нанг бар шумо, ин бори нангро
Ҳаргиз намекашад лак-лак қатораҳо...
Фардо чӣ бошадо? Пурсанд аз шумо
Чашмони кӯдакон дар гоҳвораҳо.
Бошед дур агар аз ҳамдигар чунин,
Кӯбанд душманон таблу нақораҳо.
Аз як яхан агар сар барнаёваред,
Созад ҳамон адӯ сартон манораҳо.
Дар роҳи чустучӯ чое намерасед,
Тифлони найсавор, эй худсавораҳо.
Садрангии шумо якранг кай шавад,
Оқилқиёфаҳо, чоҳилназораҳо!
Дигар замон гузашт, боре зи баҳри халқ
Як зарра ғам хуред, эй меъдабораҳо.
Манзума офаред аз назми ҳамдилӣ
Дар гирди офтоб, эй такситораҳо!

1998

Ч О М И Х А Й Ё М

Рубоиёт

Онон, ки забонӣ офаринам хонанд,
Барчоши такаллуф ба сарам афшонанд,
Дар зиндагиям ба чои гул хор диҳанд,
Чун даргузарам, ба гӯри ман гул монанд.

Ду панҷаи ман ба мӯи ту шона нашуд,
Девонагиям дар ишқ афсона нашуд.
Ду хонаи чашми ман фуру рафт ба об,
Ҳайҳот, ки чашми ту ба ман хона нашуд.

Афсӯс ҷавониям, ки бигзашту бирафт,
Чун мурғ ба рӯи бом биншасту бирафт,
Дар ҷӯяи хушкидаи ожанги рухам
Тухми аламу ҳасрату ғам кишту бирафт.

Онҳо, ки ба чоҳу мансабе мағруранд,
Аз илму адаб ҳазор фарсах дуранд.
Мо чашми замонаем гӯянд, вале
Чун нек назар кунем, баъзе кӯранд.

Бечорааму ҳазору як чора кунам,
Дилро паи дилшиносӣ овора кунам,
З-он ҷӯб, ки аблаҳе тарошад тобут,
Болор ба хона ё ки гаҳвора кунам.

Эй ёр, ғами ту мегудозад чонам,
Чун шаршараҳо гиря кунад чашмонам.
З-он пеш, ки зиндагонӣ аз сар монад,
Бигзор, ба рӯи синаат сар монам.

Эй дӯст, ба ҳам дил накушудем, дарег!
Мастона суруде насурудем, дарег!
Ҳамсоия дар ба дар агарчи будем,
Ҳамсоия дил ба дил набудем, дарег!

Аз пайраҳа сӯи шоҳраҳ омадаам,
Аз заҳмати чаҳ ба мулки маҳ омадаам.
Чандон ба ман ихлос ба покӣ мабаред,
Бар мулки савоб аз гунаҳ омадаам.

Аз оташи чӯби хушк тар месӯзад,
Аз оташи ақли тунд сар месӯзад.
Эй ишқ, ту оташе, ки дудат нур аст,
Нурест, к-аз он қону цигар месӯзад.

Ин умр, ки чун оби равон мегузарад,
Аз раҳгузараш пиру ҷавон мегузарад.
Ҳарчанд ту оҳиста варо сарфа кунӣ,
Пинҳону аёну барқсон мегузарад.

Бар ошиқ агар зи ёр ҷабре ояд,
Аз толеи хеш шикваҳо бинмояд.
Шоир чу ба ихлоси халоиқ насазад,
Аз хомаи хештан биранҷад бояд.

Як умр зи бедоди ҷаҳон дод задам.
То бегаму дард як дами шод задам.
То хуб расам ба орзуи дили хеш
Ҳар орзуе, ки буд, барбод задам.

Рӯзе, ки аҷал барад маро аз дунё,
Аз дидаи хуршед шавам нопаёдо.
Бо пирии худ ҷаҳон ҷавон хоҳад монд,
Бе будани ман хушк нагардад дарё.

Гар ёд кунад маро дили шайдое,
Гӯед, нишаста гар лаби дарёе,
Бар оби равон бингараду дарёбад,
Ҷорӣ шудани зиндагии дунёй.

Имрӯз туро пиру ҷавон медонад,
Гардун ба сарат ситора меафшонад.
Чун даргузарӣ аз ин ҷаҳон, дасти замон
Девони туро саҳифа мегардонад.

Якумр миёни оташу обам ман,
Аз тобиши ранги умр бетобам ман.
Ноёфтаам накӯтар аз ёфтаҳост,
Хуршедмисол аз паи маҳтобам ман.

Якчанд таронаҳо тараннум кардем,
Бар ҷониби хуршед табассум кардем,
Ҳар қадр сафои умр ҷустем зи даҳр,
Он қадр бақои умрро гум кардем.

Пирони хирад ба ҳар замоне буданд,
Бар миллати хеш тарҷумоне буданд.
Гар ҳикмати халқ ганҷи бесоҳиб буд,
Онҳо ба мисоли посбоне буданд.

Онҳо, ки асоси қасри олам буданд,
Гулдаст, вале ба чашми пурнам буданд.
Афрохта бас манораву кунгураҳо,
Худ содаю хоксору сархам буданд.

Онҳо, ки ба мо дарси шараф ёд диҳанд,
То ваъда ба мо ҷаҳони обод диҳанд.
Хоҳанд зи мо шикастанафсӣ имрӯз,
Чун даргузарем, пас мукофот диҳанд.

Он, к-ӯ шикам аз музди сухан сер кунад,
 Дар гуфтани шеъри вақт таъхир кунад.
 Аз баъди қарори маҷлису кунгураҳо
 Пайваста ду-се калимаро, шеър кунад.

Дар хилвати рози ошиқон будам ман,
 Ҷомеву лабеву комрон будам ман.
 Ҳарчанд ҳамӯшу ноаён будам ман,
 Монанди шумо дар ин ҷаҳон будам ман.

Подоши муҳаббатат маломат бошад,
 Подоши садоқатат хиёнат бошад.
 Мобайни садоқату хиёнат ҷоест –
 Он ҷой гузин, дар он саодат бошад.

Якумр ғуломи ҷокари дил будам,
 Дил буд чу рӯду ман чу соҳил будам.
 Он қадр ба ҳукми дил чашидам талхӣ,
 К-аз айшу нишоти умр ғофил будам.

Ин хона барои мову ту сохтаанд,
 Бо хуни цигар накӯш пардохтаанд.
 То мову ту сарфароз бошем зи умр,
 Садҳо сари нозанин ҳама бохтаанд.

Ман чамъ кунам, гуаш парешон сози,
 Обод кунам, ту боз вайрон сози.
 Бо ин ҳама бозию фиребу найранг,
 Эӣ умр, зи ман чӣ гуна инсон сози?

Зар низ чу санг гар фаровон будӣ,
 Пас, қимати ӯ зи санг арзон будӣ,
 Афзун чу бадон агар накӯён будӣ,
 Некиву бадӣ ба қадр яксон будӣ.

Дарёи дилам мавҷзанон мегузарад,
Аз байни ду соҳили замон мегузарад.
Дарёи ту гар ба сӯи баҳре биравад,
Дарёи ман аз баҳри ҷаҳон мегузарад.

Инҳо ҳама аз мансаби худ масруранд,
Дар минбару саҳна – ҳар кучо манзуранд.
Гар муҳрбадасту ҳокиму пурзӯранд,
Дар пеши ҳақиқат ҳамагон маъзуранд.

Онҳо, ки ба нақди шеърӣ мо пардозанд,
Монанди тапончаҳои беовозанд.
Нашнохта олами дили шоирро,
Аз дур ба шеърҳош тир андозанд.

Чун ганҷ ба зери хок хомӯшам ман,
Аз хотири дӯстон фаромӯшам ман.
Онҳо ҳама дар фаҳм сабукборонанд,
Лекин чу замини борбардӯшам ман.

Ёрон, ба сари гӯри ман овоз кунед,
Ҷисмам ба замини пок анбоз кунед.
Аз ҷумла хатои ман сабақ омӯzed,
Аз бандагиям зиндагӣ оғоз кунед.

Онҳо ки зи даҳр суди худ ҷӯёянд,
Шодоб чу беда соҳили дарёянд.
Аммо чу баҳор обҳо мастона
Тугён бикунанд, решакан бинмоянд.

Эй дӯст, ба ёди дӯстон бояд буд,
Қурбони кудуми меҳмон бояд буд.
Чун дастагуле ба пешвози ёрон
Барбаста, ҷудо зи бӯстон бояд буд.

Шоир набувад, ҳар он ки девон дорад,
Зебо набувад, ҳар он ки марҷон дорад.
Ошиқ набувад, ҳар он ки дар хилвати шаб
Паймонаи май ба ҷои паймон дорад.

Он гаҳ ки ба сина шӯришу тугён аст,
Аз шодӣ хурам бода, ки он дармон аст.
Ҷоме, ки ба ёди дӯстон бардорам,
Ширин ба мисоли чеҳраи онон аст.

Дар сабзаи навбахор хобам бурдаст,
Савдои гуле сари ҳисобам бурдаст.
Савдои гуле сари ҳисобам чӣ кунад?
Дороию давлати шабобам бурдаст.

Хайём, суханҳои ту нотақрор аст,
Ҷоми хиради ту ҷовидон саршор аст.
Ҳар кас, ки нахурд ҷоми ту, мастӣ кард,
Ҳар кас, ки бихурд, оқилу хушёр аст.

Ҷомеву бутеву ошиқӣ – хуш ҳолест,
Соле, ки гузафт бо хушӣ, хуш солест.
Хайём, ба ҳар замона дар базми хирад
Ҷоми ту пур аст, лек ҷоят ҳолист.

Ин субҳ давоми шоми чун зиндон аст,
Ин ханда нишони дидаи гирён аст.
Ҳар чизи наве, ки ҳозирон ёфтаем,
Гумкардаи рафтагони пурармон аст.

Мо ҳалқаи байни аввалу анҷомем,
Парвардаи асри бисту шири хомем.
Хайём, кӣ гуфт, буда безурёте,
Модом ки мо шахписари Хайёмем?!

Эй хок, туро ба ашки худ нам кардем,
То бар сари ту мотами нав кам кардем.
Мо доғи туро ба хуни дилҳо шустем,
То санги туро ҳайкали одам кардем.

Ҳайф аст, агар умр шикоре бошад,
Озод зи дарду доғу оре бошад.
Дар пайраҳаи ҳаёт по мондани мо
Айб аст, агар қадамшуморӣ бошад.

Борон чу гирист, гиря бунёд бикун,
Тундар чу фиғон кашид, фарёд бикун.
Ҳар гоҳ ситорае фитад аз гардун,
Эй ёр, ситораи маро ёд бикун.

Дарёст равону сохилаш бепарвост,
Дарёст барошуфтаю соҳил барҷост.
Дарё чу бихушқид, бимонад соҳил
Ҳамчун ду лабе, ки аз лаби ёр чудост.

Нӯшед ба ёди хотири хастаи ман,
Холӣ накунед ҷои биншастаи ман.
Андар сари гӯри ман гузоред чу лавҳ
Як соғари вақти мастӣ бишкастаи ман.

Ёрон, чу сари қадах ба ишрат оед,
Ёде зи мани сӯхтадил бинмоед.
Ман ток наям, ки тирамаҳ гӯр кунед,
Чун фасли баҳор даррасад, бикшоед.

То ном физой, нафси худро кам кун,
Одамгарӣ кун, валеқ бо одам кун.
Меғуфт даравгаре ба ман вақти дарав:
Чун хӯшаи гандум ба замин сар ҳам кун.

Хушбахт касе, ки хидмати ёр кунад,
Ҳар чо, ки қадам ниҳод, гулзор кунад.
Зангӯлаи гоҳвораю гирияи тифл
Ҳар субҳ варо зи хоб бедор кунад.

То чанд ту бо гузаштагон менозӣ,
Бо Рӯдакию ба Ҳофизи Шерозӣ?
Вақт аст, сари минбари озоди сухан
Хайёми дигар, Ҳофизи дигар созӣ!

Ҳар чашм, ки наззора кунад, чӯё нест,
Ҳар роҳбари савор раҳпаймо нест.
Ҳар ланг нашуд чаҳонситон чун Темур,
Ҳар кӯр ба мисли Рӯдакӣ бино нест.

Ҳар қадр шавад пир, чавон аст одам,
Як боркаше баҳри замон аст одам.
Ў рӯи замину рӯи ӯ гардунҳост,
Гӯё ки замину осмон аст одам.

Ин хок мисоли модарон мегиряд,
Дар мотами хокхуфтагон мегиряд,
Ҳар роҳ ки нақши бад гузоранд бар ӯ,
Дар зери кудуми нокасон мегиряд.

То қоми диле ба дасти ёре нашикаст,
Армони диле зи дӯстдорӣ нашикаст.
Ҳарчанд ки зиндагӣ гулоби талх аст,
Бисёр чашидему хуморе нашикаст.

Дилро ба қумоши ишқ савдо кардам,
Дар синаи гарми шавқ маъво кардам,
То он ки дар ин чаҳон биёбам чое,
Худро зи чаҳони хеш пайдо кардам.

Онон, ки ниҳоди поку имон доранд,
Чун шугъла забони оташафшон доранд,
Аз одами шабкӯр надоранд гила,
Аммо гилаҳо зи рӯзкӯрон доранд.

То тоза шавему тозабунёд шавем,
Бо оташи ишқи пок ҳамзод шавем.
То он ки шавем аз ғулومӣ озод,
Бояд зи ғулумии худ озод шавем.

Он лаб, ки зи чашмони сиёҳат бӯсид,
Аз бӯсағаҳи рӯи чу моҳат бӯсид,
Баъди ту нахоҳад аз чаҳон рӯю лабе,
Бе рӯю лаби ту хок хоҳад бӯсид.

Онҳо, ки ба мисли чӯби зарандуданд,
Берун чу тилою аз дарун беҳуданд.
Аз баҳри фиреби чашм рахшанд даме,
Оташ бинамомаянд, валекин дуданд.

Ҳамқисмати ҳар суру азо бояд буд,
Дар ғамкадаҳо тарабфизо бояд буд.
Берун зи ғазою бечазо будан чист?
Он беҳ, ки ҳамеша дар ғазо бояд буд!

Онҳо, ки барои нафси худ беҳобанд,
Маҳтобшабон чу кирмаки шабтобанд.
Ғофил зи хурӯшу шӯриши дарёҳо
Дар соҳили рӯд чоҳи обе кобанд.

Хушбахт касе, ки ном бар ном орад,
Дар иди Ватан чону дил инъом орад.
Монандаи кӯлвори косид ҳар субҳ
Холӣ шаваду ба халқ пайғом орад.

Дар чархи куҳан бахти нав эҷод кунед,
Ин хоки куҳанро ба навӣ шод кунед.
Номе ба харита нест аз деҳаи ман,
Ёрон, зи суруди ман варо ёд кунед.

То чархи фалак хаёли мо афзун рафт,
Бисёр зи дида ашқу аз дил хун рафт.
Нашкаста пари Дедалу Икар зинҳор
Варна ба суи фалак Гагарин чун рафт?!

Фархунда касе, ки пардаи дил бидарад,
Бар пардаи чашми гулнигоҳе нигарад.
Пешобағали дамида чун субҳеро
Ҳар кас ки надид, хоби маргаш бибарад.

Чун қоғазӣ солхурда афсурда шудем,
Бишқуфта ба бахти халқ, пажмурда шудем.
Якчанд чу санги осӣ чарх задем,
То мардумӣ нон хуранд, мо хурда шудем.

Хонед ба базми ошиқӣ номаи ман,
Пӯшед ба қомати сиҳӣ чомаи ман.
Сар пой сутуни ростӣ буда маро,
Созед сутуни хонае хомаи ман!

Рӯзе, ки ба дил муҳаббат оғоз кунӣ,
Бе болу паре ба арш парвоз кунӣ.
Дар роҳи нишеби умр шав сарафроз,
Пул нест ҷавонӣ, ки пасандоз кунӣ.

Дардову шигифто, ачали масҳарабоз
Фарқияти мурдагон намебинад соз,
Сад зиндадиле бимираду хок шавад,
Дилмурда бурун зи хок мемонад боз.

Имрӯз, ки зиндагонӣ дар хидмати мост,
Бар гардани мост, ҳар чӣ неку бади мост.
Нӯшед ба базми косагардонии умр
Имрӯз, ки коса косаи навбати мост.

Ин умр, ки дар паноҳи худ мегузарад,
Бо айби худу гуноҳи худ мегузарад.
Аз бом фитад яке, яке аз гардун,
Ҳар кас зи ҷаҳон ба роҳи худ мегузарад.

То зинда будем, зиндагонӣ кардем,
Бар қасди аҷал ҳама ҷавонӣ кардем.
З-он пеш, ки аз давраи даврон биравем,
Як давр задему давронӣ кардем.

Дар вақти ҷавониям ҷавонӣ кардам,
Бар домани ёр дилфишонӣ кардам.
Афтодам агар, фитодам аз дори баланд,
Бо номи баланд зиндагонӣ кардам.

Гар дард барад, дарди замонат бибарад,
Гар об барад, оби калонат бибарад,
Дар ҳавзаи хушкида чӣ заврақ ронӣ,
Бигзор, ки тӯфони ҷаҳонат бибарад.

Дар синаи ман мақбараи ҷовидон,
Дар дафтари ман лавҳи мазорест ниҳон:
Бар хотираи ҳама ҷавонмардоне
Чӯ кандаю худ нахурда як қатра аз он.

Дунё ба мисоли бори ноҳанҷор аст,
Вазнаш ҳама бар дӯши каси пурбор аст.
Аз калла манорасозӣ осон дар он,
Аз ақл манора сохтан душвор аст.

Мероси азизи мурдагонем ҳама,
Аз умр ба умр нардбонем ҳама.
Дар хони замин барои нони хуршед
Ёрони азиз, меҳмонем ҳама.

То чашм задем, офтоб омаду рафт,
Як рӯзи ҳаёт мисли хоб омаду рафт.
Шогирд ба дарси устодаш гӯй
Бедафтару хомаю китоб омаду рафт.

Ёдат зи дилам дар ин шаби тор гузашт,
Чонам ба ҳаёлат аз таҳи дор гузашт.
Аммо чӣ кунам, зи ишқ ношукрии мо
Бисёр гузашту кор аз кор гузашт.

Беқадр бувад, ҳар он чӣ доим пайдост,
Боқадр намояд, он чӣ тухми анқост.
Бадрӯй намояд, он ки бо мост мудом,
Хушрӯй намояд, он ки дур аз бари мост.

Гарде ҳама аз гардиши гардун хурдем,
Дар ишқ ғами Лайлию Мачнун хурдем.
Аз синаи модарон ҳама шири сафед,
Аз синаи таърих ҳама хун хурдем.

Як пораи санг бас шарарҳо зояд,
Як зарра худ инқилоби дунё зояд.
Таърих, зи баҳри он, ки раҳгум назанад,
Чун модари кӯр тифли бино зояд.

Чандон нахурам бода, ки гардам беёд,
Наъра накашам, ки зиндагӣ доду надод.
Нанг аст ба мастӣ шуҳра гаштан, аммо
Ҳар кас, ки чу Хайём хурад, нӯшаш бод!

Бо оби чабин кунем таъмири замин,
Бо ақл раво кунем тадбири замин.
Дар рӯи замин пой ниҳодан сахл аст,
Ё тири замин шавем, ё зери замин!

Рӯзу шаби рӯзгори пуршӯр гузашт,
Аз пеши назар гузашт, аз дур гузашт.
Бисёр давидам аз паяш чун ошиқ,
Ў лек чу як духтари мағрур гузашт.

Хиште нашудам, ки қаср бунёд кунанд,
Рӯде нашудам, ки боғ обод кунанд.
Як байт шудам, ки вақти мастӣ хонанд,
Аз мастии шоиронаам ёд кунанд.

Дар ҷодаи умр тӯшаи роҳгузар
Бошад ба кафи ду даст ҷону дилу сар.
Гар кӯр ба раҳ фитод, бархезад боз,
Бино чу фитод, барнахезад дигар.

Дар чеҳраи мо доғи ҷунун меафтад,
Дар пардаи поки чашм хун меафтад.
Истораи мо дар осмон доим нест,
Як рӯз ба хок сарнагун меафтад.

Гӯянд ҷаҳон барои инсон танг аст,
Ин бофтаи сарони бефарҳанг аст.
Дунё зи барои дӯстиҳост фарох,
Аммо зи барои душманиҳо танг аст.

Кори ҳама кас баробари ҳиммати ўст,
Умри ҳама кас нишонаи қимати ўст.
Даҳчанди қад аст ҳайкалу макбара, лек
Қабри ҳама кас баробари қомати ўст.

Чун рӯд барои хеш раҳ бикшоям,
Чун роҳ ба пой раҳравон сар соям.
Чун дашт ба рӯи каф гузорам дили хеш,
Чун хок гуноҳи ҳамаро бахшоям.

Ҳар кӯҳ ба мисли ҳайкали подорест,
Кӯҳсори диёр ҳамчу ҳайкалзорест.
Ҳар санги навишта аст як лавҳи мазор,
Ҳар қулла ба ҳайкале чу подеворест.

Дар қасри ҳаёт санги бунёдам ман,
Як кӯдаки хушноми ҷаҳонзодам ман.
Таърих ба пушторай ман сарборӣ,
Фарзанди тамоми одамизодам ман!

Машғал бишавед дар шаби зулмонӣ,
Сӯзед, ки олам бишавад нурунӣ.
Бар як худи хуршед гарон аст охир,
Бар олами беканор нурафшонӣ...

Ҳар гоҳ, ки дар роҳ қадам бишморӣ,
Мекӯш ба рӯи роҳ дил бигзорӣ.
Хушбахтии одамӣ на оби дарёст,
То кӯза ба сар равӣ, зи дарё орий.

Хоҳам ба ҳама роҳравон роҳи сафед,
Хоҳам ба ҳама шомравон субҳи умед.
Хоҳам, ки ҳама барои дунё бошанд
Чун сабза миёнҷии замину хуршед.

Эй рӯд, лаби ту чун лаби ёр, эй рӯд,
Шодоб, вале ташнаи дидор, эй рӯд.
Он оби гузашта боз н-ояд, ки диҳад
Як бўсаи обдори такрор, эй рӯд.

Овах, чи шабе, шаби баҳорон имшаб,
Болои сарам ситоразорон имшаб.
Бар чехраи гул то нарасад озоре,
Нармак резад гулнами борон имшаб.

Варзоб хушу ҳавои Варзоб хуш аст,
Ҳар дил зи дили дигар хурад об, хуш аст.
Варзоб, ки ҳар гияҳ дар он варзад ишқ,
Бо бодаи нобу ёри ноёб хуш аст.

Имшаб чӣ шабе, шаби ҳинобандон аст,
Лабҳои ақиқи ӯ таҳи дандон аст.
Ҳайратзадаи таомули аҷдодӣ,
Гирён дилакаш, вале лабаш хандон аст.

Имрӯз ба мисли меҳмон зуд бирафт,
Аз умри абад даре набикшуд, бирафт.
Дар коми уфук бирафт хуршед фурӯ,
Ин оташи пуршарор чун дуд бирафт.

Кухҳо ба мисоли одамони боор
Дар посгаҳи замин ҳамеша бедор.
Гарданшаху собитқадаму сар ба фалак,
Гӯй ки ситодаанд андар таҳи дор...

Эй дӯст, ману ту бастаи дарди худем,
З-омад-шудани ҳамдигар огаҳ нашудем.
Ҳамсоядилӣ кучову ҳамсоядарӣ?
Ҳамсоя будему лек бесоя будем.

Ин субҳи баҳор чун дили болида,
Хуршед ба мисли чехраи хандида.
Ҳар сабза – хати сабзи чавони ошиқ,
Ҳар гунча – лаби ҳанӯз нобӯсида.

Эй чашма, ту аз дили замин меоӣ,
Бар ҳоҷати ташнагон яқин меоӣ.
Ин сон ки туй чу ашки мо полуда,
Ё аз дили марди раҳмгин меоӣ?

Фархунда касе, ки ёр бо ёр шавад,
Аз хоби саҳар ба бўса бедор шавад.
Овезад агар, ба зулфи ёр овезад,
Гар ҳалқан зулф ҳалқан дор шавад.

Ин одамиён агарчи аз ҳам дуранд,
Дар расму адаб ба ҳамдигар ночӯранд,
Ноне бихуранд ҷумла аз як гандум,
Сармаст ҳама зи оби як ангуранд.

Ман кӯи муроди ҷумла раҳдуронам.
Дар кӯрараҳон асокаши кӯронам.
Ҳар гоҳ ба хок мурдае биспоранд,
Ман дар дили хештан варо гӯронам.

Уммеди беҳӣ зи умр дорам ҳама умр,
Ман ҳосили неку бад шуморам ҳама умр.
Дар роҳи арӯси орзу чун домод
Гулдаста ба даст интизорам ҳама умр.

Бар пирии навҷавон биё, гиря кунем,
Бар кӯрии ошиқон биё, гиря кунем.
Бар мотами мурдагон чӣ суд аз гиря?
Бар ғуссаи зиндагон биё, гиря кунем.

Дарё, дарё! Чу ман шитобон дарё,
Ҳамчун дили ман ҷамъу парешон дарё.
Чун ошиқи гапношунави савдой
Аз хонаи хештан гурезон дарё...

Эй кӯх, барои санги ту чон додем,
Садҳо сари нозанин ба қурбон додем.
Аз баҳри ту, эй замини меросии Шарк,
Мо умри азизи худ гаравгон додем.

Таърих ба ҷустуҷӯӣ то раҳ омӯхт,
Сад нахли қаде буриду гулхан афрӯхт.
Дар оташи кӯрдуди соли сиюҳафт
Донед магар, китоби Айнӣ ҳам сӯхт?!

Дарё, дарё! Ту мисли мой, дарё!
Бо модари хеш бевафой, дарё!
Худ зодаи чашмаю гурезон аз ӯ,
Худ зодаи кӯху з-ӯ чудой, дарё!

Ҳар субҳ зи нав ман ба ҷаҳон меоям,
Навошику навхату ҷавон меоям.
Ҳар шаб зи ҷаҳон чу одаме даргузарад,
Ман субҳ чу ҷойгири он меоям.

Он кадр шитоб мекунад ин дили ман,
Гӯӣ ки ҳама ҷаҳон бувад маътали ман.
Он кадр чу бод беқарорӣ дорад,
Гӯӣ ки ба бод меравад ҳосили ман.

Ман боз ба роҳ мебароям имрӯз,
Дарвозаи субҳ мекушоям имрӯз.
Аз баҳри ҳазор соли баъди сари худ
Қутби раҳи умр менамоям имрӯз.

Ҳар кас, ки ба нисбате забардаст шавад,
Аз шуҳрати мо шуҳрати ӯ ҳаст шавад.
Ҳар кадр баландтар барояд хуршед,
Он кадр аз ӯ сояи мо паст шавад.

Маъюс машав, баҳор меояд боз,
 Бар шоҳаи гул ҳазор меояд боз.
 Гар умри гузашта бори дигар н-ояд,
 3-ӯ ёди висоли ёр меояд боз.

Андар кафи дастам осмон мегунҷад,
 Дар синаи ман баҳри дамон мегунҷад.
 Аммо зи ҷаҳон сер наям ман, ҳарчанд
 Дар косаи ҷашми ман ҷаҳон мегунҷад.

Донам, ки ҷаҳон номи маро кам чӯяд,
 Нақши қадамам зи рӯи раҳҳо шӯяд.
 Аммо зи қалам қаламчае хоҳам сохт,
 То бар сари гӯри ман дарахте рӯяд.

Гар мурдани мо оқибати тақдир аст,
 Барбастанӣ рахт аз ин ҷаҳони пир аст.
 Гар сер надида зиндагиро, биравем,
 Шодем, ки зиндагонӣ аз мо сер аст.

Бас рӯз гузашту рӯзгорам бигузашт,
 Бас шом гузашту қадри ёрам бигузашт.
 Гуфтам, ки дилам ҳаме ҷавон хоҳад буд,
 То мижжа ба ҳам задам, баҳорам бигузашт.

Якчанд дар ин ҷаҳон ҷавон бояд буд,
 Як байт суруди ҷовидон бояд буд.
 Як умр агар ҷаҳон ҷавонӣ надиҳад,
 Як умр ҷавонии ҷаҳон бояд буд.

Девонаву мастиву хуморӣ, эй дил,
 Осуда маро намегузорӣ, эй дил.
 Кӯбӣ дари синаро чу дасти ёре,
 Ё соати умри ман шуморӣ, эй дил!?

Фарёд, авони файзу нурам рафтаст,
Айёми чавонию гурурам рафтаст.
Шуд чоштгаху гуруб дорад дар пай,
Хуршеди сабоҳи носабуррам рафтаст.

Такдири бадам зи толеи равшани туст,
Гар рӯз надидаам, зи нодидани туст.
Поям ба лаби гӯр расад ҳам рӯзе,
Дастии мани дилкашол бар домани туст.

Дарёи равони кӯҳсорам, эй гул,
Аз кӯҳ ба дашт раҳсипорам, эй гул,
Ҳоло, ки маро канори серобе ҳаст,
Як бор бирӯй дар канорам, эй гул.

Парвози баланд шоҳпар мехоҳад,
Ҷавлонгаҳи шоирӣ хунар мехоҳад.
Лайлии сухан на ёфаву лофу газоф,
Мачнундиливу шӯру шарар мехоҳад.

Роҳе, ки маро ба кӯи мақсуд барад,
Аз байни ҳазор оташу дуд барад,
Ишқе, ки марост, ё расонад ба мурод,
Ё колбадам ба рӯи тобут барад.

З-ин дашти дароз корвон мегузарад,
Бар дӯш ҳама суду зиён мегузарад,
Ҳарчанд ҳама аз ин чаҳон мегузарад,
Бадбахт касе, ки бенишон мегузарад.

Дар кӯраи пургудоз хомӣ, эй дил,
Сарчашмаи назму бенизомӣ, эй дил,
Аз карда пушаймону зи нокарда малул,
Якумр тамоми нотамомӣ, эй дил.

3-ин роҳи нишеб то кучо хоҳам рафт?
Як рӯз зи даҳр норизо хоҳам рафт.
Ҳарчанд ба нисбате расидам ба мурод,
Аз кӯи мурод норасо хоҳам рафт.

Ҳоло ки баҳорам нагузаштаст, биё,
Ҳоло ки хуморам нашикастаст, биё.
Ҳоло ки ба ёди рӯи хуршедвашат
Хуршеди ҳаётам нанишастаст, биё!

Боғе, ки нахурда об, монад бебар,
Чӯбе, ки насӯхт, худ нагардад аҳгар,
Шеъре, ки зи сӯзу шарари дил холист,
Тифлест, ки мурда зода бошад модар.

Гумроҳ чу раҳ ёфту шуд худ сарвар,
Ёде накунад зи панди раҳбар ба сафар.
Хуршедпарастан чун пазад, бар хуршед
Рӯ н-овараду сачда насозад дигар.

Чун даргузарам, рӯҳи маро шод бикун,
Номам ба забон биёру фарёд бикун.
Ҳар гоҳ, ки чоми май фитод аз дастат,
Аз чоми шикастаи дилам ёд бикун.

Дардо, аламо, ки оқибат мемирам,
Беҳуда бувад пеши аҷал тадбирам,
Доруи намурдан аст мурдан хушном,
Ман қасди аҷалро зи амал мегирам!

Имрӯз туро қасри забарҷад созанд,
Таъриф кунанд, аз ту Муҳаммад созанд.
Чун даргузарему гӯрҳамсоя шавем,
Қабри ману ту баробари қад созанд.

То чанд ту ганчи бостон мечӯӣ?
Истораи нав аз осмон мечӯӣ?
Ман ахтари тобонаму ту бебасарӣ,
Чун даргузарам, маро чӣ сон мечӯӣ?

Онҳо, ки надоранд сару мағзи тамом,
Гиранд ҳама ҳалоли моро ба ҳаром.
Онҳо, ки ба кори нек кӯтахдастанд,
Бар тухмати мо забондарозанд мудом.

Дар даҳр яке моҳу яке чоҳ шавад,
Гумроҳ якеву дигаре роҳ шавад.
Ҳар фард дар ин ҷаҳон мақома дорад,
Якчашма ба шаҳри кӯрҳо шоҳ шавад.

Ҳар кас ба ҷаҳон вазифадор омадааст,
Ё баҳри вазифа интизор омадааст.
Гӯё ҳамаро ба рӯи раҳ модар зод,
Зеро ҳама кас ба чашми чор омадааст.

Афсонаи ман ба кӯю бозоре нест,
Парвонаи ман ба шамъи руҳсоре нест.
Як ёр маро ба гайри ман дӯст надошт,
Ҷуз ман зи барои ман вафодоре нест.

Гар бори дигар ҷавонӣ оғоз кунам,
Пинҳон биравам ба кӯят, овоз кунам.
Ёбам дили ту аз дили шаб то сари субҳ,
Чашми саҳаре зи чашми ту боз кунам.

Онҳо ки ба макри ишқ ёрат шумаранд,
Махмур ба чашми пурхуморат нигаранд,
Мағрур машав, ки меҳрубонони дурушт
Як гул бидиҳанду сад баҳорат бибаранд.

Дар олами савту шеъру пандам зоданд,
 Монанди манора сарбаландам зоданд.
 Аммо ба ҳама шахсарию лоқайдӣ
 Чун кӯҳ ба хок пойбандам зоданд.

Бигзор чаҳон ҷои далерон бошад,
 Хони ҳама одамон пур аз нон бошад.
 Дар ишқ бигӯ, ки дарди ҳичрон бошад,
 Дар шеър бигӯ, ки шӯру исён бошад!

Онҳо, ки ба худбаҳой афсона шуданд,
 Девон нанавишта, зуд девона шуданд.
 Аввал зи ҳавас азми раҳи маҳ карданд,
 Охир ба чароғи мурда парвона шуданд.

Мардум ҳама аз гумони худ метарсанд,
 Аз душмани ноаёни худ метарсанд.
 Гӯянд ба беҳи гӯш: қач дору марез,
 Пайдост ҳама зи ҷони худ метарсанд.

Дар дафтари ман хуни дилам хоҳад монд,
 Дар хоки Ватан мушти гилам хоҳад монд.
 Дар чашми ҳама аҳли назар сурати ман,
 Дар чашми ман акси қотилам хоҳад монд.

Шӯрида дилам талошгаҳ мехоҳад,
 Пой ҳунарам азоби раҳ мехоҳад.
 Дастам гули хуршед бичӯяд аз хок,
 Парвонаи ман чароғи Маҳ мехоҳад.

Кӯрӣ ту ба айби ҳешу бинои касӣ,
 Гул баҳри худӣ, барои кас хору хасӣ.
 З-одам шудай, валеқ одам нашавӣ,
 З-одам шудай, вале ба одам нарасӣ.

Эй ёр, биёву хонаободам кун,
Чун мисраи шеъри Рӯдакӣ ёдам кун.
Имрӯз зи баски охирин сугдиям,
Пайванд ба даҳр силки ачдодам кун.

Ҳар кас, ки наёфт роҳи соҳибназарон,
Бояд биравад ба маҳфили бебасарон.
Ҳар кас, ки забони модариро гум кард,
Бояст, ки гум шавад зи хоки падарон!

Ман мисли китоби куҳнаву фарсуда,
Гӯёи хамӯшу будаи нобуда,
Ҳар кас, ки бихонд, ҷилди ман нав созад,
Ҳар кас, ки нахонд, хонадам беҳуда.

Ёрон, ёрон, маро агар медонед,
Аз дур фақат ба як назар медонед.
Донисти шумо ҳама гумон асту хато,
Зеро ки маро чу раҳгузар медонед.

Фарёди туро ба гӯш мегирам ман,
Бар қисмати ту хамӯш мегириям ман.
Чун будаам асбоби сияҳбахтии ту,
Бори гунаҳам ба дӯш мемирам ман.

Дар лаҳзаи талх ид мебояд кард,
Шодию фараҳ падид мебояд кард.
Бо бахти сафед то ки ҳамранг шавӣ,
Бас мӯи сияҳ сафед мебояд кард.

Эй ашк, ту сарчашмаи мақсудам шав,
Эй нола, паёми рӯзи беҳбудам шав,
Эй хома, асои фасли пириям бош,
Эй шеър, ту зангӯлаи тобутам шав!

Якпахлуяму худсараму бебокам,
 Густоҳаму бериёму шаккокам.
 Чун тахти баланди кӯҳ бетахтам ман,
 Бемансабу бениёз мисли хокам.

Аз об баромадӣ, танат ларзон аст,
 Ҳар катраи об дар танат марҷон аст.
 Он пайкари туст, ё паи таъбире
 Хобе, ки ба об гуфта бошам, он аст?

Он фасл чи фасли шӯру исёне буд,
 Дил ҳамчу танӯри оташафшоне буд.
 Ҷуз бӯсаи фасли шонздаҳсолагият
 Дигар ҳама ҳар чӣ буд, нодонӣ буд.

То чанд фиғон кашидаву оҳ кунем?
 Гоҳе гила аз пою гаҳ аз роҳ кунем?
 Ин умр, ки худ ба таври худ кӯтоҳ аст,
 Аз кӯтаҳие чарош кӯтоҳ кунем?

Шӯрида дилам майли сарафрозӣ кард,
 Азме қаламам ба шеърпардозӣ кард.
 Аммо чӣ қадар ки ман забон омухтам,
 Он қадр забон бо сари ман бозӣ кард.

Ночӯрии оламе зи ночӯрии мост,
 Ҳар роҳ ки дур бошад, аз дурии мост.
 Ҳар ганҷ ки дар кӯҳ ниҳон аст ҳанӯз,
 Аз кӯҳ мачӯ айб, ки аз кӯрии мост.

Ёрон, ба сари мазори ман нола кунед,
 Бар мотами рӯзгори ман нола кунед.
 Бар мотами рӯзгори ман нола чӣ суд?
 Бар мурдани ёдгори ман нола кунед.

Ҳар кас паи нафси хештан кор кунад,
Боз ор базе гӯяду бозор кунад.
Дар даҳр касе наёфтам, к-аз раҳи ақл
Аз беҳунарии хеш иқрор кунад.

Моро зи барои бахти олам зоданд,
Бар захми замона мисли марҳам зоданд.
Аввал зи барои меҳнату ғам зоданд,
Охир зи барои айши як дам зоданд.

Ин модари даҳр оқилон кам зояд,
Ҳар лаҳза шумори нокасон афзояд.
Аз ҷумлаи Фирдавсӣ кам ояд ба ҷаҳон,
Аз ҷумлаи Маҳмуд ҳазорон ояд.

Ошиқ ҳама кас, валеқ Мачнун яқтост,
Олам ҳама санғзору зар кампайдост.
Чун оби тамоми баҳру қулзум шӯр аст,
Як чашмаи кӯҳсори мо беҳ з-онҳост.

Шеър, ки зи мағзи дилу ҷон мегӯям,
Оё паи умри ҷовидон мегӯям?
Дехқон на паи умри абад кишт кунад,
Ман ҳам сухане чу дехқон мегӯям.

Афзун бувад аз савоби ман тақсирам,
Ҳам беш бувад хатоям аз тадбирам.
Ҳарчанд ки майли ман ҳама бар некист,
Дар байни гуноҳҳо назарногирам.

Озод набудаам зи озодии хеш,
Обод набудаам зи ободии хеш.
Бадбахтам аз он ки будаам якроҳа,
Хушбахтам аз он ки будаам ҳодии хеш.

Бас дурру гуҳар дар дили дарёи ман аст,
Бас нури сахар дар дили шабҳои ман аст.
То ҳар сухани ман аз паи дилёбист,
Чамъияти дилҳо дили танҳои ман аст.

Аз худ биравед, то ба олам бирасед,
Аз худ гузаред, то ба одам бирасед.
Ҳар хандаи баъди гиря кони садаф аст,
Эй бедардон, ба кимати ғам бирасед.

Аз ор ва ё зи кор мемирам ман,
Бар ҳоҷати рӯзгор мемирам ман.
Чун аскарӣ гумном паи ҳифзи Ватан
Беҳайкалу бемазор мемирам ман.

Аз ёр чудо шудему танҳо мурдем,
Савдозада гаштему зи савдо мурдем.
Чун кӯзаи мо зи санги соҳил бишикаст,
Мо ташначигар дар лаби дарё мурдем.

Моем гаҳе муборизи майхона,
Паймон бикунем дар сари паймона.
Чун ҳамри шабона бигзарад аз сари мо,
Фардо нигарӣ, ҳама зи ҳам бегона.

Дар фасли баҳор ё зимистон мурдем,
Ё вақти хазони тирамоҳон мурдем.
Ё баҳри ҳаёт ҳар нафас чун ошик
Чон додаву чон додаву бечон мурдем.

Аз хок шудему хоксорӣ кардем,
Аз санг шудему бурдборӣ кардем.
Аз шеъри Аҷам шудем номӣ ба ҷаҳон,
Бо пири Аҷам бодагусорӣ кардем.

Бедордилам зи толеъи хуфтаи хеш,
Хурсандтарам зи шеъри ногуфтаи хеш,
Гар фош шавад касе зи бикшодани роз,
Ман фош шавам зи рози бинхуфтаи хеш.

Аз бозии кӯдакон хушам меояд,
Аз хандаи беғамон хушам меояд.
Чун чуфти кабӯтаре бубинам дар бом
Ҳамлонаю ҳамзабон, хушам меояд.

Гар ёр ба мо назар надорад, чӣ кунем?
Хокистари мо шарар надорад, чӣ кунем?
Мо бандаи ёру ӯ ба мо сардор аст,
Сардор валек сар надорад, чӣ кунем?

Мо хасми амониву сафоро бидушем,
Бадхоҳи таронаву наворо бидушем.
Моем бар он, ки мурдари зинда кунем,
Аммо на бар он, ки зиндаҳоро бидушем.

Бунёди ҷаҳон ҳама зи бунёди ман аст,
Ободии даҳр аз тани ободи ман аст.
Ҳар гоҳ, ки шеъри оташин ғамро сӯхт,
Донед, навиштаҳои аҷлоди ман аст.

Монанди замин шебу фарозе дорам,
Аз пастии хеш сарфарозӣ дорам.
Аз коғази нонавиштаи пок чу дил
Оинаи хештанбисозе дорам.

Эй беҳабар аз шукӯҳи доғи дили мо
Наздик биё даври чароғи дили мо.
То талхии зиндагӣ гуворо ёбӣ,
Як чуръа бинӯш аз аёғи дили мо.

Ёрони чавониям, кучоед, кучо?
Ин кадр зи ҳам дур чароед, чаро?
Аввал хама чамъ мисли дарё будем,
Имрӯз чу шохоба чудоед, чудо.

Ҳамбистари ёру ёри дигар дорем,
Аз бӯи дигар димоғ хуштар дорем.
Аз дарди фишори умр дар сини мо
Дил нест, вале умеди дилбар дорем.

Имрӯз ба хок мурдае биспурдем,
Гӯй ки дар он дақиқа мо ҳам мурдем.
Як санг ниҳода бар сари марқади ӯ,
Некиву бадии хешро бишмурдем.

Ҳар кас, ки на хештаншиносе бошад,
Бо модари хеш носипосе бошад.
Имрӯзаи мост зодаи дирӯза,
Субҳонаи мо зи нони посӣ бошад.

Дарёи дилам бурун зи соҳил рафтаст,
Ёре, ки зи дида рафт, аз дил рафтаст,
Умре, ки бирафт дар суроғи раҳи умр,
Оё ба кадом роҳу манзил рафтаст?!

Умрам ба ҳазор кӯю барзан бигузашт,
Бо тирашабону рӯзи равшан бигузашт.
Аз дасти дилам умри сарам кӯтаҳ шуд,
Аз ман бигузашт, ҳар чӣ бар ман бигузашт.

Домоду арӯс чон ба чонанд имшаб,
Дар даҳр фақат ду кас чавонанд имшаб.
Гар зиндагӣ қасди дурии онҳо дошт,
Аз зиндагӣ қасди худ ситонанд имшаб.

Ҳар роҳ барои дидани дунёест,
Ҳар чашм даре ба олами зебоест.
Ҳар субҳи нав аст рӯнамои хуршед,
Ҳар рӯз дари кушодаи фардоест.

Дунё, ки ҳазор ҳилаву сӯз кунад,
Моро ба фиреб дастомӯз кунад.
Гар кӯзаи пуштро кунад гӯр дуруст,
У қомати сарви ҳамаро кӯз кунад.

Гар марди ҳунар писанди даврон гардад,
Омочи ҳасуду кинадорон гардад.
Шоҳе ки пур аз бор бувад, ё шиканад,
Ё хомғалоши раҳгузoron гардад.

Онҳо, ки фақат гирди сари хум гаштанд,
Жӯлида ба хок, радди мардум гаштанд.
Он умр, ки гум шудааст дар мастихо,
Он қадр бичустанд, ки худ гум гаштанд.

Ман омадаам паи ҷаҳонафрӯзӣ,
Аммо накунад ҷаҳон ба ман дилсӯзӣ.
Ман сабзаи парвардаи хуршедам, лек
Хуршед маро боз бисӯзад рӯзе.

Ин дам, ки насиби мост, дар фардо нест,
Ин дам гузарон, валеқ фардо шуданист.
Чун об ба ҳар ҷӯй набояд рафтанд,
Боре ба муроди хештан бояд зист!

Ман дар дили дӯстон баҳор овардам,
Ман дар дили ошиқон ҳумор овардам.
Аз гумшудагони ишқ дар дашти фироқ
Пайғому дуруду ёдгор овардам.

Аз кӯчаи мо арӯсу домод гузашт,
Ду ошиқи дар ҳаёт навшод гузашт.
Дар оина ожанги чабин бишмурдам,
Айёми ҷавонии ман аз ёд гузашт.

Ман шебу фарози роҳхоро чӣ кунам?
Бе дарди ту солу моҳхоро чӣ кунам?
Бе дарди ту шеърҳои ман бедарданд,
Бе сӯзу гудоз оҳхоро чӣ кунам?

Бар дарди дилам дарди диле дармон аст,
Ҳар мушкили ман зи мушкиле осон аст.
Ҳар кас зи ҳаёт умри осон хоҳад,
Ҳам зиндаю ҳам мурдаи ӯ яксон аст.

Дарёи пуроб шӯру тӯфон дорад,
Ҳар марди пурифтихор исён дорад.
Ҷоҳил зи ҳасад даруни худро бихурад,
Оқил зи хирад фарохмайдон дорад.

То ҷони ман аз муҳаббатат осояд,
Умри дигару ҷони дигар мебояд.
Ман домани ту ба даст орам рӯзе,
Гар домани осмон ба дастам ояд.

Умрам ба алам зи остони ту гузашт,
Чун мурғ зи боми ошёнӣ ту гузашт,
Гӯянд агар, гузашт Лоик зи ҷаҳон,
Мапсанду бидон, ки аз ҷаҳони ту гузашт.

3-ин хок, ки шоирон сар афроштаанд,
Дар мазрааҳо тухми сухан коштаанд.
Ман коми дили хеш ситонам аз шеър,
Чун коми маро ба шеър бардоштаанд.

Ёди ту кунам, хазони ман сабз шавад
Бому дари ошёни ман сабз шавад.
Чун нахли кади ту аз хаёлам гузарад,
Сад нахли умеди қони ман сабз шавад.

Он рӯз мабод, шоире пир шавад,
Аз қони худу қони ҷаҳон сер шавад.
Чӯед чу маъдан аз дили ӯ сухане,
Рӯзе бирасад, ки чустанаш дер шавад.

Эй рӯд, асири соҳилу маҷроӣ,
Занҷир гусаста, роҳ мепаймой.
Ҳарчанд ҳазор чашма оғози туанд,
Дар рӯи замин мусофири танҳой.

Ҳар ғам, ки куҳан шудааст, мо нав кардем,
Бар лахчаи мурда тоза партав кардем.
Дил аз паси ту давиду мо аз паси дил,
Якумр пасопеш даводав кардем.

Ман баъди ҳама завол меоям боз,
Чун мурғи хучастафол меоям боз.
Гар баъди ҳазор сол ёдам бикунед,
Аз баъди ҳазор сол меоям боз.

Якчанд чавони шӯху саркаш бошем,
Савдозадаи ишқи париваш бошем.
Гӯянд, ки мушти хок монад 3-оташ,
То хок шавем, бояд оташ бошем!

Наврӯз расид, ёри дирӯзи ман,
Як бор биё барои дилсӯзи ман.
Ғамҳои ту куҳнаанд, аммо имрӯз
Хуштар зи ғами ту нест наврӯзи ман.

Бо бонги сагон, шукр, қаландар нашудем,
 Ҳангоси харон шунидаву хар нашудем.
 Будем зи баски ғарқа дар хуни чигар,
 Об аз сари мо гузашту мо тар нашудем.

Ман маст шудам, маст шудам, маст шудам,
 Дар дасти касе набуда аз даст шудам.
 Будам зи ҳазор қуллаи кӯҳ баланд,
 Аз қулла яке фитодаму паст шудам.

То чашми ту дилфиреб бошад, бошам.
 То ҳусни туам насиб бошад, бошам.
 Дар арсаи даъвои талабгоронат
 Лак дар лак агар ракиб бошад, бошам.

Эй он, ки маро ба кӯю барзан бинӣ,
 Айбу гунаҳам ҳазор хирман бинӣ.
 Бо дидаи таҳқиқ ба худ ҳам бинигар,
 Дар худ бинӣ, ҳар он чӣ дар ман бинӣ.

Ҳар сӯ нигарам, кӯҳ бувад анбозам,
 Ҳар ҷо биравам, кӯҳ бувад дамсозам.
 Аз пой дарандохтанам гар хоҳанд,
 Бар гардани кӯҳ даст меандозам.

Дар мурдани одамӣ ҳазорон сабаб аст:
 Гаҳ сактаи қалбу гоҳ ранчу тааб аст.
 Аммо зи барои соҳиби чашмаву рӯд
 Дар сарғаҳи об ташна мурдан аҷаб аст...

Аз хоки Нишопур садо ояд боз,
 Фарёди дил аз ҳар ду саро ояд боз;
 Эй хайман осмон, дусадпора шавӣ!
 Хайём ба хаймааш кучо ояд боз?

Бартар бувад аз ҷаҳон ҷаҳони Хайём,
Мофавқи замон бувад замони Хайём.
Ин хайманишинони ҷаҳони хокӣ
Як хайма надӯзанд ба сони Хайём.

Аз гардиши айём ба каф ҷом бимир,
Ором намир, бо дилором бимир.
Хохӣ, ки ба гӯри ту нишинад хуршед,
Дар партави офтоби Хайём бимир.

Имсол чи хушксоли фарҳанг омад,
Ожанг ба рӯи аҳли аржанг омад.
Мову қаламу дафтари мо хуни дилем,
Аз аҳли қалам буданамон нанг омад.

Ман мондаму остони наздики аҷал,
Ман мондаму достони поёни амал.
Бидруд, ҷаҳони пур зи дастону хиял,
Бидруд, ҷаҳони пур зи ҷанҷолу мағал!

Ҳарчанд зиёда ҷонфидой кардем,
Дар ҷанги замона ҳамсадой кардем,
Бар маскани зиндагию бар мадфани тан
Дар кишвари худ замингадой кардем.

Ин сон, ки туй шикаставу хору зарир,
Гар хода шавад вазир, ҳукмаш бипазир.
Дар кишвари пур зи кӯр гумрах бигузар,
Дар кишвари офтоб яхбаста бимир.

Ин умр ганимат нашумурдӣ, рафтӣ,
Пур хурдӣ ва ё ҳеч нахурдӣ, рафтӣ.
Дар матни замона ҳеч ҷоят ки набуд,
Дар хошияи замона мурдӣ, рафтӣ.

Ман омадаам, ки хешро огозам,
Гаҳ сӯзаму гаҳ созаму гаҳ бигдозам.
Ман омадаам, ки чони бечораи хеш
Дар бозии маргу зиндагӣ дарбозам.

Ман масту гаронҷонаму з-ин боке нест,
Чун ҳастии ман қобили идрок нест.
Нопокии ман пок нагардад, зеро
Дар домани хок домани поке нест.

Хомӯш набудаам, агар хомӯшам,
Фарёди ҳама халқ расад бар гӯшам.
Он деги ғамам, ки худ ба худ мечӯшам,
Хуни дили худ ба ҷои май менӯшам.

Як рӯз зи дасти ғам сияҳпӯшам ман,
Рӯзи дигар аз шодӣ қадаҳнӯшам ман.
Рӯзе ки на ғам монаду на шодии умр,
Аз хотири ду ҷаҳон фаромӯшам ман.

Ман омадаам, табли зафар бинвозам,
Бар кӯру карон шӯр диҳад овозам.
Ту омадай, коҳи куҳан бод кунӣ,
Ман омадаам, коҳи суҳан афрозам.

Дар олами фонӣ алами худ дидам,
Аз бешу камаш бешу ками худ дидам,
Гардидаму гардидаму гардидам, лек
Дар ҳар қадами худ адами худ дидам.

Онон, ки дам аз муҳаббати пок заданд,
Ҷоки дигарам бар дили садчок заданд.
То пур шавад аз хок ду чашми сари ман,
Дар зиндагӣ пур ба чашми ман хок заданд.

Ман қудрати дардро намедонистам,
Поёни набардро намедонистам,
Аз сӯзиши ишк то дилам об нашуд,
Гирйистани мардро намедонистам.

Эй чарх, ба сони худ сарам чархондӣ,
Ҳар вом, ки додӣ, оқибат бистондӣ.
Аввал ту маро тоҷи сари худ хондӣ,
Охир ту маро ба хоки тар биншондӣ.

Рӯзе ки туро аз ин ҷаҳон бирбоянд,
Дар зери замин туро даре бикшоянд.
Ҳарчанд ки даъвои ту беш аз ман буд,
Аз умри ту як рӯз ба ман н-афзоянд.

Эй ёр, биё, ки хона холӣ бе туст,
Тақдирӣ дилам заифнолӣ бе туст.
Ҳарчанд ки паршикастаат хондам гоҳ,
Боз о, ки маро бепаруболӣ бе туст.

Шаҳболи ту боли хастаи мо чӣ кунад?
Гулзори ту хордастаи мо чӣ кунад?
Бо ҳафт қалам чу хешро орой,
Ин як қалами шикастаи мо чӣ кунад?

Моем, ки аз замона дилгир шудем,
Тақдир чунон кард, ки тасхир шудем.
Кардем такодави замонгирӣ, лек
Бо ақли замонгир замингир шудем.

Ман мондаму як дили пур аз дарду алам,
Ман мондаму як коғазу як неши қалам.
Ман бо қаламу қалам ба ман мегӯем:
Эй вой танам, вой сарам, вой дилам!

Боло биталаб, бирав зи худ болотар,
 Мавло бошй, боз бишав мавлотар.
 Гар обшарику ноншарикем, хуш аст,
 Номусшарик агар бувем, авлотар!

Фарде чу ба қайди дарду иллат бошад,
 Ташхису муояна чй заҳмат бошад?
 Аммо чй тавон кард дар ин фочиагоҳ
 Бемор агар тамоми миллат бошад?

Ин моми чаҳон қобилаи марги ман аст,
 Ҳар фасл яқин фосилаи марги ман аст.
 Ҳар ҳолаи маҳ ҳоли табоҳам бошад,
 Ҳар зилзилае силсилаи марги ман аст.

Бо абри гузар ҳамеша ёд ор маро,
 Бо марги шарар ҳамеша ёд ор маро.
 З-он пас, ки маро ба хоки тар бигзоранд,
 Бо дидаи тар ҳамеша ёд ор маро.

Имрӯз, ки аз бодапарастон бошам,
 Дилбохтаи қадахбадастон бошам.
 Безор зи хушёрияму мехоҳам
 Дар гӯр ҳам андар бари мастон бошам.

Бар хоки сияҳ задй ҳама ваҳми маро,
 Кардй ту адо дили адофаҳми маро.
 Ман роҳ намудамат, ту раҳзан гаштй,
 Ман раҳми туро хурдаму ту сахми маро.

Дидй ҳамарову бебасар хоҳй рафт,
 Бас сӯхтаиву бешарар хоҳй рафт,
 Дар рӯи замин бод ба даст омадай,
 Аз рӯи замин хок ба сар хоҳй рафт.

Аз даҳр ба дил малол рафтем, афсӯс,
Бо дарду гами муҳол рафтем, афсӯс.
Дил бурдаву дил хурдаву хунинчигарон
Дилмондаву дилкашол рафтем афсӯс.

Онҳо, ки гирифтори маю ҷом шуданд,
Коми дили хеш ҷуста, ноком шуданд.
Аз бодаи хом ҳеҷ кас пухта нашуд,
Аз бодаи хом пухтагон хом шуданд.

Имрӯз забони мо забун афтодаст,
Гулдаста ба дасти марди дун афтодаст.
Сад қарн агар манора то гардун буд,
Жӯлида ба хок сарнагун афтодаст.

Ҳарчанд ки то фалак сар афрохтаем,
Дар рӯи замин бод ба каф тохтаем.
Фарҳангу тамаддуни қадими худро
Нашнохтаем ё ки дарбохтаем.

Андар назарам шеърӯ сухан мемирад,
Аҳли дилу дида бекафан мемирад.
Фарёди ман аз мурдани ину он нест,
Фарёд, ки фардои Ватан мемирад.

Дардо, аламо, ки хилқатамро куштанд,
Аслам, насабам, чибиллатамро куштанд.
Фарёд на з-он, ки мову ту кушта шудем,
Фарёд аз он, ки миллатамро куштанд.

Гӯй ҳамагон оқилу донишмандем,
Некӯ нигарӣ, бекасу бепайвандем.
Мургони ҳаво ба ҳоли мо мегирянд,
Мо лек ба ҳоли ҳамдигар механдем.

Мо фарри каён начуста фартут шудем,
Аз хонаи гахвора ба тобут шудем.
Бар олами лохут набурдем рахе,
Нобуд дар ин олами носут шудем.

Дирӯз миёни халқ манзур шудем,
Имрӯз зи ҷамъи зиндагон дур шудем.
Дирӯз муқими хонаи нур будем,
Имрӯз муқими хонаи гӯр шудем.

Якчанд зи бода масту махмур шудем,
То як нафас аз ғами ҷаҳон дур шудем.
Мо хоҳири як мӯр намеранҷондем,
Фарҷом бубин, ки туъмаи мӯр шудем.

Қандили баланд буда, бенур шудем,
Аз ҳалқаи базми хосагон дур шудем.
Буданд сагон маст ҳама аз қайи мо,
Муҳтоҷ ба хӯшаи сағангур шудем.

Аз ҷашми ту ман хумори дил меҳоҳам,
Аз хандаи ту шарори дил меҳоҳам.
Бигзашта баҳори ошиқиям, аммо
Аз чеҳраи ту баҳори дил меҳоҳам.

Овози туро зи сад ҷаҳон мешунавам,
Бо гӯши дилу ба гӯши ҷон мешунавам.
Овози ту гар зи боғи гулҳо ояд,
Аз байни садои булбулон мешунавам.

Сарви ту ба ноз омадан мегирад,
Умри сари ман саромадан мегирад.
Пироҳани таннамо чу бар тан пӯшӣ,
Ҷон аз тани ман баромадан мегирад...

То чанд барои ҳамдигар гӯр шавед,
Ёрону бародарон, ба ҳам чӯр шавед.
Гар қадри бародарӣ надонед, яқин
Нону намаки халқ занад, кӯр шавед...

Боз омаданат зи ғамгусорӣ набувад,
Изҳори вафову ҷонсупорӣ набувад,
Дар гулшани тирамоҳ бишкуфтаӣ ту:
Афсӯс, туро бӯи баҳорӣ набувад.

Ошиқ ба нигори хеш оина нашуд,
То дилбараш оинаи рухро нанамуд.
Зеро ки ба ду чашми ҷаҳонбин одам
Бе оинае надид пушти сари худ.

Имрӯз, ки бо ту ҳаст фарёдрасе,
Сармасти ғуруру айшу нӯшу ҳавасӣ,
Бар қадри тамоми чизи хурдеву бузург
Он гаҳ ки зарур асту наёбӣ, бирасӣ.

Олам чу сафар ба сӯи фардо дорад,
Роҳе ба мароми кишвари мо дорад.
Бадхоҳ кучо шавад варо садди раҳе,
Ин хас натавонад раҳи дарё дорад.

Ҳуснат зи шараф камол мегирад, ёр,
Рӯят зи дилат чамол мегирад, ёр,
Ошиқ зи дили чу ашки кӯдак софат
Хушбахтии безавол мегирад, ёр.

Ў рӯд набуду лек туғён мекард,
Хуршед набуду нур эҳсон мекард.
Як бину бисӯз гуфта, беҳарфу садо
Баргашта назар фиканда, ҷавлон мекард.

Моем пай ҳар касу нокас рафта,
 Аз боғи ҷаҳон меваи норас рафта.
 Ҷустанд ҳазорсола пешӣ дигарон,
 Моем ҳазорсола вопас рафта.

Имрӯз ки ҳоли мост аз дӣ батаре,
 Аз шаш ҷиҳат ояд ба сари мо хатаре,
 Ин ҷо ту мағӯй дӯст, ҳам дӯст маҷӯй,
 Ин ҷо ту бичӯй душмани мардтаре...

Ин сӯ нигарам: душмани қаттоле ҳаст,
 Он сӯ нигарам: қачдили баттоле ҳаст,
 Боло нигарам: худо хамӯш асту хамӯш,
 Пойин нигарам: коми сияҳчоле ҳаст.

Садроҳадилон, маҳалгароем чаро?
 Дар фикри маҳал ватанчудоем чаро?
 Жӯлида ба ҷангу мочароем чаро?
 Ин кадр шутуркина чароем, чаро?

Дунест, ки дӯстии гургу меш аст,
 Аз хеш мабол, душманат дар пеш аст.
 Эӣ дӯст, ҳасе ҳам агарат душман нест,
 Як дӯст зиёда кун, ки душман беш аст.

На бо тани ғамфасурдаам мемирам,
 На бо сари гуссахурдаам мемирам.
 Дар мурдани ман ҳоҷати Азроил нест,
 Ман аз ғами ишқи мурдаам мемирам.

Ин зиндагию оташу хокистари ӯ
 Санчидаам, эӣ хоки ҷаҳон бар сари ӯ!
 ӯ аз дари ман гузашту ман аз дари ӯ,
 ӯ аз бари ман гузашту ман аз бари ӯ.

Имсол баҳор бeбару бор омад,
Имсол сари сол нагунсор омад.
Бар мотами гул навҳа чаро сар надихем,
К-ӯ бо кафани хеш ба гулзор омад.

Ҳастӣ ҳама чову ноаён, ё Аллоҳ,
Дар хонаи хеш ломакон, ё Аллоҳ.
Гар аҳли дурӯғанд туро душман, пас,
Як дӯст надорӣ ба ҷаҳон, ё Аллоҳ.

Аз ҷабри гуноҳи хештан нагресам,
З-он по, ки фитодаам, зи нав бархезам,
Ҳаргиз набарам ба нокасе рӯи ниёз,
Дастам шиканад, ба гарданам овезам.

Як барги ҳазон ба чанги боди гузарон
Дар байни замину осмон шуд сарсон.
Ин бозии бод буд, лекин он барг
Мегуфт: Маро ба шохсорам бирасон!

Хоҳам, ки ба хотири замонам бошам,
Дар суҳбати гарми дӯстонам бошам.
Дигар зи ҷаҳон нахоҳам иқбол, агар
Дар пирӣ асои зодагонам бошам.

Инсон ба назар дили мусаффо дорад,
Дар як дили худ ҳазор дунё дорад.
То нест забони ӯ забони дили ӯ,
Ҳар як нигаҳаш дусад муаммо дорад.

Гар яккасавори ҳунарий, гар шоҳӣ,
Гар аз ҳама асрори ниҳон огоҳӣ,
Дар танграҳи муносибат бар мардум
То раҳ надихӣ, ба худ наёбӣ роҳе.

Худ қатра, ба баҳри бекарон дил бастам.
 Худ зарра, ба хуршеди ҷаҳон дил бастам.
 Ақлам ба фалак расиду кӯтоҳам худ,
 Худ хокияму ба осмон дил бастам.

Оина шикасту неш дар поям шуд,
 Ҷонона бирафту дардафзоям шуд,
 Аммо қаламе, ки рози дил кард иншо,
 Гардид каму нишони дунёям шуд.

Меҳрат чу кушоди банд омад, шодам,
 Қавлат чу нидои панд омад, шодам,
 То омаданат шикастае будам ман,
 Ишқат чу шикастабанд омад, шодам.

Гар ақли ҷавон хато кунад, айб мадон,
 Бо як суханаш варо ту беақл махон,
 Дидӣ, ту ки гулбуттае дар сояи кӯх
 Рустаст, биёру дар гулистон бинишон.

Ҷонона, карашмаҳои ту мегузарад,
 Хусну шафақу ҷилои ту мегузарад.
 Аммо дили ман ба сӯзи худ аз олам
 Дар ёди тую вафои ту мегузарад.

Гар шод най, зи иди Наврӯз чӣ суд?
 Аз сӯхбати тори пандомӯз чӣ суд?
 Гар нест ба хонаат нишон аз оташ,
 Аз гармии меҳри оламафрӯз чӣ суд?

Эй шӯх, сафои хонадонат нашудам,
 Тақдир набуд, соябонат нашудам.
 Ҳамбазм шудам бо ту, қадах паймудам,
 Сад ҳайф, ки хоки остонат нашудам.

Эй гул, ту замоне зеби кокул будӣ,
Хусни дигаре ба хусн меафзудӣ,
Пажмурда шудӣ, фитодӣ аз кокул, лек
Як умр ба ёди ошиқи масъудӣ.

Гаҳ-гоҳ шавам ба кори мардум ҳайрон,
Пурсам зи ҳама: кучо ҳақиқат, ёрон?
Аз чор тараф садо биёяд: Ҳақро
Аввал зи худат биёб, пас аз дигарон.

То чанд бигӯӣ: Кош ин бошаму он,
Хуршедмисол бошаму моҳнишон.
Аз хеш чӣ чӯӣ он чӣ дар ту набувад,
Он чӯӣ зи худ, ки мебарояд осон.

Сӯзӣ ҳам агар ки хокбодам накунӣ,
Сад фитна ба бунёди ниҳодам накунӣ.
Бо ёди ту меравам зи дунёю зи ту
Дорам талабе, ки зишт ёдам накунӣ.

Мастам, ба хаёли хеш мастам доим,
Дилдодаи пиндорпарастам доим.
Аз он ки хаёл бо ҳақиқат як нест,
Бозичаи офату шикастам доим.

Оростану зи нав фикандан боқист,
Бархостану зи нав ништастан боқист.
Дунё ба фусуни худ таманно дорад,
Сад чома дариду лек ин тан боқист.

Аз рафтани ман чаҳон нагардад холи,
Бе будани ман сияҳ нагардад фоле.
Бо пой худ омадам, равам дар охир
Бо пой дигар касон, аҷоиб ҳоле!

Сўзам ҳама дам чу ошиқони шайдо
Аз баҳри сурури дўстони якто.
Монанди замин баланду пастам, эй дўст,
Аммо на чу вай ба неку бад бепарво.

Онон, ки нахондед суруди тоҷик
Ғафлатзадаед аз вучуди тоҷик.
Бунёди забони тоҷикӣ худ бошад
Бунёди ҳама буду набуди тоҷик.

Бар шаст даромадам, ба шаст афтодам,
Аз қуллаи ормон ба паст афтодам.
Ман сайди рамидаи тапишҳо будам,
Бо пой худ омада, ба даст афтодам.

Афсӯс, ки зиндагӣ басо зуд гузашт,
Бас зуд гузашту низ бесуд гузашт.
Аз хирмани умр донае нест ба каф,
Беоташу бешарар чу қаҳдуд гузашт.

Афсӯс, чавон набудаву пир шудем,
Дилбанди касе набуда дилгир шудем.
Дар шебу фарози қисмати буқаламун
Чустем фарозу оқибат зер шудем.

РЕЗАБОРОН

Дубайтиҳо

Илоҳӣ байни мо ҳоил набошад,
Ба қасди мо касе моил набошад.
Дар он соат, ки ду бедил нишинем,
Миёни мо ба ғайри дил набошад.

Ғами ишқат ба баҳру бар нагунчад,
Шару шӯрат ба сад маҳшар нагунчад.
Ғазалҳое, ки аз ҳачри ту гуфтам,
Ба сад девон, ба сад дафтар нагунчад.

Хаёле нест дигар дар сари ман,
Шароре нест дар хокистари ман.
Зи хусни ту ба чуз хузне намонда
Даруни синаи хушбовари ман.

Диламро бурдаву тасхир кардӣ,
Вале дар кори дил таъхир кардӣ,
Агарчанде ки будӣ чони ширин,
Маро аз чони ширин сер кардӣ.

Бародарчон, ба рӯ обат намонда,
Ба қону дил табу тобат намонда.
Чунон дар чордеворе асирӣ,
Ки завқи сайри Варзобат намонда...

Ниёзе мар маро бар тарҷумон нест,
Аёнро хочате андар баён нест.
Агар ман ҳамзабони ин чаҳонам,
Зи ман беҳ тарҷумоне дар чаҳон нест!

Саҳар дар барги гул шабнам нишаста,
Лаби чӯ духтари сархам нишаста.
Лабони чӯ тару лабҳои ӯ хушк,
Вале бо дидаи пурнам нишаста.

Дило, хун шав, ки ёр аз дасти ман рафт,
Зимои рӯзгор аз дасти ман рафт.
Нагӯям тирамаҳ буду хазон рехт,
Баҳоре дар баҳор аз дасти ман рафт.

Биё, дар ин ҷаҳон бо ҳам бигардем,
Ғаме ҷӯем, то беғам бигардем,
Ҷаҳон бас аз сари одам гузаштаст,
Биё, гирди сари одам бигардем.

Замин зери само бояд бимонад,
Замона бебало бояд бимонад.
Ҷавонӣ бигзарад охир, валекин
Ҷавонмардии мо бояд бимонад.

Ҷаҳони ишқ рӯзу шаб надорад,
Ба ғайри беҳудӣ машраб надорад.
Чу шӯрад баҳр, дар соҳил нагунҷад,
Бузургӣ, дӯстам, колаб надорад.

Сазовори лиқои ту касе нест,
Адофаҳми адои ту касе нест.
Дар ин дунё, ки аслаш бевафонист,
Ҷамоварди вафои ту касе нест.

Ту ро аз атри гулшан офариданд,
Ту ро аз нури гулхан офариданд.
Дили ман дар суроғи ёри дил буд,
Ту ро баҳри дили ман офариданд.

Туй пушту паноҳу ёвари ман,
Парастори сари бесарвари ман.
Ҳама шеъри ман аз рӯи ту ояд,
Ки рӯи туст рӯи дафтари ман.

Баҳори ошикон дорад хазонҳо,
Вафои дилбарон дорад гумонҳо.
Сари вақт аз сари дилбар бигардед,
Чавонҳо, эй чавонҳо, эй чавонҳо!

Дар оғӯшам биё, эй дилбари ман,
Навозиш кун дили ғампарвари ман.
Вагарна дар суроғи ишқи шоир
Пушаймон мешавӣ баъди сари ман.

Ду чашми бегуноҳи ту маро кушт,
Нигоҳи бепаноҳи ту маро кушт.
Намурдам аз ҳазорон қасду бухтон,
Як оҳи ту, як оҳи ту маро кушт.

Надонам, ту чӣ дорӣ ё надорӣ,
Ҳамин донам, ки бо ман созгорӣ.
Гули рӯят гули гулҳои дунёст,
Баҳор андар баҳор андар баҳорӣ.

Маро вирди забон кардӣ, ту кардӣ,
Чавони комрон кардӣ, ту кардӣ.
Пас аз як лаҳзаи кӯтоҳи дидор
Ба ҳукми ҷовидон кардӣ, ту кардӣ.

Гули наврӯзи ман, наврӯзи ман бош,
Ба нури ишқ шомафрӯзи ман бош.
Гар аз ман шеъри пурсӯзе бихоҳӣ,
Ту ҳам ҷонсӯзу ҳам дилсӯзи ман бош!

Биё, чоно, ки чони ман туро бод,
Дили соҳибқирони ман туро бод.
Баҳори ман, хазони ман ту будӣ,
Баҳори ман, хазони ман туро бод!

Ғами чони ман аз чонона пурсед,
Табу сӯзи ман аз парвона пурсед.
Ҳар он розе, ки ман ногуфта рафтам,
Пас аз ман аз лаби паймона пурсед.

Аҷаб борони маҳшар буд имшаб,
Тамоми баҳру бар тар буд имшаб.
Замину осмон дар дасти борон,
Дилам дар дасти дилбар буд имшаб.

Барои ҳар саре сарбоз дорам,
Барои ҳар пारे парвоз дорам.
Наметарсам зи оташбозии ишқ,
Ки ман худ табъи оташбоз дорам.

Як оҳ аз сад талоши мову ман бех,
Гилад з-аҳли Ватан андар Ватан бех.
Худон хешро дар хеш дарёб,
Ки аз сад бутшикан як худшикан бех.

Биё то чон ба чон бошему бошем,
Нишони бенишон бошему бошем.
Чаҳон бо мо сару коре надорад,
Барои ҳам чаҳон бошему бошем.

Биё бо ҳам чавон бошему бошем,
Ду дил ҳамошён бошему бошем.
Барои дигарон беқадру арзон,
Барои ҳам гарон бошему бошем.

Маро аз даҳшати хобе матарсон,
Маро аз хурдани тобе матарсон.
Чу тӯфонзодаи дарёи дардам,
Маро аз мавчи мурдобе матарсон.

Биё, тарки тағофул кун, гули ман,
Даме таклиди булбул кун, гули ман.
Баҳор омад, дарахтон гул кушоданд,
Ту ҳам гул кун, ту ҳам гул кун, гули ман.

Зи ишқи ту қасам хурдему рафтем,
Фиреби дамбадам хурдему рафтем.
Ба уммеде, ки боре шод бошем,
Ҳазорон бор ғам хурдему рафтем.

Танамро пирӣ афсурдаст, афсӯс,
Диламро зиндагӣ хурдаст, афсӯс.
Замоне месурудам рӯзу шабҳо,
Кунун мурғи дилам мурдаст, афсӯс.

Дилам шуд косаи зардоб аз ишқ,
Сарам шуд чархаи гирдоб аз ишқ.
Валекин боз мегӯянд мардум:
Илочи худ, бирав дарёб аз ишқ!

Сарам чархи барин аст, эй гули ман,
Раҳам рӯи замин аст, эй гули ман,
Зи сангистонаму лекин бари ту
Дилам абрешимин аст, эй гули ман.

Намегӯям маро дур аз гунаҳ дор,
Ва ё чони маро дур аз қадаҳ дор.
Маро аз душманон боке набошад,
Худовандо, маро аз ман ниғаҳ дор!

Биё, гулгунчаи мижгонхамида,
Биё, гулчехраи кокулбурида.
На танҳо ман дар ин дунёи равшан,
Худо ҳам чун ту зебое надида.

Хушо базми дилу ҳам дилситонӣ,
Хушо базми гулу ҳам гулфишонӣ.
Надонистем кадратрову рафтӣ,
Чавонӣ, эй чавонӣ, эй чавонӣ.

Гаҳ аз пириву гоҳе аз чавонӣ,
Гаҳ аз андӯху гоҳ аз шодмонӣ,
Ғазалро сода гуфтам, лек аслан
Мураккаб сохтам аз зиндагонӣ.

Забона, эй забона, эй забона,
Тавоной, вале ҳам нотавно.
Сухан ғӯяд касе гар пӯстканда,
Канандаш пӯст аз тан дарзамоно.

Фалак, боре ба мо моро нишон дех,
Замон дех ё замин ё осмон дех.
Чӣ суд аз гунбади ҳафтошёнат,
Миёни синаи ёр ошён дех.

Туро чун давлати дил мекунам ёд,
Туро чун қисмати дил мекунам ёд.
Чу оғӯшат ибодатгоҳи ман буд,
Туро дар тоати дил мекунам ёд.

Зи ишқат дилфигору синачокам,
Зи ҳаҷрат хастачону дарднокам.
Ба рӯи хок ёди ман накардӣ,
Кунӣ ёдам, чу андар зери хокам.

Канори атрогинат кучо шуд?
Баҳори рӯи бечинат кучо шуд?
Фигон аз талху шӯриҳои қисмат
Муҳаббатҳои ширинат кучо шуд?

Худоё, эй худоё, эй худоё,
Мақун ёри маро аз ман чудоё.
Сурудам дар гулӯ чун мор печад,
Агар ёре набошад ҳамсадоё.

Бидидам ман ҳама савдои дунё,
Ҳама вазъу ҳама аксон дунё.
Ба ҷуз кӯи муҳаббат дилнишин нест
Ягон кӯе дар ин паҳнои дунё.

Миёни мо чӣ фарсаххост, эй дод!
Миёни мо чӣ барзаххост, эй дод!
Биҳиште доштем он соат, акнун
Миёни мо чӣ дӯзаххост, эй дод!

Зи ҳар ҷониб хабар меояд имрӯз,
Ба ҷони ман шарар меояд имрӯз.
Шумо, эй кӯчаҳои шаҳр, донед,
Ки ёрам аз сафар меояд имрӯз.

Дилам гум мезанад шабҳо, худоё,
Ба ёди он руху лабҳо, худоё.
Агар он моҳрӯ бо ман насозад,
Чи суд аз моҳу кавкабҳо, худоё.

Чавони бемуҳаббатро чӣ гӯям?
Арӯси беназофатро чӣ гӯям?
Ҳазон ҳам пеши худ дорад тароват,
Баҳори бетароватро чӣ гӯям?

Дилам чуз васли ту коме надорад,
Агарчи аз ту пайгоме надорад.
Дилором аст номи ту, валекин
Дилам аз ишқат ороме надорад.

Канорат беканор аст, эй сабуксанг,
Гамат беғамгусор аст, эй сабуксанг.
Хазонатро намедонам, валекин
Баҳорат бебаҳор аст, эй сабуксанг.

Биё, дар раҳгузори ту бимирам,
Чу рӯзи рӯзгори ту бимирам.
Дар ин дарёи нопаддоканора
Биё, то дар канори ту бимирам.

Ман инсону ту хосон меписандӣ,
Ман исёну ту осон меписандӣ.
Миёни қони мо қурбат чӣ қўй,
Ки ман қону ту марқон меписандӣ.

Ман аз ин ишқи бесомон бимирам,
Ман аз ин шавқи нофармон бимирам.
Зи хоки гӯри ман оташ бирӯяд,
Чу рӯзе бо дили сӯзон бимирам.

Маро дар рӯи дунё манзиле буд,
Маро аз кишти дунё ҳосиле буд.
Ба дарё мезанам дил, то бидонад,
Ки андар соҳилаш дарёдиле буд.

Ду дӯшиза сафои рӯхи ман буд,
Ду дӯшиза балои қону тан буд;
Яке дӯшизаи ширинсухан буд,
Яке дӯшизаи шеърӯ сухан буд.

Ачал сад бор бигрифт аз гулӯям,
Вале ман боз ҳам ёри сабӯям,
Надидӣ нух фалакро дар дили ман,
Чӣ гӯям, эй фалак, бо ту чӣ гӯям?!!

Ба дил сад созу сӯзе боядам рафт,
Ба доғи дилфурӯзе боядам рафт.
Дилам метаркад аз андӯҳи сангин,
Чу андешам, ки рӯзе боядам рафт.

Дили ман шиква аз даврон надорад,
Гилад аз чархи саргардон надорад.
Раҳи ман ним шуд, аммо хушам ман
Ки поёни раҳам поён надорад.

Муҳаббат! Ё маро, ғарқи гунаҳ дор
Ва ё аз макри номардон панаҳ дор!
Агар хоҳӣ чу инсон зинда бошам,
Маро чун шоири ошиқ ниғаҳ дор!

Мабодо соати дил кандани ёр,
Мабодо дил ба санг афкандани ёр.
Муҳаммад кард агар меъроҷи гардун,
Бувад меъроҷи ман то ғардани ёр.

Баҳоре, дар ҷаҳони рангу бӯе
Шавӣ сармаст бечому сабӯе,
Чи нақши сабзу бахти сабз бошад
Ба рӯи сабза бо сабзинарӯе.

Ба қасди ин ҳама осонгузoron
Туй бар ман барои сабза борон.
Сари сабзам фидои ҳусни сабзат,
Ало, сар то қадам асли баҳорон!

Бидех чоме, ки месӯзад замирам,
Бидех чоме, ки то ман дарнагирам.
Зи дасти марг бигрезам шабу рӯз,
Ба уммеде, ки аз дасти ту мирам!

Чаро аз ман рамидӣ, эй гули ман,
Зи кӯям по кашидӣ, эй гули ман.
Дар ин дунё, ки гул паҳлӯи хор аст,
Гуле бо ман начидӣ, эй гули ман.

Биё, эй дилбари дирӯзаи ман,
Биё, эй мӯнису дилсӯзаи ман.
Ҳама ганчи дили ман рафт бар бод,
Биё, эй лаъли ман, фирӯзаи ман.

Аз ин фарзонагӣ девонагӣ беҳ,
Аз ин ҳамбастагӣ бегонагӣ беҳ.
Даруни хонае аз ҳам чудоем,
Аз ин ҳамхонагӣ беҳонагӣ беҳ.

Дили бемори ман ёди ту дорад,
Дару девори ман ёди ту дорад.
Агар бо чашми дил хонӣ, бубинӣ,
Ҳама ашъори ман ёди ту дорад.

Ба даргоҳи ту оҳ оварда будам,
Дили гумкардароҳ оварда будам.
Ба пеши ту гуноҳи ман ҳамин буд,
Ки ишқи бегуноҳ оварда будам.

Хазон мерезад, эй ёрон, кучоед?
Ба рағми ин хазонборон кучоед?
Хазони бӯстони дил расида,
Шумо, дилсӯзу дилдорон, кучоед?

Баҳор омад, ҳама дунёи ишқ аст,
Дилу чонам, сару савдом ишқ аст.
Дар ин дунё ки сар то сар дурангист,
Зи сар то по, зи сар то пом ишқ аст.

Биё, эй гул, дилам аз ғам раҳо кун,
Барои хотири ишқам дуо кун.
Агар гаҳвораи ишқам набудӣ,
Сари гаҳворасангам гириҳо кун.

Биё, ки чони чонат будаам ман,
Баҳоре дар хазонат будаам ман.
Ту аз ман рух магардон, ки замоне
Руҳи бахти чавонат будаам ман.

Сабӯеро ба бӯе мефурӯшанд,
Нумӯеро ба мӯе мефурӯшанд.
Чӣ гӯям як гурӯҳи бенасабро,
Ки дарёро ба чӯе мефурӯшанд.

Чаро аз ваъдаи худ дер кардӣ?
Ҳавасҳои диламро пир кардӣ.
Басо бигзашт бар ман чаври тақдир,
Ту чаври бадтар аз тақдир кардӣ.

Манам дарёдилу чашми ту дарёст,
Манам фардоталаб, ишқи ту фардост,
Ман аз худ рафтаму аз ту нарафтам,
Ки аз ту рафтани рафтан зи дунёст.

Чу барги гул касе шоир набошад,
Чу дарди май касе соҳир набошад.
Лаби паймона гӯяд розҳос,
Ки лак-лак орифе кодир набошад.

Худовандо, дили деринаам ку?
 Талоши чон, шарори синаам ку?
 Зи боги дил хазон мерезад имрӯз,
 Нигори хушгили сабзинаам ку?

Тароватҳои мӯят ёдам омад,
 Назокатҳои рӯят ёдам омад.
 Дар ин соат, ки гунгу лолам аз дард,
 Садои гуфтугӯят ёдам омад.

Биё, гулро ба гул пайванд созем,
 Биё, дилро зи дил хурсанд созем.
 Дар ин дунё, ки худ фанду фиреб аст,
 Чаро мо ҳамдигарро фанд созем?

Дуоям кун, ки дар кӯи ту мурдам,
 Ду чашми чор бар сӯи ту мурдам.
 Зи ту бӯи вафое ҳам наёмад,
 Дареги ман, ки бо бӯи ту мурдам.

Дили ман хонаи деринаи туст,
 Ба сад чангу губор оинаи туст.
 Дарахти шеъри ман гар сабз монда,
 Зи тоби чеҳраи сабзинаи туст.

Ба сар эй бас баҳорам гул фишонда,
 Ба дил эй бас нигорам гам кашонда.
 Басо ишқо, ки мурд андар дили ман,
 Ба чуз ишқи ту, ки сӯзанда монда.

Хушо ишқо, сафои манзили ман,
 Матои асли ман, обу гили ман.
 Сад укёнус агар обаш бирезанд,
 Намирад оташи ишқи дили ман.

Биё, дарё равем, эй чашми дарё,
Биё, якто шавем, эй хусни якто.
Аз ин пастӣ, ки чои пастакон аст,
Биё, боло равем, эй қадди боло!

Паси дунё давидему давидем,
Ғами дунё кашидему кашидем.
Ба поёни раҳи сарманзили умр
Ба гӯристон расидему расидем.

Ба савдое чаро вичдон фурӯшӣ?
Ба як паймона май паймон фурӯшӣ?
Чаро хусне, ки нархи сад чахон аст,
Ба дони арзане арзон фурӯшӣ.

Зи дурди дардҳои рӯзгорон,
Зи доғи дурни дидори ёрон
Чу ҳар боре дилам гирияд зи андӯх,
Ба рӯи сафҳа резад резаборон.

Дилафрӯзи ту будам, эй дилафрӯз,
Ту расми сӯхтан аз ман биёмӯз.
Ба ҳаққи сӯхтанҳои баландам
Чароге дар сари гӯрам бияфрӯз.

Гули ман, гулпарастатро маёзор,
Дили ман – нақди дастатро маёзор.
Ҳазорон ҳамнишастии беғамат ҳаст,
Ғами ман – ҳамнишастатро маёзор.

Ба чони ман ғаме ҳар нокас овард,
Ба ҳаққи гулпарастиям хас овард.
Расида буд поям бар лаби гӯр,
Лаби ту аз лаби гӯрам пас овард.

Чу мушти обу гил ёдам кунӣ, бас.
 Чу ишкат чоңгусил ёдам кунӣ, бас.
 Ба сад дил дӯстат медоштам ман,
 Агар бо ними дил ёдам кунӣ, бас.

Басо пешу паси дунё навардид,
 Басо гирди сари дунё бичархид.
 Зи сад дарё баромад хушк Лоик,
 Ба дарён дили ту гарк гардид.

Бакоро бебако созад чудой,
 Худоро беҳудо созад чудой.
 Мабод он дам, мабод он дам, ки як дам
 Ту ро аз ман чудо созад чудой.

Ба имое ту имонам гирифтӣ,
 Гуле додӣ, гулистонам гирифтӣ.
 Бисӯзад решаи чони чавонат,
 Ки «чонам» гуфтию чонам гирифтӣ.

Ғаму андӯхи ман бӯи ту дорад,
 Дили ман мӯя аз мӯи ту дорад.
 Ғами худ афканам бар мавчи дарё,
 Ки дарё мавчи гесӯи ту дорад.

Ҳар он чӣ ишк донад, мо надонем,
 Ғаме ҳам гар диҳад, мо шодмонем.
 Паямбарро кушад чашмони нилӣ,
 Чи чои мо, ки як озурдачонем.

Ту ро дарё ба дарё бурдаам ман,
 Ту ро дунё ба дунё бурдаам ман.
 Ба зохир фарди бефардостам, лек
 Ту ро то мулки фардо бурдаам ман.

Гурӯҳеро ба чоме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба боме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба доме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба номе мешиносанд.

Дили ту бо дили ман сӯхтан дошт,
Русуми ошиқӣ омӯхтан дошт.
Даруни зулмати қисмат ба ҳар ранг
Дили ту бо дилам афрӯхтан дошт.

Ниҳоли ошиқон пайванди ишқ аст,
Камоли ошиқон савганди ишқ аст.
Заволи ошиқон ҳаргиз аҷал нест,
Заволи ошиқон аз фанди ишқ аст.

Хурам аз ишқи ту, то зиндагӣ ҳаст
Ғами пайваста, эй абрӯи пайваст.
Диламро, эй басо бишқастӣ, аммо
Хуморат дар дили бишқаста нашқаст.

Сари зулфат сари улфат надорад,
Хами зулфат ба чуз кулфат надорад.
Ман аз он ёри ҳарҷой гурезам,
Ки исме дораду исмат надорад.

Зи ишқат гар сафо ояд, чи хубе.
Муроди чони мо ояд, чи хубе.
Зи гесӯят ба чуз атри фарангӣ
Агар бӯи вафо ояд, чи хубе.

Касе, ки нанги миллат дорад, эй дӯст,
Ба сина доғи зиллат дорад, эй дӯст.
Ту баҳри давлат аз миллат машғӯ даст,
Ки давлат баъди дав лат дорад, эй дӯст.

Диламро дар кафат додам, надидӣ,
 Гулистон ҳадяат кардам, начидӣ.
 Пас аз он, ки баҳори ман хазон шуд,
 Чу бод андар хазони ман вазидӣ.

Ҷаҳони рангу бӯ сират надорад,
 Ки хим-хим дораду химмат надорад.
 Аз он дилбар дили худ воситонед,
 Ки комат дораду кимат надорад.

Биё, мотам кунем, он ишки мо мурд.
 Ҳама тобу табу сӯзу наво мурд.
 Зи умри бевафо ҷурме набошад
 Ки худ дар пеши чашми мо вафо мурд.

Ҳама дар неъмату носери дунё,
 Ҳама дар маснаду машғули савдо.
 Агар гаркидаро гӯё кунад марг,
 Бигӯяд: ташна мурдам зери дарё!..

Замоне шеъри тар будему рафтем,
 Зи сар то по шарар будему рафтем.
 Касеро на зафар буд, на хатар буд,
 Зафар андар хатар будему рафтем.

Гаҳе ман масти шавқи чустучӯям,
 Гаҳе масти маю чому сабӯям.
 Ҳама он май, ки хурдам, ман нахурдам,
 Гама дил хурду ман бадноми ӯям.

Ту бардорӣ алафро, ман алафро,
 Ту бишморӣ рақамро, банда гамро.
 Маро гар сад қалам созӣ ба сад макр,
 Нагирӣ ҳаргиз аз дастам қалафро.

Гуруҳе пухта бинмоянду хоманд,
Гуруҳе рангбози нангу номанд.
Чу ман з-он зумраам, донам, ки алҳақ
Ҳама ширинкаломон талхкоманд.

Маро гаҳ масту расво мешиносанд,
Сабукрою сабукпо мешиносанд.
Агарчи пой то сар шоирам ман,
Маро гаҳ бесарупо мешиносанд.

Ду чашма як шавад, дарё бисозад,
Ду дил қоим шавад, дунё бисозад.
Агар имрӯз аз дирӯз хуб аст,
Чаҳони равшани фардо бисозад.

Ту чун ман пуралам ҳаргиз набудӣ,
Ки аз аҳли қалам ҳаргиз набудӣ.
Ту бо ман ҳамқадах будӣ даме чанд,
Валекин ҳамқадам ҳаргиз набудӣ.

Шитобон омадам, рафтам шитобон,
Надонистанд қадам ҳамрикобон.
Надонистанд, ман будам замоне
Шарики қонхаробон, дилкабобон...

Гаҳе дар маҷлиси даъво хамӯшам.
Гаҳе бо ҳештан танҳо бичӯшам.
Ҳаромам бод шири поки модар,
Ки мардиरो ба номардӣ фурушам!

Агар ман мурдаам, савдо намурдаст,
Танам мурда, дили шайдо намурдаст.
Ба ёди он ҳама дарёдилиям
Лаби дарё биё, дарё намурдаст.

Диламро меҳурад ҳар дам ғами ишқ,
 Даме беҳамдамам созад дами ишқ.
 Намедонист олам аз вучудам
 Намебудам агар дар олами ишқ.

Чӣ ғӯям, дафтарам холист имшаб,
 Ҳама бому дарам холист имшаб.
 Дилам холӣ, сарам холист имшаб,
 Ки ҷои дилбарам холист имшаб.

Басе бигзаштаам баҳру бари дил,
 Гаравгон дода сар баҳри сари дил.
 Вале бо ин ҳама дородилиям
 Гадоӣ кардам пушти дари дил.

Зи хусни туст хусни орзуям,
 Ба кӯи туст роҳи чустуҷӯям.
 Агар пурсандаҳо фардо бипурсанд
 Ба ҷои номи худ номи ту ғӯям.

Зи ишқи хонуме бехонумонам,
 Агарчи дар замонам, безамонам.
 Замину осмонам буд вақте,
 Дарего, безамину осмонам.

Маро як ишқ сад дунё бубахшад,
 Маро як ҷом сад дарё бубахшад.
 Зи сар то по гунаҳкорам гар имрӯз,
 Гунаҳхон маро фардо бубахшад.

Ғаҳе дар худ кабирам, ғаҳ сагирам,
 Ғаҳе худро амирам, ғаҳ асирам.
 Маро то он ки аз дунё барад марг,
 Ман андар худ, ман андар худ бимирам.

Ту будӣ як замон дар синаи ман,
Зи кулли насяҳо нақдинаи ман.
Шиносам то дили худрову худро
Ту будӣ рӯ ба рӯ оинаи ман.

Дилам оҳанги мастӣ дорад имшаб,
Ки нақди ганчи ҳастӣ дорад имшаб.
Дилам аз сина берун мегурезад,
Ки қасди дилпарастӣ дорад имшаб.

Ту, эй шеъри равони ман, кучой?
Ту, эй тобу тавони ман, кучой?
Маро пирӣ ба чанги худ гирифтаст,
Ту, эй ёри чавони ман, кучой?

Ду чашмаш чун шафак сӯям ниғаҳ кард,
Мани бечурмро ғарки гунаҳ кард.
Наменолам ман аз чархи сияҳқор,
Сафедандомаке рӯзам сияҳ кард.

Дуоят мекунам: фархунда бошӣ,
Ҳамеша бо лаби пурҳанда бошӣ.
Ба он ҳусни паямбарофаринат
Маро куштӣ, илоҳӣ зинда бошӣ!

Намехоҳам, ки аз кулфат бимирам,
Ва ё аз роҳати улфат бимирам.
Чу аз хуршеди рӯят сӯхтаман,
Биё, дар сояи зулфат бимирам.

Нагӯед ӯ чавон буду чавон мурд,
Ва ё аз чаври чархи осмон мурд.
Ба санги гӯри ман, ёрон, нависед,
Ки Лоик лонки шеъри замон мурд.

Диламро меҳурад ҳар дам ғами ишк,
Даме беҳамдамам созад дами ишк.
Намедонист олам аз вучудам
Намебудам агар дар олами ишк.

Чӣ гӯям, дафтарам холист имшаб,
Ҳама бому дарам холист имшаб.
Дилам холи, сарам холист имшаб,
Ки ҷои дилбарам холист имшаб.

Басе бигзаштаам баҳру бари дил,
Гаравгон дода сар баҳри сари дил.
Вале бо ин ҳама дородилиям
Гадоӣ кардам пушти дари дил.

Зи хусни туст хусни орзуям,
Ба кӯи туст роҳи чустучӯям.
Агар пурсандаҳо фардо бигурсанд
Ба ҷои номи худ номи ту гӯям.

Зи ишқи хонуме бехонумонам,
Агарчи дар замонам, безамонам.
Замину осмонам буд вақте,
Дарево, безамину осмонам.

Маро як ишқ сад дунё бубахшад,
Маро як ҷом сад дарё бубахшад.
Зи сар то по гунаҳкорам гар имрӯз,
Гунаҳҳои маро фардо бубахшад.

Гаҳе дар худ кабирам, гаҳ сағирам,
Гаҳе худро амирам, гаҳ асирам.
Маро то он ки аз дунё барад марг,
Ман андар худ, ман андар худ бимирам.

Ту будӣ як замон дар синаи ман,
Зи кулли насяҳо нақдинаи ман.
Шиносам то дили худрову худро
Ту будӣ рӯ ба рӯ оинаи ман.

Дилам оҳанги мастӣ дорад имшаб,
Ки нақди ганчи ҳастӣ дорад имшаб.
Дилам аз сина берун мегурезад,
Ки қасди дилпарастӣ дорад имшаб.

Ту, эй шеъри равони ман, кучой?
Ту, эй тобу тавони ман, кучой?
Маро пирӣ ба чанги худ гирифтаст,
Ту, эй ёри ҷавони ман, кучой?

Ду чашмаш чун шафақ сӯям ниғаҳ кард,
Мани бечурмро ғарки гунаҳ кард.
Наменолам ман аз чархи сияҳқор,
Сафедандомаке рӯзам сияҳ кард.

Дуоят мекунам: фархунда бошӣ,
Ҷамеша бо лаби пурханда бошӣ.
Ба он хусни паямбарофаринат
Маро куштӣ, илоҳӣ зинда бошӣ!

Намехоҳам, ки аз кулфат бимирам,
Ва ё аз роҳати улфат бимирам.
Чу аз хуршеди рӯят сӯхтаман,
Биё, дар сояи зулфат бимирам.

Нагӯед ӯ ҷавон буду ҷавон мурд,
Ва ё аз ҷаври чархи осмон мурд.
Ба санги гӯри ман, ёрон, нависед,
Ки Лоик лоиқи шеъри замон мурд.

Сипардӣ ту Хуросони суханро,
 Бадахшону Сиистони суханро.
 Аё шоир, басо ҷон кандӣ, аммо
 Накандӣ риштаи ҷони суханро.

Умеди зиндагӣ уммеди ишқ аст.
 Ҷаҳон як нусхаи тақлиди ишқ аст.
 Ту хуршеде ки мебинӣ ба гардун,
 Фақат як шуълаи хуршеди ишқ аст.

Талошу норизоӣ боз ҳам ҳаст,
 Ситезу ҷонфидоӣ боз ҳам ҳаст.
 Шаҳонро сарнагун карданд, аммо
 Фақириву гадоӣ боз ҳам ҳаст.

Чи дарди бедавое – худситоӣ,
 Пашизеро талоши бебаҳоӣ.
 Худоро мекунанд инкор, аммо
 Басе доранд даъвои худой.

Кучоӣ, ёри аввал дидаи ман,
 Дар охир аз хато ранчидаи ман.
 Ба чашмам мехалад имрӯз ҷун хор
 Ҷама гулҳои бе ту чидаи ман.

Фалак пири балокаш буду бошад,
 Замин саҳни кашокаш буду бошад,
 Ҷаҳонро кӯри модарзод пиндор,
 Ки Инсонаш асокаш буду бошад.

Фалак аз бурдборӣ бекарон аст,
 Замин аз хоксорӣ ҷовидон аст.
 Мукофоте надорад хоксорӣ,
 Намедонам, ки расми чӣ замон аст?

Басо дидам, ки дар доме фитоданд,
Ба чурми ком ном аз даст доданд.
Гадое нест дар мулки ман, аммо
Гадотабӯ гадочашмон зиёданд.

Ба ҳар кас пухта додам, хом бурдам,
Маи нобам бихурду дод дурдам.
Зи боғи ин ҷаҳон таклифам ин аст,
Ки беосеб як себе нахурдам.

Ба қасди ман агар дорӣ фақат мушт,
Туро лаънат кунад ҳафтоду як пушт,
Маро ту мекушӣ бо макру тухмат,
Валекин рӯҳи ман хоҳад туро кушт.

Ҳар он чӣ сохтаи ман, сӯхтӣ ту.
Ба ҷои моҳ шамъ афрӯхтӣ ту.
Аз он арзонбаҳо мондӣ, чӣ арзон
Харидорони худ бифрӯхтӣ ту.

Ниҳонамро аён кардӣ, ту кардӣ,
Забонамро забон кардӣ, ту кардӣ.
На танҳо поям, эй модар, ба ишрат,
Ки шеъраро равон кардӣ, ту кардӣ.

Яке дидам ту рову дил гадо шуд,
Дурустиҳои умри ман хато шуд.
Ту яктои ҷаҳон будӣ, аз он аст,
Ки аз бори ғамат пуштам дуто шуд.

Набояд ҳофизи ҳар ину он буд,
Набояд посбони нокасон буд.
Ба ҷои моли анбору мағоза
Бузургонро бибояд посбон буд.

Басо бишнида гуфтори ҳавой,
Надидам роҳу расми ошноӣ.
Агар ман бевафо будам, дуруст аст,
Ки дунё дошт бо ман бевафой.

Аз он лабҳо, ки лабрези сафоянд,
Аз он чашмон, ки дилро мекушоянд,
Ҳама дуздон зи дуздӣ даст шӯянд,
Чу мо гар бўсаи дуздӣ рабоянд.

Даме дастат ба дастам кардӣ, эй гул,
Набудам, боз ҳастам кардӣ, эй гул.
Ба ман як соғари май додиму лек
Ҳазорон сол мастам кардӣ, эй гул.

Хазонрезу хазонрезу хазонрез,
Чаро умри ҷавонӣ бигзарад тез?
Чаро одам надонад кимати умр?
Чаро ночиз гардад аз паи чиз?

Зи ҳар осори мо дар дил асар нест,
Ниҳоли умр доим пурсамар нест.
Раҳи кайҳон шавад наздик, аммо
Раҳе аз роҳи дилҳо дуртар нест.

Ҷавонему ҷавонему ҷавонем,
Беҳин меросдорони замонем.
Замин паст, осмон аз бас баланд аст,
Миёнҷии замину осмонем.

Агар мардони раҳ дар раҳ бимонанд,
Магӯ, онҳо касони нотавонанд.
Агар худ ноумеди нимароҳанд,
Умедеро ба манзил мерасонанд.

Чаҳонеро ба мо мерос доданд,
Фазоеро паи парвоз доданд.
Чу моро модарон зоданд рӯзе,
Заминро ҳамчу пойандоз доданд.

Дили мо мазҳари оянда бошад,
Туфайли мо чаҳон поянда бошад.
Ҳазорон зиндагон мурданду рафтанд,
Замини мурдае то зинда бошад.

Туро чуз марди бопаймон наёбад,
Туро чуз ғолиби майдон наёбад.
Ту он кони тилоӣ, духтари кӯҳ,
Ки ҳар як кӯрдил осон наёбад.

Чаҳону зиндагонӣ бо ту зебад,
Суруру шодмонӣ бо ту зебад.
Чавонӣ кун, чавонӣ кун, ки имрӯз
Хушиҳои чавонӣ бо ту зебад.

Чудо аз ту парешонӣ маро кушт,
Чудо аз ту пушаймонӣ маро кушт.
Чудо аз ту пушаймонӣ чӣ бошад,
Ки вовайлои пинҳонӣ маро кушт.

Хатои ту ҳама зебост, эй дил,
Ниҳони ту ҳама пайдост, эй дил.
Ҳар он неку баде, ки аз ту ояд,
Бақои мо, фанои мост, эй дил.

Барои дилкушодон даҳр танг аст,
Барои шишадилҳо даҳр санг аст.
Барои чашмтангон умр мол аст,
Барои кинадорон сулҳ чанг аст.

Ба ёди рафтагон овоз кардам,
Ба роҳи рӯҳашон парвоз кардам.
Ман анчоми ҳаёти мурдагонро
Зи субҳи умри худ оғоз кардам.

Лаби чому лаби чононаам ку?
Лаби бому кабӯтархонаам ку?
Кабӯтарҳо ҳама ҳар сӯ париданд
Сабабгори дили девонаам ку?

Маро ё зуд ё дер офариданд,
Маро чавшан ва ё тир офариданд.
Ба дарду бар чароҳатҳои дунё
Паи дармону тадбир офариданд.

Диле дорам, ки лабрези суруд аст,
Саропо ларзаи амвочи рӯд аст.
Ниёзу нози ӯ бар дӯши умрам,
Ба ҳар роҳе равам, ноозмуд аст.

Ниҳоли умр пайванде нагирад,
Аҷалро ақл дар банде нагирад.
Ғанимат, эй ҷавонон, панди пирон,
Ки аз пирон аҷал панде нагирад.

Биё, эй дӯст, қадри ҳам бидонем,
Ки ҳоло навхатҳои шӯху ҷавонем.
Ҷавонӣ чун ниҳоли гул набошад,
Ки онро ҳар баҳор аз нав нишонем.

Яке андешаманду худгаре буд,
Дигар инсони инсонпарваре буд.
Яке баъд аз вафоташ пайкаре ёфт,
Дигар дар зиндагонӣ пайкаре буд.

Саҳар дарё чу тифли тозарӯй аст,
Чу шеъри тар бубинӣ оби чӯй аст,
Барои дидани дидори хуршед
Миёни баргҳо хуш гуфтугӯй аст.

Дар ин дунё агар дунё надорӣ,
Сари пуршӯру пурсавдо надорӣ,
Аз ин як рӯзи кӯтоҳат чӣ ҳосил,
Дар имрӯзат агар фардо надорӣ?!

Зи оҳан одами оқил насозанд,
Зи фӯлод одами комил насозанд.
Бисозанд офтобу моҳи маснӯъ,
Чу мо инсони соҳибдил насозанд.

Лаби дарё сафои рӯҳу чон аст,
Дили дарё ҷаҳони бекарон аст.
Хурад мавче сари мавчи дигарро,
Вале дарё равон асту равон аст.

Касоне, ки ғами дунё надоранд,
Ба сар андешаи фардо надоранд,
Ҳама доранд аз моли ҷаҳон, лек
Дар ин дунёи равшан ҷо надоранд.

Ҷаҳон майдони исёну набард аст,
Дар ӯ тавъам ҳама дармону дард аст.
Биёбонгардро гоҳе барад об,
Ба хушкӣ ғарқ гаҳ дарёнавард аст.

Тулӯи бахти мо аз синаи мост,
Умеду орзу ганчинаи мост.
Нумӯи кишти фардои ҷаҳонҳо
Зи тухми киштаи деринаи мост.

Гурӯҳе аз барои нуқраву зар,
Гурӯҳе аз барои шавкату фар
Заминро он қадар тақсим карданд,
Ки охир зери он хуфтанд яксар.

Замину осмони ман – дили ман,
Баҳори ман, хазони ман – дили ман.
Туро ҳам донаму ҳам менадонам,
Аёну ноаёни ман – дили ман.

Тамоми бешаҳо месӯзад имшаб,
Ситора дар само месӯзад имшаб.
Ситора дар само сӯзад, бисӯзад,
Дилам баҳри шумо месӯзад имшаб.

Зиёда кишвари мо кӯҳсор аст,
Зи тоҷи қуллаҳояш тоҷдор аст.
Агар баҳре надорад кишвари мо,
Дили мо баҳрҳои беканор аст.

Саводи шоирӣ мактаб надорад,
Қалам парвои рӯзу шаб надорад.
Бувад шоир фидоии замона,
Ҷаҳони шоирӣ мансаб надорад.

Бидонад дарди ҳар як дилшикаста,
Бидонад ранчи теша, ранчи даста.
Бувад хунёгари мумтоз шоир,
Ки донад нағмаи тори гусаста.

Набошӣ як нафас осуда, эй дил,
Нахоҳӣ як дами беҳуда, эй дил.
Ҳар он роҳе, ки нопаймудаам ман,
Ту онро сар ба сар паймуда, эй дил.

Агар бишкаст оҳан ё ки фӯлод,
Нагӯям эй дарег, эй вой, эй дод!
Валекин аз хиёнатҳои ёрон
Диле чун бишканад, фарёду фарёд!

Баҳори гулфишон омад, гули ман,
Ба чӯ оби равон омад, гули ман.
Дили ман ҳам чу мурғони фирорӣ
Зи нав бар ошён омад, гули ман.

Чи хуш мегуфт борон дар биёбон:
Шитобон омадам, рафтам шитобон.
Зи шаб то субҳдам хондам тарона,
Вале нашнид гӯши сахтхобон.

Гули ҳасрат паёми навбаҳор аст,
Валекин қисматаш носозгор аст.
Паёми фасли гул дар лаб бимирад,
Чи ҳасратҳо, ки дар ин рӯзгор аст.

Баҳорон гул ба домон омаду рафт,
Ба кӯи мо чу меҳмон омаду рафт.
Тихӣ шуд доманаш аз сабзаву гул,
Ба мисли мо пурармон омаду рафт.

Чаҳон равшан, чаҳон торик бошад,
Дар ӯ гаҳ зишт, гоҳе нек бошад.
Раҳи дуре набошад ҳеҷ мушкил,
Чу бо ту дӯсте наздик бошад.

Сари сабзат ҳамеша дар амон бод,
Дилат дар зиндагонӣ комрон бод.
Насиби ту ҳама шодии дунё,
Ғами олам насиви душманон бод.

Гул аз гул рангу бўи нав бигирад,
 Ҳам аз хуршед маҳ партав бигирад.
 Гаҳ устод ақл омӯзад зи шогирд,
 Гаҳе раҳбар паи пайрав бигирад.

Касоне, ки ҳамора беҳурӯшанд,
 На беақланд, на боақлу хушанд.
 На бо туғён, на бо селанд ҳамрой,
 Чу санги соҳили дарё хамӯшанд.

Шамоли тунди фасли тирамоҳон
 Фурӯ резонд барги шохсорон,
 Ту гӯй, баргҳо дар рӯи дунё
 Парешонанд монанди ғарибон.

Ба рӯи роҳҳо барги хазон рехт,
 Ки гӯй обрӯи бўстон рехт,
 Табиат пир шуд дар тирамоҳон,
 Хазони умр як-як бенишон рехт.

Баҳор асту бирезад резаборон,
 Нишоне хоҳад аз ман рӯзгорон.
 Ҳар он нахле, ки биншондам, шавад кош
 Сутуни хонаи навхонадорон.

Саҳар хуршед бикшояд дари ман,
 Нишинад ҳамчу ёре дар бари ман.
 Кушояд чашми рӯзи дигарамро,
 Бипурсад, то чӣ бигзашт аз сари ман.

Ту бо ман сӯхтиву сохтӣ, ёр,
 Диламро беҳато бишнохтӣ, ёр.
 Сари савдоии бесарварамро
 Навозиш кардио афрохтӣ, ёр.

Ба ҳар паҳно бичӯ паҳнои худро,
Аз ин дунё ситон дунёи худро.
Зи камобии дарё тирамоҳон
Бубин ҳоли дили дарёи худро.

Чу мирад шоире, ҳайкал гузоранд,
Ҳисоби байтҳояшро шуморанд.
Вале аз шеърҳои мурдаи ӯ
Ба дилҳо заррае парво надоранд.

Чу хуснат шеъри вичдонӣ надидам,
Чу мӯят риштаи чоне надидам.
Ба байти абруят дар шеъри тоҷик
Ягон шаҳбайти ҳамсоне надидам.

Гаҳе на ёди хурду хоб кардем,
Ки то рози диле дарёб кардем.
Барои ташнағони зиндагонӣ
Дили худро шабу рӯз об кардем.

Дар ин дунё бубояд қаҳрамон буд,
Паи ҳифзи амонӣ беамон буд.
Ба дилнармӣ наёри тоби саҳтӣ,
Бибояд сахтрӯю сахтҷон буд.

Чаро таънам занӣ, беакли сода,
Ки ту чобуксавору ман пиёда?
Ба чое, ки саворон мешитобанд,
Расад оқил ба як чо истода...

Бадо шаҳре, ки он чо оқиле не,
Барои фаҳри мардум фозиле не.
Чи бадбахт аст он мулку маконе,
Ки дарё дораду дарёдиле не.

Диле дорӣ, дилозоре надорӣ,
Ғаме дорию ғамхоре надорӣ.
Чӣ ношукрӣ, чӣ бадбахтӣ, чӣ зуфтӣ,
Ки бадхоҳи сазоворе надорӣ.

Аламбардори номи ман ту бошӣ,
Давоми ман, паёми ман ту бошӣ.
Бимирам сарбаланд, эй тифли фардо,
Агар қоиммақоми ман ту бошӣ.

Макони ман замини суру шод аст,
Чаҳони ман фазои боқушод аст.
Дилам мургест, к-андар роҳи парвоз
Сурудам чун паре аз ӯ фитодаст.

Сухан аз пеши худ кай бофтам ман,
Варо аз рози дилҳо кофтам ман,
Дарозу кӯтаҳии сатрҳоро
Зи ожанги чабинҳо ёфтам ман.

Напурсида зи мо, зоданд моро,
Насиби зиндагӣ доданд моро.
Барои хеш то роҳе бичӯем,
Сари дуруҳа бинҳоданд моро.

Дилам дарёст, соҳилҳо, кучоед?
Дилам раҳчӯст, манзилҳо, кучоед?
Русуми дилбарӣ омӯхтаман,
Шуморо чӯям, эй дилҳо, кучоед?

Замину осмон бо ҳам наояд,
Ба дунё одами беғам наояд.
Шабе аз гирия борон шунидам,
Ки ҳаргиз дидае бенам наояд.

Гуноҳи шоирон беҳ аз савоб аст,
Сиришки талхашон беҳ аз шароб аст.
Ба базми синаи онон шитобед,
Ки дуди оҳашон беҳ аз каоб аст.

Ғами дунё ҳама ғамхори мо шуд,
Ками дунё ғами бисёри мо шуд.
Сабукборон ҳама рафтанд осон,
Набурда борашон сарбори мо шуд.

Ғаҳе чун шуълаи оташ дамидам,
Ғаҳе дар фикри бешу кам тапидам.
Маро ҳарчанд модар зод аввал,
Худамро боз сад бор офаридам.

Чӣ суд аз шӯҳрати барвакту осон?
Чӣ суд аз нашри чанде шеърӯ дастон?
Дили шоир ба монанди замин аст,
Ки бояд кард ҳар дам киштгардон.

Намонад кишти деҳқон нодуруда,
Намонад шеърӣ шоир носуруда.
Дар ин дунёи бурду бохт, эй кош,
Намонад коми ошиқ норабуда!

Маро дар оташ андоз, эй гули ман,
Маро бигдозу бигдоз, эй гули ман.
Бад-ин хомӣ нахоҳам зиндагонӣ,
Маро ё сӯз, ё соз, эй гули ман.

Баҳори рафтаам дигар наояд,
Нигори рафтаам дигар наояд.
Дарег аз тирҳои хокхурда,
Шикори рафтаам дигар наояд.

Зи ҳар як кӯҳ кони зар наёбӣ,
Зи ҳар баҳри дамон гавҳар наёбӣ.
Чу аз ёри нават гардӣ пушаймон,
Ту ёри куҳнаро дигар наёбӣ.

Ду чашмат чашмаи барку шарар буд,
Назаргоҳи ҳама аҳли назар буд.
Чавон будӣ, вале фасли чавонӣ
Ба мисли ошиқонат раҳгузар буд.

Умедат дар дилам қасри тило кард,
Ғамат бо шодиям маҳшар бапо кард.
Агар кори хато бошад муҳаббат,
На ҳар оқил тавонад ин хато кард!

Сари кӯҳи баланд истода бошӣ,
Ба ёри қадрасе дилдода бошӣ,
Шавӣ ҳамдостони обшорон,
Чу домони саҳар озода бошӣ.

Раҳи умрам раҳи кӯи ту бошад,
Ду чашми чори ман сӯи ту бошад.
Манам марди мусофир, тӯшаи раҳ
Ҳамон ду кулчаи рӯи ту бошад.

Фидои ҳалқаи чашмони мастат,
Адои чилваҳои қадду бастат.
Ба дарёи дили ман шаст андоз,
Ки моҳии тило афтад ба шастат.

Дилам аз ишқи ту ранчур гашта,
Сарам савдоии машҳур гашта.
Ҳар он рӯзе, ки чашматро набинам,
Бидон, ки чашми рӯзам кӯр гашта.

Маро гум кардию дигар наёбӣ,
Хатамро дар ягон дафтар наёбӣ.
Бичӯй сарҳисоби зиндагонӣ,
Валекин зиндагӣ аз сар наёбӣ.

Замоне дар дилам ишқу ҳавас буд,
Ситора аз бароям дастрас буд.
Агар ман рӯи дунёро надидам,
Насиби дидани рӯи ту бас буд.

Ало, эй нозанини моҳпайкар,
Лаби дарё биёй кӯза бар сар.
Лаби дарё биёй, об агар нест,
Зи дарёи дили ман ёд овар.

Хаёли васли ту мисли сароб аст,
Парии бахти ман зери ниқоб аст.
Чу нанвиштӣ ҷавоби номаҳоям,
Тамоми рӯзгорам бечавоб аст.

Чароғи мурдари аз нав фурузанд,
Либоси куҳнаро дарбех бидӯзанд.
Тамоми умр сӯзад одамизод,
Дубораш баъди мурдан ҳам бисӯзанд.

Ду-се рӯзе дар ин дунёстам ман,
На бедарду на бепарвостам ман.
Бишуд ҳар сол соли умрам афзун
Надонистам, ки худро костам ман.

Замину осмон дур аст, эй гул,
Чу чашми бахти мо кӯр аст, эй гул.
Агар бо ҳам наояд қисмати мо,
Ҳама офоқ маъзур аст, эй гул.

Дили мо ҳамчу кони нокушода,
Сари мо дар раҳи савдо фитода.
Тани моро талоши зиндагонӣ
Миёни кӯраи оташ ниҳода.

Диле гар ҳаст, умеди дилбаре ҳаст,
Саре гар ҳаст, умеди сарваре ҳаст.
Гузашт имрӯзу парвое надорем,
Дили мо пур, ки рӯзи дигаре ҳаст.

Зи кибру мастиву майхонашинӣ
Заминро гоҳ зери по набинӣ.
Замин гоҳо аз он ларзад, ки гӯяд:
Ғанимат дон, ки дар рӯи заминӣ.

Ту боре дар дилат исён надида,
Талотумҳои рӯху чон надида.
Ба рӯи санг рустам ман, вале ту
Гули гулдонию борон надида.

Яке берӯю дар чархи барин аст,
Дигар рӯсурх дар зери замин аст.
Чу рӯзе баркашӣ суду зиёнро,
Басо болонишин поиннишин аст.

Яке гӯру дигар кон меканад боз,
Яке девори зиндон меканад боз.
Яке дил меканад аз ишқи ёре,
Яке чаҳ, дигаре чон меканад боз.

Ба ҳар роҳе, ки рафтам, санг дидам,
Ба рӯи ҳар касе ожанг дидам.
Дар абрӯи касе, ки раҳнавард аст,
Нишони раҳ – ғубору чанг дидам.

Ало, дилошною дилбари ман,
Ду-се рӯзе парастори сари ман,
Чунон дар ишки ту сӯзам, ки бошад
Аз оташ гармтар хокистари ман.

Муҳаббат масдари рушду камол аст,
Раҳи паймон на роҳи қилуқол аст.
Агар дар ишқ банди дил насӯзад,
Кушоди банди мушқилҳо муҳол аст.

Фитад аз осмон ахтар, наёбӣ,
Чавонӣ бигзарад, дигар наёбӣ.
Бинех сар бар сари зонуи ёре,
Ки умрат чун басар шуд, сар наёбӣ.

Дили ошиқ зи ҳаҷри маҳваше сӯхт,
Дили шоир паи байти хуше сӯхт.
Ҳама сӯзанд андар оташе, лек
Дили ман дар ғами беоташӣ сӯхт.

Хуш аст он к-ӯ ками худро физояд,
Ғамеро бо ғами дигар зудояд.
Сано бодо ба он марде, ки ҳар рӯз
Худ аз худ дар дилаш дунё кушояд.

Шабу рӯзони бисёре гузашта,
Басо обе зи ҷуборе гузашта.
Ба мастихо нафаҳмидем, афсӯс,
Ки қадри хубии ёре гузашта.

Биё, то хирмани мӯят бубинам,
Биё, пайванди абрӯят бубинам.
Ду-се рӯзе биё, то зиндаам ман,
Ки дар рӯи замин рӯят бубинам.

Туй ганчинаи умри ман, эй ёр,
Туй нақдинаи умри ман, эй ёр.
Ба монанди диле ғамгину шодон
Туй дар синаи умри ман, эй ёр.

Бидонад ҳар касе хушрӯзгор аст,
Ки нури зиндагӣ аз чашми ёр аст.
Ниҳоли умри ошиқ сабзу хуррам
Ҳама аз бўсаҳои обдор аст.

Ҳама дунё фидои номи ёрам,
Фидои як сухан пайғоми ёрам.
Барафрӯзам даруни сина оташ,
Пазад то ваъдаҳои хоми ёрам.

Муҳаббат ҳолию фардои умр аст,
Муҳаббат шӯриши дарёи умр аст.
На ҳар савдогар ин ҷо суд ёбад,
Муҳаббат, ҷони ман, савдои умр аст.

Зи ишқи ту кучо ҷои гурез аст,
Маро ҳар як нафас бо ту азиз аст.
Ба ман бозии абрӯи қачат гуфт,
Ки дунё расми қачдорумарез аст.

Кушоду басти мушқилҳо ту бошӣ,
Сафои дидаву дилҳо ту бошӣ,
Валекин дар ҳама айём, эй ишқ,
Ҷазои ҷумла оқилҳо ту бошӣ.

Туро мечӯям аз ҳар боғу гулшан,
Туро мечӯям аз дунёи равшан.
Туро меёбаму гум мекунам боз,
Аҷаб беҳудақорам, вой бар ман!

Ба кӯят боз роҳ орам, гули ман,
Дили пурдарду оҳ орам, гули ман.
Зи кулли гирудори нафси одам
Дар оғӯшат паноҳ орам, гули ман.

Биё, то хусни ту пайдо кунад дил,
Биё, то ишки нав иншо кунад дил.
Ба бедардӣ чӣ фарқи одаму санг?
Биё, то дарди дил пайдо кунад дил!

Сарам бо туст, кай гӯям, ки сар дех,
Варо ҳар лаҳза савдои дигар дех.
Агар бо ман ниёзе дар дилат нест,
Дилам бо туст, гоҳ аз ӯ хабар дех!

Дилам ҳамошени булбулон буд,
Ба сахни бӯстонҳо нағмагон буд.
Баҳорон буду булбул буду гул буд,
Чавонӣ буду ёри ман чавон буд.

Дили ман, эй дили овораи ман,
Ту гум кардӣ ба ҳар ҷо чораи ман.
Агар аз дасти ту гириям шабу рӯз,
Наҷунбонад касе гаҳвораи ман.

Дили зебопарастам худфиреб аст,
Раҳаш гоҳе фарозу гаҳ нишеб аст.
Шаҳиди хусну рашку бевафой,
Даруни синаам мисли ғариб аст.

Дили пур беҳтар аз паймонае пур,
Сари пурмағз аз сад хонае пур.
Чӣ чӯй ҳашмат аз ин чордевор,
Ки вай аз киссаю афсонае пур.

Туро дар орзуям сохтам ман,
Чавониро ба ишқат бохтам ман.
Чу ту нашнохтӣ қадри диламро,
Накӯтар хешро бишнохтам ман.

Баҳоро, қосиди меҳри дили ман,
Баҳоро, муждаи фасли гули ман,
Чу баъди ман шавӣ такрор ҳар сол,
Бирӯён сабза аз хоку ғили ман.

Баҳори ман баҳори ошиқӣ буд.
Дилам дар ишқи ёрон содике буд,
Аз он шодам, ки баъди ман бигӯянд
Замоне дар замин як Лоике буд...

Табиби ман ба ғайри ман касе нест,
Ҳабиби ман ба ғайри ман касе нест.
Ман аз ин умрфарсой бидонам;
Рақиби ман ба ғайри ман касе нест.

Қарори ман ҳама аз беқарорист,
Барори ман ҳама аз бебарорист.
Ба худ андаррасам дар бехудихо,
Бақои қони ман аз қоннисорист.

Даруни сина исён мекунам ман,
Ба гӯши хеш афғон мекунам ман.
Сари савдопарастии хештанро
Ба ҷайби хеш пинҳон мекунам ман.

Нишони мо пас аз мурдан бичӯянд,
Хатои мо пас аз мурдан бигӯянд.
Чи гулҳо, ки надидему начидем,
Пас аз мурдан зи хоки мо бирӯянд.

Дили беишқ ҳам озурда гардад,
Тани бедард ҳам фарсуда гардад,
Хазон гардад дарахти бесамар ҳам,
Гули бебӯй ҳам пажмурда гардад.

Фиреби зиндагӣ бар чои панд аст,
Тамоми фанди ӯ бар чои қанд аст.
Замин паст, осмон дуру баланд аст,
Ғанимат ҳар писанду нописанд аст.

Муҳаббат кори бедардон набошад,
Вафо бори сабукборон набошад.
«Касе, ки ошиқ аст, аз чон натарсад»
Агар маъшуқа сер аз чон набошад.

Гуноҳи мо ба чои ёдгор аст,
Хатои мо ба чои шоҳкор аст.
Хазони мо нишони тирамаҳ нест,
Хазони мо ғизои сад баҳор аст.

Дили ман, эй дили ман, эй дили ман,
Раҳи ман, раҳбари ман, манзили ман.
Маро куштӣ ту дар роҳи ҳавасҳо,
Бади ман, душмани ман, қотили ман.

Дареғо, аспи қисмат зин надорад,
Сари савдоиён болин надорад.
Ҳама хоҳанд вазни худ бидонанд,
Тарозуи касе шохин надорад.

Агар, эй дӯстон, аҳли сафоед,
Ба дарди шоирон гар ошноед,
Аҷал чун чашми шоирро бипӯшад,
Шумо девони шеърашро кушоед.

Туо ман ҳам ҷавон будем вақте,
 Фидоии замон будем вақте.
 Нишони мо пас аз мурдан кӣ бошад?
 Нишони мурдагон будем вақте.

Яке афсӯсу дигар ҷом хурда,
 Ҳама хомему шири хомхурда.
 Чу ояд офтоби мо лаби бом,
 Наёбад моҳи моро шомхурда.

Фиреби ошноёнро чӣ гӯям?
 Гироми дӯстдоронро чӣ гӯям?
 Занон мардона гоҳо ишқ варзанд,
 Заифҳои мардонро чӣ гӯям?!!

Дарег аз ишқи пинҳони ману ту,
 Дарег аз аҳду паймони ману ту.
 Ҷавонӣ буду давроневу бигзашт,
 Дарег аз даври даврони ману ту.

Чӣ мегӯӣ, баҳори мо гузашта,
 Замони беғубори мо гузашта.
 Канори ҳамдигар як шаб нахуфтем,
 Ҷавонӣ аз канори мо гузашта.

Ду чашмат чашмаи илҳоми ман буд,
 Сари зулфи ту саранҷоми ман буд.
 Насиби ман нашуд қадди расоят,
 Дарего, айби ишқи хоми ман буд.

Чу ман дигар гирифторе наёбӣ,
 Ба ғайри ман сазоворе наёбӣ.
 Дар ин сахрою дашти селроҳа
 Басо гул ҷӯиву хоре наёбӣ.

Дило, фарёди ту гар гӯшрас нест,
Чунин ёбам: ба олам ҳеч кас нест.
Гули тарро ба сарвақт ар набӯӣ,
Замину осмон ҷуз хору хас нест.

Равонам ҷониби фардои қисмат,
Зи дасти бераҳу саҳрои қисмат.
Дар ин дунёи нопаддоканора
Занам пай, то кунам пайдои қисмат.

Чаҳони хеш аз дунё биёбам,
Мақоми хеш дар дилҳо биёбам.
Валекин рӯзҳои рафтаамро
Бувад оё ки аз фардо биёбам?!

Ба гардун моҳ ҳар мавсим набошад,
Вафои ошиқон доим набошад.
Вафо пирохани танг асту кӯтоҳ,
Ба қадди ҳеч кас қоим набошад.

Ҳама нозат ғанимат бошад, эй гул,
Саропои ту давлат бошад, эй гул,
Туро баҳри муҳаббат офариданд,
Мададгорат муҳаббат бошад, эй гул.

Ду чашми толеъамро хоб бурдаст,
Сарамро гардиши гирдоб бурдаст,
Чу некӣ карда, афкандам ба дарё,
Тамоми некияро об бурдаст...

Дарахти арғувоне будай ту,
Дурӯза гулфишоне будай ту.
Дареғо, эй чавонӣ, эй чавонӣ,
Чи кӯтахзиндагонӣ будай ту.

Чавонию чавонию чавонї,
Фарозу шеби дунёро надонї.
Дилатро хун кунї, чун дил шавад пир,
Биёмӯзї тариқи дилситонї.

Замоне роху манзил доштам ман,
Ба мисли рӯд соҳил доштам ман.
Дили ман об шуд байни ду соҳил
Дареғо, як замон дил доштам ман.

Бисӯзам, то ки нурамро бубинанд,
Равам, то роҳи дурамро бубинанд.
Бимирам ончунон мушқил, ки мардум
Ба ҳайрат хоки гӯрамро бубинанд.

Гирифтори туам, бинмой тадбир,
Сазовори туам, манмой таъхир.
Лаби дарё биё, бӯсам лабатро,
Ки дарёи дилам мехушқад охир.

Туро аз бахт пайдо мекунам ман,
Ҷамолатро тамошо мекунам ман.
Туро то як нафас бо ман гузоранд,
Худоёнро тавалло мекунам ман.

Агар мо давлати дунё надорем,
Агар мо неъматҳои дунё надорем,
Сару савдои мо савдогарӣ нест,
Чавонию дили девона дорем.

Ду ҷашми равшанам оинаи туст,
Китоби шеърӣ ман ганҷинаи туст.
Фаромӯшам макун, то зинда бошӣ,
Ки Лоик ошиқи деринаи туст.

Дили мо доимо байни ду санг аст,
Дили мо доимо бо мо ба чанг аст.
Даруни сина муште бештар нест,
Агар шӯрад, ҳама дунёш танг аст.

Ба зери осмон фардем, эй дӯст,
Ҳама аҳли ғаму дардем, эй дӯст.
Барои он ки беҳуда намирем,
Чи мушқил зиндагӣ кардем, эй дӯст.

Ҳама фарзанди мо қобил наояд,
Ҳама раҳқӯй бар манзил наояд.
Ба ҳар як тир як сайде наафтад,
Зи ҳар як шеър бӯи дил наояд.

Чу санги кӯҳҳо носуфтаам ман,
Чу ганчи кӯҳҳо бинҳуфтаам ман.
Ҳама донанд шарҳи ҳоламу лек
Дареғо, қиссаи ногуфтаам ман.

Гаҳе ёру гаҳе бор аст дунё,
Гаҳе тору гаҳе дор аст дунё.
Надонад қимати мардон, агарчанд
Харидор асту бозор аст дунё.

Ту бо ман бош қоим, эй маҳи ман,
Ту бо ман бош доим, эй маҳи ман,
Ки бар мӯи дарозат баста бошад
Ҳама савдои умри кӯтаҳи ман.

Якero бемаҳал сарсаҳт зоданд,
Дигарро бармаҳал бар таҳт зоданд.
Якero аз барои баҳти нася,
Дигарро баҳри нақди баҳт зоданд.

Касе аз дарди мо парво надорад,
Ки мисли мо дили шайдо надорад.
Зи шӯри мавчу аз гирдоб тарсад,
Касе чун мо дили дарё надорад.

Ҳама бечораю безарфу танҳост,
Тани танҳо ба зидди чумла дунёст,
Тамоми умр бо дунё ситезем,
Миёну мову дунё душманиҳост.

Яке ёду дигар фарёд дорад,
Яке доду дигар бедод дорад.
Касе, к-аз ақлу дониш дур бошад,
Ба бухтонбофӣ истеъдод дорад.

Зи шеъри мо дили моро шиносанд,
Зи феъли мо гили моро шиносанд.
Зи ранги рӯи мо дар гардиши вақт
Бисоти манзили моро шиносанд.

Чӣ суд андешаи имрӯзу фардо,
Лаби дарё мабош аз хушклябҳо.
Лаби дарё бинех лаб бар лаби ёр,
Ки осон бигзарӣ аз баҳри дунё.

Дили моро дигар дилбар намонда,
Дигар шӯру шарар дар сар намонда.
Зи оташҳо, ки дардодем дар ишк,
Нишоне ғайри хокистар намонда.

Раҳи дуру раҳи дуру раҳи дур,
Маро аз ту чудо карданд маҷбур.
Дили моро надиданду нахонданд,
Илоҳо, чашми биношон шавад кӯр!

Машав аз ину он мағрур, эй дил,
Сабуксорӣ набошад кори оқил.
Зи таърифи зиёд аз ҳад наболӣ,
Ки он ҳам мекушад чун захри қотил.

Аз ин дунё, аз ин дунёи зебо
Басо рафтанд беному нишонҳо.
Ситора ҷуставу мурданд бешамъ,
Худо ҷустанду гум карданд худро.

Дарег аз сӯхтанҳои ниҳонӣ,
Дарег аз лаҳзаҳои дostonӣ.
Туро ҳамбахти лоик хонда будам,
Дарег аз орзуҳои ҷавонӣ!

Агар шеъре шунидӣ, ёди ман кун,
Агар оҳе кашидӣ, ёди ман кун.
Агар тундар дурахшиду ту аз тарс
Зи ҷо як қад паридӣ, ёди ман кун.

Биё, то гӯямат шарҳи ғами дил,
Сухан бикшоям аз бешу ками дил.
Чӣ мебинӣ зи сайри рӯи олам,
Биё, сайре бикун дар олами дил.

Туро бар сар кашам, эй ҷоми кошӣ,
Ки дил ояд ба тугёну талоше.
Туро лабрес созад соқие боз,
Вале тарсам насиби ман набошӣ.

Мабодо дар ягон сахро бимирам,
Мабодо бекасу танҳо бимирам.
Чу ман дарёдилаам дар зиндагонӣ,
Бибояд дар дили дарё бимирам.

Ҳама монанди мо шайдо наоянд,
Баҳору тирамах якҷо наоянд.
Агар дарёдилеро бурд дарё,
Дигар мардум лаби дарё наоянд.

Басо ишқе, ки андар дил бимирад,
Басо шавке, ки по дар гил бимирад.
Басо лабташнае дарё бичӯяд,
Нахурда об, дар соҳил бимирад.

Замон гаҳ қаср, гоҳе гӯр созад,
Ки то вайронае маъмур созад.
Касе бигрезад аз чашми замона,
Замона чашми ўро кӯр созад.

Надидам дил, ки доғи дилбаре нест,
Надидам сар, ки бедарди саре ҳаст.
Надидам кас аз он мушқилкушоён,
Ки худ дармондаи пеши даре нест.

Агар бедонишон унвон наёбанд,
Барои фитначӯй шаб нахобанд.
Пазад то хомашон пинҳон зи мардум,
Ба дасти дигарон оташ бикобанд.

Бад аз хоранд бас ғамхор хоҳанд,
Чи ноёранд ёри кор хоҳанд.
Зи бешармии онон шармам ояд
Ба як мисқол сад хирвор хоҳанд.

Ҳама чон додаву чонон нагирад,
Ҳама гул ҷой дар гулдон нагирад.
Ҳама чашма наёмезад ба дарё,
Ҳама уммедҳо сомон нагирад.

Вафоро ёфтанд аз бевафой,
Расоиро зи кулли норасой.
Ҳақиқат офариданд аз гумонҳо,
Чаҳонро сохтанд аз норизой.

Бузургон ҳар кучо овора миранд,
Батадбиранду худ бечора миранд.
Чавонмарганд мардони хунарманд,
Валекин нокасон садсола миранд.

Мақоми хеш то бишнохтам ман,
Басо сар бохтам, дил бохтам ман.
Бисозам то бинои бахти худро,
Басо бо зиндагонӣ сохтам ман.

Чаҳон дорем, аммо норизоем,
Вафо хоҷем, аммо бевафоем.
Даво ҷӯему худ кони маризем,
Шигифто, мо чӣ дарди бедавоем!

Илоҳию илоҳию илоҳӣ,
Намонад ҳеч кас дар нимароҳе.
Намирад бенишон фарзанди одам,
Намонад дар ватан бесарпаноҳе.

Дареғ аз шеърҳои носуруда,
Дареғ аз уқдаҳои нокушуда.
Намеғӯям дареғи насяи бахт,
Дареғ аз нақдҳои норабуда.

Ду чашмат розҳо дорад, гули ман,
Нигоҳат нозҳо дорад, гули ман.
Ду абрӯят чу ду боли парасту
Ачаб парвозҳо дорад, гули ман.

Шабе ёди ту кардам, хонаам сӯхт,
Зи тобу таб дили девонаам сӯхт.
Ба ёди чашмҳои оташинат
Чаҳони қиссаву афсонаам сӯхт.

Чавон будию чун гулдаста будӣ,
Ту бо ман аҳди ёрӣ баста будӣ.
Дареғ аз рӯзҳои офтобӣ,
Ки баҳри ман зи худ вораства будӣ.

Агарчи сӯхтам, хоми ту будам,
Кабӯтарбаччаи роми ту будам.
Накӯномии ман коме наёвард,
Хушо вақте ки бадноми ту будам.

Ғанӣ аз базми дарвешон гурезад,
Ғамӣ аз суҳбати мастон гурезад.
Ба дидори ту бигрезам зи хона
Чу зиндонӣ, ки аз зиндон гурезад.

Чу моҳӣ меравам дарё ба дарё,
Чу оҳу меравам саҳро ба саҳро,
Замину осмонро мезанам пай,
Ки боре ёбамат танҳо ба танҳо.

Замоне кӯи ту хуш манзилам буд,
Камоли ишқу бахти комилам буд.
Ду чашмат чашмаи нури илоҳӣ,
Ниҳоли қоматат боғи дилам буд.

Агар нози ту дар дунё нагунчад,
Агар ишқи ту дар дилҳо нагунчад,
Биёву дар дили шоир макон гир,
Ки ишқ андар дили девона гунчад.

Туро бо ман дили фарзонае буд,
Маро бо ту ҳама афсонае буд.
Туро бо ман дили шӯридаи ишк,
Маро бо ту дили девонае буд.

Ало, эй навниҳоли навбари ман,
Биафкан соя боре бар сари ман.
Биафкан сояву оромишам дех,
Ки осояд дили исёнгари ман.

Нигаҳҳои ту таскини дилам буд,
Таманнои ту тамкини дилам буд.
Аҷобат бин, ки бо ин беҳудиҳо
Замоне ишқи ту дини дилам буд.

Маро бо ту муҳаббат буду бигзашт,
Чавонӣ ҳам чи неъмат буду бигзашт.
Ҳама рӯзам ба ҳукми рӯзгорон
Чу бодоварда давлат буду бигзашт.

Баҳор омад, шитобон бигзарад боз,
Гули ман аз хиёбон бигзарад боз.
Ҳама ишке, ки андар сина дорам
Чу борон дар биёбон бигзарад боз.

Сари осудаат савдо надида,
Ду чашми обият дарё надида.
Дили ман сӯхт, хокистар шуд, аммо
Дили ту рӯи гармиро надида.

Саҳаргоҳе, ки борон нам-наме дошт,
Дилам аз бегамии ту геме дошт.
Надонистам, ки дар ишқу муҳаббат
Дили пурорзуям чӣ камӣ дошт?!

Биё, дил дар табу тоб аст, эй ёр,
 Биё, ин лаҳза ноёб аст, эй ёр.
 Биёю вонамо моҳи рухатро,
 Ки имшаб кӯрмаҳтоб аст, эй ёр.

Шабошаб рӯ ба дидори ту орам,
 Дили шайдо ба исори ту орам.
 Баёзи гарданат дори баланд аст,
 Сари худро сари дори ту орам.

Гарам он ёр дар паҳлӯ нишинад,
 Ба пешам якдилу якрӯ нишинад,
 Ниҳам сар бар сари зонуш, то кош
 Сари гӯрам сари зону нишинад.

Ба дастам дасти ёре буд вақте,
 Маро бо ёр коре буд вақте.
 Забони баргҳои зард гӯяд,
 Ки моро ҳам баҳоре буд вақте.

Чу май хурдан тавонем, эй дилафрӯз,
 Чаро бояд хурем афсӯсу афсӯс?
 Ба ҳоли он касе хоҳам бигирям,
 Ки шабро шаб нагуфту рӯзро рӯз.

Ту бо ман комронӣ кардӣ, эй гул,
 Чавон будӣ, чавонӣ кардӣ, эй гул.
 Ҳама тобу ҷилои хусни худро
 Фидои зиндагонӣ кардӣ, эй гул.

Навои ишқи мо ночӯр монад,
 Чароғи бахти мо бенур монад.
 Надонистем қадри якдигарро,
 Ду дасти мо бурун аз гӯр монад.

Дилам парвардаи ғамҳои ишқ аст,
Нигоҳам оҳуи саҳрои ишқ аст,
Вале бо ин ҳама ишқошнӣ
Намедонам кучо маъвои ишқ аст.

Дилам дар байни абрӯи ту монда,
Хаёлам бастаи мӯи ту монда.
Чунон аз худ фаромӯшам, ки гӯӣ
Сарам андар сари кӯи ту монда.

Сарам як лаҳза бесавдо набуда,
Дилам як лаҳза бепарво набуда.
Муродам аз баландихои дунё
Ба ғайр аз қомати боло набуда.

Туро чустам зи хусни навбахорон,
Туро чустам зи даври рӯзгорон.
Надонистам, ки бошад ёри зебо
Насиби як касу доғи ҳазорон.

Парид аз оташу гум шуд шарора,
Кучо чӯям туро, дилбар, дубора.
Ситора аз фалак афтоду гум шуд,
Фалак аммо намонда беситора.

Ту дасти зарғарӣ, ман зар надорам,
Ту ақли сарварӣ, ман сар надорам,
Ту хусни дилбарӣ, ман дилшикаста.
Ту майрезию ман соғар надорам.

Дили ман мурғи дастомӯзи ӯ буд,
Шарори синаам аз сӯзи ӯ буд.
Хушиҳое, ки дар дил доштам ман,
Ҳама аз ишқи чонафрӯзи ӯ буд.

Миёни боғ себам додӣ, эй гул.
Ба сад ваъда фиребам додӣ, эй гул.
Дили ман рост буду роҳи ман рост,
Нишон роҳи нишебам додӣ, эй гул.

Ба ошиқ меҳрубонӣ кун, гули ман,
Зи ёрон дилситонӣ кун, гули ман,
Зи қабристон гузар созӣ чу ҳар бор,
Даме шукри ҷавонӣ кун, гули ман.

Лаби дарё насими тоза дорад,
Муҳаббат ҳам дару дарвоза дорад.
Кушояд ҳар касе дарвозаашро,
Ки ному шухрату овоза дорад.

Чӣ хонӣ худписандам, эй бародар,
Занӣ чӣ нешхандам, эй бародар.
Ту аз сахрои хушку бегиёҳӣ,
Ман аз кӯҳи баландам, эй бародар.

Гурӯҳе аз тамоми нотамомамд,
Агарчи пухта мегӯянд, хоманд.
Аҷаб дорам ман аз тақдири онон,
Ки доранд обрӯю ташнакоманд.

Ту будӣ, эй падар, оворай ман,
Хатою сахви ту шуд чорай ман.
Фидо гаштӣ, фидо гаштӣ ту он сон,
Ки тобути ту шуд гаҳворай ман.

Шаби торику бимафкан бимирам,
Ва ё рӯзи хушу равшан бимирам.
Чӣ фарқи рӯзу шаб? Ҳайф аст, ҳайф аст,
Ки мирад оламе, чун ман бимирам.

Бузургон гар сағиранду кабиранд,
Ба ҳар зулматсаро равшанзамиранд.
Басо безарфи дун шодоб бошад,
Вале дарёдилон лабташна миранд.

Замоне бигзарад исёну шӯрат,
Ҳама андешаҳои роҳи дурат.
Ҳазорон боғ сабзонӣ ба уммед,
Бирӯяд то дарахте рӯи гӯрат.

Зи ношодии мо шоданд чанде,
Зи бедардӣ танободанд чанде,
Зи сайди зинда метарсанд аз дур,
Ба сайди мурда сайёданд чанде.

Ду-се рӯзе, ки меҳмони заминам,
Ду-се рӯзе, ки бо дунё қаринам,
Мисоли гулпаракҳо дар баҳорон
Зи як гул бар гули дигар нишинам.

Ситора чашми бедори ту бошад,
Дили поки ман исори ту бошад.
Бупечад дар балову зор мирад,
Касе дар қасди озори ту бошад.

Баҳор омад, дарахтон гул кушоданд,
Чу хубон укдаи кокул кушоданд.
Ҳама озодаву озод, гӯй
Ки аз пой асирон ғул кушоданд.

Шикори бахт доим бебарор аст,
Шумори вақт доим бешумор аст.
Канори рӯд як каф об хурдем,
Надонистем, к-он ҳам раҳгузор аст.

Бибояд шодмону комрон зист,
Ганӣ андар канори дилбарон зист.
Чу рӯзат пур шавад аз баҳши қисмат
Ба рӯзи дигарон кай метавон зист!?

Гули ман, бе ту дил ғамнок гардад,
Ба чашмам танг ин афлок гардад.
Ту бошӣ, хок гирам, зар шавад, лек
Набошӣ, зар бигирам, хок гардад.

Зи ҳаҷрат пайкарам месӯзад, эй ёр,
Ба гардун ахтарам месӯзад, эй ёр.
Дари дилро кушо бо ман, ки дигар
Ҳама бому дарам месӯзад, эй ёр.

Ман он як раҳгузар будам, ки рафтам,
Ман он марди сафар будам, ки рафтам.
Зи дунёи дили пурорзуят
Ман он як беҳабар будам, ки рафтам.

Хуш он рӯзе, ки ҳамҷоми ту бошам,
Хумори чашми бодоми ту бошам.
Нахоҳам номи ҷовидон зи дунё,
Агар гумном аз номи ту бошам.

Чаро ангуштарият бенигин аст?
Чаро чашмони хандонат ҳазин аст?
Магар ишқи дилатро хок хурдаст,
Ки доим чашми ту сӯи замин аст?

Маро бар рағми душман офариданд,
На баҳри сайри гулшан офариданд.
Ту донӣ, мушти хокам баҳри киштан,
На баҳри бод кардан офариданд.

Гирифти маҳ – гирифти хотири ман,
Шикасти роҳ – садди манзили ман.
Агар дар мисрае як сакта бинам,
Ҳазорон сакта афтад дар дили ман.

Азизон, аз бароям май бирезед,
Ба чомам бода пайдарпай бирезед,
Ман он исёнгари ҳадношиносам,
Маро аз нав ба қолаб кай бирезед?!

Дили бедоғ дар дунё наёбӣ,
Сари бедарду бесавдо наёбӣ.
Биёву гавҳари чашми маро бин,
Ки ин гавҳар ту аз дарё наёбӣ.

Шабе дар хоби ман пайдо шав, эй гул,
Дар оғушам биёю во шав, эй гул.
Мақоми сармад аз дунё чӣ чӯӣ,
Биёву дар дили ман чо шав, эй гул.

Раҳи кӯят раҳи тақдири ман буд,
Нигоҳат шуълаи даргири ман буд.
Назар кардам ба рӯи кулчаи ту
Тамоми умр чашми сери ман буд.

Гуле ёбӣ, кунӣ бустон фаромӯш,
Ба нафъи чон кунӣ чонон фаромӯш.
Чу шамъе ёбӣ, эй ношукр, боре,
Ту созӣ аз маҳи тобон фаромӯш.

Баҳорон баргро ранги чавонист,
Ба фасли тирамаҳ ранги хазонист.
Мазан сангам ба ҳаққи пургуноҳӣ,
Гуноҳи ман гуноҳи зиндагонист.

Шаби ҷашнат дили зорам ғамин буд,
 Гирехҳои дилам андар ҷабин буд.
 Гунаҳпӯши ту – сарбанди гулобӣ,
 Гунаҳбардори ман танҳо замин буд.

Маро дигар дар ин манзил наёбӣ,
 Дигар он ошиқи бедил наёбӣ.
 Ту он соҳилнишини бехурӯшӣ,
 Дили дарёям аз соҳил наёбӣ.

На доғе дар рухи сабзинаат буд.
 На андӯху ғами деринаат буд.
 Чӣ давлат доштӣ вақти ҷавонӣ
 Сари Лоик ба рӯи синаат буд.

Ба аҳли завқ завқи як нафас чист?
 Мурод аз шоирӣ хуш зистан нест.
 Ба кӯи ҳақпарастӣ ҳақ задам, лек
 Тамаллуқкор аз ман хубтар зист.

Туро поянда гӯё зода бошанд,
 Ба амри ту ҳама омода бошанд.
 Чунон оҳистакор астӣ, ки гӯё
 Ҳазорон сол умрат дода бошанд.

Кулаҳро қач ба ними сар гузоранд,
 Ду-се танпарварони бодахоранд.
 Ҳазар аз зотҳои обхокӣ,
 Ки хушқу обро яксон шуморанд.

Ало, дилбар, ба ман лутфи ту кам буд,
 Ситамҳоят ба ман болои ҳам буд.
 Яке сӯям назар кардию рафтӣ,
 Ки гӯӣ ишқи ту чун шохнам буд.

Зи хоку санг бас оина созанд,
Зи неши мор бас нӯшина созанд.
Агар бӯзина одам шуд, бубинед
Зи нав аз одамӣ бӯзина созанд.

Ҳама кори ҷаҳон андар ҳисоб аст,
Савол ин ҷосту ҷое ҷавоб аст.
Нахуст аз бозупечи гоҳвора
Бидонистам, насибам печутоб аст.

Биё, то кокулонатро шуморам,
Ҷаҳонро бо ту гирам дар канорам.
Ту бад сангиндилӣ, эй кошу эй кош
Шавад санги дилат санги мазорам.

Гули ман, иди наврӯзат муборак,
Чунин ҷашни дилафрӯзат муборак.
Маро наврӯз бе ту куҳнарӯз аст,
Чу ман ёри бадомӯзат муборак!

Даме бо ту сурудам, зиндагӣ буд,
Ба ту дилро кушудам, зиндагӣ буд.
Дар ин дунёи ду-серӯза, эй гул,
Шабе гар бо ту будам, зиндагӣ буд.

Нишин, эй раҳгузар, баргӯй розе
Зи ёди манзили роҳи дарозе.
Басо рафтанд аз ин раҳ раҳгузарҳо
Ба дӯши хештан бори ниёзе.

Чӣ гум кардӣ, чӣ мечӯӣ, гули ман.
Дигарбора намерӯӣ, гули ман.
Ҳама доге, ки дар дил дорӣ аз ишқ,
Ба ашк акнун намешӯӣ, гули ман.

Китобамро ба хилват хондай ту,
 Диламро дар барат биншондай ту.
 Фигон аз кӯрии чашми муҳаббат,
 Чу доғе дар дили ман мондай ту.

Ба тан пирохани чуллу фасурда,
 Тамоми меваҳошон чида бурда.
 Хазон мерезад аз шохи дарахтон
 Чу гунчишкони ногаҳ тирхурда.

Видоъ, эй номаи наспурдаи ман,
 Видоъ, эй пайраҳи наспардаи ман,
 Видоъ, эй рӯзи беҳуда гузашта –
 Видоъ, эй кӯдакони мурдаи ман!

Маро бетобу бетаб н-офариданд,
 Хамӯши мухрбарлаб н-офариданд.
 Нахоҳам зиндагии қолаби ро,
 Маро зеро ба қолаб н-офариданд.

Ман аз роҳи ниҳони худ битарсам,
 Ман аз умри ҷавони худ битарсам.
 Надорам боки неши теги нокас,
 Ман аз неши забони худ битарсам.

Раҳи осон напаймояд дили ман,
 Дар осоиш наёсояд дили ман.
 Начӯяд хотири афсурдаеро,
 Агар худро нафарсояд дили ман.

Кудумат нек бод, эй тифли навзод,
 Ба рӯи олами вайрону обод.
 Ба гардун ахтарат бошад-набошад,
 Ба мардум ахтари бахтат аён бод!

Яки мову сади мо бигзарад боз,
Ҳама неку бади мо бигзарад боз.
Замоне ҳаққи навбат буд моро,
Замоне навбати мо бигзарад боз.

Яке гӯяд, ки беҳад содаам ман,
Яке гӯяд, ки ошиқбодаам ман.
Намедонанд аммо бадгумонон,
Ки шоирпешаву дилдодаам ман.

Дилам шоду дилам ношод бошад,
Дилам аз рукни шеър обод бошад.
Ҳама абёти ман аз умри кӯтах
Шуморо, эй азизон ёд бошад.

Зи хуни гарми мо фаввора созед,
Зи барқи чашми мо истора созед.
Агар мирем, дорем орзуе,
Ки аз тобути мо гаҳвора созед.

Барои халқ буд доне, ки киштем,
Барои халқ буд, к-аз худ гузаштем.
Накардем иддаои баркамолӣ,
Сухан аз халқ буду мо навиштем.

Манам дасти ба дастат норасида,
Манам чашме, ки рӯятро надида.
Миёни мову ту якумра роҳ аст,
Манам шому ту субҳи навдамида.

Ба ҳар ҷо ном мондам, ном афтод,
Зи ҳар ҷо пухта ҷустам, хом афтод.
Зи роҳатхонаи дурӯзаи умр
Дарero боз кардам, бом афтод.

Шаби ҷашни ту мотам доштам ман,
Зи оху дард ҳамдам доштам ман.
Чу мачнунбед аз андӯхи Лайлӣ
Ба хоки раҳ сари ҳам доштам ман.

Маро номухтарам дидӣ, гули ман,
Диламро пуралам дидӣ, гули ман.
Маро бисёр дидӣ пеши роҳат,
Вале бо чашми кам дидӣ, гули ман.

Муҳаббат бар сари мо мотам овард,
Ба ҷони мо ғам оварду ғам овард.
Қади мо навниҳоле буду афсӯс,
Ки аз бори маломатҳо ҳам овард.

Маро аз ишқи тӯфонӣ матарсон,
Маро аз ҳар чӣ медонӣ, матарсон.
Ман аввал мурдаам аз меҳнати ишқ,
Маро аз мурдани сонӣ матарсон.

Дар ин дунё ягон кас ҷовидон нест,
Сутуни гунбади кавну макон нест.
Ҷаҳон баҳри ҳама бошад, валекин
Ҷама андар ҷаҳон баҳри ҷаҳон нест.

Аёни ман ниҳон хоҳад шуд охир,
Ҷаҳонам аз ҷаҳон хоҳад шуд охир.
Бихонам сафҳаи барги хазонро:
Сари сабзам хазон хоҳад шуд охир.

Ҳунаршон несту майдон бичӯянд,
Ба ними ҷонашон ҷонон бичӯянд.
Ман аз ин норасоён дар шигифтам,
Ки бе дарвозае дарбон бичӯянд.

Баҳор омад, баҳори ман наёмад,
Гуле аз гулузори ман наёмад.
На овое, на савгое, на бахше
Зи ишқи беварори ман наёмад.

Сарам қурбони меҳри модарон буд,
Дилам подоши васли дилбарон буд,
Сабук будам аз он дар зиндагонӣ,
Ки бори зиндагӣ бар ман гарон буд.

Ба ракс о, то ки андӯхам сарояд,
Ба шӯр о, то ки шӯри дил физояд,
Бидеҳ чоми ғаниматро, аҷаб нест,
Ки то чоми дигар чонам барояд.

Шигифто, чоҳилон оқилтарошанд,
Ки бар чашми ҳақиқат хок пошанд.
Харошиданд бас рӯи Замиро,
Кунун хоҳанд рӯи Маҳ харошанд.

Давоми зиндагӣ будему рафтем,
Паёми зиндагӣ будему рафтем.
Шудем озод гарчи аз ғуломӣ,
Ғуломи зиндагӣ будему рафтем.

Салом, эй гул, салом, эй гулшани ман,
Ҳама бори ғамат бар гардани ман.
Маро нашнохтӣ, то зинда будам,
Шиносӣ хуб баъди мурдани ман.

Шигифто, раҳнамоён кӯри роҳанд,
Зи кина равнақи моро нахоҳанд.
Ба зоҳир дилсафеданду хирадманд
Ба ботин мӯсафеди дилсиёҳанд.

Биё, ки навбати май хӯрдани мост,
Замони зиндагонӣ кардани мост.
Чӣ бок аз гардиши гардун, ки имрӯз
Худ ӯ бечора бори гардани мост.

Яке гамхору дигар хор гардад,
Яке безору дигар зор гардад.
Баланду пасти ин дунё, бародар,
Чу май хурдӣ, ҳама ҳамвор гардад.

Ҳама умрам ба ғамҳои ту бигзашт,
Ба савдою аламҳои ту бигзашт.
Ту ро пайдо накардам, лек умрам
Паёпай бо қадамҳои ту бигзашт.

Чаро ин кадр, мардум, шаклбозед?
Чаро побанди тарсу хирсу озад?
Чаро охир, чаро чун хиштқолаб
Ба дарё соҳили маснӯъ созед?

Чаҳон моро мудом овора дорад,
Дусад тобут дар гаҳвора дорад.
Мафаҳр аз ҳар нишони рӯи сина,
Ки ҳар сина дили садпора дорад.

Ба ҳар чое бади моро бигӯянд,
Ба маҷлисҳову минбарҳо бигӯянд.
Ба ҷои он ҳама бухтону тухмат
Чи хуш, гар мисрае чун мо бигӯянд!

Диле дорӣ, валекин дилбаре нест,
Гуле дорӣ, вале гулпарваре нест.
Чи саҳт он дам, ки аз заъфи асабҳо
Бихоҳӣ бодаю ҳамсоғаре нест.

Сабуксорӣ мизочи мо набудааст,
Сабукборӣ ривочи мо набудааст.
Ба чуз шеъре, ки дилёб аст чун ишк,
Ниёзу эҳтиёчи мо набудааст.

Забонвар қаҳт шуд, алкан бичӯем,
Табар гум кардаву сӯзан бичӯем.
Зи садҳо хирмани барбодрафта
Кунун як донан арзан бичӯем.

Чабини кӯҳ пур аз нақши чин аст,
Ки гӯй мисли мо андӯхгин аст.
Ва ё монанди мардони хирадманд
Ба ғам дармонда, побанди замин аст.

Басо фарсуда мирад, ҳайфи одам,
Басо олуда мирад, ҳайфи одам.
Бичӯяд қанду бечора хурад фанд,
Басо беҳуда мирад, ҳайфи одам.

Чу ту ман ҳам замоне вола будам,
Саропо дард будам, нола будам.
Ба монанди ту ошиқ будаму маст,
Ба монанди ту ҳаждаҳсола будам.

Азоби шоирӣ осон набошад,
Ки нони шоирӣ арзон набошад.
Ту масти пул, вале масти гулам ман,
Чунин мастии мо яксон набошад.

Зи чашмони ту чашмам об хурдаст,
Дилам чун милаҳоят тоб хурдаст.
Касе васли туро осон гумон кард,
Шароби бахро дар хоб хурдаст.

Парешон меравад дарёи умрам,
Пушаймон меравад дарёи умрам.
Чу ҳар дам мешавад як чашмааш хушк,
Пурармон меравад дарёи умрам.

Касе, ки мункири эъҷоз бошад,
Ба нашри носазо мумтоз бошад.
Накӯмардо, чӣ ҷои шиква аз сағ,
Даҳони сағ ҳамеша боз бошад.

Дили ман, эй дили бебовари ман,
Сари ман, эй сари бедовари ман,
Чу санги осие гаштию гаштӣ,
Накардӣ орд бори хотири ман.

Туӣ ҳамхонаю ҳамгӯри ошиқ,
Гули шодоби чашну сури ошиқ,
Туро диду надид ӯ сад ҷаҳонро,
Чӣ биноест чашми кӯри ошиқ!

Кунун аз зиндагӣ ранчидаам ман,
На он худбовари шӯридаам ман.
Чу аз дил рафт дарди ишқи сӯзон,
Ба кулли дардҳо жӯлидаам ман.

Замоне ишқи ту бахти дилам буд,
Ба вақте кӯи ту рахти дилам буд.
Масӯзон номаҳоямро дар оташ,
Ки ҳар як нома як лахти дилам буд.

Фалак мачмӯан роз аст, эй дӯст.
Аҷузи ҳилапардоз аст, эй дӯст.
Калиди қуфли шодӣ гум шуда, лек
Дари ғам доимо боз аст, эй дӯст.

Раҳат аз кӯи ман дигар шуд, эй гул,
Ниҳоли ишқи мо бебар шуд, эй гул.
Дили санг об шуд аз нолаи ман,
Дили санги ту сангинтар шуд, эй гул.

Биё, ки бишмарам чини чабинат,
Кунам ёди чамоли нозанинат.
Замоне ҳамнишини Моҳ будӣ,
Ки овард инчунин рӯи заминат?

Ниҳоли қоматат бустони умр аст,
Хаёли диданат исёни умр аст.
Ман аз он байтсозӣ дӯст дорам,
Ки байти абруят девони умр аст.

Ситора мефитад аз боми гардун,
Дили мо меравад аз сина берун.
Нафаҳмӣ зиндагиро, хуб зебост,
Агар фаҳмӣ, надорад ҳеч мазмун.

Яке якумр бопарҳез бошад,
Яке чун санги оташхез бошад.
Яке чун пухтаи полиз ширин,
Яке чун лошаи полиз бошад.

Гурӯҳе мансабу хангома доранд,
Талоши рутбаи аллома доранд.
Агарчи худ муваққат, лек бар мо
Зи номи вақт садҳо нома доранд.

Гули гулдони мо пажмурда, эй гул,
Дилам аз чабри ту озурда, эй гул.
Маро нашносиву рӯзе биёбӣ
Саропо дил, валекин мурда, эй гул.

Касе нагзашта дарси мактаби дил,
Надонад матлаби дил, мазҳаби дил.
Шабу рӯзи худо бисёр, лекин
Манам қурбони ҳар рӯзу шаби дил.

Ғизоли саркаши ошиқгурезам,
Биё, дар пеши поят ҷон бирезам.
Чи хушбахтам агар як байти бўса
Ба рӯи коғази рӯят нависам.

Ту фарди хеш ҷустӣ, банда фардо,
Ту ҷустӣ моли дунё, банда дунё.
Зи дунё ҳардумон рафтем, аммо
Ту аз хоҷ об хурдӣ, ман зи дарё.

Кӣ ҳастиву чӣ ҳастӣ худ надонӣ,
Надорӣ ҳамзабону ҳамзабонӣ.
Ба дӯши ту агар бори ҷаҳон нест,
Чаро ту бори дӯши ин ҷаҳонӣ?

Зи шинохези пурмағрури дарё
Набинӣ ранчи роҳи дури дарё.
Касе, ки шӯри дарёӣ надорад,
Намебинад, чӣ дорад шӯри дарё.

Худоё, ҷумла фармони ту гиранд,
Тариқу роҳи имони ту гиранд.
Табибе гар кушад бемори худро,
Ҳама филфавр домони ту гиранд.

Гумон кардем, ки ӯ маҳзи камол аст,
Ва ё ҳам бартар аз ҳадди ҳаёл аст.
Чу аз дунболи ӯ рафтем, дидем,
Ки дар дунболи ӯ на дум, на бол аст.

Гули ман, шавки лабҳои ту дорам,
Умед аз чашми шаҳлои ту дорам.
Саропои ту дунёи таманност,
Таманнои саропои ту дорам.

Маро аз гайбати мардум чӣ парвост?
Маро аз тухмати ҳар дун чӣ парвост?
Чу май дар гардиш орам бо азизе,
Маро аз гардиши гардун чӣ парвост?

Бидон, бе машъали ақли дурахшон,
Бидуни офтоби ақлу ирфон
Агар сад Нораку Роғун бисозӣ,
Бимонад Тоҷикистон торикистон.

Чамоли ту чамоли зиндагонист,
Висоли ту висоли зиндагонист.
Заволи давлати ҳуснат мабодо,
Ки баҳри ман заволи зиндагонист.

Аз ин мастию пастихо чӣ ҳосил?
Аз ин кӯтоҳдастиҳо чӣ ҳосил?
Чу ақлат хому армонхот хоманд,
Аз ин оташпарастихо чӣ ҳосил?

Худоё, ҳамнишини оқилон кун,
Худоё, ҳамрадифи одилон кун.
Ба қабристон агар рӯзе бихуспам,
Маро ҳамсоия соҳибдилон кун.

Агар даъвои бутсозӣ набошад,
Агар оҳанги худнозӣ набошад.
Ба манзил мерасем, алҳамдулиллоҳ,
Агар дарди маҳалбозӣ набошад.

Туй буду набудам, миллати ман,
 Туй самти сучудам, миллати ман.
 Суруди умри ман поён пазирад,
 Ту мехонӣ сурудам, миллати ман.

Дили ман, эй дили бечораи ман,
 Дили ғампарвару ғамхораи ман.
 Ту ро сад пора хоҳад кард охир
 Ғами ин миллати садпораи ман.

Зи нолидан зи худ болидан авлост,
 Зи гирйистан зи худ шӯридан авлост.
 Зи ғарқидан ба дарёи сиришкат
 Ба дарёи диле ғарқидан авлост.

Чӣ пурсӣ аз дили ғамхораи ман
 Ва ё аз меҳнати ҳамвораи ман?
 Замни бечора шуд аз ранчу захмат,
 Чӣ ҷои як дили бечораи ман?

Ту гуфтӣ: Мо замини осмонем.
 Ту гуфтӣ: Сохиби кавну маконем.
 Вале гар мурдагонро ёд н-орем,
 Яқин дон мурдатар аз мурдагонем.

Намедонем асли нодири хеш,
 Намедонем шеърӯ шоири хеш.
 Гаҳе он кадр бефарҳангу кӯрем,
 Ки бошем ошкоро мункири хеш.

Фаромуш карда девору дари худ,
 Фаромуш карда номи кишвари худ,
 Намедонам чӣ сон як идда бадбахт
 Нишинад рӯ ба рӯ бо модари худ.

Дар ин дунё, ки эҷоди тазод аст,
Ба қавли Рӯдакӣ, абр асту бод аст.
Паи одамгарӣ фурсат надорем,
Паи ноодамӣ фурсат зиёд аст.

Чаҳон аз мо батар овора будаст,
Ҳама зӯровараш бечора будаст.
Тамомӣ кай бувад ангораҳоро?
Тамоми зиндагӣ ангора будаст.

Бигӯ, чамъу парешон меравам ман,
Бигӯ, хандону гирён меравам ман.
Аз ин дунёи печутоби дилҳо
Чу дарё печпечон меравам ман.

Гусастӣ ту ҳама пайванди миллат,
Шикастӣ ту ҳама савганди миллат,
Ба фарзандони миллат додӣ иллат,
Яке дидам: шудӣ фарзанди миллат.

Худоё, бар ҳама худношиносон
Худогоҳӣ бидеҳ ё марги осон,
Дилам з-он раҳбари коно гирифтаст,
Ки мехонад Хуросонро хурӯсон.

На аз роҳи ягон мактаб гузаштӣ,
На аз қонуни тобу таб гузаштӣ.
Чу андар мазҳабат одамгарӣ нест,
Барои мансаб аз мазҳаб гузаштӣ.

Чу истиклоли роҳи худгарат нест,
Паридан хоҳӣ, аммо шахларат нест.
Ба рӯи сина дорӣ ду ситора,
Вале дар осмон як ахтарат нест.

Ситора медурахшад рӯи сина,
 Даруни сина пур аз бугзу кина.
 Аҷаб дорам, чӣ сон ин пастфитрат
 Ба боло меравад зина ба зина?

Яке дидам аз ӯ берӯтаре нест,
 Аз ӯ бадкештар, бадхӯтаре нест.
 Ба рӯи дил нишони қаҳрамонӣ,
 Даруни дил аз ӯ тарсутаре нест.

Яке чӯяд нишони модарашро,
 Дигар бистонад аз модар зарашро.
 Чу як шамшерзан сар барфарозад,
 Дусад кафгирзан кӯбад сарашро.

Ало, эй ҳамватан, хоҳам камолат,
 Вале аз ин сухан н-ояд малолат:
 Зи тундар осмон таркид, аммо
 Ту дар хоби гаронӣ, хуш ба ҳолат!

Ало, мардум, шавам қурбони шонат,
 Фикан бори гуломиро зи шона-т.
 Дихӣ бар дасти инон гар инонат,
 Рабоянд аз даҳон як бурда нонат.

Миёни мову ту ваҳшат набошад,
 Гуноҳе мӯчиби нафрат набошад.
 Илоҷи илллати носури миллат
 Ба чуз ваҳдат, ба чуз ваҳдат набошад.

Ту худнашнохта, худнозият чист?
 Сарн ҳар бом парчамбозият чист?
 Даҳон пуркафк андар роҳи миллат
 Чу дар сар ақл не, сарбозият чист?

Ба ақли кӯтахат гардан фароз аст,
Дилат холиву чонат бениёз аст.
Забони модарӣ гум кардай, лек
Забонат дар забонбозӣ дароз аст.

Ало, эй ҳечкас, мову манат чист?
Ба рӯн моҳи тобон доманат чист?
Ало, эй чашмаи хушкидаоғоз,
Ба дарё шӯр омӯзонданат чист?

Далолатро адолат ном карданд,
Кароҳатро малоҳат ном карданд.
Чӣ дилкӯрист, ки бархе зи боло
Касолатро асолат ном карданд.

Дусад дарбон, валекин дар надорад,
Дусад фармон, валекин фар надорад,
Аз ин саркори мо дигар чӣ хоҳӣ,
Ки саркор аст, аммо сар надорад.

Гурӯҳе тирарӯ, беаҳду паймон,
Гурӯҳе тирадил, бе нури имон.
Ман аз куффор чун нолам, ки ҳар рӯз
Бирӯяд аз мусалмон номусалмон.

Дилу чонат дилу қоне набуда,
Агар қурбони қононе набуда.
Зи сад сарвар сарат гумрах бимонад,
Агар дар роҳи имоне набуда.

Зи ту чун Рӯдакӣ гирён бимирам,
Чу Лоҳутӣ зи ту нолон бимирам.
Барон ту диламро об кардам,
Надодӣ об, то осон бимирам.

Намедонам сагирам ё кабирам,
 Намедонам амирам ё асирам.
 Ҳамин донам, ки дар дунёи фонӣ
 Ба ҳасратҳову армонҳо бимирам.

Таҳи сарбор мондӣ шонаамро,
 Кашондӣ пояи кошонаамро.
 Маро афсона кардӣ, лек афсӯс,
 Нахондӣ охири афсонаамро.

Тапидам, бас тапидам, бас тапидаам,
 Дамидам, бас дамидам, бас дамидам.
 Ба ними кулла рафтам, ё нарафтам,
 Хамидам, пас хамидам, пас хамидам.

Замоне буд ишқу давлати дил,
 Замоне буд кадру кимати дил.
 Замоне буду ишқе буду бигзашт,
 Биё, ҳасрат кунем, эй Ҳазрати Дил!

Ғазанфарзодаё, рӯбах чароӣ?
 Сикандарзодаё, аблах чароӣ?
 Самандарзодаё, хокистарат ку?
 Паямбарзодаё, гумрах чароӣ?!

Бани одам, ки эъчози худоист,
 Тамоми тору пудаш навгароист.
 Вале бас «одами нав» дидам имрӯз,
 Ки бадтар з-одамони ибтидоист.

Саре не, лек афзун сарваре ҳаст,
 Фаре не, лек пуркарруфаре ҳаст.
 Дареги Рӯдакӣ! Имрӯз ҳар чо
 Басо сардафтари бедафтаре ҳаст.

Ҳимоят ку? Шикоят менависй.
Ҳамият ку? Зи майдон мегурезй.
Ситезй, тоҷико, бо тоҷики хеш,
Ба рағми душманон кай меситезй?

Агар дар рубъи маскун масканат нест,
Бидон, ки низ дар он мадфанат нест.
Дар ин дунё агар чизе набудй,
Ба он дунё кирои рафтнат нест.

Канорат холй аз завқи канор аст,
Ҷабинат сард чун санги мазор аст.
Шарар бармечаҳад аз ҳар дили санг,
Дили ту лек санги бешарор аст.

Туро, эй чизнодида чй гӯям?
Туро, эй кинажӯлида, чй гӯям?
Басо рӯдо, ки бо дарё даромехт,
Туро, эй оби гандида, чй гӯям?

Туро кай ёди дарди ину он буд?
Туро кай ҳамрикобй бо замон буд?
Ҳама бори гарон бар дӯши Айнй,
Ба дӯши ту фақат хоби гарон буд.

Ба ҳар чо даъвии мову манй чист?
Ба чашми зиндагй сангафканй чист?
Ба ҷои рӯшиносй – рӯхарошй,
Ба ҷои мӯшикофй мӯканй чист?

Балокорй, бало мегирад охир,
Хатокорй, хато мегирад охир.
Ба ботин ҳар чй дорй ё ба зоҳир,
Худо дода, худо мегирад охир.

Агар аз бенишониho нишонам,
Чаҳонро баъди худ холи намонам.
Чаҳон нашносадам, боке набошад,
Агар худро шиносам, сад чаҳонам!

Мақомоте, ки дар поёну болост,
Ҳама печидаи ишколи колост.
Агар донӣ, ки қадратро надонанд,
Чу дарёи Арал хушкидан авлост.

Зафар андар хатар дидему рафтем,
Хатар андар зафар дидему рафтем.
Басо зеру забар хондем, аммо
Чаҳон зеру забар дидему рафтем.

Ҳама бетоб мемирад, чӣ дунёст?
Ба ҳабси қоб мемирад, чӣ дунёст?
Агар моҳӣ бурун аз об мемурад,
Кунун дар об мемирад, чӣ дунёст?

Хасе бар ҳоли хирманҳо бихандад,
Ба ҳоли шери нар хунсо бихандад.
Чӣ дунёе! Надонам. Кӯсаақле
Ба риши мардуми доно бихандад.

Агар зӯроваре дунё бигирад,
Зи хоки паст то боло бигирад.
Бувад гар ҳаққи мо аз ҳақтаоло,
Кӣ ҳақ дорад, ки ҳаққи мо бигирад?

Дуруд, эй миллати озурдаи ман,
Зи таъриху зи худ гамхурдаи ман.
Нахоҳам гуфт пеш аз мурдани дил:
Видоъ, эй миллати дилмурдаи ман...

Ситамгарро Сикандар кардай ту,
Музахрафро музаффар кардай ту.
Валекин бузрукони нобигатро
Гадоёни паси дар кардай ту.

Касе соҳибдилу софизамир аст,
Чаҳида аз чаҳони доругир аст.
Чу «Девони Кабир» ояд ба дастат,
Манеҳ аз даст, кайҳони кабир аст.

Замон бо кас набуда ҳеч содик,
Замон бо кас бувад ёри мунофик.
Ало, эй қарни бисту як, аҷаб нест,
Ки оғозат бувад анҷоми Лоик.

Кунун аҳди сарафрозӣ расида,
Кунун айёми қонбозӣ расида.
Замони дӯстинозӣ гузашта,
Замони дӯстисозӣ расида.

Яке аҳли дилу аҳли чунун аст,
Яке аҳли назар, аҳли фунун аст.
Забони шеър мебошад ҳақиқат,
Забони шоирон гарчи фузун аст.

Биё, бо ҳам даме танҳо бимонем,
Ки кадри будани худро бидонем.
Ту худ шеъриву аз ман шеър хоӣ,
Биё, шеъри туро аввал бихонем.

Биё, ин лаҳза нотакрору зебост,
Насиби мо зи бахшишҳои болост.
Чӣ қои бо фалак дасту гиребон,
Биё, дастобагардан будан авлост.

Биё, рақси равонӣ кун, гули ман,
Бинои «Хусравонӣ» кун, гули ман.
Дилам хун гашта дар ёди чавонӣ,
Биё, рақси чавонӣ кун, гули ман.

Биё, хусни чавонат кам нагаштаст,
Хумори миҷжагонат кам нагаштаст.
Шакарранче миёни мо агар буд,
Шакарханди лабонат кам нагаштаст.

Чӣ хусни толеъу фархундафолӣ,
Ки аз дур омадӣ бо дилкашолӣ.
Дилам аз шеър холӣ буд, холӣ,
Зи боло омадӣ, эй шеъри олӣ!

Туро бас дер чустам, вой бар ман,
Ғамонатро нашустам, вой бар ман.
Ба ёдат ними умрам рафт бар бод,
Гираҳ бар бод бастам, вой бар ман.

Туро ранчондаму ранчам фузун шуд,
Умеду орзуям сарнагун шуд.
Ман аз дарёдилии худ бинолам,
Ки дарёи дилам дарёи хун шуд.

Ало, эй ишқ, эй ганҷури ошиқ,
Туӣ раҳбони роҳи дури ошиқ.
Ман аз он ишқ безорам, ки рӯзе
Висоли ёр бошад гӯри ошиқ.

Кучоӣ, ошиқи бегонаи ман,
Фаромуш кардӣ роҳи хонаи ман.
Агар сад сол ҳам чӯӣ ҳақиқат,
Ҷамеарзад ба як афсонаи ман.

Ало, рӯди равон, рӯху равонӣ,
Чу обат аз барам рафта чавонӣ.
Биё, лаб бар лаби сабзат гузорам,
Ки ман мемираму ту ҷовидонӣ.

Чаҳони пур зи нурамро ба ман дех,
Зухурамро, ҳузурамро ба ман дех.
Диламро занги гамҳои ту хурдаст,
Дили поки булӯрамро ба ман дех!

Шабе гардам, шаби маҳтоб гардам,
Дилу ҷон нохушу нотоб гардам.
Дар ин дунёи обу гил, гули ман,
Биё, ки дар канорат об гардам.

Даратро кӯфтам, дар во накардӣ,
Ба ҳоли ҷони ман парво накардӣ.
Бихурдӣ з-обреза оби дарё,
Вале шукр аз худӣ дарё накардӣ.

Дарамро боз кардӣ, боз рафтӣ,
Ба сони шеъри беогоз рафтӣ.
Яке овоз кардӣ бар дари дил,
Валекин боз беовоз рафтӣ.

Муборак шӯри дарёи чавонӣ,
Расишҳои тапишҳои чавонӣ.
Дар ин дунёи пири пирафшон
Хумоюн бод дунёи чавонӣ!

Ало, эй халқи ман, гетиғурӯзӣ.
Бисӯзӣ, то ки беҳуда насӯзӣ.
Вале аз он чигархунам, ки имрӯз
Уқобонат шуда гунчишкрӯзӣ.

Аз он ганчу аз он махзан дарего,
 Аз он сарву аз он гулшан дарего.
 Замоне будай гардунсаворе,
 Кунун гардуна бар гардан... дарего.

Аз ин баҳру аз ин соҳил чӣ ҳосил?
 Аз ин роҳу аз ин манзил чӣ ҳосил?
 Чу бошад ҳосили умр оху афсӯс,
 Намедонам аз ин ҳосил чӣ ҳосил?

Дареғи он шукӯҳи анчуманҳо!
 Дареғи атри аврангу чаманҳо!
 Хасоне решаҳо пайванд карданд,
 Вале тоҷик дорад решаканҳо!

Тараҳҳум 3-осмоне чун тавон ёфт?
 Тафохум бо фулоне чун тавон ёфт?
 Ду тоҷик чун забони ҳам нафаҳманд,
 Забоне бо ҷаҳоне чун тавон ёфт?

Нагӯям аз ғами афсурдани дил,
 Нагӯям мотами ғам хурдани дил.
 Чӣ бок аз мурдани тан, чун аз он пеш
 Ҳазорон бор дидам мурдани дил.

Чӣ шуд он покдастиҳо, худоё?
 Чӣ шуд он сарпарастихо, худоё?
 Миёни кӯҳсори осмонсой
 Чӣ пастихо, чӣ пастихо... худоё?!

Ало мотамкада, ғамхори ту ку?
 Ало зулматсаро, анвори ту ку?
 Гирифтам, хирманатро бод карданд,
 Агар оринажодӣ, ори ту ку?

Намебинем айбу илллати хеш,
Биафзоём ранҷу зиллати хеш.
Бародар гар хурад хуни бародар,
Кӣ бошад қаҳрамони миллати хеш?

Ба роҳат чаши раҳпо доштам ман,
Ба ёдат ҷони шайдо доштам ман.
Ба роҳи ваъдаи имрӯзу фардот
На имрӯзу на фардо доштам ман.

Фиғону дод аз дасти ғарибӣ,
Ки бо сад марғу Азроил қарибӣ.
Насибат аз Ватан гар канда гардад,
Ба рӯи ганчи Қорун бенасибӣ.

Каломи Рӯдакӣ воломақом аст,
Зи номаш халқи мо ҷовидном аст.
Зарафшон то абад гар зар фишонад,
Беҳин кони зараш шеъру калом аст.

Гурезон будам аз шӯру мағалҳо,
Миёни ин ҳама кӯру қачалҳо.
Сарамро бохтам андар сари хум,
Диламро рехтам андар ғазалҳо.

Яке пайваст, дигар ҷумла бигсехт,
Яке хоки ду оламро зи ҳам бехт.
Агар пайғамбарон ҳамроӣ буданд,
Миёни умматоншон хун намерехт.

Зи ишқ афсонае бишнидиву бас,
Гули тасвиrho бӯйидиву бас.
Зи авроқи китоби зиндагонӣ
Чу тифлон аксҳоро дидиву бас.

Ҳасудо, кам мабин, ман беҳисобам,
Ҳазорон сол дар аҳди шабобам.
Ту аз як козаи пурдуда ҳастӣ,
Ман аз як дудаи пуурофтобам!

Мағӯй норасу ноқораҳое,
Мағӯй тахтасангу хораҳое.
Бичунбад бо суруди пири Рӯдак
Дар ин куҳпораҳо гаҳвораҳое.

Хучаста бошадо иқболи тоҷик!
Ба парвози навин шаҳболи тоҷик!
Гар истиқлолаш истиқбол дорад,
Ҳумоюн бод истиқлоли тоҷик!

Навиди роҳату шодӣ муборак!
Умеди хонабодӣ муборак!
Ало, эй тангмайдон миллати ман,
Ту ро даъвои Озодӣ муборак!

Дилам хун шуд, ки хунрезӣ набошад,
Миёни ҳамгинон тезӣ набошад.
Дилам хоҳад, ки чуз тақдири миллат
Касе андар ғами чизе набошад.

Басо даъвост байни ону ине,
Миёни ҳизбу ойиневу дине.
Миёни ин ҳама фарзу яқине
Раҳат испед, фардоофарине!

Ало, ёрон, дили ёрон бидонед,
Зи худ шайтони ноёрӣ биронед.
Давоми умри ман дар дасти ман нест,
Давоми «Резаборон»-ро бихонед.

Ман аз имои дастони ту мастам,
Зи атри сунбулистони ту мастам.
Чу модарзода чашмони ту мастанд,
Ман аз чашмони мастони ту мастам.

Ба ёдат, эй бути гарданфарозам,
Шабу рӯзи худо дил мегудозам.
Расидан ҳеҷ натвонист, афсӯс,
Ба мӯи кӯтаҳат дасти дарозам.

Чавонии туро нозад дили ман,
Маро баҳри ту барбозад дили ман.
Ниҳоли қоматат бинам гулафшон,
Чавонии нав оғозад дили ман.

Яқин, бесоку баргам мекунӣ ту,
Ба кӯи дард таркам мекунӣ ту.
Зи ашки лалмият дарёфтам ман,
Ки охир ташнамаргам мекунӣ ту.

Шабу рӯзу шабу рӯзу шабу рӯз
Диламро мехурад андӯҳи ҷонсӯз –
Диламро мехурад дарде, ки рӯзе
Туро нодида мемирам, дилафрӯз!

Ба сӯи лаб чу соғар мебарӣ ту,
Ҷаҳон ояд чу дилбар дар бари ту.
Бишӯяд тоза як ғамро, валекин
Ҷазорон ғам физояд, бар сари ту.

Агар парвардаи Боми ҷаҳонӣ,
Хаёлат, ёфтӣ номи ҷаҳонӣ?
Агар дар оташи хуршед пухтӣ,
Маранҷ аз ман, ҳамон хоми ҷаҳонӣ.

Хушо ишку маю ахду шабобат,
 Гули рӯеву гулбонги рубобат.
 Сари ин нукта боре сар фурӯ кун:
 Шароб охир барад сӯи саробат.

Ту яктою дилам як рӯй дорад,
 Ту ро бинад, дили ман тӯй дорад.
 Марав аз гулшани ишқи дили ман,
 Ки гул дар буттаи худ бӯй дорад.

Раво гар нораво мешуд, чӣ мешуд?
 Шаҳаншаҳ гар гадо мешуд, чӣ мешуд?
 Агар ҳар аблаҳе мегуфт аналҳақ,
 Чаҳон пур аз худо мешуд, чӣ мешуд?

Агар хеши манӣ ё хеши дарё,
 Агар ёдам кунӣ, рав пеши дарё.
 Гар аз дарвешии ман шиква дорӣ,
 Бубар он шиква бар дарвешии дарё.

Чаҳон ошуфтаю ошуфтаам ман,
 Шукуфта дар назар, нашкуфтаам ман.
 Чаҳон бас қиссаи ногуфта дорад,
 Яке 3-он қиссаи ногуфтаам ман.

Биё дар паҳлуям паҳлу зан, эй ёр,
 Хумор андар хуморам бишкан, эй ёр.
 Ғами ишқат ба рӯям соя афканд,
 Кучой, эй умеди равшан, эй ёр?

Агар афсонай, афсонагӣ кун,
 Агар паймонай, паймонагӣ кун.
 Ту бо ин хилқати фарзонаи ман
 Агар фарзонай, фарзонагӣ кун.

Нахонда сози илҳоми худованд,
Надида рози пайгоми худованд,
Ғаразҳои касифи хештанро
Басо гуфтанд аз номи худованд.

Биё, эй дил, агар дилдорият ҳаст,
Биё, эй ғам, агар ғамхорият ҳаст.
Биё, эй чашми хоболуду махмур,
Агар бо ман сари бедорият ҳаст.

Басо дидам дару дашти фароҳе,
Хиёбонҳову гулгашти фароҳе.
Зи сад гулгашту дашт авлотар омад
Ба чашми ман дилу дасти фароҳе.

Чу бинам обу ранги иди рӯят,
Умедам сабзад аз уммеди рӯят.
Ту ро дидам, ту ро дидам, чӣ баҳте,
Баромад аз дилам хуршеди рӯят.

Амон аз беамон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Нишон аз бенишон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Карон аз бекарон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Макон аз ломакон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!

Сарат аз қасди ҷони ман нагардад,
Дилат аз роҳи Аҳриман нагардад.
Дусад хуршед орам бар замират,
Дили торики ту равшан нагардад.

Ду-се раҳ роз бикшудему рафтем,
Дил аз дилдор бирбудему рафтем.
Хушо бар ҳолатон, эй ишқбозон,
Ки мо ҳам ошиқе будему рафтем.

Напиндорӣ, ки ман бечода рафтам
Ва ё қурбони чому бода рафтам.
Яке гар кони гил бикшоду ганче,
Басо кони диле бикшода рафтам.

Шабу рӯзат шабу рӯзе набуда,
Агар сарфи дилафрӯзӣ набуда.
Зи милён лофи қонсӯзӣ чӣ ҳосил,
Агар дар қони ту сӯзе набуда?

Чу борон гум шавам дар коми сахро,
Равам бар хок ҳамчун оби дарё.
Агар дунё барои ман набудаст,
Бимирам аз барои чумла дунё.

Кучоӣ, қони ман, озодаи ман,
Сари илҳоми ман, сарводаи ман?
Зи ҳаҷрат бода хӯрдам, бода хӯрдам,
Ҳама он бода шуд ғамбодаи ман.

Ғами ту хӯрдаму шодӣ гирифтам,
Сари вайрона ободӣ гирифтам.
Агар як дам гирифтори ту будам,
Ба дил уммедаи озодӣ гирифтам.

Ба қон парвар гарат парварда бошад,
Ғамат дар шодмонӣ хӯрда бошад.
Ба қони он касе арзад бисӯзӣ,
Ки баҳрат лоақал таб карда бошад.

Зи чашми бевафоӣ ту дилам монд,
Зи қаҳри норавоӣ ту дилам монд.
Чу коғазбозии Шӯро ба мардум
Зи кулли ваъдаҳои ту дилам монд.

Дили ту бодаҳо аз Ҷоми Ҷам хӯрд,
Дили ман гуссаву андӯху гам хӯрд.
Зи шодӣ қад алам қардӣ ту, эй пӯк,
Қади ман зери бори дард ҳам хӯрд.

Ба чони ман аминӣ, эй дили ман,
Губори гам набинӣ, эй дили ман.
Зи таъну лаъни мардум пок мондӣ,
Аҷаб боофаринӣ, эй дили ман!

Шумо ҳоло шарифеду азизед,
Калиду қуфли муште молу чизед.
Валекин дар тарозуи адолат
Шумо ночизтар аз як пашизед.

Агар мардӣ, агар марди далерӣ,
Заифӣ, ё сағирӣ, ё кабирӣ
Даро дар озмун чун марди майдон
Бубинад халқ: рӯбах ё ки шерӣ.

Ба шеърӯ шоирӣ қонунгаре нест,
Дар ин ҷо додхоху доваре нест.
Зи ҳар ҷое ба ҳар рое бихоҳӣ
Биё, зеро дар ин манзил даре нест.

Биё, дар рӯху чони ман биёмез,
Биё, дар хонумони ман биёмез.
Агар умри абад меҳоҳӣ аз ишқ,
Ба ашъори равони ман биёмез.

Агар фармуди он якто намешуд,
Гуноҳ аз Одаму Ҳавво намешуд,
Агар як дин ҷаҳонро пок медошт,
Дигар дин дар ҷаҳон пайдо намешуд.

Биё, эй дил, ба ҳоли ҳам бигирйем,
Ба чони бемаҷоли ҳам бигирйем.
Заволи мову ту пушти дар омад,
Биё, пеш аз заволи ҳам бигирйем.

Накардам самти раҳ дар чор сӯ гум,
Маолам сарбаландӣ буд, мардум!
Фақат гаҳ-гоҳ дар поёни мастӣ
Сари ҳам доштам пеши сари хум.

Замон вайрона шуд, эй доду бедод!
Хирад девона шуд, эй доду бедод!
Зи дасти душманони хонагимон
Ҳама беҳона шуд, эй доду бедод!

Илоҳию илоҳию илоҳӣ,
Чаро додӣ кулоғеро кулохе?
Зи раҳдоне чаро бистонда додӣ
Таноби роҳ бар гумкардароҳе?

Салоҳи даҳр бетиру камон нест,
Замони бебало андар замон нест.
Дар оғӯши занон як дам биёсой,
Дар оғӯши замон амну амон нест.

Дили бекинаи дарё бичӯям,
Зудоли синаи дарё бичӯям.
Дилам ганчинаи роз аст, з-ин рӯ
Дили ганчинаи дарё бичӯям.

Ало, эй навниҳоли навули ман,
Гулистони дили ман шав, гули ман.
Дар ин дунёи дирӯза ба ошик
Яке гӯю яке бишнава, гули ман.

Агар як шаб ба болинат биболом,
Зи шӯриҳои аъмолам нанолам.
Зи рӯи гандумат дар суфраи умр
Агар гирам завола, безаволам.

Худоё, бандагонат хомкешанд,
Туй моя, ҳама сармояхешанд.
Мусулмонӣ агар бо риш бошад,
Мусулмонони мо пур хомришанд.

Ба сад ҳомун яке Мачнун нагунҷад,
Ба сад қолаб яке мазмун нагунҷад.
Намедонанд ин ду қатра сарвар,
Ки укёнус дар қонун нагунҷад.

Агар фарҳанги рише реша ронад,
Фурӯғи илму фарҳанге намонад,
Гар ин сангиндилию сангрӯист
Зи сангистони мо санге намонад.

Дилам бигрифт аз вахшури дунё,
Ки бино шуд ғуломи кӯри дунё.
Басо кандаст дунё ғӯри моро,
Канем оё ману ту ғӯри дунё?

Хушам аз чораи ночории хеш,
Хушам аз бораи бебории хеш.
Чу бадбахтии дороён бидидам,
Тафохур кардам аз нодории хеш.

Камон дар дӯш омад, чумларо бурд,
Камон дар даст омад, чумларо хурд.
Даҳон пур, кеса пур, як рӯз дидам,
Зи тири дигаре аз сағ батар мурд.

Дило, донӣ магар бо ту чӣ карданд?
Шикастанду фишурданду фасурданд.
Ту хурдӣ бас ғамони дигаронро,
Ғаматро дигарон боре нахурданд.

Сарат гардам, биё андар бари дил,
Биё, ҳар ду бигардем аз сари дил.
Ки аз ин оташи ишқи ману ту
Намемонад ба ҷуз хокистари дил.

Ба ҳар полезу мазраъ хӯсае ҳаст,
Миёни мардҳо бас кӯсае ҳаст.
Шигифто, хӯсаю кӯса чӣ донанд,
Ки дар дунё шарори бӯсае ҳаст.

Замини меҳри мо рӯе надорад,
Гули уммеди мо бӯе надорад.
Ба сӯи ҳамдигар бар хотири ҳеч
Такопӯҳои мо сӯе надорад.

Ало миллат, ту аз якдонагонӣ,
Ту аз озодагон, фарзонагонӣ,
Вале бисёр дур афтодӣ аз худ,
Нигини хотами бегонагонӣ.

Чӣ гӯям, рози дил нашнида рафтӣ,
Ба дарди ишқ нопечида рафтӣ.
Тамоми рӯи дунёро бидидӣ,
Сафои рӯи дил ноида рафтӣ.

Бидонӣ то ки қадри кудрати хеш,
Бидон аввал тавони фитрати хеш.
Барои ҳурмати ман гар нахоҳӣ,
Зи ҷо барҳез баҳри ҳурмати хеш.

Бигӯям ростат, ғар ростой,
Чунин дурӯяву дудил чарой?
Чу зикри пул равад, имон фурушӣ,
Ба масҷид лек дар зикри худой.

Аз ононе, ки пурсабру хамӯшанд,
Напарҳезед, аҳли тобу тӯшанд.
Аз онон, ки зи майдон мехурушанд,
Бипарҳезед, кишвар мефурушанд.

Ғами ту ҷуз ғами коло набудаст,
Муроду мақсади воло набудаст.
Ту аз хоби гарон бедор гаштӣ,
Вале чашми дилат бино набудаст.

Ғурурат, шуҳратат, нангат кучо шуд?
Шукӯҳат, шавкатат, ҳангат кучо шуд?
Туфу бар он камони зангхӯрда,
Камоли фарру фарҳангат кучо шуд?

Дилам дар коҳлуди ғам нишаста,
Шикаста, вошикаста, вошикаста,
Зи дасти чашмбаста раҳнамое,
Зи дасти раҳкушои пойбаста.

Касе гул кошт, бояд гул бичинад,
Касе хун рехт, андар хун нишинад.
Чунин пастӣ, ки дар Боми ҷаҳон буд,
Худоё, душмани тоҷик набинад.

Ту ро гоҳе мазаммат карда бошам,
Бидон, ки арзи миннат карда бошам.
Ғар аз ҳоли харобат ҳарф гуфтам,
Бидон, қасди мараммат карда бошам.

Аз ин дилномаҳо дилномаат ку?
 Зи Чоми Чам бифахрӣ, чомаат ку?
 Нишони хомият дидам зи ҳад беш,
 Нишони пухтагӣ аз хомаат ку?

Бидон, аз ношиносон нестам ман,
 Туфайлихори хосон нестам ман.
 Худоро мешиносам, шукри Аллох
 Аз он худношиносон нестам ман.

Чавонмардони ту бас ночавонанд,
 Тавонмандони ту бас нотавонанд.
 Ало миллат, чи сон ёбӣ раҳи рост,
 Ки бархе ҳачравонат қачравонанд.

Кучо шуд шавку шӯри беқаринам?
 Кучо шуд байтҳои нозанинам?
 Замоне гар саропо будам оташ,
 Дареғ, имрӯз хокистарнишинам.

Чӣ гӯям, бугзу кин боло гирифтаст,
 Касифе минбари мавло гирифтаст.
 Каманди шеър суфт омад, сад афсӯс
 Каманди тир дунёро гирифтаст.

Дилу ҷонат зи ғам кохид, афсӯс,
 Ҳама об аз сарат шорид, афсӯс.
 Ба гардунҳо расид оху фиғонат,
 Вале ҳамсоият нашнид, афсӯс.

Зи асли худ пушаймон шуд дили ман,
 Зи буди худ гурезон шуд дили ман.
 Зи дасти ин ҳама хушкидамағзон
 Биёбон дар биёбон шуд дили ман.

Агар аз машриқи ваҳдат натобӣ,
Бидон ки боз аҳли хурду хобӣ.
Чунин бегонапарвар гар бибошӣ,
Ту асли хешро ҳаргиз наёбӣ.

Надонӣ гавҳари иқбол худ чист,
Фарозу шеби истикбол худ чист,
Туро доданд истиклол ногаҳ,
Надонӣ ҳарфи истиклол худ чист?

Ба худ худро надида мисли мо нест,
Ба мақсад норасида мисли мо нест,
Ҳазорон сол бишнида насиҳат,
Насиҳатношунида мисли мо нест.

Яке гӯяд: зи Хатлонам, туро чӣ?
Дигар: ман аз Бадахшонам, туро чӣ?
Дареғо, нест марде, ки бигӯяд
Ман инсонам, ман инсонам, туро чӣ?

Дареғи фарри деринат, ватандор,
Дареғи тоҷи зарринат, ватандор.
Ачал меофаринӣ бар худи худ,
Бадо бар дину ойинат, ватандор!

Ягон дунёситон дунё нагирад,
Агар аз домани дилҳо нагирад.
Агар дарёи умри ман бихушқад,
Ягон дарё паи онро нагирад.

Зи сад анҷом як оғоз беҳтар,
Зи сад хомӯшӣ як овоз беҳтар.
Худоро мешиносӣ, ҳамдулиллаҳ,
Агар худро шиносӣ, боз беҳтар.

Чӣ бошад баҳри чонон дил супурдан,
Ба ёри қонбаҷон қон тухфа бурдан?
Бигир аз ман ту уқёнухоро,
Бирез як қатра обам вақти мурдан!

Ба чонам сӯзи нав-нав афканӣ ту
Гаҳе созию гоҳе бишканӣ ту.
Дили ман оташу ишки ту оташ,
Ба оташхона оташ мезанӣ ту.

Ман он риндам, ки дунё дилбарам буд,
Диламро хӯрд, аммо дар барам буд.
Замину осмоне ман начустам,
Замину осмон дар соғарам буд.

Баҳорамро кучо бурдӣ гули ман?
Мадорамро кучо бурдӣ гули ман?
Маро куштӣ ту андар синаи худ,
Мазорамро кучо кардӣ гули ман?

Ҳамин танҳо на аз минбар бияфтӣ,
Зи базми бодаю соғар бияфтӣ.
Самандат буд агар гардунсаворе,
Чу фармонат расад, аз хар бияфтӣ.

Чӣ мепурсӣ: чӣ шӯре офариданд?
Ҳазорон чоҳу гӯре офариданд.
Ба қавми кӯрдил дар кӯрароҳе
Асокашҳои кӯре офариданд.

Ба теги пул сари гулро буриданд,
Забони булбул аз комаш кашиданд.
Ба чои чаҳчаҳи булбул ту дидӣ?
Даҳони қаҳ-қаҳи тир офариданд.

Сано гуфтанду бо ман бода хурданд,
Ба пеши пой ман сад бор мурданд.
Маро дар ман ҳазорон бор куштанд,
Сано гуфтанду бар хокам супурданд.

Баҳор омад, баҳори ман наёмад,
Паёме дар забон савсан наёмад.
Ба мотампурсии боғи дили ман
Наме аз абри астарван наёмад.

Зи имон дам занад, имон надорад,
Зи вичдон дам занад, вичдон надорад.
Ҷаҳон пур шуд зи устои бузурге,
Ки як шогирди абҷадхон надорад.

Аҷаб мардум, ки ҳамроди манастанд,
Ба даври номи ман пироя бастанд.
Маро парвоз омухтанд бо меҳр,
Чу парвозӣ шудам, болам шикастанд.

На ойна, на оин офариданд,
На парвона, на Парвин офариданд.
Ба ҳар ҷо Раҳши Рустам буд, хурданд,
Ба ёбу наъли заррин офариданд.

Мазори ман¹, туй гаҳвораи ман,
Паноҳи ин дили садпораи ман.
Зи ҳар девору сархорат намояд
Нишони модари бечораи ман.

1. Зодгоҳи гӯянда.

МУНДАРИЧА

А. Абдуманнон. Аз ман умри дубора хоҳад монд..... 5

ШЕЪРҲО

Ба модарам	12
Ту монанди замин танҳой, модар	14
Нӯшбод.....	16
Ман намемирам	17
Ишқи аввал – гӯраи сармозада.....	19
Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз	20
Рӯзҳо мегузаранд.....	21
Қадри шоир	23
Марсияи хуршед.....	24
Айнӣ	26
Таърих гувоҳ аст.....	29
Баъд аз ҳазор сол.....	31
Дар баччагӣ	32
Китобҳои шаҳид	33
Баччагиам бекасу танҳо гузашт	35
Боз як рӯзи ғаму шодӣ гузашт	36
Чавонии падарон	37
Ту, эй гаҳвораю тобути ишқи ман!.....	39
Дар Варзоб	40
Барфу борон рехт дарҳам ҳамчу дарди ошиқӣ.....	41
Падарам, эй падари деҳқонам	42
Ҳоки ватан	44
Муборакбоди ишқ	46
Мезанад борон ба шиша	46
Ифтихор	47
Дар қатори куллаҳои Тоҷикистон	48
Хокрӯб	49
Дидаам дилрезаҳое, ки радифи дил нашуд.....	50
Аввали ишқ – осмони баланд.....	51
Ворисон	52
Тақлиди Мавлавӣ	53
Фаҳрия.....	55

Дарё	57
Зиндагӣ дарёст.....	58
Ишқи синасӯз	58
Гулмаҳтоб	59
Панди кӯҳна.....	60
Кишвари ман – модари ман.....	60
Бахти сафед.....	61
Суруди некӣ.....	62
Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?	63
Забонгумкарда	63
Гар намебудӣ ту яктои дилам	65
Ману ту	67
Чашмони Олимпур.....	71
Орзуи хом	72

ИЛҲОМ АЗ «ШОҲНОМА»

Писари ҳаждаҳуми Кова.....	73
Рӯҳи Рахш	74
Ғурури Рустам	76
Пуштибонӣ	78
Гиряи Кова ба ҳабдаҳ писараш.....	79
Навҳаи Таҳмина бар Сухроб.....	79
Охирин ҷанги Рустам.....	81
Арвоҳи домангир	82
Фирдавсӣ ва Темур	83
Васияти Фирдавсӣ.....	84
Корези Фирдавсӣ.....	86

АЗ ДАҒТАРИ ҒАЗАЛ

Мо баҳри дилшиносон шеърӯ тарона ҳастем.....	88
Ҷонам чӣ хоҳад аз рӯзгорон?	88
Боз ошиқ шаваму зиндагӣ аз сар гирам	89
Мо солхурда ҳастем ё сол хурда моро?	89
Аз байни ҳама бурду бало мегузарад дил.....	90
Аз кӯҳ санге чун ғитад, сад сангро бечо кунад	90
Омадам дар ин ҷаҳон, то хешро пайдо кунам	91
Дастхое, ки фишурдам, ёд бод!	91

Як замон дар дили ман ёр икомат мекард.....	92
Як зумра касон пир таваллудшудагонанд.....	92
Баҳор мерасад, аз хештан фирор кунед!	93
Чавонему хушиҳои чавониро намедонем	93
Бо дили дарё нишинам, то дилам дарё шавад	94
Ишк дар дил шуълаи субҳи саодат будааст.....	94
То ман зи ту, эй чархи фалак, ком нагирам	94
То даме дил доштем, эй дӯст, дилбар доштем	95
Нам-нами борон чу ёдат кард, ёдат мекунам	96
Ман аз ту гофил нестам, худро зи ман гофил магир	96
Ҳар замон аз зиндагонӣ бишнавам панди дигар.....	97
Замини саҳти кӯҳистон дили нармам ато кардаст	97
Хохӣ, ки беғам бигзарӣ боре маро масрур кун	98
Ҳангоми сутӯҳ омад, бигзашт сурури ман	98
То ту ба додам мерасӣ, оҳам ба кайвон мерасад.....	99
Зи ту болотар, эй болонишин, болонишине ҳаст	99
Набуд гар хонаи чашми ту, ман бехона мемурдам	100
На зи ранчу азоб метарсам	100
Маро чувтӣ, вале пайдо накардӣ	101
Гарчи ман кӯтоҳдастам, кӯтаҳармон нестам	101
Марав аз ман, ки бо ту меравад дунёи рангинам	102
Бо ҷаҳон андар ситез, аз хештан бегонаам	102
Сабукборему бори оламе бар дӯш мегардем.....	103
Чунонат ёд меорам, ки раҳгумкарда манзилро	103
Як замон андар дили ман ишқи ту шӯрида буд	104
Дар рӯи ҷаҳонему надонем ҷаҳон чист.....	104
Агар тирам ба сар борад, туро ман дӯст медорам.....	105
Бепару болам, вале парвозҳое кардаам	105
Рӯдборонем гар чун мавҷ пайваستم мо	106
Гар оташам, гар оташин, ёд аз мани ошик кунед.....	106
Зиндагӣ бокист, ёрон мераванд	107
Дӯстон, вақти гули хор маро ёд кунед.....	107
Ту гар чашмисаре дорӣ, маро чашми диле боз аст	108
Шавқи ман паҳлу ба ахтар мезанад	108
Тирамоҳи ман, баҳори ман кучост?.....	109
Замингиру фалаксоӣ, дили ман.....	109
Чун шумо кай даъвии унвони боло мекунам	110

Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавой доштӣ	110
Заминат осмон шуд, ишк омад	111
Дарёдиливу соҳили дарё ғанимат аст	111
Онҳо ки ташнаанд, бари об мераванд	112
Аз ситеги қуллаҳо зардӣ парид.....	112
Шаби маҳтобу дарё масту ман ҳам масти саршорам	113
Сад баҳрро гузаштаму дар соҳилам ҳанӯз.....	113
Аз нигоҳам шарора хоҳад монд.....	114
Чаҳони ишқи ниҳоне чаҳоншиносам кард	114
Дигар дар чомаи душман сари ёрӣ макун бо ман	115
Хазонам гул кунад рӯзе, ки хандӣ, эй баҳори ман.....	115
Медавам дар кӯчаҳои зиндагӣ	116
Аз замон панди падар мешунавам.....	116
Тирамаҳ омад, азизон, аз алам шеван занем	117
Бевафоии ҳаёт аз бевафоии ман аст	117
Чархи гарданда, ки гирди сари мо мегардад	118
Ба ҳама нағмаи ночӯр дилам месӯзад	118
Олами тоза бичӯям, ки бувад олами дил	119
Ҳар ғае ошик будам, инсони комил будаам	119
Боз шаб то субҳдам бедор месӯзад дилам	120
Ман ба ҳар ҳолу ба ҳар боб туро меёбам.....	120
Дару девори чаҳон худ дару девори зан аст.....	121
Ман он наям, ки бим зи рӯзи аҷал кунам.....	121
Одамизодам, барои одамин чон меканам	122
Ман он дунёи нофармон, ки аз дунё наметарсам	122
Хор дар чашми касе, гар як нафас хорат кунад	123
Ин ҳама оғозҳо аз хоки бунёди ман аст.....	123
Ҳар қадар аз ту шудам дур, қаринам будӣ	124
Гоҳ нолида сухан гӯяму гаҳ болида	124
Зиндагӣ бо ранҷу меҳнатҳо гузашт	125
Эй он, ки бенишонай, роҳат сафед бод!	125
Шишаи мо санги хоро бишканад.....	126
Дили ман, чони ман ишқи ту бошад	126
На гаму дард орзу дорам	127
Айш хоҳӣ, азобҳо бинӣ.....	127
Пинҳон зи назар то кай, дар мадди назар мебош.....	128
Миёни мо ҳар он чӣ буд, чашмони ту медонад	128

Эй раҳгузар, саломе, мо низ раҳсипорем.....	129
То ба кай бо ту ситезам, ох, эй дил, ох, эй дил	129
Нест осон бурдани бори сухан.....	130
Аз дур ошёни туро ёд мекунам.....	130
Одам агар бичустаед, одаматон одамак аст.....	131
Дил ба дарё бизанам, то дили дарёе ҳаст.....	131
Умр рафту нарасидем ба сарманзили дил	132
То ҳастаму то ҳастӣ, ҳамрози ту хоҳам буд	132
Ҳар гаҳе бе ман бимонӣ, дар гами ман гиря кун!	133
Ҳар қадар обод созам, боз вайрон мекунад	133
Дар лаби дарёи кӯҳӣ кокулонат бод мерафт	134
Бо ҳусну бо малоҳат кори шумо набошад!.....	134
Рӯхи мо бар қадри даврон мерасад.....	135
Осмонҳоро ба сар бардоштем	135
Чу як пири хирад мирад, бимирад чумла осорам	136
Сокиё, соғар бикаш, то ин дам осон бигзарад.....	136
Ишқи ман, ҳар ҷо равӣ, бо хеш пиндорам туро	137
Эй бародар, ману ту ҳамватанем	137
Зиндагӣ бо ошноиву ҷудой бигзарад	138
Сарпарастихои ман дарди саре овардааст	138
Наёбӣ дар ҷаҳони бевафо содиқгаре аз ман	139
Агар сад сол ҳам ҷӯй, маро дигар намеёбӣ.....	139
Бетабу тоби ту бетобам ҳанӯз.....	140
Ба дил сад достон мемирам охир.....	140
Ман ошиқам, ман ошиқам, ман ошиқи деринаам	141
Дар чашми ту ранги осмон буд.....	141
Ту, эй беаҳду бебаймон, маро бигзоштӣ, рафтӣ	142
Ҳар кас ба тарозуе ҳамсанги замонаш нест.....	142
Ба кӯят меравам бо бори дил истода-истода	143
Шукри оғӯшат, ки оғӯши ҷаҳони дигар аст.....	143
Зи сад даъвогари беақл як дузди музаффар бех.....	144
Зи ту то дар сари корӣ, тамаллуққор хоҳад монд	144
Биё, биё, ки туро чун тарона мехоҳам.....	145
Содаю содашуморем, ҳамин тинати мост	145
Кӯдаки ман, шод зӣ, озод зӣ.....	146
Кош дигарбора ошиқ будаме	146
Ноком будам, ту комронам кардӣ	147

Агарчи сӯхтам, як шуъла рухсори ту мехоҳам	147
Чӣ кунам, расми рӯзгорон аст.....	148
Дар дили ман зиндагонӣ пир шуд	148
Дар ҷаҳони ман набудӣ, дар ҷаҳони ман биё	149
Само бугзе ба дил дорад, ҳаво абрист, меборад	149
Ҳаққи мо ҳақгузор мехоҳад	150
Биё, эй ишқи нав, рӯҳам ҷавон кун	150
Ҳусни рӯзафзуни ту умри маро кам мекунад.....	151
Дили осударо пур мавчи тӯфон мекунӣ, эй ишқ.....	151
Ёри дурафтадаи ман, боз наздикам биё	152
Як зумра, ки сӯзи ҷонашон нест	152
Ишқи нав омад, худоё, ҷони нав бахшо маро	153
Муддате пеши ту қимат доштам	153
Зиндагӣ! Ман бо ту рӯзе ҳарбае сар мекунам	154
Ишқи навшӯрида мехоҳад дилам	154
Ишқ меварзам, ки аз ман дур бигрезад аҷал	155
Дар ҳар кучо садоқати ман кор мекунад.....	155
Сар ба пои зиндагӣ бинҳода мемирем мо.....	156
То наёбӣ, ҷони ман, ҷони сухан.....	156
Эй ғунҷаи хандида, Наврӯз муборак бод!	157
Хонаи нав нишонаи нав бод.....	157
Чилва қардӣ чун шарар, ёдат ба хайр!	158
Хун гирифта, тарки одат мекунам	158
Гумном мекушанд маро номдорҳо.....	159
Ин манам, ҳамгунаҳи шишаву соғарзадагон.....	159
Дидам, эй раҳгумзада, ҳамроҳу ҳам роҳи туро	160
Маро дунё нахоҳад кушт, то дунёи дил дорам	160
Ними умрам дар ғами сарвода рафт.....	161
Мову ту ҳар ду зиндаем, он ҷо туй, ин ҷо манам.....	161
Эй ишқ – камоли дил, эй ишқ – заволи дил.....	162
Ман ҷу аз гаҳвораи нақшини худ берун шудам.....	162
Ҷавонӣ, рангбозии муҳаббатро намедонӣ	163
Ҳайфи умри мард агар дар бистари зан бигзарад	163
То ҳамканор будиям, дунё канор дошт.....	164
Гар баҳри тамаъ омадаи пеши дари ман.....	164
Дар ҷаҳони душманонӣ, дӯстонро гум макун	165
Эй дил, эй дил, ҳама фарёд зи шайдони ту.....	166

Хусни ту бо дилрабой мекушад охир маро	166
Аз хеш рамидае бузург аз ман нест	167
То ту бошӣ, рӯнамои бахти ман рӯи ту бод!	167
Ёд бод он шаб, ки дил бо ёр буд	168
Гар туро меёфтам бори дигар	168
Дар канори рӯд дур аз он канор истодаам	169
Охир мани шӯридадил бо як садо ошик шудам	169
Тарки соғар кардаму андар хумораш сӯхтам	170
Дар мағз-мағзи чонам ғамҳои ту бимирам	170
То ба кай аз ғами дунё дили худ об кунам?	171
Оламе ояд дар оғӯшам, чу оғӯшат кунам	171
Мо ҳам барои хеш ҷаҳон офаридаем	172
То ғами талхе нахурдӣ, аз ғами ширин мағӯ	172
Эй кошки ба олам ман бошаму ту бошӣ	173
Ёр меҷӯему бо ноёр қисмат мекунем	173
Худоё, бемаҳал мирад, касе дорад маҳалбозӣ	174
Ёд бод, он шӯри оғози муҳаббат ёд бод	174
Чони ман қурбони як хандидану нозиданат	175
Дил ғадои дигареву ман ғадои дигаре	175
Чанд рӯзе бо хумори бўсаҳоят зиндаам	176
Фанди офок диданам кофист	176
Ало, кайҳони дури ман, ало эй хоксори ман	177
Шод бод он, к-ӯ ғами ёрон хурад	177
Як замон то доштам дил, дилситонат будаам	178
Фақат асири мастию маю сабӯ набудаам	178
Маро ҳисоби зиндагӣ ба ҳар ҳисоб мекашад	179
Чу ҳар боре ба ёд орам гулу бори ҷавониро	179
Ёр рафту интизораш мондаам	180
Хандон агар намекунӣ, гирён макун маро	180
Зинда бош, эй чашмаи илҳоми ман	181
Дили бедилбаре дорам, на месӯзад, на месозад	181
Қасидаи модар	182
Оху дод аз зиндагӣ, умри ҷавонам меравад	184
Ишқи навоғози моро ҳеҷ анҷоме мабод	184
Дилам мондаст аз ғавғои дунё	185
Ишқ овардам, пушаймонам макун	185
Умр аз пеши дарам мегузарад	186

Дар ин замона ба ҳар баҳона на ту бимонӣ, на ман бимонам	187
Накашам бими хазон, то ту баҳорам бошӣ.....	188
То туро ҷустам, замони комрониям гузашт	188
Эй чамоли баҳру бар, шод омадӣ	189
Лахзаҳое, ки ғазал мегӯям	189
Агар зи хок омадам, ба хок боз меравам	190
Аз баҳоре то баҳоре рафтаам	190
Алами олами дерин ишқ аст	191
Осон кучо ба маснади иззат расидаем	191
Баҳорам гузашт, аз хазонам чӣ суд?	192
Холист барам бе ту, бебаҳру барам бе ту	192
Ҳам рӯди равон будам, ҳам баҳри дамрон будам	193
Бо ду чашми хирабин нури кӯхистон, модарам	193
Эй шӯри ҷаҳони ман, эй ишқи ҷавони ман.....	194
Ҳамраҳи айём будам, аз раҳи айём рафтаам	194
Бесарупоем, аммо даст дар корем мо	195
Агар ёдат кунам, хуршеди пуранвор механдад.....	195
Чашмаи хушкидаӣ, миннат ба дарё мекунӣ	196
Ишқи ту дар синаи ман ҳадяи тақдир буд	196
Замину осмони ман тӯӣ модар, тӯӣ модар.....	197
Дигар зи сӯзи дил номе намондааст	197
Ту хуштарин таронаи дили манӣ	198
Маро рӯзе, ки хушканд обшорон, ёд хоҳӣ кард.....	198
Ошикӣ басар омад, эй дил, эй дили ошикӣ!	199
Агар гӯянд, махзан гир, ман махзан намегирам	199
Даромезам дигар бо қиссаю афсонаи дарё	200
Баҳор омаду ман сабзҷонӣ мехоҳам	200
Баҳор омаду домони теппаҳо сабз аст	201
Ду раҳсозему раҳпаймо – ману дарё, ману дарё	201
Мадҳияи дил	202
Модари хушназарам, ҳар назарам ҳадяи туст	205
Эй басо дидам қасон шоиртарошӣ кардаанд.....	205
Гарчи эҷозе накардам, баҳри эҷозе бимирам	206
Чанд рӯзам монда ё на дар ҷаҳони бекарона.....	206
Ман ҷаҳони ҷонамро раҳни ин ҷаҳон кардам	207
То зинда бошам, меравам бар кӯи ту бо пой дил.....	207

Эй сари ҳама сарсон, маншаи мағал аз туст	208
Бинам зи савдои ҷаҳон савдои дил, савдои дил	208
Ман ошиқи дили туам, на ошиқи ҷамоли ту	209
Туро ҳар рӯз мебинам, ба коми дил намебинам	209
Худ ба ними роҳу ангези рашодат мекунем	210
Ба баҳори нав расидам, зи баҳор шукр гӯям	210
Кӯзаро бишкаставу бар санг тухмат мекунӣ	211
То умеди ишқ аз туст, ошиқи ҷавонам ман	211
Биё, азиз, ки умри азиз мегузарад	212
Ту маро бедаступо кардню рафтӣ	212
Зи баҳори ҳусни ёре ба баҳори дил расидам	213
Нимаҷону нимадил то остонат рафтаам	213
Ҷоне, ки ҷон ба ҷони ту буд, нимаҷон шуда	214
То дилфуруз омад ишқи дубораи мо	214
Ман ошиқи беёдат, эй ҳусни худодода	215
Ҳар шабе дар хоб бинам тарҳи симои туро	215
Зиндагиам бе шукӯҳи ишқат ороо надошт	216
Чу кушой дари ман, бому дарам месӯзад	216
Рафтию дар хотири ман чашми зебои ту монд	217
Гар намедонистамат, шояд дилам осуда буд	217
Ҳар нафас бинам зи чашми шӯҳи ту нози дигар	218
Пеши ту дарду охро монам	218
Навбати ҳастӣ чу дорам, арзи ҳастӣ мекунам	219
Бисёр маро дидаву нодида гузаштӣ	219
Об хурдам умрҳо аз косаи гирдобҳо	220
Ало, шеъри Ачам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт	220
Шумо, шикастабаҳоён, маро чӣ медонед?	221
Дунёи бекарона зебост бо тарона	221
Одамон бисёр, аммо якдилу якрӯ кучост?	222
Дӯстам, айём хорат кардааст	222
Ба дунё омадӣ, найранги дунёро намедонӣ	223
Бо худи худ ҳам қарибам, ҳам рақиб	223
Ошу нонат чун адо шуд, ошноят меравад	224
Дидан ҳама касрову надидан – назари мост	224
Боло нигар, пойин нигар, зиндони вичдон омада	225
Он, ки аз кокули ту бӯйи вафо нашнидаст	225
Яшму лаълу мрамари мо мезананд	226

Мулк сангистону мо бесангарем	226
Кони дардем, чу аз каф шуда кони зарамон	229
Мурдагон дар гӯр кай берун зи дунё будаанд?!	229
Сарбузурги боғи пурмева дарахти бед шуд	230
На мову на ман ҳастӣ, ин мову маниҳо чист?!	231
Зинда бош, эй дил, ки бо ман созгорасти ханӯз	231
Зода шуда аз Одам, одам нашудам, афсӯс	232
Ором нахоҳад шуд душманкадаи дунё	232
Эй миллати хобида, бистезу талоше кун!	233
Қароре нест азбас дар талотумхонаи дарё	233
Ношукрии ишқ аст ҳамин пир шуданҳо	235
Субҳе ба тоҷи бесари миллат гиристам	236
Фаввора мезанад хун аз дидағони модар	236
Эй асли девони ғазал, шод омадӣ, шод омадӣ	237
Сари мо сарфи сарфарозӣ буд	238
Ҳар чӣ дорам дар ин ҷаҳон Ватан аст	238
Ин харобазамин диёри ман аст	239
Ҷабри торих ягон қавм надидаст, ки мо	240
Нишони сармадӣ ҷустам, нишони тир шудам	241
Дар дил он кадр, ки мақсуди ман аст	241
Кай ҳама ҷангу моҷаро гузарад	242
Он лаъли дилхунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт	243
Эй бознишастағони миллат	244
Замон кони ғамон гуфтанду рафтанд	244
Кушед ин замонаро, ки мекушад таронаро	245
Ҷон ба қурбони ту, эй меҳани хунинкафанам	246
Рафтам ман аз бари ту, дидор дар қиёмат!	247
Дар сӯхбати чашмонат соғар ба кафи дастам	248
Раҳми парвардигори мо омад	249
Чӣ хабар? Чӣ ҷангу даъво? Ту напурсу ман нагӯям	249
Ту биё ба пешвозам, ки фирок дар камин аст	250
Аз саманди замон пиёда шудам	251
Эй пора-пораҳо дар кӯхпораҳо	251
Ҷомн Хайём (<i>рубоиёт</i>)	253
Резаборон (<i>дубайтиҷо</i>)	297

ЛОИҚ

ДЕВОНИ ЗАМОН

(Гулчини ашъор)

Мухаррири ороиш *Ромии Шерали*
Мухаррири сафҳабандӣ *Меҳрӣ Саидова*

Ба матбаа 28.03.2011 супорида шуд. Чопаш 07.04.2011
ба имзо расид. Андозаи 60x90 1/16. Ҷузъи чопӣ 25,0.
Адади нашр 3000 нусха.

Муассисаи нашриявӣ «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев, 17а

Дар ҶДММ «Эр-граф» ба таъб расидааст
734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р. Набиев, 218

